

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 17 december 2020

Notulen van de raadsvergadering van 17 december 2020 (ochtendzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 17.

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb, met dien verstande dat het voorzitterschap van 12.00 uur tot 13.15 uur is waargenomen door de heer B. van Schaik.

Tegenwoordig zijn 44 leden, namelijk: mevrouw C. Aafjes-van Aalst, de heer F. Achbar, mevrouw N. Arsieni, de heer S.R.T. van Baarle, de heer N. Balwantsingh, de heer E. Büyükçifci, de heer B. van Drunen, mevrouw E.H. Duijm-Wickerhoff, de heer B.J. Eerdmans, de heer M.G.J. van Elck, de heer G.J. Engberts, mevrouw E.C. Eskes, mevrouw D.A. van Groningen, mevrouw T.C. Hoogwerf, de heer E. Jami, de heer K. Jonker, de heer V.P.G. Karremans, mevrouw A. Kockelkoren, de heer G.F.E. Koster, de heer S.F. Lammering, de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer, de heer S. Leewis, de heer M.J.P. Meeuwissen, mevrouw N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein, de heer B. van Noppen, de heer J.P. Postma, de heer J.W. van Putten, mevrouw L.L.P.R. Roest, de heer R.C.J. de Roon, de heer B. van Schaik, de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn, de heer R.A.C.J. Simons, de heer J. Smet, de heer D.P.A. Tak, de heer R.T.J. van der Velden, de heer J.W. Verheij, mevrouw P.J.H.D. Verkoelen, de heer T.B. Versnel, de heer T.J. Vonk, mevrouw E.S. Walgenbach, mevrouw I. van Wifferen, de heer E. Yigit, mevrouw D. Yildirim en de heer A. van Zevenbergen.

Namens het college zijn tegenwoordig mevrouw J. Bokhove, de heer A. Bonte, de heer A.H.P. van Gils, de heer M.K.A. Grauss, de heer S. Kasmi, mevrouw B.C. Kathmann, de heer S.A. Kurvers, de heer

S. de Langen, de heer R. Moti en de heer B. Wijbenga-van Nieuwenhuizen.

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

Afwezig met bericht: mevrouw C.M. Zeegers

1.1 Opening

De **VOORZITTER**. Dames en heren, ik open deze vergadering van de gemeenteraad van Rotterdam. Ik heet u allen van harte welkom. Bericht van verhindering heb ik gekregen van mevrouw Zeegers. Zij is afwezig vanwege een familieomstandigheid.

Voordat wij deze vergadering voortzetten zal de griffier een ronde maken om vast te stellen welke leden aan deze vergadering deelnemen. De griffier zal de lijst in alfabetische volgorde afwerken. Ik verzoek u nadat uw naam is genoemd uw deelname te bevestigen met beeld en geluid. Ik geef graag de griffier daarvoor de gelegenheid.

De **GRIFFIER**. Ik heb geen geluid meer. En geen beeld meer.

De **VOORZITTER**. Jawel.

De **GRIFFIER**. Oh, ik ben hoorbaar? Ik hoor verder helemaal niks. Mevrouw Aafjes-Van Aalst.

Mevrouw **AAFJES-VAN AALST** (lr). Goedemorgen vanuit Rotterdam-Zuid.

De heer **ACHBAR** (denk). Goedemorgen griffier.

De **GRIFFIER**. Lieve mensen, ik heb geen geluid. Dus ik zou graag even willen

schorsen, want anders kan ik geen quorum vaststellen.

De **VOORZITTER**. Waarde raadsleden, we gaan proberen te kijken of we de griffier weer geluid kunnen geven, met name zodat zij u allemaal kan horen. Dus we gaan even de lijst opnieuw aflopen.

Mevrouw **AAFJES-VAN AALST** (lr). Goedemorgen Rotterdam.

De **VOORZITTER**. Hoort u mij ook?

De **GRIFFIER**. Ja.

De **VOORZITTER**. Oké, dan gaan we weer.

De **GRIFFIER**. Nou, mevrouw Aafjes-Van Aalst. Goedemorgen.

Mevrouw **AAFJES-VAN AALST** (lr). Drie keer is scheepsrecht.

De **GRIFFIER**. Ja precies. Ja, u bent er. En voordat we verdergaan wilde ik nog even zeggen: er verschijnen bij sommige mensen dubbele pop-ups in beeld. Graag één keer klikken, want anders bent u gelijk weer weg. Het is een technische storing, maar maakt eigenlijk niet uit. Dat komt als je MS- teams op de achtergrond hebt aanstaan, misschien is het handig om dat uit te zetten. Dan weten jullie dat. Goedemorgen mijnheer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Goedemorgen mevrouw de griffier. Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Mevrouw Arsieni.

Mevrouw **ARSIENI** (d66). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer Van Baarle.

De heer **VAN BAARLE** (denk). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer Balwantsingh.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Goedemorgen allemaal. Aanwezig.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer Büyükcıfci.

De heer **BÜYÜKÇİFCİ** (nida). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Goedemorgen, aanwezig.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mevrouw Duijm-Wickerhoff.

Mevrouw **DUIJM-WICKERHOFF** (lr). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer Eerdmans.

De heer **EERDMANS** (lr). Morning.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen mijnheer Eerdmans. Mijnheer Van Elck.

De heer **VAN ELCK** (lr). Een hele goede morgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer Engberts. Eén keer klikken op de video.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ja. Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Ja. Goedemorgen. Mevrouw Eskes.

Mevrouw **ESKES** (cda). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mevrouw Van Groningen. Nee, ik had geen geluid. Mag ik nog een keer mevrouw Van Groningen?

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Wat is er aan de hand?

De **GRIFFIER**. Ja, u bent er. U hebt geluid.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd).
Goedemorgen vanuit een kinderrijk
Kralingen. Het is in ieder geval nog gezond
aan die kant.

De **GRIFFIER**. Mevrouw Hoogwerf.

Mevrouw **HOOGWERF** (lr). Goedemorgen
allemaal en een fijne dag.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer
Jami.

De heer **JAMI** (lr). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer
Jonker.

De heer **JONKER** (sp). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer
Karremans.

De heer **KARREMANS** (vvd).
Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mevrouw
Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl).
Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer
Koster.

De heer **KOSTER** (lr). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer
Lammering.

De heer **LAMMERING** (pvda). Vanuit
Katendrecht: goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer
Lansink-Bastemeijer.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd).
Goedemorgen mevrouw de griffier en
goedemorgen mijnheer de voorzitter.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer
Leewis.

De heer **LEEWIS** (gl). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer
Meeuwissen. Eén keer klikken alstublieft.
Ja.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv).
Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Ja, goedemorgen. Mevrouw
Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk).
Present. Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer
Van Noppen.

De heer **VAN NOPPEN** (nida).
Goedemorgen deze morgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer
Postma.

De heer **POSTMA** (gl). Aanwezig.

De **GRIFFIER**. Aanwezig. Mijnheer Van
Putten.

De heer **VAN PUTTEN** (lr). Ja, een hele
goedemorgen mevrouw de griffier.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mevrouw
Roest.

Mevrouw **ROEST** (gl). Goedemorgen
vanuit Zevenkamp.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer De
Roon. Die is nog niet ingelogd, dus daar
komen we later nog even op terug.
Mijnheer Van Schaik. Mijnheer Van
Schaik?

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Ja, goedemorgen. Die doet
het. Mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN**
(cda). Goedemorgen griffier en voorzitter.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Ja, goedemorgen en nog dank voor het kerstpakketje dat we van u hebben ontvangen.

De **GRIFFIER**. Dat is namens het college.

De heer **SIMONS** (lr). Dan wil ik het college danken. Dat is altijd leuk zo'n verrassing.

De **GRIFFIER**. Goed zo. Mijnheer Smet.

De heer **SMET** (gl). Goedemorgen vanuit het prachtige Katendrecht.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer Tak.

De heer **TAK** (pvda). Een hele goede morgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer Verheij.

De heer **VERHEIJ** (vvd). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Goedemorgen en een prettige vergadering. En vertelt u mij even: wat moet ik nou doen? Want het blijft bij mij inderdaad hangen.

De **GRIFFIER**. Nou, het gaat goed. Dus als er een dubbele pop-up komt, hoeft u maar één keer te klikken. Anders klikt u uzelf er gelijk weer uit. Het is goed gegaan.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Oké. Een prettige vergadering nogmaals.

De **GRIFFIER**. Ja. Mijnheer Versnel.

De heer **VERSNEL** (vvd). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Goedemorgen griffier. Ik ben aanwezig.

De **GRIFFIER**. Ja, aanwezig. Mevrouw Walgenbach.

Mevrouw **WALGENBACH** (d66). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer Yigit.

De heer **YIGIT** (denk). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda). Ja, hoorbaar?

De **GRIFFIER**. Ja, goedemorgen.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer Van Zevenbergen.

De heer **VAN ZEVENBERGEN** (sp). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Ik ga nog even kijken of mijnheer De Roon is ingelogd. Mijnheer De Roon.

De heer **DE ROON** (d66). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Ja, goedemorgen.

De heer **DE ROON** (d66). Het duurde wat lang, maar de laatsten zullen de eersten zijn.

De **GRIFFIER**. Precies. Precies. Daarmee hebben we een quorum en kan de vergadering beginnen. Voordat we beginnen, wilde ik nog even een korte mededeling doen. Ik zou iedereen willen aanraden om bij de lunch uit te loggen en daarna weer in te loggen en dat geldt ook bij de avondvergadering, want er lijken technische problemen te ontstaan als mensen te lang ingelogd zijn. Dus dan weet u dit.

De **VOORZITTER**. Goed zo.

De **GRIFFIER**. Een prettige vergadering.

De **VOORZITTER**. Mevrouw de griffier. Dank u zeer. We zijn zo in staat om deze vergadering verder aan te vangen. De wethouders doen ook mee op afstand. Ze doen gewoon mee en zijn in de vergadering. Ook de besluitvorming vindt vandaag op afstand plaats. Belangstellenden kunnen deze vergadering natuurlijk op internet blijven volgen. Aan het begin van deze vergadering wil ik nog kort enkele praktische instructies onder uw aandacht brengen. Als u het woord wenst, of een interruptie wilt plegen, dan klikt u op het zogenaamde groene handje en wacht u totdat ik u het woord geef en totdat u zichtbaar in beeld bent. U kunt daarvoor natuurlijk ook de chatfunctie gebruiken. Dan zullen wij ervoor zorgen dat u zo snel mogelijk de ruimte krijgt voor het maken van een opmerking. Als u het woord heeft gevoerd, verzoek ik u uzelf daarna op stand-by te zetten, zodat de capaciteit verder overblijft voor anderen die naar voren geschoven worden om mee te doen aan het debat. Dan bent u op de achtergrond stand-by.

1.2 Aanbieding Manifest Jongerentop010

De **VOORZITTER**. Ik ben aangekomen bij agendapunt 1.2, de aanbieding van het Manifest Jongerentop010. In de raadzaal is

aanwezig Chaimae Fadis. Zij is voorzitter van Young010. Zij is hier in ons midden en zal zich kort tot u richten naar aanleiding van de Jongerentop010 die afgelopen vrijdag is gehouden. En daarna zullen de raadsleden mijnheer Yigit en mevrouw Walgenbach als ambassadeurs van Young010 ook het woord voeren. We hopen dat het allemaal goed gaat, want mevrouw Chaimae Fadis heeft verbinding via een speciaal cameraatje. Ik hoop dat het allemaal goed gaat. Mevrouw Fadis kan mij horen, dus ik geef u graag het woord.

Mevrouw **FADIS**. Dank u wel voorzitter. Geachte leden van de raad en college van B&W, dank u wel voor uw aandacht. Veerkracht is de mogelijkheid om weer op te kunnen veren als het even tegenzit. Om door te blijven gaan terwijl je tegengewerkt wordt. Om je aan te passen aan stress en tegenslag. Veerkracht zit niet alleen in de jongeren. Veerkracht is gelaagd en zit ook in de omgeving: in de school, in het buurthuis, in de vereniging, in de overheid. Veerkracht maken we samen.

Het afgelopen jaar is er veel van al onze veerkracht gevraagd. En in het bijzonder van die van jongeren. In een periode in ons leven waarin wij ons bij uitstek ontwikkelen door middel van sociaal contact, activiteiten en nieuwe ervaringen wordt er aan ons gevraagd om thuis te blijven. En aan dat verzoek hebben jongeren massaal gehoor gegeven. Want de ruim 150 jongeren die wij hebben gesproken in de aanloop naar de Jongerentop010 maakten duidelijk: we voelen ons allemaal verantwoordelijk voor elkaar, voor ouderen, voor anderen. Ondersteund en begeleid door Stichting LOKAAL, kon Young010 samen met jongeren in Rotterdam iets positiefs neerzetten. We zijn, op veilige afstand, live en online samen gekomen tijdens de Jongerentop010. De hele dag stond in het teken van veerkracht en de vraag wat jongeren nodig hebben om veerkrachtig uit deze coronacrisis te komen. We zijn aan de slag gegaan met thema's zoals onderwijs, toekomstperspectief,

woonsituatie, mentale gezondheid en maatschappelijke ongelijkheid. Afgelopen vrijdag hebben wij de eerste tien lessen opgehaald.

Allereerst een krachtig en blijvend gevraagd en ongevraagd advies van jongeren over beleid dat ons vaak raakt. Ten tweede: laat studenten input geven over online-onderwijs, zodat docenten weten wat jongeren nodig hebben. Drie: meer duidelijkheid over de vertaling van de maatregelen en consequenties voor jongeren.

Vier: leer ons betrouwbare en onbetrouwbare informatie te onderscheiden.

Vijf: criminaliteit: geef ons een online-platform waar we anoniem en veilig onszelf kunnen uiten.

Zes: zorg voor veel buiten- of andere corona-proof-activiteiten, zo leren we nieuwe mensen kennen en worden we weer fit.

Zeven: breng buurthuizen terug voor zowel jongeren als daklozen.

Acht: geef een beeld en voorlichting van de financiële gevolgen van corona voor jongeren en ouderen.

Negen: meer aandacht voor mentale gezondheid en snellere toegang tot professionele hulp.

Tien: geef ons toekomstperspectief: wat zijn de plannen na corona?

Op zeven locaties vonden 22 live-gesprekken plaats, online waren het er vijftien en in de aanloop naar de top hebben we ruim 150 jongeren gesproken om te horen wat zij nodig hebben om veerkrachtig deze coronacrisis uit te komen. We zijn er trots op dat we jongeren actief konden betrekken bij de inhoudelijke, culturele en praktische vormgeving van de Jongerentop010 en we zijn er nog trotser op dat het hier niet bij blijft. We zijn ermee aan de slag gegaan om duurzaam de stem van jongeren te verankeren in de stad. Daarom overhandig ik u graag de eerste tien lessen van de Jongerentop010. En blijven jullie opletten? In het eerste kwartaal van 2021, nog voor de

verkiezingen, volgen de adviezen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Erg bedankt.

(Applaus.)

Dan volgt er nog een overhandiging, of gaan we eerst de ambassadeurs doen? We gaan eerst de ambassadeurs maar eens even doen. We beginnen met mijnheer Yigit als eerste.

De heer **YIGIT** (denk). Ja voorzitter, ik wil mevrouw Fadis echt ontzettend bedanken voor haar aanwezigheid vandaag en alle andere jongeren die de afgelopen maanden de gesprekken in de stad hebben aangedurfd met elkaar. Mijn collega en ik, mevrouw Walgenbach waren vrijdag bij de Jongerentop en wij hebben daar echt ontzettend mooie gesprekken gevoerd, ontroerende gesprekken. Klasgenoten die elkaar voor het eerst zagen, die zeiden: ik heb je weleens gezien via zo'n livestream of via de app, maar ik wil graag met jou in gesprek. Dat was echt prachtig om te zien. Heel veel geweldige ideeën. Jongeren die soms echt wel emotioneel raakten door de crisis, door wat er allemaal is gebeurd de afgelopen tijd. En het is heel mooi dat wij die verbinding ook zoeken met de jongeren, dat we niet continu zeggen tijdens de verkiezingen: jongeren, waarom doen jullie niet mee? Ze moeten meer participeren. Maar dat we gewoon gedurende de periode dat wij raadslid zijn dat contact blijven opzoeken en dat kun je op verschillende manieren doen, maar van mij hoeft dat dus niet eenmalig tijdens een periode te zijn, maar dit moet meer en vaker gebeuren. En het is ook goed dat wij dus samen een motie hebben aangenomen dat wij die adviezen van de jongeren ook serieus gaan nemen door ook gewoon budget vrij te maken, want wij zijn niet alleen een stad van woorden, maar ook van daden. En daarom ben ik ontzettend blij dat vandaag mevrouw Fadis en al die jongeren met ons samen die verbinding hebben opgezocht. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. Mevrouw Walgenbach.

Mevrouw **WALGENBACH** (d66). Ja voorzitter, ik ga het kort houden, want mijnheer Yigit heeft al veel gezegd. Young010 heeft echt fantastisch werk gedaan de afgelopen maanden, zelfs nog een keer de Jongerentop verplaatst vanwege de coronamaatregelen van oktober naar december, maar het was echt een fantastische dag afgelopen vrijdag. Ik heb met heel veel jongeren gesproken voorafgaand en op de dag. Dat was heel inspirerend kan ik uit eigen ervaring vertellen. Ik hoop ook echt dat deze Jongerentop een stap is naar permanent en consequent de stem van jongeren serieus nemen en ook meenemen in het beleid. Ik ben heel blij dat de motie er ligt. Ik hoop ook echt dat we alle adviezen waar Young010 verder nog mee komt kunnen uitvoeren en echt wat kunnen betekenen voor de jongeren in de stad.

De **VOORZITTER**. Mooi. Dank u wel raadsleden. Dit is ook voor mij een memorabel moment, omdat ikzelf haar een jaar of vier, vijf geleden, het was een kleine opdonder nog, in Rotterdam-Zuid tijdens een buurtbijeenkomst ben tegengekomen, ik zette haar toen altijd weg als het meisje met de krullenbol, maar het is fantastisch om te zien hoe zij de afgelopen jaren een geweldige persoonlijke ontwikkeling heeft doorgemaakt. Ik denk dat we voorbereid moeten zijn als stad Rotterdam om nog veel van haar te horen, want ik verwacht dat zij tussen aanhalingstekens op haar manier de stad nog behoorlijk kan opschudden en onveilig zal maken.

Mevrouw Fadis, het moment nu om jullie grote bord te overhandigen. Ja, ik weet niet of ik het hier helemaal achter me kwijt kan. Ik moet wel blijven zitten, want het is nu voor de raadsleden in beeld te zien, met een cameraatje. Misschien dat u iets naar voren kunt komen? Ja? En misschien dat u dat ding daar even tegen dat grote bord kunt laten leunen? Ja, kijk. Dan kunnen de raadsleden het allemaal heel goed zien.

Dat zijn de tien aanbevelingen waar de jongeren mee gekomen zijn afgelopen vrijdag. Ik ga ervan uit dat zeker met de steun van de jongerenambassadeurs in de raad deze aanbevelingen wel hun weg weten te vinden naar het beleid. Ik zou het ook een uitdaging vinden voor de leden van het college, in het bijzonder voor wethouder Bokhove, om te kijken of wij vinkjes kunnen zetten bij het maken van jongerenbeleid de komende periode: wat doen wij eigenlijk met deze aanbevelingen? Mevrouw Fadis, ik wil u als voorzitter hartelijk dankzeggen voor het werk dat jullie gedaan hebben. Breng onze complimenten over naar alle andere betrokkenen die dit samen met u gemaakt hebben. Erg bedankt. Mooi. Zeer gewaardeerd. Dank u wel. Ik blijf gewoon even zitten. Misschien handig als u hier gaat staan? Ja. Traditiegetrouw, beste raadsleden, wordt er natuurlijk nog een foto gemaakt. Zo. Zo, kijk, dan maken we een fotootje. Kijk, die mijnheer hierachter maakt nog een foto. Geweldig. Erg bedankt. Ik wens u een fijne dag en veel succes met alles wat u aan het doen bent. Ja. Daag.

1.3 Mededelingen

De **VOORZITTER**. Dan gaan we verder met agendapunt 1.3. Mijnheer Simons heeft mij gevraagd in zijn hoedanigheid als nestor enkele woorden tot u te spreken en aansluitend zal wethouder Wijbenga, onze locoburgemeester, ook het woord voeren. Mijnheer Simons als eerste.

De heer **SIMONS** (Iv). Ja, dank u wel voorzitter. Mij is gevraagd als nestor van uw raad om een gewichtige mededeling met u te delen. Maar die zal ik eerst kort toelichten. In Nederland heb je een aantal belangrijke functies, zo niet instituties, die worden vervuld door functionarissen. In een aantal van deze belangrijke functies is er sprake van dat de functie niet los gezien kan worden van de functionaris die deze functie bekleedt. De persoon is dan de verpersoonlijking van de functie of het ambt zo u wilt. Een sprekend voorbeeld hiervan is de invulling van het koningschap door

koning Willem-Alexander. De invulling van deze functie is niet los te zien van de persoon Willem-Alexander. In Rotterdam heb je ook voorbeelden van dit fenomeen. Bijvoorbeeld mijnheer De Bondt. Mijnheer De Bondt is de griffie. Formeel is hij plaatsvervangend griffier, maar in de praktijk is hij de man bij wie je moet zijn als je vragen hebt, tenminste als je een juist antwoord wilt hebben. Je hebt natuurlijk ook de hoofdgriffier en die zit tijdens de raadsvergadering naast de burgemeester, totdat hij of zij na een paar jaar zelf burgemeester wordt. Maar mijnheer De Bondt blijft op zijn post en werkt geduldig de volgende hoofdgriffier in. Hij schijnt dit al meer dan een kwart eeuw te doen. Mijnheer De Bondt is de verpersoonlijking van de Rotterdamse griffie.

Een ander Rotterdams voorbeeld is onze burgemeester Aboutaleb, want als je op de Coolsingel aan iemand zou vragen: wie was er voor Aboutaleb burgemeester, dan krijg je waarschijnlijk een antwoord in de trant van: ik zal het eens aan mijn oude moeder vragen. Onze burgemeester kreeg recent een envelop op de deurmat en de burgemeester dacht: wat leuk, een kerstkaart, want hij heeft tenslotte persoonlijke kerstkaarten verstuurd naar iedere Rotterdammer. Het is dan ook leuk om er ten minste eentje terug te krijgen. Maar toen hij de envelop opende zat er geen kerstkaart in, maar een KB, een Koninklijk Besluit. In dat Koninklijk Besluit is te lezen dat hij voor de komende zes jaar is benoemd als burgemeester van Rotterdam. Logisch toch, want wie zou het anders moeten doen? Ik vond het overigens wel opvallend dat de pers er niet heel veel aandacht aan heeft besteed. Wij als raad maken deze fout niet en beginnen er deze raadsvergadering mee. Als raadsleden in de coronatijd werken wij netjes vanuit huis achter onze computer. Echter, dit geldt niet voor onze burgemeester die gewoon in de raadzaal op het stadhuis is. En u raadt het al, daar is ook mijnheer De Bondt. Dus ik wil mijnheer De Bondt vragen om namens de gemeenteraad de burgemeester te

feliciteren en hem een bos bloemen aan te bieden. Voorzitter, dit was mijn mededeling.

De **VOORZITTER**. Ongelooflijk leuk, ik zou bijna zeggen mijnheer Simons, maar het is zo onpersoonlijk om zo alleen de achternaam te noemen. Maar ongelooflijk bedankt voor uw geweldig mooi gekozen woorden en om in één speech vergeleken te worden met de majesteit, dat is nogal wat, maar de beste vergelijking is toch met mijnheer De Bondt. Mijnheer De Bondt, dank u wel.

De heer **DE BONDT**. Graag gedaan.

De **VOORZITTER**. Kijk lieve mensen. Dit is hem geworden. Ik vermoed dat het idee natuurlijk van de raad als geheel is, maar dat mevrouw Verkoelen voor de kleuren heeft gezorgd. Mevrouw Verkoelen, het zijn volgens mij uw kleuren denk ik zo, dat schat ik zo in. Erg bedankt. Wethouder Wijbenga.

De heer **WIJBENGA** (vvd) (wethouder). Ja goedemorgen beste raadsleden, geachte voorzitter. Maar ook: beste Ahmed, goedemorgen. De koninklijke bureaucratie werkt zo dat wij als collegeleden eigenlijk pas heel laat wisten dat dit heuglijke moment er al was. Voor ons, moet ik bekennen, was het moment van de herbenoeming eigenlijk al beleefd en een feit toen we in de Burgerzaal corona-proof het advies vaststelden, na de aanbeveling vanuit de raad onder leiding van raadslid mevrouw Roest en toen daarna spontaan applaus kwam, dachten we: ja, we weten het zeker. We gaan met u verder. Maar nu, met de koninklijke handtekening, is het officieel. Dus wij willen u daarmee feliciteren. Wij willen graag als wethouders met u door. Dus de felicitatie aan u is eigenlijk ook een felicitatie aan ons, want wij mogen van de koning dus weer met u door. In onze aanbeveling aan de raad hebben wij gemotiveerd waarom een derde termijn, wat steeds bijzonderder wordt, voor ons als bestuur en voor de stad goed zou zijn, dat net als mijnheer De Bondt

onze burgemeester een fenomeen wordt en dat de Erasmusbrug voor sommigen niet het eerste is wat ze noemen als je Rotterdam zegt, maar Aboutaleb, dat mag daar een beetje symbool voor staan. Na ons advies brak corona uit en de raad heeft in het begin van de coronatijd zijn werkzaamheden afgerond, maar die corona bracht u wel in een hele specifieke rol, een hele lastige rol en een soms ook eenzame rol. Die rol, daar hebben we u in kunnen steunen, in kunnen bijstaan, daar aandacht voor kunnen hebben. U hebt ons ook altijd op de hoogte gehouden, maar aan het einde van de dag stond u ervoor. We hebben gezien dat in die rol u dingen hebt gedaan die heel belangrijk zijn voor de stad en ook voor het land. U bent een van de bepalende mensen geworden in hoe we als land om moeten gaan met deze vreselijke pandemie. We hopen natuurlijk ook dat die pandemie snel over is. 2021 moet een beter jaar worden. Maar we hopen het ook voor onze samenwerking. Dat onze samenwerking weer meer wordt zoals die was vóór 2020, want die samenwerking hebben we heel erg gewaardeerd door uw energie, uw beschouwingen, uw rollen als lobbyist, als sheriff van deze stad, ook kunnen loslaten op politieke onderwerpen, op onderwerpen van de wethouders, maar ook altijd wetend als wethouders dat u meekijkt en steunt waar nodig. Volgend jaar hopen we dan ook weer een normaler jaar te hebben, u meer rust, want we hebben gezien hoe hard u gewerkt hebt en niet alleen veel uren, maar ook intensief en het wordt echt nodig dat Ahmed ook weer meer tijd heeft voor Khaddouj en zichzelf. We verheugen ons ook op uw beschouwing over onze stad en vrede. Een belofte die u gedaan hebt aan de raad om een koers te zetten voor uw derde termijn, een koers voor na corona. We denken en we weten dat u heel veel goede dingen voor de stad gaat doen. Wij gaan dat met u doen, wij hebben nog anderhalf jaar, als de raad ons dat toestaat, om te knallen op de uitvoering van onze vele plannen en ik ben overigens ook blij dat de whatsappgroep met de naam Ahmeds Elftal na deze koninklijke

herbenoeming niet van naam hoeft te worden gewijzigd. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Waarde vrienden, ongelooflijk dank. Mijnheer Simons, wethouder Wijbenga, dank voor deze mooie woorden. Volgens mij heb ik al eens eerder laten blijken, op verschillende manieren, zowel in huis als daarbuiten, dat het vervullen van het ambt van burgemeester van Rotterdam waarschijnlijk na de geboorte van mijn kinderen het beste is wat mij is overkomen. Een ambt dat ik met heel veel plezier en met heel veel energie wil vervullen en ook wil dragen. Ja, ik heb de stad ongelooflijk veel gegeven. En misschien twee keer een ja. Ja, ik heb van de stad heel veel gekregen. Van de stad zelf, in de eerste plaats ook van de inwoners van de stad, maar ook vanuit het politieke systeem, van de vele raden die ik nu mee heb mogen maken en de vele wethouders. Ik heb er veel van geleerd. Ik heb recent in een interview in Trouw gezegd dat ik het inmiddels ook niet zo erg vind om twijfel te verheffen tot een kwaliteit van leven. Ik kom uit een periode waarin ik dacht dat als je uitstraalde dat je twijfelde, dat dat een teken van zwakte zou zijn. Jullie hebben mij geleerd, met al die vragen uit de raad: burgemeester, reflecteer daar nou eens een keertje op. Reflecteer daar nou eens een keertje op. Daar heb ik eigenlijk van geleerd, de afgelopen twaalf jaar, dat twijfel eigenlijk heel goed is. Als je twijfelt sta je open voor de ander en leer je ook van de ander. Ik heb ook geleerd dat we een bijzondere stad hebben met een stevige fysieke economie. Dat wreekt zich nu in deze coronatijd, omdat de mensen zich moeilijk kunnen isoleren van anderen. Fysiek contact is bijna een economische activiteit in Rotterdam. Ik heb daarvan geleerd in al die contacten de afgelopen tijd dat het zo geweldig is om te zien dat de stad op eigen kracht heel veel kan, waar de overheid maar marginaal nodig is. Wij hebben gezien dat er groepen in deze stad zijn waar de overheid wellicht een beetje hulp kan bieden, dat noemen we op z'n Rotterdams: een opkontje kan geven, en dan vliegen de mensen de rest op eigen

kracht, maar wij hebben ook groepen mensen die een stevige overheid nodig hebben en die ook een stevige rol van de overheid nodig hebben om mee te kunnen in de samenleving. Sterker nog: die mensen, en dat ervaar ik nu concreet in Carnisse, die mensen hebben een stevige, beschermende overheid nodig. Dus ook daarom mijn intentie, en daar zal ik u graag in een brief over bijpraten begin volgend jaar, om juist aan die rol van de beschermende overheid vanuit mijn positie als burgervader in de stad beter en meer invulling te geven en daar ook meer tijd aan te besteden. Fantastisch om te applaudisseren voor mensen met succes. Fantastisch om iemand een opkoptje te geven. Maar wellicht is het nog belangrijker dat de burgervader zich ook meer bezighoudt met het beschermen van mensen die de overheid als beschermer nodig hebben. Daarover gaan we met elkaar verder in gesprek de komende periode. Hartelijk dank voor deze felicitaties en het markeren van een voor mij belangrijk moment. Ik dank jullie wel. Erg bedankt.

Ja, ik moet er een beetje van bijkomen. Het is wel lastig om dan gelijk weer de logistiek van de agenda op te pakken. Maar we doen het maar. Mag ik u erop wijzen dat, nadat de debatten zijn afgerond, en voorafgaand aan het stemvenster, ik iedereen verzoek in het digitale systeem aanwezig te blijven, zodat er gelegenheid is straks om richting de stemmingen goed aangehaakt te kunnen blijven zijn, zodat er ook gelegenheid is om kort tot u het woord te richten in verband met het einde van het jaar, dus niet onmiddellijk vertrekken als u straks na de stemmingen klaar bent.

2. Vaststelling van de agenda van de raadsvergadering van 17 december 2020

De **VOORZITTER**. De vaststelling van de agenda van de raadsvergadering van vandaag, 17 december. Ik zal eerst als voorzitter dit punt met u bespreken. Aan het einde zal ik nog de gelegenheid bieden

aan u om iets te zeggen over de agenda als dat nog nodig is. Er is één verzoek voor een interpellatiedebat ontvangen van mevrouw Verkoelen en anderen over het Masterplan Parkhaven. Wenst iemand hierover het woord? Niet? Ook niet in de chat. Dan zullen we het punt straks als eerste bespreken onder agendapunt 5A.

Er zijn vier verzoeken voor een tweeminutendebat ontvangen. Van DENK: 'Stand van zaken RMA Experimenten'. Leefbaar Rotterdam: 'Maatregelen jaarwisseling 2020-2021'. Van Leefbaar Rotterdam: 'Nationaal Groeifonds en regionale samenwerking'. En van D66: 'Focus op focuswijken'. Wenst iemand hierover het woord? Niet? Dan voeg ik de onderwerpen toe aan de agenda als 25.1 tot en met 25.4.

Er zijn twee verzoeken voor een motie vreemd aan de orde van de dag, van mijnheer Büyükcifci: 'Pleiten voor afschaffing van de Wet gedeeltelijk verbod op gezichtsbedekkende kleding'. En van mijnheer Van der Velden: 'Een fijne kerst voor iedereen'. Zijn hier nog opmerkingen over? Dan voegen wij beide punten toe aan de agenda als 26.1 en 26.2.

Ten aanzien van de spreektijd stel ik voor uit te gaan van vier uur op de klok. Wij denken dat dat genoeg is, maar dan moet u dus rekening houden met een avondvergadering. Wenst iemand over de spreektijd nog iets te zeggen? Dat is niet het geval.

Ik stel u voor de besluitvorming over de huishoudelijke punten, de ingekomen stukken en de bekrachtiging van de geheimhouding en de hamerstukken gelijktijdig bij de behandeling van de betreffende punten te doen en uiteraard kunt u altijd aantekenen dat u geacht wenst te hebben tegen gestemd, mocht dat het geval zijn. Dan wordt dat in de notulen opgetekend. Mijnheer Van Baarle?

De heer **VAN BAARLE** (denk). Een punt over de vaststelling van de agenda. Bij het

bespreekpunt over de Algemene Plaatselijke Verordening is door mijnheer Meeuwissen een motie ingediend waarin wat mij betreft op een onacceptabele wijze, op een onbetamelijke wijze en onbeschofte wijze zaken gezegd worden over inwoners van onze stad, burgers van onze stad. Wat ons betreft past het niet om op een dergelijke wijze iets te zeggen over mensen die zichzelf a) niet kunnen verdedigen en b) past het raadsleden ook niet om mensen in onze stad op een dusdanige wijze door het slijk te halen. Om niet op de inhoud over te gaan nu, omdat we bij het vaststellen van de agenda zijn, zal ik het verder niet over de inhoud hebben. Daar is het debat voor. Maar ik ben van mening dat de desbetreffende motie buiten de orde verklaard dient te worden.

De **VOORZITTER**. Ik heb het begrepen. Anderen die hier nog iets over willen zeggen? De motie is rondgegaan. Iedereen heeft er kennis van kunnen nemen. Wenst iemand hier iets over te zeggen? Mijnheer Meeuwissen wellicht? Hij heeft recht op een weerwoord. Mijnheer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja voorzitter, kunt u mij verstaan?

De **VOORZITTER**. Jazeker.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja, deze motie beschrijft heel erg wat er in de stad momenteel allemaal gaande is. Ik maak het zelf regelmatig mee. U weet: ik kom in alle delen van de stad. Dus het is heel belangrijk dat de dingen gewoon bij de naam worden genoemd. Ik ga het debat vol vertrouwen tegemoet.

De **VOORZITTER**. Ja. Niemand wil hier wat over zeggen. Dan zou ik graag als voorzitter van uw raad een korte reactie willen geven op de opvatting van mijnheer Van Baarle. U weet dat ik wel eens eerder, in al die tijd dat ik hier zit, één of twee keer bij een motie betwijfelde of die deel uit kon maken van de beraadslagingen, maar de invalshoek toen was: is die nou wel of niet

in de haak met de wetgeving. U heeft toentertijd als raad, samen met mij, net als het presidium besloten om een externe deskundige om een oordeel te vragen. Dat oordeel heeft ons schriftelijk bereikt. En dat oordeel houdt in dat ten principale raadsleden alle moties kunnen indienen en dat achteraf zal moeten worden vastgesteld, als er twijfel is of een motie in strijd is met de wet, achteraf te beoordelen, al dan niet eventueel wanneer het kan leiden tot wijziging van lokale wetgeving, voor te dragen voor vernietiging bij de Kroon, maar dat dus altijd achteraf. Dus ik voel mij op basis van de brief van mijnheer Elzinga, die ons bekend moet zijn, niet bevoegd om deze motie buiten de orde te verklaren. Mijnheer Van Baarle.

De heer **VAN BAARLE** (denk). Ja voorzitter, op grond van het Reglement van Orde kan de voorzitter wel besluiten om beledigend taalgebruik niet deel uit te laten maken van de beraadslaging. De motie is onderdeel van de beraadslaging. Dus op grond daarvan heeft u de mogelijkheid om dat wel te doen. Ik vind dat hier een precedentwerking van uitgaat. Als wij het in deze raad gaan toestaan dat we op beledigende, kleinerende wijze over Rotterdammers spreken, we hebben het hier over mensen in onze stad, dan is het hek van de dam wat mij betreft. Wij hebben een voorbeeldfunctie. We bestrijden elkaar op de inhoud. We bestrijden elkaar soms op de persoon in het debat. Dat kan gebeuren. Maar ik vind dat we ons zo niet over mensen in de stad kunnen uitlaten. Daar ligt de grens.

De **VOORZITTER**. Ja. Nee, dan vraagt u mij een oordeel te hebben over de inhoud van die motie. Dat is nu niet aan de orde. Daar moet ik me nu ook van onthouden. Maar eerlijk gezegd: voor mijzelf als voorzitter van uw raad had ik na de opmerkingen van mijnheer Elzinga de conclusie getrokken: ik zal niet nog een keer een motie ter discussie stellen als het gaat om het wel of niet indienen. Dan moet dat in het debat maar inhoudelijk plaatsvinden. En als achteraf zou blijken

dat een motie in strijd zou zijn met de wet, stel dat de motie mij zou oproepen om iets te doen of te laten in strijd met de wet, dat is een beetje indirect de vraag die mevrouw Verkoelen in de chat stelt, dan kan ik, één, weigeren dat uit te voeren en twee: ik kan, wanneer het een amendement is dat leidt tot een wijziging van de APV bijvoorbeeld, ook nog de minister vragen, via de Commissaris van de Koning om tot vernietiging over te gaan als ik de opvatting zou hebben dat dat in strijd zou zijn met de wet. Dat is hier niet het geval. Het gaat hier over mores. Het gaat hier over: wat vind je betamelijk? Wat vind je niet betamelijk? Vind je dat je groepen op deze manier moet aanspreken? Dat is iets wat denk ik echt onderdeel is van het politieke debat mijnheer Van Baarle. Ik zou het graag daarbij willen laten. Dan komen we er straks op terug.

De heer **VAN BAARLE** (denk). Nou ja voorzitter, dat vind ik teleurstellend.

De **VOORZITTER**. Ja. Ik snap het.

De heer **VAN BAARLE** (denk). Het is onderdeel van de beraadslagingen. In het Reglement van Orde staat dat we dat soort dingen niet kunnen toelaten, dat we die mogelijkheid hebben. Dan denk ik dat ik niks anders kan dan uw positie en de positie van de rest van de raad hierin te accepteren. Maar ik vind het buiten alle perken.

De **VOORZITTER**. Ja. Oké. Dan kijk ik uit naar het inhoudelijke politieke debat daarover straks.

Ik had tegen u willen zeggen: de besluitvorming over de agendapunten 15 en verder vindt in het stemvenster plaats aan het einde van de vergadering. Gezien de onderwerpen op de agenda verwacht ik dat dit laat in de avond zal zijn. Voorafgaand zal er ruimte zijn voor schorsing opdat u in uw eigen kring voldoende tijd heeft om te kunnen overleggen.

Ten aanzien van de indiening van moties heeft u al veel moties aangeboden aan de griffier. We hebben net een ordedebatje gehad over één motie. Deze staan voor allen in het raadsinformatiesysteem bij het desbetreffende onderwerp. Dat kunt u tijdens raadplegen. Als u nog moties in voorraad heeft, bestaat de mogelijkheid natuurlijk altijd die alsnog in te dienen. Geeft u daarvoor een signaaltje aan mij of aan de griffier.

3. *Vaststelling van de notulen van de raadsvergaderingen van:*

3.1 10 november 2020

3.2 12 november 2020

De **VOORZITTER**. Agendapunt 3, de vaststelling van de notulen van de raadsvergaderingen van 10 november 2020 en 12 november 2020. Wenst iemand daarover het woord? Mijnheer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAİK** (lr). Goedendag voorzitter. Dank dat ik het woord even krijg. We hebben bij de afgelopen begroting bij de Koers van de stad een bedrag aan de REO toebedacht. Echter is dat verkeerd in het amendement terechtgekomen. Daar staat de DAR. Het zijn allebei drie letters, maar ik zou dat graag veranderd willen hebben in REO, want dat was het oorspronkelijke doel waar het naartoe moest gaan. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van Schaik, ik neem dat nu mee als mededeling. We moeten het op enig moment officieel herstellen in de raad. Dan zullen we in de techniek moeten kijken hoe dat het beste te doen. Dat kunt u met deze mededeling zo niet corrigeren. Maar u kunt wel aantekenen dat u dat wenst en dat wij in een andere raad, in een volgende raad, met de griffier kijken welke techniek we daarvoor het beste kunnen gebruiken om het geld daar te geleiden waarvoor het oorspronkelijk ook bedoeld is. Deze mededeling leidt niet tot het wijzigen van het besluit. Mijnheer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Dat begrijp ik. Echter, ik heb wel het verzoek dat dat dan niet ellenlang gaat duren, want de mensen zitten echt op dit geld te wachten, daar zij 1 december een pand moesten afnemen. Waar het fout is gegaan, is het fout gegaan, het was zeker niet de bedoeling. Ik hoop wel op barmhartigheid en snelheid in deze tijd om dit dan recht te zetten op korte termijn.

De **VOORZITTER**. Dat zou een eerstvolgende raad moeten zijn mijnheer Van Schaik. Dus u kunt zelf uitrekenen wanneer dat het geval is. Dat zal in januari het geval zijn. Ik denk dat het goed is dat u aangehaakt blijft bij de griffier om vast te stellen hoe dat het beste te doen is, hoe die omissie kan worden gecorrigeerd.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Dat is goed voorzitter. Dank u voor het woord.

De **VOORZITTER**. Dat gaan we zeker doen. Dan leggen we de beide verslagen vast.

4. Mededeling van ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale, doorlopende lijst 2020 weken 48 tot en met 50

De **VOORZITTER**. Mededeling van ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale, doorlopende lijst 2020 weken 48 tot en met 50. Ik stel u voor akkoord te gaan met de voorgestelde wijze van afdoening. Wenst iemand stemming hierover? Mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ik wou graag een agendastuk agenderen voor de commissie. Dat betreft agendastuk 20bb1807.

De **VOORZITTER**. 20bb1807 zei u?

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja.

De **VOORZITTER**. Dat wilt u agenderen?

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja. De **VOORZITTER**. Oké. Dat noteren wij.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Oké, dank u.

De **VOORZITTER**. Voor de commissie hè?

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja.

De **VOORZITTER**. Akkoord. Verder iemand? Nee? Dan handelen wij zoals ik u heb voorgesteld.

5. Bekrachtiging van de geheimhouding overeenkomstig artikel 25 van de Gemeentewet

De **VOORZITTER**. Agendapunt 5. Er zijn geen documenten ter bekrachtiging van geheimhouding conform artikel 25 van de Gemeentewet ontvangen.

5A. Interpellatiedebat over 'Masterplan Parkhaven', aangevraagd door de leden Verkoelen e.a.

De **VOORZITTER**. Dan zijn we nu aangekomen bij het interpellatiedebat over het Masterplan Parkhaven, aangevraagd door de leden Verkoelen en anderen. Ik wil mij er eerst even van vergewissen dat wethouder Kurvers meeluistert. Wethouder Kurvers is ingelogd en luistert mee. Dan geef ik als eerste het woord aan mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Voorzitter, wethouder Kurvers geeft op 4 november 2020 aan dat hij geen contact heeft gehad met de Rijksdienst Cultureel Erfgoed. Ja, een telefoontje op vrijdag 2 oktober, dat weet de wethouder nog, want hij zat eigenlijk al met zijn hoofd bij zijn kinderen op zaterdag in de speeltuin. Maar nu de stukken van het WOB-verzoek van de Stichting Groen Parkhaven binnen zijn klopt dat niet voorzitter. De wethouder heeft ons onjuiste informatie verstrekt. Inderdaad, op 2 oktober heeft de wethouder contact gehad met de RCE, halen we uit de mailwisseling van het

WOB-verzoek. Maar in dat gesprek, en in de gesprekken en mailwisselingen tot 7 oktober 2020, blijkt dat er wel degelijk ook over de inhoud gesproken is en ook heeft de wethouder wel degelijk aan de RCE verzocht het advies niet op te sturen. Uit de WOB-stukken is te halen dat de RCE niet op 2 oktober het definitieve advies van de RCE wilde versturen naar de gemeente. Op 2 oktober stuurt de directeur van de RCE een mail naar wethouder Kurvers en wethouder Kasmi met de volgende inhoud: 'De gemeenteraad heeft de RCE verzocht om te adviseren over de plannen rond Parkhaven/Euromast. Dat advies ligt er nu en keert zich tegen de plannen in deze vorm.' Door een interventie van de wethouder is dat niet gebeurd. Op 7 oktober stuurt de RCE een mail naar wethouder Kurvers en wethouder Kasmi: 'Na intern overleg alhier: we gaan in op jullie vraag om nu even geen advies uit te brengen over het plan Parkhaven', hoewel het al getekend en wel klaarlag. De RCE heeft dus op verzoek van de wethouder het definitieve advies niet toegestuurd. Overigens heeft de RCE wel een ongevraagd advies meegegeven over unsolicited proposals van de wethouders. Door de manier waarop het proces rond de ontwikkeling van de Parkhaven is ingericht, het ongevraagde voorstel, wordt de RCE thans in een andere rol gedwongen. Ik ben mij er terdege van bewust dat voor Rotterdam een grote woningbouwopgave aan de orde is. Niettemin adviseer ik u om van het plan af te zien, zegt de RCE.

Voorzitter, op 4 november gaat het over de vraag wat de wethouder nu wel en niet wist en of de wethouder contact heeft gehad met de RCE. De wethouder wist niets en de wethouder had buiten 2 oktober, een procesmatig telefoontje, geen contact gehad met de RCE. En dat is dus niet het geval als ik de mailwisseling lees. Dat brengt mij bij de vraag aan de wethouder om nu de raad eens duidelijk te informeren over wat er nu is gebeurd met dat advies van de RCE. Ook wil ik weten waarom de wethouder de raad niet heeft geïnformeerd

ondanks de vele vragen over deze nogal belangrijke informatie. Tot zover, voorzitter.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Mevrouw Eskes heeft een vraag aan u. U kunt beginnen mevrouw Eskes.

Mevrouw **ESKES** (cda). Ja? Dank u wel voorzitter. Ja, ik had één vraag aan mevrouw Verkoelen. Dat is of zij zelf de gewobde stukken ingezien heeft of dat zij zich enkel baseert op de brief die wij ontvangen hebben van Stichting Groen Parkhaven.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Ja.

De **VOORZITTER**. Eén keer klikken. Eén keer klikken is genoeg mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Ja, maar na één keer deed hij het niet. Mevrouw Eskes, ik zal het u aan deze kant laten zien. Oh, wacht even. Hier, de hele map. Ik heb het allemaal doorgelezen. Ik heb uren zitten lezen in alle mailstukken, in alle verhalen met heel veel zwart. Ik heb het allemaal doorgelezen. Ik heb het letterlijk zelf allemaal doorgelezen.

Mevrouw **ESKES** (cda). Helder. Dank u wel. Dat was mijn vraag.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelens antwoord is ja.

Mevrouw **ESKES** (cda). Ja, dat begrijp ik. Dat was mijn vraag.

De **VOORZITTER**. Goed. Dank u zeer. Mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u wel voorzitter voor het woord. Ja, de Partij voor de Dieren vindt dit een heel slecht plan, dat bouwen aan de Parkhaven. Dat hebben we vanaf het begin gevonden. Niet alleen vanwege het groen, maar ook omdat je de rijksmonumenten, er zijn een paar rijksmonumenten daar, aantast. Dat hebben wij toen ook gezegd. En wat blijkt nu? Eigenlijk bevestigt de RCE dat ook in

dat advies, dat de rijksmonumenten worden aangetast. Dus ja, wat ons betreft: zo snel mogelijk de prullenbak in met dit hele plan. Het is gewoon echt een slecht plan. Maar daar gaat het vandaag niet alleen over. Het gaat over de informatievoorziening die de wethouder heeft verstrekt aan ons als gemeenteraad, en daar heb ik nog wel enkele vragen over. De meeste vragen zijn al gesteld door mevrouw Verkoelen van 50PLUS. Dus ik wacht eventjes het antwoord af van wethouder Kurvers. Ik dank u.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. Mijnheer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ik sluit me aan bij de voorgaande sprekers.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Mijnheer Van Noppen.

De heer **VAN NOPPEN** (nida). Ja, dank u voorzitter. Ja, inderdaad, wij zijn vanaf het begin ook kritisch geweest. Dat hebben we ook aangetoond. En we gaan eventjes wachten op de beantwoording van deze vragen en kijken wat het antwoord is. Dus vandaar dat wij hier ook in meegaan. Dank u wel.

De heer **DE ROON** (d66). Ja voorzitter, ik werd door u geroepen dus dan kom ik, maar ik heb op dit moment hier even niks over te zeggen.

De **VOORZITTER**. Maar u stond op mijn lijstje mijnheer De Roon.

De heer **DE ROON** (d66). Oh. Oké. Nou, dan is dat een vergissing.

De **VOORZITTER**. Ja. Oké.

De heer **DE ROON** (d66). Ik wacht de beantwoording van de wethouder af.

De **VOORZITTER**. Dan is de conclusie dat wij vaak aan u denken.

De heer **DE ROON** (d66). Ja, dat is goed. Dat is goed.

De **VOORZITTER**. Zijn er nog andere sprekers die een bijdrage willen leveren aan dit debat? Mevrouw Eskes.

Mevrouw **ESKES** (cda). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, ik heb de brief ook gelezen die verstuurd is door Stichting Groen Parkhaven. Ik heb zelf niet de stukken gelezen zoals die via de WOB beschikbaar zijn gekomen bij de Stichting Groen Parkhaven. Dus mijn vraag aan de wethouder is eigenlijk: kunt u reageren op de stellingen die daarin gedaan worden? En geeft dit een compleet en afdoende beeld van hoe een en ander verlopen is? Hartelijk dank.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mijnheer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Ja, dank u wel voorzitter. Ben ik goed in beeld en verstaanbaar? Want ik heb nog steeds een pop-up op mijn scherm staan.

De **VOORZITTER**. U bent goed te zien en te verstaan.

De heer **VONK** (cu-sgp). Ah, oké. Ja, ik wilde toch graag even kort iets toevoegen, want ooit is er een amendement ingediend, daar waren wij nogal bij betrokken, om het RCE te betrekken en ook de vraag te stellen dat als het Masterplan naar ons toekomt, dat ook te voorzien van het advies. En dan zijn mijn vragen aan de wethouder: vindt u ook dat het advies definitief en formeel klaar moet zijn, voordat de informatie op tafel van de wethouder komt en daarna naar de raad? En de vraag is ook: was dit nou een plan van het college? Ik dacht van niet. Dit was van de aanbieders, van marktpartijen. Dus mijn vraag is ook hoe de wethouder precies zijn rol ziet in dit proces. Nou, daar zou ik het even bij willen laten.

De **VOORZITTER**. Is er nog iemand anders die een bijdrage wil leveren aan dit debat?

De heer **VONK** (cu-sgp). Ik kan er niet uit voorzitter.

De **VOORZITTER**. U kunt uitloggen en dan gewoon weggaan.

De heer **VONK** (cu-sgp). Dat heb ik al honderd keer gedaan, maar dit keer wil het niet. Maar ik probeer het even.

De **VOORZITTER**. Ja. Misschien is het handig om weer helemaal uit te loggen en in te loggen. Mijnheer Van Baarle.

De heer **VAN BAARLE** (denk). Ja voorzitter, dank u wel. Er zijn door voorgaande sprekers een hoop vragen gesteld. Dus daar graag een reactie op van de wethouder. Ik heb de brief bestudeerd die bij de stukken zit. Daar zitten eigenlijk grofweg twee verwijten in in de richting van de wethouder. Het gaat eigenlijk om een definitiediscussie, of het nou een conceptadvies is of niet. Als ik de laatste stukken die er bijgevoegd zijn lees dan zie ik dat de rijksdienst het zelf ook een conceptadvies noemt. Dus ik heb op dit moment geen aanleiding om de zwaarwegende conclusies die in de brief staan in de richting van de wethouder te delen. Maar ja, dat is natuurlijk ook altijd afhankelijk van de beantwoording. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER**. Oké. Mijnheer Jonker. U bent te zien en te horen.

De heer **JONKER** (sp). Dank u wel. Ik heb ook een opmerking. In de commissievergadering op 4 november heb ik tot driemaal toe de vraag gesteld aan de wethouder of er documenten zijn van de RCE in relatie tot het Masterplan Parkhaven. Daar heb ik tot drie keer toe het antwoord op gekregen dat er geen advies binnen is gekomen van de RCE, maar dat was dus eigenlijk niet de vraag. Uit het WOB-verzoek van de Stichting

Groen Parkhaven, het resultaat van dat WOB-verzoek, heb ik begrepen dat er wel een document was, gedateerd 16 september 2020. In dat stuk staat onder meer dat de nu voorgestelde bouwvolumes niet voldoen aan de criteria en dat de groenstructuur versnipperd zou raken. Ik kan me voorstellen en ik hoop ook dat de wethouder straks in zijn beantwoording erop zal ingaan waarom dat stuk op 4 november niet kon worden verstrekt. Dank u voorzitter.

De **VOORZITTER**. Akkoord. Anderen? Eenmaal andermaal? Wethouder Kurvers.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Yes. Verstaanbaar voorzitter? Oké, dank u wel. Ik zou graag willen beginnen met de vraag van mijnheer Vonk, want die schetst toch ook wel het kader waarbinnen we opereren en de opdracht die ik van uw raad heb gekregen. En het antwoord is: ongevraagd initiatiefvoorstel vanuit de marktzijde betekent dat zij ook verantwoordelijk zijn voor hun plan. En de gemeente toetst daarop. Daar hebben wij een kader voor vastgesteld en in dat kader heeft u inderdaad een amendement aangenomen waarin staat: wij willen als extra stap de RCE betrekken en op het moment dat het plan voorligt ter integrale toetsing dan willen wij dat advies kunnen betrekken bij de bespreking daarvan. Dat is relevant, want dat is precies wat ik doe. Dus ik heb in gang gezet dat dat advies er komt, dat de RCE betrokken wordt bij het onderzoek en dat zij ook in staat gesteld worden te adviseren en ik zal er ook zorg voor dragen dat er een integraal advies van de RCE ligt op het plan dat dan ook echt naar uw raad wordt verzonden. Dat is denk ik cruciaal om scherp te hebben met elkaar.

Als ik dan doorga naar de vragen, dan wil ik toch ook even terug naar het debat dat wij de vorige keer gehad hebben. Toen heb ik ook aangegeven: er is geen advies uitgebracht. Ik heb het niet ontvangen. Het is niet in het bezit van mij of van mijn ambtenaren. U heeft toen gevraagd:

mogen we het wel inzien? Toen heb ik gezegd: ja, daar wil ik best werk van maken. Ik heb het uitgevraagd. Dat hebben wij 10 december ontvangen. Dat is de eerste keer dat ik dat conceptadvies heb gezien. U ziet dat ook in de brief van de RCE zelf, dat zij het een conceptadvies noemen. En dat hebben we toen ook naar uw raad gestuurd. Ik heb toen ook gezegd: dat betekent dus dat het een advies is op een plan dat nog in beweging is, want de definitieve plannen zijn er nog niet, dus het zegt in dat opzicht ook nog niet zoveel. Dat is het spoorboekje waar we in zitten. Ik denk dat het dan goed is om te kijken naar de vragen die gesteld worden door mevrouw Verkoelen en die ook zijn opgenomen in de brief van Parkhaven Groen. Mevrouw Verkoelen haalt een mailtje aan van 2 oktober. Daarin staat inderdaad: dit advies ligt er nu en keert zich tegen de plannen in deze vorm. En dat is cruciaal, want inmiddels heeft de ontwikkelcombinatie gezegd: wij willen een ander plan indienen. We willen er nog een keer goed naar kijken. Dat mailtje was overigens niet gericht aan mij. Dat was gericht aan collega-wethouder Kasmi, maar uiteindelijk heeft dat er wel toe geleid, want ik heb aangegeven: ik wil graag in contact treden, nou dat heeft geleid tot dat telefoontje op die vrijdagmiddag waarin ik voor het eerst contact heb gehad met de RCE. Dan nog iets over het citaat dat in Parkhaven Partners wordt gebruikt over de mail van 7 oktober. Mevrouw Eskes vroeg ook: kunt u daar een reflectie op geven? De quote die gebruikt wordt, is dat na intern overleg alhier: we gaan in op jullie vraag om nu even geen advies uit te brengen over het plan, hoewel hier al een getekende versie klaarlag. Nou, dat er een getekende versie klaarlag, dat kan, die lag toen op dat moment op dat bureau, maar hij is niet uitgebracht. Dus in mijn woordenboek je een concept, maar belangrijker is nog dat de quote eigenlijk daar stopt in die brief, maar verdergaat in de mail, want zij zeggen: dat is ook wel logisch, omdat het plan zoals we dat nu kennen van tafel is, uiteraard vinden we het prettig dat de ontwikkelaars nu terug naar de tekentafel

gaan met als uitgangspunt het historisch rapport van SteenhuisMeurs. Wel willen we het moment benutten om wat adviezen te schrijven op het procesniveau. Nou, die hebben we inmiddels ontvangen. Die gaan we ook meenemen in de evaluatie rondom Parkhaven. Daarmee geven we dat een plek. Dat is ook een motie van uw raad, die verzoekt: valueer nou hoe unsolicited proposal gaat. En dat is eigenlijk wat ik erover te zeggen heb.

Dan ga ik even kijken welke vragen er nog openliggen. Even kijken, mevrouw Verkoelen, volgens mij heb ik de mail van 2 oktober geadresseerd evenals de mail van 7 oktober. Ik hoor toch ook door in de woorden van mijnheer Van der Velden dat hij dit een slecht plan vindt. Ik merk dat mensen van Parkhaven Groen dat ook vinden, maar daarmee ook wel een heel sterk frame neerzetten dat we gelukkig bij dezen ook hebben kunnen nuanceren. Mevrouw Eskes, uw vragen over de stellingen heb ik volgens mij beantwoord. Tegen mijnheer Van Baarle: het klopt inderdaad dat in de aanbiedingsbrief van de RCE zij ook zelf schrijven: het is een conceptadvies, het is niet verzonden. En tot slot mijnheer Jonker. Ja, u heeft inderdaad de vraag gesteld: zijn er op enigerlei wijze ergens documenten of anderszins? Dat is natuurlijk een onmogelijke vraag. Ik heb u aangegeven dat ik er natuurlijk niet betrokken bij ben geweest tot dat telefoontje van 2 oktober en het verzoek van uw raad was juist om de RCE te betrekken. Dat betekent dat zij ook hebben meegekeken op de opdrachtformulering van het historisch onderzoek bijvoorbeeld en dat zij ook aan tafel zitten bij Parkhaven Partners en Parkhaven Partners zelf de plannen toelicht en de RCE daar zelf op kan reflecteren en natuurlijk is er ook contact, ook met de ambtelijke organisatie, maar niet op bestuurlijk niveau. Ik wil daarbij ook nog wel aangeven: dat is in dat opzicht dus ook misschien bere-interessant, maar niet zo relevant, want wij gaan ook niet tussentijdse geluidsonderzoeken of tussentijdse milieuonderzoeken of

tussentijdse luchtkwaliteitsonderzoeken delen. Dat doen wij allemaal op basis van een definitief plan. Dat is nog steeds waar we op koersen. Ik hoop in februari het definitieve plan naar uw raad te sturen met alle daarbij onderliggende onderzoeken zoals dat hoort, waar het advies van de RCE er één van is, maar dat moet dan wel op een plan zoals het zich dan ontwikkeld heeft en zoals het op dat moment ingediend wordt.

De **VOORZITTER**. Wethouder, een vraag van mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Ja voorzitter, ik zou bijna willen zeggen in herhaling van iemand: nou, doet u het weer. Nou doet u het weer. Wethouder, ik vraag aan u: waarom heeft u ons deze informatie niet op 4 november gegeven? U zegt: één telefoontje. Ik heb hier een hele berg mails waarin u gewoon echt inderdaad wel betrokken bent geweest. Waarom geeft u die informatie niet? We moeten alles eruit trekken. We krijgen niks van u te horen. Flauwekul. Dat vraag ik niet om de inhoud. Waarom doet u dit?

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Nou, dat beeld dat u schetst deel ik totaal niet. Het belangrijkste is volgens mij: ik heb op 2 oktober voor het eerst telefonisch contact gehad. De RCE heeft toen inderdaad gezegd: hoe werkt dit proces? Wat moeten we doen? Er was eerder ambtelijk al verzocht om het advies aan te houden en niet uit te brengen, omdat het plan ook aangehouden zou worden. Dat is wat we hebben gedaan en inmiddels heb ik het advies uitgevraagd. Dat hebben we nu. Dat hebben we ontvangen en een dag later naar uw raad verstuurd. U kunt daar zelf van maken wat u wilt, maar dit is zoals het is.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Voorzitter, er is wel een probleem met het ding, want op deze manier vergaderen we heel slecht. We gaan eruit en ik kom er niet in.

De **VOORZITTER**. Maar u bent er weer in. Dus u kunt verder.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Ja. Oké. Wethouder, dat vraag ik u niet. Het is zoals het is? U heeft ons gewoon niet juist geïnformeerd op 4 november. Die hele mailingen staan vol met wat de RCE ervan vindt. U zegt er helemaal niks over. Ik weet helemaal niks. Ik hoor uit de krant dat het negatief is. Dat weet ik niet. Dat weet u wel. U weet heel goed wat u heeft gedaan. U heeft heel veel mails gehad. U heeft heel veel contact gehad. Dat vragen we u en u zegt nee, eentje, op 2 oktober. En toen stond ik eigenlijk met mijn hoofd in de speeltuin met mijn kinderen. Ik heb het nageluisterd wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Ja mevrouw Verkoelen haalt nu toch wel heel veel dingen door elkaar heen. Ik heb volgens mij net ook gezegd: de mail van de RCE was gericht aan wethouder Kasmi en niet aan mij. Dat heb ik gezegd.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Dat is ook niet waar. Dat is ook niet waar.

De **VOORZITTER**. Niet door elkaar spreken mevrouw Verkoelen. Dat mag u allemaal zo meteen zeggen, maar eerst de wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). En daarbij, wat relevant is, is volgens mij dat er geen plan is. Er is geen definitief plan. Dus er kan ook niet op geadviseerd worden. Ik noch mijn ambtenaren hebben voor die 10 december een advies van de RCE gezien en dat is volgens mij ook gewoon de kern van de zaak. Uw raad heeft ook gevraagd bij een amendement: zorg dat dat advies er komt. Nou, dat doen wij. En natuurlijk is er dan ambtelijk contact en afstemming met Parkhaven Partners en de RCE. Ik vanuit mijn bestuurlijke rol zal erop toezien dat er een advies van de RCE ligt op het moment dat we het plan bespreken, maar dat advies moet dan wel passen bij het plan dat er dan ligt.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen. Wethouder, als u een beetje korte antwoorden zou willen geven graag. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Niet relevant voorzitter. Niet relevant. Ik wil de inhoud helemaal niet weten. U zegt: dat is van belang. Dat is voor mij niet van belang. Voor mij is van belang dat u mij vertelt wat er gebeurt als ik het u vraag. Dat is relevant. Niet de inhoud. Het proces. En ik heb hier de stukken. Het staat hier letterlijk bij. U staat erboven. U staat er gewoon boven. Secretariaat Kurvers.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Ja, het wordt nu wel een beetje een raar spelletje. Ik heb u volgens mij gewoon verteld hoe het zit. Op 2 oktober heb ik telefonisch contact gehad met de RCE. We hebben het over het proces gehad. Dat heb ik toegelicht. Er is toen op mijn verzoek ook geen advies uitgebracht.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). En 7. En 7.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). En de mail van 7 oktober is gericht aan de Secretariaten Kurvers en Kasmi. Dat klopt. En de quote die daarin gebruikt wordt door Parkhaven Groen en dan ga ik het toch nog eens een keer lezen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Maar dat vertelt u ons niet. Voorzitter, niet weer dit verhaal. Ik wil weten waarom u ons dat niet vertelt op 4 november.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen, u heeft recht op uw vragen en de wethouder heeft recht op zijn antwoorden. Dat door elkaar praten bevordert de orde van de vergadering niet. Wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). De brief van Parkhaven Groenpartners zegt: na intern overleg alhier gaan we in op jullie vragen om nu even geen advies uit te brengen, hoewel het hier getekend en al ligt. Punt. Zij stellen daarbij: dat betekent

dat het plan definitief is. Maar die quote moet u verder lezen.

De **VOORZITTER**. Wethouder, u gaat nu de inhoud van de mail in.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Ja.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen vraagt of zij op tijd geïnformeerd is op het moment dat zij dat vroeg.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Juist.

De **VOORZITTER**. En of u daar op alles naar waarheid heeft geantwoord, want dat is de kern van de zaak.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Dat is de kern.

De **VOORZITTER**. Dus het ingaan op de inhoud van die mails is nu even niet relevant. Het gaat even om de gang van zaken rondom de inhoud.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Dat is wel degelijk relevant, want de RCE zegt daar zelf over: dat is ook wel logisch omdat het plan nu van tafel is. En dat is ook wat ik heb geschetst in de commissie.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Het gaat niet om de inhoud.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Er is geen advies uitgebracht. Dat is niet verzonden. Niet naar mij, noch naar mijn ambtenaren. Ik heb het op uw verzoek nog een keer nagevraagd. Toen we dat conceptadvies binnen hebben gekregen, hebben we dat gelijk gedeeld met uw raad.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Dat is niet de vraag.

De heer **JONKER** (sp). Ja, dank u wel voorzitter. Uit het antwoord van de wethouder maak ik op dat hij mijn vraag nogal luchthartig opneemt. Ik heb op 4 november, wat ik net al heb gezegd, tot drie keer toe dezelfde vraag gesteld: is er

een document van de RCE in relatie tot Parkhaven? Ik had toen zeker niet verwacht om zo'n dikke stapel papier te krijgen zoals die zojuist door mevrouw Verkoelen is getoond, maar een kinderhand is snel gevuld. Als ik op dat moment dat document had kunnen krijgen van 16 september dan zouden de poppen niet aan het dansen zijn geweest, zoals wethouder Kurvers op 4 november had voorspeld. Mijn vraag is: wist wethouder Kurvers op 4 november dat die brief van 16 september er was? En zo ja, waarom is die niet verstrekt op dat moment? Dank u voorzitter.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Ja mijnheer Jonk, we gaan in herhaling vallen. En we gaan dan gewoon weer de commissievergadering van BWB weer overdoen. Ik heb u aangegeven: op verzoek van uw raad moest de RCE betrokken worden. Dat is ook gedaan. Daar is heel veel contact. Zij zitten direct aan tafel bij Parkhaven Partners. Het is niet ons plan. Logisch dat daar uitwisseling is. U heeft mij de vraag gesteld: is er enig document? Dat is natuurlijk een onmogelijke vraag. De kern van de zaak is dat ik bestuurlijk niet betrokken ben geweest tot die tweede oktober. Toen heb ik het proces toegelicht en ook zelf gevraagd: nou, houd het advies op. En er is geen advies uitgebracht. Wij hebben geen advies ontvangen. En daarmee moet u het doen.

De heer **JONKER** (sp). Ja daar moet ik het mee doen, zegt de wethouder, maar de vraag was zo eenvoudig en het antwoord had ook zo eenvoudig kunnen zijn geweest dat ik toch met teleurstelling achterblijf, dat op zo'n moment op zo'n manier raadsleden voorzien worden van informatie en in dit geval dus niet voorzien worden van informatie. Het was, heb ik al gezegd, een kleinigheid om die brief te geven. Het was exact waar ik om heb gevraagd. Ik heb het niet gekregen. Daarmee verdient je als wethouder in mijn ogen niet de schoonheidsprijs. Dank u voorzitter.

De **VOORZITTER**. Ik ga naar de tweede termijn, want daarin heeft als eerste mijnheer De Roon het woord gevraagd. Ik geef eerst mijnheer Van der Velden het woord voor een interruptie.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ja, ik heb even afgewacht wat het antwoord van de wethouder was. Dat antwoord, moet ik constateren, overtuigt mij niet heel erg. Ik zal even de letterlijke woorden van wethouder Kurvers oplezen die hij heeft gezegd in de vergadering van 4 november op diverse vragen. Ik citeer: er zal ongetwijfeld een concept klaarliggen. Terwijl wethouder Kurvers wist dat er gewoon een afgerond en getekend advies lag. Dus ik vind het zeer kwalijk dat een wethouder in die bewuste vergadering van 4 november deze informatie gewoon achterhoudt, anders kan ik het niet noemen. En zijn telefoongesprek van 2 oktober met de directeur van de RCE, dat moet inhoudelijk geweest zijn. Dat moet inhoudelijk geweest zijn. Dat moet hierover gegaan zijn en dat blijkt ook later uit de mail van de directeur. Dus het verhaal van de wethouder rammelt en ik vind het best wel kwalijk dat een wethouder gewoon in een commissievergadering van 4 november niet zeg maar de waarheid vertelt, want er lag gewoon een afgerond advies en dat had hij met ons kunnen delen. Is de wethouder dat met mij eens?

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). De voorzitter is even uit beeld, maar ik ga ervan uit dat dit het moment is waarop hij mij het woord zou geven.

De **VOORZITTER**. Zeker. Ja, ik heb u het woord gegeven.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Oké, dank u wel. Nee, dat ben ik zeker niet met u eens. En dan komt u in de definitiekwestie die mijnheer Van Baarle ook aanstipte. Dat er een concept klaarligt ergens op een bureau betekent niet dat het is ingediend. Het is niet uitgebracht. Ik heb het niet ontvangen. U ziet ook in de

aanbiedingsbrief van de RCE dat zij het zelf ook een conceptadvies noemen. Het zou natuurlijk ook heel bijzonder zijn om een advies uit te brengen op een plan dat er niet is, want de kern van de zaak was: dat plan was in beweging. De Parkhaven Partners hebben gezegd: we willen een ander plan indienen en dat is ook de reden dat ik hun heb gevraagd, ik heb hun geschetst hoe het proces eruitziet, ik heb toegelicht wat de vraag van uw raad was en dat amendement luidt: betrek de RCE en laat hen een advies uitbrengen op het totale plan. Nou, dat totale plan is er niet. Dat plan is nog in concept. Dat is nog in beweging. Dus is dat advies ook een concept. Nou ja, en dan kunt u daar een andere definitie aan hangen, dat is dan aan u, voor mij is een niet uitgebracht advies op een niet uitgebracht plan echt een conceptadvies. Zo heb ik dat genoemd. En de aanbiedingsbrief van de RCE spreekt ook over een concept, niet verzonden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja voorzitter, het spijt me, het was geen concept. Het was geen concept. De RCE zou het afgeronde advies op 2 oktober versturen en op verzoek van deze wethouder Kurvers is dat niet gedaan. En op 4 november houdt hij volledig zijn mond hierover. Wethouder Kurvers moet dat gewoon zeggen als de gemeenteraad in een commissievergadering daarnaar vraagt. Dan moet hij dat gewoon zeggen. En dat heeft hij niet gedaan terwijl hij wel op de hoogte was. Ja, dat vind ik een hele kwalijke zaak. En dat is denk ik niet goed voor het vertrouwen dat sommige raadsleden in deze wethouder dan hebben, want gaat het de volgende keer weer zo? Wat vindt u daar zelf van wethouder Kurvers?

De **VOORZITTER**. De vraag is helder. Wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Ik vind zelf dat u de zaken wat te zwaar aanzet. Ik heb volgens mij duidelijk aangegeven: omdat Parkhaven Partners de plannen wilde herzien, is er in eerste

instantie ambtelijk aangegeven aan de RCE: nou, we vragen u het advies niet uit te brengen. Later heb ik contact gehad met de directeur van de RCE en dat nog een keer herhaald, want waar geef je dan eigenlijk een advies op? Er is helemaal geen plan. Dat zou ook een beetje raar zijn. We gaan ook niet tussentijds geluidsonderzoeken doorsturen of archeologische onderzoeken. Dat doen we ook niet. Dat het plan in beweging is betekent ook dat het advies weer gaat veranderen natuurlijk, want hetzelfde geldt voor geluid en voor het milieu. Op het moment dat je er een blok uithaalt, betekent dat dat al die onderzoeken en rapporten opnieuw gedaan moeten worden. Dus ik vind dat daar echt in dat opzicht gewoon helemaal niks raars aan de hand is. We hebben het u in de commissie precies verteld zoals het is gegaan.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Voorzitter?

De **VOORZITTER**. Gaat uw gang.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, ik vind het toch een beetje kwalijk dat deze wethouder de hele tijd dingen omdraait. Ik wil gewoon één ding zeker zeggen: het was namelijk een definitief advies op een conceptplan. En wethouder Kurvers draait dat de hele tijd om. Dat is toch een beetje kwalijk. Hij vindt het kennelijk nogal grappig met al zijn ambtenaren om hem heen. Kennelijk is dat een grappige mop, maar het lijkt mij niet zo grappig als raadsleden niet zo tevreden zijn met uw beantwoording, want u geeft gewoon geen beantwoording.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter?

De **VOORZITTER**. Ja, eerst mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Nou ja, dit is precies het verhaal. Het gaat hier over vertrouwen. Het gaat niet over de inhoud. Het gaat hier over vertrouwen. En als we

dit vragen op 4 november moeten we daar gewoon het antwoord op krijgen. Ik wil niks meer horen over een concept en een niet-concept. De wethouder heeft ons gewoon voorgelogen en dat is een vertrouwelijke situatie. Ik vind dat ernstig. Daar wil ik een antwoord op hebben. Wat vindt u daarvan?

De **VOORZITTER**. U weet dat ik altijd wat moeite heb met het woord 'gelogen', maar het is uw goed recht als raadslid om het zo te zeggen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). We vragen het al drie keer. En we blijven het vragen. Ik heb het de hele tijd over niet-juiste informatie. Maar de wethouder blijft gewoon eromheen draaien.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Ik begin met de bijdrage van mijnheer Van der Velden. Ik vond de paradox daarin wel mooi. Hij spreekt over een definitief advies op een conceptplan. En dan wordt het wel lastig werken met elkaar als we allerlei definitieve adviezen tussentijds gaan uitbrengen op een plan dat nog in concept is en nog niet af is. Dat is nou de kern van de zaak. U kunt dat een definitiekwestie noemen, ik doe precies wat uw raad heeft gevraagd bij amendement, het betrekken van de RCE en hen in positie brengen, zorgen dat er een volledig advies ligt op het moment dat er een volledig plan ligt en dat is wat ik doe.

De **VOORZITTER**. Volgens mij had de VVD nog een interruptie? Mijnheer Lansink-Bastemeijer? Oké, hij haakt af. Ik ga naar de tweede termijn. Ik begin met mijnheer De Roon.

De heer **DE ROON** (d66). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, het is natuurlijk de eerste keer dat we met een dergelijke unsolicited proposal te maken hebben. Dus ook als het gaat over het proces is dat even zoeken. Ik had nog wel even een vraag.

De **VOORZITTER**. Mijnheer De Roon, ik wil u niet graag in de rede vallen. Dat vind

ik vervelend, maar mevrouw Verkoelen wil een ordepunt maken.

De heer **DE ROON** (d66). Oké.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen?

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Ja, want ik heb geen antwoord op wat ik zei. Wat vindt u nou van uw onjuiste informatie? Daar wordt niet over gesproken. De wethouder begon weer over de inhoud. Ik wil niks horen over de inhoud. Ik wil weten waarom wij niet juist geïnformeerd worden en alleen maar over één telefoontje iets te horen krijgen en niet over alle andere contacten. Daar hebben we naar gevraagd.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen, ik vind dit geen ordepunt.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Dat is het wel. We hebben het net gevraagd in de vorige ronde. Ik wil daar een antwoord op.

De **VOORZITTER**. Nee prima, maar ik beschouw het als een punt van debat. Dus ik verzoek de wethouder daar zo meteen nog een keer op in te gaan. Maar ik maak de tweede ronde nog even af. Dan ga ik naar mijnheer De Roon.

De heer **DE ROON** (d66). Ja. Ja voorzitter. Ja, nu zie ik mezelf heel klein. Oh ja. Ja, ik ging uit van het tweede debat van net. Daar heeft het niet direct iets mee te maken, de vraag die ik aan de wethouder heb, dus ik weet niet in hoeverre dat door elkaar gaat lopen. Maar goed, dat is aan u voorzitter. Ik had nog wel even een vraag aan de wethouder, niet als het gaat om de inhoud inderdaad. Volgens mij komen we daar later nog over te spreken als het gaat om het Masterplan Parkhaven. Maar dan even over het proces. Volgens mij hebben we het zo met elkaar afgesproken, maar dat wilde ik even door de wethouder bevestigd hebben, dat we bij unsolicited proposals, ongevraagde adviezen, dat de gemeente toetst aan de gemeentelijke kaders die we daarvoor hebben en dat hele proces hebben we intussen gehad. We zijn

nu op weg naar het Masterplan van de Parkhaven. Daar is al besluitvorming over geweest. We hebben het hier niet over een gemeentelijk kader, maar we hebben het over een belangrijk, zwaarwegend advies van de RCE. Dat advies, dat is even mijn vraag aan de wethouder ter bevestiging, in het kader van de unsolicited proposals, ja dat speelt gewoon natuurlijk een belangrijke rol bij de behandeling van het Masterplan en ja, daarin wordt de afweging gemaakt waarbij dit advies een hele belangrijke rol speelt naast alle andere belangen die we in deze stad te dienen hebben, zoals onder andere het bouwen van woningen. Heb ik dat dan zo goed begrepen? Ik denk dat het toch goed is, ook voor de mensen thuis, om het zo maar te zeggen, om dat proces gewoon helder te hebben. En dan bespreken we het advies van de RCE en hoe dat ook luidt, dat weegt dan mee in het hele kader.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ja voorzitter, mevrouw Verkoelen van 50PLUS doet natuurlijk voorkomen of ze op het proces zit, op de informatieplicht van deze wethouder zit en ze zegt: de wethouder gaat steeds in op de inhoud. Maar dat doet zij natuurlijk zelf ook, want de inhoud van dit plan staat haar gewoon niet aan en ze zoekt dus spijkers op laag water. Dat mag zij doen, maar wat de wethouder doet is natuurlijk precies wat van hem gevraagd wordt. Sterker nog: de individuele partners doen precies wat wij van hen hebben gevraagd, namelijk een plan te presenteren straks, een eindplan te presenteren dat voldoet aan de nota van uitgangspunten. En ja, daarin hebben ze naast de RCE nog met heel veel andere knoppen te maken waaraan zij draaien om het plan te optimaliseren, zodat bij al die plannen en al die uitgangspunten uiteindelijk een plan komt dat maximaal bijdraagt aan al die eisen die wij in de nota van uitgangspunten hebben meegegeven. En dan ben ik het volledig met mijnheer De Roon eens dat dit in het proces wel even wennen is, omdat de unsolicited proposal een nieuw proces is en daarom ben ik ook blij met dit debat. Ik zou het niet als

interpellatiedebat hebben gedaan, dat vind ik nogal zwaar voor waarover ze het willen hebben. Ik denk dat mevrouw Verkoelen en mijnheer Van der Velden gewoon op zoek zijn naar hoe moet ik dit nu passen in het proces van de unsolicited proposal? Nou, als we daarover vandaag weer wijzer zijn geworden dan zijn we weer een hele stap verder. Tot zover voorzitter.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ik heb nog een verhelderende vraag aan de wethouder. Er staat een stuk op het RIS. Dat zit bij de stukken van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed en daar staat boven aan het stuk, dat op het RIS staat: concept niet verzonden. Datzelfde stuk is gewobd. En daar staat dat niet boven. Dus het WOB-stuk verschilt met het RIS-stuk. Kunt u dat uitleggen aan mij waarom dat is?

De **VOORZITTERS**. Andere sprekers? Mevrouw Eskes.

Mevrouw **ESKES** (cda). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, ik heb de stukken gezien en ook de aantijgingen die daarin gedaan worden in de brief die ons toegezonden is. Ik heb al die gewobde stukken niet gezien, maar eerlijk gezegd komt het op mij op dit moment over als dat er veel verwarring is over wat een concept is, of dat het een plan is of dat het een advies is. Maar ik heb op dit moment geen enkele aanleiding om te veronderstellen dat we een advies van de RCE, of het nou een concept is of niet is verzonden of eerder is verzonden dan de RCE daar zelf over aangeeft, namelijk dat zij het op verzoek toezenden, dus ik heb ook geen enkele reden om te twifelen dat ik verkeerd geïnformeerd ben. Dus ik denk dat vooral het feit dat het plan definitief danwel concept is of teruggenomen is of in ieder geval niet verzonden is of dat ze daar uitstel over aangevraagd hebben en het proces rondom, wat toch wel een novum is, de unsolicited proposal, dat dat ook echt voor verwarring zorgt, maar ik denk inderdaad dat het wel wat groot aangezet is om hierbij te zeggen dat wij niet goed meegenomen worden in dit proces of dat

wij onjuist geïnformeerd worden. Dus wat mij betreft heb ik niet de overtuiging dat mij informatie is onthouden die belangwekkend was. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Als er verder geen andere sprekers zijn dan wou ik mevrouw Verkoelen in technische tijd de ruimte bieden om een niet beantwoorde vraag nog een keer duidelijk te stellen. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Dank u wel voorzitter. Ja, ik heb hem al in de chat gezet, om het duidelijk te maken.

De **VOORZITTER**. Maar zo kan het publiek ook meeluisteren.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Oké. Het gaat er niet over of het een concept is of definitief is. Dat vind ik allemaal niet relevant en ik vind het ook niet relevant wat onze surrogaatwethouder Lansink-Bastemeijer net vertelde, het gaat over het niet informeren door de wethouder van de raad. We vragen erom, het is ook niet dat hij het uit zichzelf hoeft te doen, we vragen erom en we krijgen geen juist antwoord. Dat is een kwestie van vertrouwen. En daar gaat het gewoon om. Dat is namelijk onjuist informeren. En nou noem ik het weer gewoon 'onjuist', voorzitter, want ik houd ook niet van het woord liegen. Maar het is onjuist informeren en daar gaat het mij in de hele interpellatie om en daar ging het mij overigens op 4 november ook al om.

De **VOORZITTER**. Helder. De vraag is nu voor iedereen duidelijk. Wethouder, wilt u de gestelde vragen nalopen? Ik zie mijnheer Jonker. Nee, mijnheer Jonker ziet ervan af uiteindelijk. Wilt u de gestelde vragen nalopen?

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Ja, maar ik denk dat mevrouw Verkoelen en ik hier gewoon van mening verschillen en dat we anders in herhaling van zetten vervallen. Ik heb u keurig geïnformeerd over de procesgang. Ik heb het stuk opgevraagd en dat ligt nu voor. Dan blijft

over de definitie 'was het een concept of niet'. De vraag van mijnheer Van der Velden, hij geeft aan: in het WOB-verzoek zit er een verschil ten opzichte van het stuk dat op het RIS staat. Nou het WOB-verzoek is ingediend bij de RCE. Die hebben zelf documenten aangedragen en ik heb de brief van de RCE ontvangen. Daarop staat: 'concept niet verzonden'. Daarop verlaat ik mij en dat heb ik aan uw raad doorgezonden. Iets anders heb ik ook niet. Dus dat is misschien ook goed om dat te benadrukken.

Tot slot mijnheer De Roon. Ik denk dat u daarmee ook wel weer wat orde schept in het debat, dat het inderdaad zoeken is naar een proces. En mijnheer Lansink-Bastemeijer deed dat ook. En inderdaad, het Masterplan komt in februari naar uw raad. Dat is nog steeds de planning. En dan gaan wij als gemeente toetsen op al die ambities die we hebben meegegeven en één ervan is het verzoek om de RCE te betrekken en advies uit te laten brengen, maar we zullen dan ook toetsen op: hoe wordt het parkeren opgelost? Hoe zit het met de luchtkwaliteit? Hoe wordt het verkeer afgewikkeld? Hoe wegen wij de woningnood? Zit er genoeg kwaliteit van wonen in het plan? Vinden we het goed genoeg om daar te gaan bouwen op die locatie? Dat zullen wij als stad zelfstandig en integraal afwegen, waarbij het advies van de RCE bij het debat betrokken gaat worden en een rol gaat spelen. Tot slot mevrouw Eskes. U refereerde ook weer aan de brief en het zoeken. Weet dat wij natuurlijk de brief van Stichting Groen Parkhaven ook gewoon zullen gaan beantwoorden. Dus dan kunnen we daar ook weer onze beantwoording op gaan geven.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Eskes had volgens mij nog een vraag aan mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **ESKES** (cda). Ja dat klopt. Ik zou graag aan mevrouw Verkoelen willen vragen: op welk punt, op welk document of

op welke informatie vindt u zichzelf onvolledig of onjuist geïnformeerd?

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Dat ga ik niet meer doen voorzitter. Dat is al geweest. Ik wil even tegen u zeggen: nu loopt de tijd weer, ik kreeg technische tijd om die vraag net te stellen en het blijft maar doorlopen, maar ik stond op 8.21 zojuist. Dus ik wil daar wel even op wijzen, want het blijft maar lopen, maar ik mocht het in technische tijd doen en mevrouw Eskes, dat heb ik de hele tijd verteld, dus dan moet u de WOB-stukken gaan lezen.

De **VOORZITTER**. Als dat het geval is dan corrigeren we dat.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Oké, dank u wel.

De **VOORZITTER**. Is er nog een resterende vraag richting de wethouder? Mijnheer Jonker, had u nog een vraag? Sorry, mevrouw Eskes.

Mevrouw **ESKES** (cda). Nou ja, ik betreur dat dan zeer, want mevrouw Verkoelen doet hier stellige uitspraken over onjuist of niet volledig informeren en als zij dat niet eens wil toelichten, nadat er een uitgebreid debat over en weer is over wat er wel of niet gedeeld is, mij is eerlijk gezegd totaal niet meer helder waar zij nu op doelt waar de fout zou liggen. Dus ik zou het zeer op prijs stellen als ze dat wil toelichten als ze dit zo zwaar aanzet. Dank u wel.

De heer **JONKER** (sp). Dank u wel voorzitter. Mag het in technische tijd?

De **VOORZITTER**. Dat hangt ervan af of het een herhaling van een vraag is of dat het een nieuw debatpunt is. Ik luister mee.

De heer **JONKER** (sp). Oké. De vraag ging dus over het document van 16 september. Ik weet dus nog steeds niet of de wethouder op 4 november op de hoogte was van het bestaan van dat document en waarom ik het niet heb ontvangen. Dank u voorzitter.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Dank u. Ik moet u eerlijk zeggen, mijnheer Jonker, ook nu weet ik gewoon niet precies wat u bedoelt. En ik merk dat u de neiging heeft om hele precieze vragen te stellen en vervolgens daar de wethouder aan op te hangen. Dat betekent ook dat ik gewoon voorzichtig moet zijn in mijn beantwoording. Ik heb u eerder aangegeven: de RCE is betrokken, ook bij de opdrachtverlening bij een aantal rapporten van SteenhuisMeurs, een gerenommeerd bureau, er is contact tussen hen en Parkhaven Partners, er is ambtelijk contact. Mijn bestuurlijke rol is pas gestart op die vrijdagmiddag met dat telefoongesprek en het advies hebben we pas recent ontvangen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Jonker op herhaling.

De heer **JONKER** (sp). Ja, dat het een precieze vraag is zal ik niet ontkennen. Maar ik had er ook graag een precies antwoord op gehad. Dat ontbreekt dus nu.

De **VOORZITTER**. Nog een keer die vraag. Dan kan iedereen daar nog weer een keer naar luisteren.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Ja, maar ik ga daar geen ander antwoord op geven. Kijk, als u dit soort precieze vragen wilt stellen dan had u ook de beantwoording op de brief van de Stichting af kunnen wachten. U had ook schriftelijke vragen kunnen stellen. U had allerlei andere vormen kunnen kiezen. U kiest voor het zwaarste middel, een interpellatiedebat. Dat is aan u. Ik kan nu alleen heel goed beantwoorden wat ik wel weet en dat heb ik zojuist gedaan.

De **VOORZITTER**. Mochten er nog onhelderheden zijn of hele precieze data en dat soort dingen dan kan ik u ook nog suggereren om eventueel gebruik te maken van het instrument schriftelijke vragen. Ik zie geen verzoeken voor nadere bijdragen, maar wellicht wil mevrouw Verkoelen nog het debat afconcluderen, want u bent de

aanvrager van dit interpellatiedebat. Wat gaat u hiermee doen? Mevrouw Verkoelen ziet daarvan af. Dan rond ik de beraadslagingen op dit punt af.

A. HAMERSTUKKEN

6. *Het voorstel tot vaststelling van de Verordening Financiën Rotterdam 2021*
7. *Het voorstel tot vaststelling van de lijst van relevante wet- en regelgeving accountantscontrole rekeningen 2020 en 2021*
8. *Het voorstel tot wijziging van de verordening Precario- en Reclamebelasting 2020*
9. *Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Veldstraat'*
10. *Het (herziene) voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Vrijlandt'*
11. *Het (herziene) voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Carnisse Poort'*
12. *Het voorstel met betrekking tot deelname aan het experiment centrale stemopneming verkiezing leden Tweede Kamer der Staten-Generaal*
13. *Het voorstel met betrekking tot de tweede voortgangsrapportage 2020 van het Bestuur Openbaar Onderwijs Rotterdam (BOOR), alsmede tot goedkeuring van het jaarplan 2021 en de meerjarenbegroting 2022-2025*
- 14.1 *Het voorstel tot vaststelling van de 10-maandsrapportage en wijziging van de begroting 2020*
- 14.2 *Het voorstel tot het beschikbaar stellen van een krediet van 1,5 miljoen euro ten behoeve van de realisering van een ICT-applicatie Stadszaken*

De **VOORZITTER**. Dan ga ik met u mee naar de hamerstukken. Dat begint bij

agendapunt 6, het voorstel tot vaststelling van de Verordening Financiën Rotterdam 2021. Dat wordt gehamerd. Dat is het voorstel. Agendapunt 7, het voorstel tot vaststelling van de lijst van relevante wet- en regelgeving accountantscontrole rekeningen 2020 en 2021. Agendapunt 8, het voorstel tot wijziging van de verordening Precario- en Reclamebelasting 2020. Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Veldstraat', agendapunt 9. Ik kom zo terug bij iemand die nog iets wil zeggen. Het voorstel is ook om te hameren agendapunt 10, het herziene voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Vrijlandt' met dt. Dan het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Carnisse Poort'. En het voorstel met betrekking tot deelname aan het experiment centrale stemopneming verkiezing Tweede Kamer der Staten-Generaal op punt 12. Agendapunt 13, het voorstel met betrekking tot de tweede voortgangsrapportage 2020 van het Bestuur Openbaar Onderwijs Rotterdam BOOR, alsmede tot goedkeuring van het jaarplan 2021 en de meerjarenbegroting 2022-2025. Agendapunt 14.1, het voorstel tot vaststelling van de 10-maandsrapportage en wijziging van de begroting 2020 en samenhangend daarmee onder 14.2 het voorstel tot het beschikbaar stellen van een krediet van 1,5 miljoen euro ten behoeve van de realisering van een ICT-applicatie Stadszaken. U wordt dus voorgesteld om deze onderwerpen te hameren. Dan ga ik even kijken of daar nog iemand ergens een stemverklaring wenst. Dat begint bij mijnheer Van Baarle. Sorry? Mijnheer Jonker begint eerst met een stemverklaring.

De heer **JONKER** (sp). Dank u wel voorzitter. De SP is tegen de vaststelling bestemmingsplan Vrijlandt. De reden daarvan is dat verzuimd is om hierin te vermelden dat de vijftig eengezinswoningen die worden gerealiseerd in de sociale sector na het vertrek van de eerste huurders worden overgeheveld naar de vrije sector. Op 3

oktober 2019 beloofde uw wethouder om expliciet en helder te melden in raadsbesluiten en collegebrieven wanneer sociale woningen bij de tweede verhuur overgaan in de vrije sector. Dat is niet gebeurd. En het tweede punt is dat het niet meerekenen van vijftig eengezinswoningen het aantal sociale woningen laat uitkomen op 17 procent. Dat ligt dus 3 procent onder de norm van onze Woonvisie. Daar wordt de SP een beetje sikkeneurig van en daarom stemmen wij tegen. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Ik wilde een grapje maken mijnheer Jonker, dat u spreekt over onze Woonvisie. Dat vind ik wel een heel bijzonder woordgebruik. Een grapje moet kunnen op zo'n dag toch? Dan neem ik op in de verslaglegging dat de SP geacht wordt te hebben tegen gestemd bij agendapunt 10. Dan ga ik naar mijnheer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja, dank u wel voorzitter. De PVV stemt tegen de Verordening financiën Rotterdam 2021, dus agendapunt 6 en de PVV stemt tegen agendapunt 9, Veldstraat en agendapunt 11, Carnisse Poort. Dat is omdat wij vinden dat er gewoon gebouwd moet worden en zolang er niet gewoon genoeg woningen zijn, moet er niet gesloopt worden. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dan wordt de PVV geacht te hebben tegen gestemd bij agendapunt 6, agendapunt 9 en agendapunt 11. Mijnheer Van Baarle.

De heer **VAN BAARLE** (denk). Ja voorzitter, dank u wel. De fractie van DENK wenst graag de aantekening te maken dat de fractie van DENK tegen Carnisse Poort is, het hamerstuk. De fractie van DENK is ook tegen de 10-maands, omdat in de 10-maands een aantal passages staat vanuit het NPRZ waar financiën vrijgemaakt worden voor sloopprojecten waar wij het niet mee eens zijn. Ik dank mijnheer Jonker voor zijn scherpe lezing van het bestemmingsplan Vrijlandt. Ik moet heel

erg eerlijk zeggen dat het niet mijn indruk was dat er woningen bij de eerste verhuur over zouden gaan naar de private sector. Het klopt inderdaad dat de wethouder dat zou moeten melden in het raadsbesluit, dus voorzitter, het is vreemd om dat nu nog te vragen, maar ik zou eigenlijk als het mogelijk is daar nog een reactie van de wethouder op wensen dan, of dat klopt en als dat zo is waarom dat niet vermeld is.

De **VOORZITTER**. Dan gaan we debatteren. Dan gaat u er een B-punt van maken. Het is nu echt alleen een stemverklaring. Het mag als u zegt: ik wil daar een B-punt van maken. Dan gaan we het overhevelen naar een debatonderwerp. Dan moeten ook anderen er wat van kunnen zeggen.

De heer **VAN BAARLE** (denk). Als de raad daarmee zou instemmen dan zou ik graag wensen om die vraag ook nog even aan de wethouder te stellen, of dit klopt en zo ja waarom dit dan niet vermeld is, want dat hebben we wel gevraagd.

De **VOORZITTER**. Raad, heeft u er bezwaar tegen dat de wethouder deze enkele vraag hier beantwoordt bij een stemverklaring? Of gaan we daar officieel een debat van maken en het dan overhevelen naar een ander agendapunt? Het gaat over Vrijlandt. Ik zie geen bezwaar dat de wethouder hier antwoord op geeft. Ja? Het verzoek is of dat wel kort kan. Wethouder Kurvers. Is de wethouder daar? De wethouder was blijkbaar afgehaakt bij het vorige onderwerp. Oké. Dan wil ik u voorstellen om dat punt van mijnheer Van Baarle nog even te laten rusten en dan hameren we de rest van de agenda en dan laten we het punt van Vrijlandt nog even buiten haakjes. Daar komen we later nog op terug. Mijnheer Mijnheer Büyükcıfci.

De heer **BÜYÜKÇİFCİ** (nida). Ja voorzitter, ook vanuit NIDA in ieder geval mijn complimenten aan mijnheer Jonker dat hij ons in ieder geval zo scherp erop wijst hoe het ervoor staat in ieder geval bij

agendapunt 10, Vrijlandt. Dus ik ben ook heel erg benieuwd inderdaad naar de reactie van de wethouder hieromtrent, maar daarover dus zo meteen meer. En agendapunt 11, dat gaat over het bestemmingsplan Carnisse Poort, daar stemmen wij tegen, want het gaat wederom om sloop van betaalbare woningen. En zelfs op steenworp afstand van de Fazantstraat, in dit geval gaat het om zo'n 52 woningen volgens mij. We gaan het later vandaag over de Fazantstraat hebben. Dus het zou mij in ieder geval verbazen om dan bij dit agendapunt voor te stemmen. Dus vandaar dat wij tegen stemmen.

De **VOORZITTER**. Dan is NIDA geacht te hebben tegen gestemd bij agendapunt 11, Carnisse Poort. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Nu hoor ik u heel slecht. Is dat bij mij? Hoort u mij? Hallo?

De **VOORZITTER**. Ja. Ik hoor u.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). 50PLUS stemt tegen punt 9, de Veldstraat, punt 10: Vrijlandt en punt 11: Carnisse Poort. En anderen hebben het al ruim voldoende aangegeven, maar 50PLUS stemt ook tegen 14.1, de wijziging van de begroting 2020, de 10-maandsrapportage. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dat zullen we aantekenen. Andere raadsleden ten aanzien van de hamerpunten? Mevrouw Kockelkoren, is dat een stemverklaring? Dat is niet het geval. Wethouder Kurvers is inmiddels teruggekeerd. Wethouder Kurvers, ten aanzien van het bestemmingsplan Vrijlandt heeft mijnheer Jonker gevraagd, althans heeft mijnheer Jonker gezegd dat in het raadsbesluit had moeten staan de informatie over het feit dat de woningen in Vrijlandt overgaan naar particuliere handen. Ik zeg dat maar even kort door de bocht. Als ik mijnheer Jonker verkeerd heb geciteerd dan kan mijnheer Jonker zijn vraag wat preciezer stellen,

maar mijnheer Van Baarle vroeg of u daar nog even iets over wilde zeggen. Mijnheer Jonker corrigeert mij: naar de vrije sector. Wethouder? Wethouder, kunt u uitloggen en opnieuw inloggen?

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Hé hallo.

De **VOORZITTER**. Wethouder Kurvers, heeft u de vraag meegekregen?

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Nee, ik was even mijn handen wassen.

De **VOORZITTER**. Helder. Dan ga ik terug naar mijnheer Jonker. Mijnheer Jonker, wilt u uw vraag precies stellen? Dat wekte vragen op bij een aantal leden van de raad. Wilt u daar nog even bij stilstaan? Dat doe ik dan in technische tijd.

De heer **JONKER** (sp). Ja. Ik ben weer in de uitzending?

De **VOORZITTER**. Zeker.

De heer **JONKER** (sp). Dank u. U hoort mij ook wethouder? Goed. Het ging over Vrijlandt, het bestemmingsplan Vrijlandt. Daar stemt de SP tegen. Een van de dingen die eraan mankeert is het volgende: in november 2019 heeft u medegedeeld dat mocht het voorkomen dat sociale huurwoningen na de eerste mutatie worden overgeheveld naar de vrije sector, dan zou u daar expliciet en helder melding van maken. Dat is in het geval van het bestemmingsplan Vrijlandt niet gebeurd. Daarover is een wenkbrauw gefronst door mij en andere leden van de raad vonden het ook aardig om uw mening daarover te horen en in verband daarmee heeft de voorzitter ermee ingestemd om er een B-stuk van te maken en we zijn in afwachting van uw antwoord daarop.

De **VOORZITTER**. Nou niet zozeer er een B-stuk van te maken, maar u in de gelegenheid te stellen die vraag te stellen en de wethouder in de gelegenheid te stellen daar een antwoord op te geven,

zonder er een formeel agendapunt B van te maken. Wethouder?

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Ja, dank u wel. Het klopt dat er in uw raad natuurlijk verschillende discussies zijn gevoerd over of sociaal sociaal blijft en wordt het niet te snel geliberaliseerd? Dus dat herken ik. Volgens mij hebben we Vrijlandt destijds wel mondeling genoemd, maar dat is inderdaad niet expliciet bij dit bestemmingsplan genoemd. Als u daarop doelt dan had dat misschien beter gekund. Tegelijkertijd is het zo dat een bestemmingsplan een planologisch kader biedt en huren et cetera wordt daarin geregeld, maar als u wilt kan ik daar ook op terugkomen bij de wethoudersbrief.

De heer **JONKER** (sp). Dat lijkt me een eerste stap in de goede richting. Ik neem aan dat u er ook mee akkoord gaat om voortaan in vergelijkbare gevallen direct melding te maken van waar wij om vragen.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Ja. Zeker. Dat moet ook echt beter. Dus als dat niet goed is gegaan excuses daarvoor, want we hebben destijds natuurlijk ook het overzicht van waar dit het geval was wel gemeld, maar dat moet dan beter.

De **VOORZITTER**. Oké. De wethouder belooft op dit punt voortaan beterschap. Ik neem aan dat het verder niets wijzigt aan uw oordeel over de stemming mijnheer Jonker? Mijnheer Van Baarle? Naar aanleiding van de reactie van de wethouder.

De heer **VAN BAARLE** (denk). Nou ja voorzitter, dank u wel. Kijk, de wethouder geeft aan te betreuren dat het niet is vermeld, maar ik ben hier wel op z'n Rotterdams gezegd erg pissig over, want het was een motie van ondergetekende destijds na een emotioneel debat over de Tweebosbuurt, om dit te vermelden in de raadsbesluiten. Ik kijk altijd naar de raadsbesluiten op goed vertrouwen en nu wordt het niet vermeld en was ik er daardoor niet van op de hoogte dat dit zo

is. Dus ik betreur het echt ten zeerste dat die motie op dit onderdeel niet is opgevolgd. Nou ja, enfin, ik kan dan ook niet anders dan tegen dit bestemmingsplan te stemmen dus nu. Graag de aantekening daarvan bij de hamerstukken. Nogmaals: ik vind dit echt bijzonder spijtig dat die motie niet is opgevolgd, omdat het ook vanuit een zeer emotioneel debat over de Tweebosbuurt kwam. Dat is niet goed.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van Baarle, we maken een aantekening van uw fractie en wij achten DENK bij dit punt te hebben tegen gestemd. Wethouder?

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Ik zou richting mijnheer Van Baarle willen zeggen: ik deel dat. Ik baal er echt oprecht van. Laat dat gezegd zijn.

De **VOORZITTER**. Ja. Oké. Ik teken daar ook bij aan dat NIDA ook geacht is bij dit punt te hebben tegen gestemd.

B. ONDERWERPEN MET EEN KORTE VERKLARING

15. Het (herziene) initiatiefvoorstel-Jami 'Rotterdam 2050 op weg naar een duurzaam arbeidsmarktbeleid' alsmede de reactie van burgemeester en wethouders hierop

De **VOORZITTER**. We gaan naar de B-onderwerpen. Het herziene initiatiefvoorstel van mijnheer Jami 'Rotterdam 2050 op weg naar een duurzaam arbeidsmarktbeleid' alsmede de reactie van het college. Om te beginnen als eerste mijnheer Versnel.

De heer **VERSNEL** (vvd). Zo. Even de pop-ups wegklikken voorzitter. Ja, daar zijn we. Voorzitter, dank u wel. Ik wil een paar woorden richten tot de collega's en op deze plaats toch ook nog een keer tot collega Jami. Ik wil hem complimenteren met zijn initiatiefvoorstel, dat tot twee keer toe in de commissie tot heel boeiende discussies heeft geleid over de toekomst van de arbeidsmarkt en over de verschillende manieren waarop we de Rotterdamse

samenleving daar klaar voor kunnen maken. Niettemin is het wel in onze ogen een initiatiefnota met meer goede ideeën dan goede voorstellen en wij zullen voor het voorstel stemmen om met een aantal wetenschappers en experts ons nog verder te laten informeren over de toekomst van de arbeidsmarkt en tegen zijn andere voorstellen, omdat we die om uiteenlopende redenen die uitgebreid zijn gewisseld nu onvoldragen vinden. Dank u wel.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Voorzitter, ik denk dat hier een misverstand is, want het is niet mijn agendaonderwerp. Dus ik laat hem even overgaan. Ik neem contact op met mijn fractie.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mevrouw Yildirim. Ah, mevrouw Yildirim is er toch. Mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda). Ja voor mijn gevoel zit ik er nu twee keer in. Ik hoop dat ik verstaanbaar ben.

De **VOORZITTER**. Ja, u bent verstaanbaar.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda). Ja, inderdaad, ik ben lid van de Partij van de Arbeid, dus ik ben ontzettend gecharmeerd van het stuk over de arbeidsmarkt voorzitter. Er zitten heel veel goede elementen in, bijvoorbeeld scholingsfondsprojecten. Volgens mij hebben wij al een Scholingsfonds lopen. En er wordt voorgesteld: trek het wat breder en langer en daarnaast wordt voorgesteld om een kwalitatieve studie te doen naar de sociaal-economische positie. Dat zijn allemaal relevante punten denk ik in het kader van: verbetert het leven van mensen als ze aan het werk gaan? Alleen vind ik dat het college al heel goed zit op dat Scholingsfonds. En punt twee is dat het al best wel duidelijk is, ik denk dat er al heel veel onderzoeken zijn die daar al over gaan. Dus om die redenen zullen wij tegen het voorstel stemmen voorzitter. In de commissie is erover gesproken met

betrekking tot punt drie dat de commissie wel openstaat voor een expertsessie en ik ben ook heel erg gecharmeerd van dat voorstel en ben inderdaad ook bereid om na te denken over wie uit te nodigen. Dus dank voor het voorstel, maar integraal genomen is het toch niet iets waar wij voor zullen stemmen.

De **VOORZITTER**. Helder. Mevrouw Arseni.

Mevrouw **ARSIENI** (d66). Ja voorzitter, ik wil allereerst ook echt een compliment maken aan mijnheer Jami. Hij is in de commissie vaak bevraagd op zijn visie. Daar heeft hij heel veel moeite voor gedaan om die uiteen te zetten. Dat vind ik erg te waarderen. Dat is altijd mooi als een raadslid zoveel moeite doet om een initiatief in te dienen. Nou, namens mijn fractie kan ik ook zeggen: wij delen het gevoel van urgentie. Toch staan we wel iets anders in de manier waarop bepaalde doelen worden bereikt in de voorstellen van mijnheer Jami en sommige dingen zitten ook al in de pijplijn. Zo is het nou eenmaal ook. Eens dat het Omscholingsfonds superbelangrijk is. Nou, de collega's voor mij hebben dat natuurlijk ook al aangegeven. En het is ook al een plan van het college om dat op die manier te doen. Mijnheer Jami heeft daarnaast een aantal punten genoemd waarop dat zou moeten worden geëvalueerd. Nou, ik denk ontzettend terecht. Het is ook belangrijk dat het geëvalueerd wordt. Daarvan heeft het college ook aangegeven dat te gaan doen in 2021, 2022. En dan stelt mijnheer Jami voor om het door te trekken tot 2025. Nou ja, dat gaat wel wat ver. Ik denk: sowieso moeten we dan toch eerst evalueren en ook een ander college in z'n rol laten. En bovendien kan het Rijk natuurlijk ook wel een duit in het zakje doen. Dus daar zijn wij dan niet meteen nu voor, maar niet omdat wij zeggen: dat Omscholingsfonds zou geen doorgang moeten krijgen tot 2025, ik zou het liefst het altijd zo laten voortbestaan, maar ik denk dat het ook wel terecht is om te zeggen: we staan stil bij een evaluatie en het volgende college kan

daar dan weer opnieuw iets van vinden, plus het Rijk kan ook een bijdrage leveren. Dan het voorstel 'Banen voor de toekomst'. Nou een expertsessie, ja wat ons betreft helemaal prima en goed om dat gewoon per direct te gaan organiseren. Dus daar sluit ik me volkomen bij aan. Volgens mij hadden we dat ook al aangegeven in de commissie. En dan het punt van mijnheer Jami ten aanzien van de evaluatie van armoede. Ja, toen moest ik wel een klein beetje glimlachen eigenlijk, want mijnheer Jami geeft aan: nou, het is heel belangrijk om te onderzoeken hoe mensen dat nou ervaren, hun situatie in het kader van als je in de bijstand zit en daarna dan aan het werk gaat en of dat dan daadwerkelijk ook een bijdrage levert aan bijvoorbeeld welzijn enzovoort. Nou, een heel terecht punt denk ik, maar misschien ook goed om dan de evaluatie van de werkbonus daarvoor te benutten waar mijnheer Jami ontzettend tegen is geweest. Wij hebben natuurlijk een voorstel gedaan om juist te gaan kijken hoe mensen vanuit de bijstand aan het werk kunnen komen en om dat ook heel nauwgezet te evalueren, zodat we ook meer zicht krijgen op hoe we die stap beter kunnen ondersteunen. Dus wat mij betreft prima om dat te doen, maar ik denk dat we dat al aan het doen zijn. Dat was het voorzitter.

De **VOORZITTER**. Helder. Dan wil ik u er graag op wijzen dat de fractie van GroenLinks verder geen bijdrage levert, maar in de chat laat weten zich aan te sluiten bij de bijdrage van mijnheer Versnel. Dat geldt ook voor het CDA. Andere sprekers? Niet? Dan laat ik mijnheer Jami als indiener van het initiatief als eerste aan het woord. En dat is inderdaad in technische tijd.

De heer **JAMI** (lr). Ben ik in zicht voorzitter?

De **VOORZITTER**. Ja, u bent goed te zien. Ja.

De heer **JAMI** (lr). Ja, ik heb inderdaad die pop-up, maar goed, dat hebben we

inmiddels al vastgesteld. Die staat nu in beeld. Dank u voorzitter. Voorzitter, we beleven momenteel echt de grootste crisis sinds de Tweede Wereldoorlog. Nog nooit is de Nederlandse economie zo abrupt tot stilstand gekomen. Nog nooit is onze kwetsbaarheid en afhankelijkheid van de maakindustrie van andere continenten zo duidelijk geworden. Als u mij vorig jaar had gevraagd hoe het jaar 2020 eruit zou hebben gezien dan had ik niet kunnen voorspellen dat we nu onze commissie- en raadsvergaderingen online moeten houden. En dat allemaal voorzitter door corona. De coronacrisis die bij veel bewoners de grootste zorgen oproept. Zorgen bij de horecaondernemers of zij hun zaak nog wel open kunnen houden. Zorgen bij de medewerkers van de evenementenbureaus of ouderen in verzorgingshuizen. Maar daarnaast maak ik me ook zorgen over de staat van Rotterdam. Hoe gaat onze stad de uitdagingen van gestage werkloosheid en armoede te boven komen? Voorzitter, de coronapandemie heeft de robotisering een extra impuls gegeven. Ik zie dat mijn telefoon ook gaat. Die ga ik meteen even op 'stil' zetten. Zo werden er robots ingezet voor de verzorging van coronapatiënten in het noodhospitaal in Wuhan. Ze konden eten voorbereiden en ronddelen aan patiënten, medicijnen verstrekken en ruimten desinfecteren om het zorgpersoneel te ontlasten en de kans op besmetting te verkleinen. Ook de inzet van robots in de dienstensector zal naar verwachting toenemen. Over enkele jaren zullen robots de vakkenvullers in de supermarkten vervangen. Bedrijven als Amazon maken allang geen gebruik meer van orderwerkers. Deze zijn al vervangen door computergestuurde systemen. En in de agrarische sector wordt hard gewerkt aan de ontwikkeling van geavanceerde robothanden die minstens zo snel en voorzichtig aardbeien kunnen plukken, als mensenhanden.

Voorzitter, Leefbaar Rotterdam wil niet stilzitten langs de zijlijn, maar constructief bijdragen leveren aan het vormen van

passend beleid om zo veel mogelijk Rotterdammers aan het werk te krijgen. Maar vooral te houden. We zien hier mogelijkheden en streven ernaar om het huidige beleid aan te vullen met een investeringsagenda voor een actief arbeidsmarktbeleid. Tot zover. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Wethouder Moti.

De heer **MOTI** (pvda) (wethouder). Voorzitter, dank u wel. Ja voorzitter, complimenten ook aan de fractie van Leefbaar Rotterdam voor het indienen van een initiatiefvoorstel en de manier waarop mijnheer Jami ook om is gegaan met het debat in de commissies en daar het advies op heeft aangepast of de besluitvorming heeft aangepast. Het college heeft een collegereactie gegeven. Ik zal dat verder niet herhalen, anders dan het belang onderstrepen natuurlijk van het omscholen ook van onze volwassen beroepsbevolking. Dat is ook de reden waarom het college in september al is gestart met het Scholingsfonds. Dus we hebben al een operationeel Scholingsfonds waar ik zeer tevreden mee ben, waar het college heel tevreden mee is. De reactie reageert al op het initiatiefvoorstel van mijnheer Jami, dus dat kan de raad daarin teruglezen. Ik heb verder geen vragen gehoord voorzitter. Dus dan houd ik het heel kort en dan is dit mijn termijn.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Is er behoefte aan een tweede termijn bij een enkel raadslid nog? Ik vermoed van niet. Ik denk dat alles erover gezegd is. Dan verwijs ik het voorstel straks naar de stemmingen vanavond.

16. Wijze verstrekking geheime informatie

De **VOORZITTER**. Dan gaan we onder B naar agendapunt 16, de wijze verstrekking van geheime informatie. Mag ik vragen aan de nestor om de voorzittershamer even vast te houden? Of mijnheer Van Schaik. Oké, mijnheer Van Schaik gaat het

voorzitterschap bij dit onderwerp doen. Oké, de nestor voert inderdaad het woord zie ik. Mijnheer Van Schaik, wilt u de hamer vasthouden?

(Burgemeester Aboutaleb draagt het voorzitterschap over aan de heer Van Schaik.)

16.1 Het voorstel tot vaststelling van het Beleidskader verstrekking openbare en geheime informatie aan de raad 2020

16.2 Het voorstel tot wijziging van het Reglement van orde voor vergaderingen van de raad 2018 en de Commissieverordening 2018

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Goedendag voorzitter. Ik heb begrepen dat ik agendapunt 16.1 mag voorzitten en dat agendapunt heb ik hier voor mij. Het voorstel tot vaststelling van het Beleidskader verstrekking openbare en geheime informatie aan de raad 2020 en daar geef ik als eerste het woord, op mijn lijstje, mijnheer Simons. Daarna mijnheer Karremans en daarna mevrouw Van Wifferen. Uiteraard krijgt de rest van de raad ook nog de vraag of ze er iets over kwijt willen. Ik wil het woord graag geven in dit geval aan mijnheer Simons. U heeft het woord.

De heer **SIMONS** (lr). Ja, dank u wel voorzitter. Nou, blij dat er een raadsvoorstel ligt, het heeft natuurlijk even geduurd, waarbij de geheimhouding van stukken zo veel mogelijk wordt ingeperkt, binnen de kaders van de wet. Dus daar zijn wij gewoon heel tevreden over. Ik wil twee punten maken. Wij hebben natuurlijk zelf als Leefbaar Rotterdam de motie 'Digitale kluis' ingediend en daar hebben we eigenlijk ook al ervaringen mee opgedaan, een aantal raadsleden, als het gaat over de geheime stukken van het Warmtebedrijf. Dat ging via Notubox en dat werkt prima. De betrokken raadsleden hebben ook laten zien dat ze dat aankunnen, omgaan met vertrouwelijke stukken. Dat is eigenlijk raar

dat ik dat zeg, want dat is natuurlijk voor mij een vanzelfsprekendheid. We leggen allemaal de eed of de belofte af. Dus dat kan. Wel staat er in de toelichting op het raadsvoorstel dat zo'n systeem niet hackbaar mag zijn. Nou, als het er zo staat, zelfs het grootste beveiligingsbedrijf van de wereld is recent gehackt, dus we moeten het ook gewoon misschien wel anders verwoorden, of misschien kan de burgemeester daar nog wat over zeggen, dat we er alles aan doen om dat te voorkomen, want als we het zo willen gaan uitvoeren dan is het eigenlijk een mission impossible en dan maken we het onszelf ook onnodig moeilijk. Ik hoop echt dat als we in januari weer opstarten na het reces de digitale kluis gewoon beschikbaar is. Hij is er namelijk al. Dus ik zou zeggen: wat ligt er nog in de weg om ons ook zeker in deze coronatijd niet weer te sturen naar de kelders van het stadhuis, om in niet geventileerde ruimtes stapels papieren te moeten doorlezen. Dat was het voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel mijnheer Simons voor uw bijdrage. Dan ga ik nu naar mijnheer Karremans.

De heer **KARREMANS** (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. Nou, het nieuwe beleidskader ziet er goed uit en de moties worden zoals aanbevolen uitgevoerd. Dus daar zijn we blij mee. Drie uitgangspunten zijn terecht. Nou, de digitale kluis is een goede toevoeging wat dit betreft. Het is begrijpelijk dat er een uitzondering wordt gemaakt voor gevoelige informatie en dat je ook kijkt naar waar we het over gehad hebben, dat je moet voorkomen dat screenshots en screen-recordings worden opgenomen. We steunen ook het amendement van D66 en consorten. Het is prima als fractiemedewerkers ook toegang kunnen krijgen tot gevoelige informatie als dat voldoende geborgd is. Dus op die manier prima voorzitter. Laten we hier vooral mee doorpakken. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel mijnheer Karremans voor uw

bijdrage. Dan ga ik met uw welbevinden door met mevrouw Van Wifferen. Daar bent u.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Daar ben ik. Sorry, ik had mezelf weer weggeklikt. Voorzitter, D66 is echt heel erg blij met het raadsvoorstel dat er ligt en met de vorderingen die we gemaakt hebben, dat er veel meer openbaar wordt, veel minder geheim. Kunt u mij goed verstaan?

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Jazeker.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). En dat er een digitale kluis komt, dat technische sessies in principe openbaar zijn. Heel mooi. Hele grote stappen hebben we gemaakt als Rotterdam, waarin we toch wat achterliepen met de openbaarheid van overheidsinformatie. We hebben er denk ik twee jaar geleden met de werkgroep Openbaarheid aan gewerkt, samen met professor Elzinga en die heeft dus ook een fors aantal aanbevelingen gedaan die bijna allemaal zijn overgenomen op één na waarin fractiemedewerkers toegang krijgen tot geheime informatie. In heel veel gemeentes gebeurt dit al, bijvoorbeeld in Almere, Den Haag, Groningen, Coevorden, Westland, de Gooise Meren en dan worden vaak de fractiemedewerkers beëdigd. Nou, dit kan in Rotterdam ook prima wel gebeuren en daarom hebben wij een amendement ingediend dat heel breed is ondersteund door allerlei partijen om dit in Rotterdam ook mogelijk te maken. Tot zover.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Mevrouw Van Wifferen heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement A. Tussen jou en mij?

‘De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 17 december ter bespreking van beleidskader ‘Beleidskader verstrekking openbare en geheime informatie aan de raad 2020’;

Besluit het conceptbeleidskader als volgt te wijzigen:

Onder punt 5, kopje 'Kennisname geheime informatie': te verwijderen:

Medewerkers van fracties kunnen geen geheime informatie inzien.

Toe te voegen:

Fractiemedewerkers hebben toegang tot geheime stukken indien zij beëdigd zijn.

Toelichting:

In verschillende steden hebben fractiemedewerkers wel toegang tot geheime stukken, zoals Den Haag, Groningen en Almere. Door fractiemedewerkers wel toegang te geven tot geheime stukken wordt de democratische controle op het bestuur versterkt. Het is nu vaak het geval dat (parttime) raadsleden onvoldoende kennis kunnen nemen van de geheime stukken, waar zij vervolgens wel over moeten beslissen.'

w.g. I. van Wifferen, R.A.C.J. Simons, P.J.H.D. Verkoelen, A. van Zevenbergen, R.T.J. van der Velden, B. van Noppen en M.J.P. Meeuwissen

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Dank u wel voor uw bijdrage. Dan heb ik mijnheer Tak voor zijn bijdrage.

De heer **TAK** (pvda). Ja, dank u wel voorzitter. Mijn fractie sluit zich graag aan bij de woorden van mijnheer Simons. Wij hebben afgelopen jaar inderdaad, ik ook vanuit mijn rol als rapporteur voor het Warmtebedrijf, maar we hebben denk ik ook juist op het dossier van het Warmtebedrijf kunnen zien hoe belangrijk het is dat gemeenteraadsleden toegang hebben tot vertrouwelijke informatie en dat zij die informatie ook goed tot zich kunnen nemen in de voorbereiding van hun werkzaamheden. Mijn fractie is er echt van overtuigd dat het goed digitaal inregelen van die toegang tot geheime informatie

echt de kwaliteit van het raadswerk kan verbeteren en de manier waarop dat nu is geregeld is gewoon niet meer van deze tijd. Er zijn inderdaad buiten de gemeenteraad denk ik bij allerlei ondernemingen en andere sectoren gewoon goede voorbeelden van hoe daarmee omgegaan kan worden en ik zou inderdaad dan ook graag de gemeente, de voorzitter en de griffier, willen uitdagen om daar ook zo snel mogelijk werk van te maken. Ik denk overigens dat het systeem dat we gebruiken als rapporteurs, dat dat inderdaad een goede start is. Ik zou daar zelf wel nog een aantal verbeteringen voor zien, maar ik denk ook graag met u mee daarin. Verder steunen wij in ieder geval ook het amendement van D66. Ik denk dat als de fractiemedewerkers beëdigd zijn dat een hele goede basis zou moeten zijn waarop de fractiemedewerkers ook toegang zouden moeten kunnen krijgen tot die informatie, omdat het denk ik ook helpt om ons raadswerk te doen. Ik denk dat met deze toegang natuurlijk voor ons allen we de lat nog wat hoger leggen, en dat we daar vervolgens ook prudent mee omgaan. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel voor uw termijn. Dan gaan we naar mevrouw Eskes toe.

Mevrouw **ESKES** (cda). Ja, dank u wel voorzitter. Allereerst nog een woord van dank aan de commissie die een en ander voorbereid heeft, inmiddels al wel enige tijd geleden. Goed dat dit stuk er nu ligt. Ik denk dat het een goede basis biedt om verder te gaan. Ik heb wel één vraag met betrekking tot het amendement. Ik hoor dat inderdaad een aantal gemeenten het al doet, maar volgens mij staat er in de Gemeentewet dat stukken alleen onder geheimhouding door het college aan de raad toegezonden kunnen worden. Dus hoe verhoudt zich dat met elkaar? En is dat dan mogelijk te ondervangen door een beëdiging of valt dat eigenlijk niet onder de Gemeentewet? Ik zie inhoudelijk daar echt wel de meerwaarde van in als fractiemedewerkers daar ook bij betrokken

kunnen worden ter ondersteuning van de inhoudelijke voorbereiding, maar ik ben wel benieuwd hoe die zaken zich tot elkaar verhouden. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel voor uw bijdrage mevrouw Eskes. Dan ga ik naar mijnheer Leewis toe. Mijnheer Leewis wordt binnengehaald.

De heer **ABOUTALEB**. Ik ga u helpen voorzitter. We moeten technisch mijnheer Leewis binnenhalen. Ik roep daar even wat assistentie bij.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Ah, daar bent u.

De heer **LEEWIS** (gl). Ja voorzitter, dank. Ik zal het kort maken. Mijn fractie is ook blij dat we dit besluit gaan nemen. Ik sluit me aan bij de woorden van mijnheer Tak om haast te maken met het digitale systeem. Ook steun voor het amendement van D66. Dat is wat ons betreft heel belangrijk, zeker ook voor kleinere fracties om fractiemedewerkers de mogelijkheid te geven om geheime stukken in te kunnen zien. Wij zijn als raad met 45 aan het controleren op een groot ambtelijk apparaat. Dat kan in mijn beleving alleen goed als daar ook de juiste ondersteuning op is en de ondersteuning op geheime stukken heeft tot nu toe echt ontbroken wat ons betreft.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel. Dan heb ik toch mevrouw Eskes nog weer even terug in beeld gekregen. We hebben ook nog een tweede termijn, maar ze heeft toch nog een prangende vraag die ze eigenlijk heel graag in de eerste termijn wil stellen.

Mevrouw **ESKES** (cda). Ja ik was het gewoon vergeten zojuist voorzitter. Excuus daarvoor. Mijn openstaande vraag is nog hoe we dit verder inregelen en welk proces er nu volgt rondom de instructies voor raadsleden om om te gaan met de digitale kluis en welke randvoorwaarden en kaders daarbij in acht genomen worden. Dat zou ik

graag nog willen toevoegen aan mijn bijdrage. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel. Nou, in dat geval was ik daarnet eigenlijk vergeten te zeggen dat we 16.2 gelijktijdig met dit onderwerp 16.1 behandelen. Maar dat heeft u zelf ook kunnen merken. Ik geef nu het woord, als er verder geen sprekers meer zijn op dit onderwerp van andere partijen, en dat zie ik niet gebeuren, ik zie niks in de chat, ik zie geen groene handjes, aan de burgemeester voor de beantwoording in de eerste termijn.

De heer **ABOUTALEB**. Ja voorzitter, hartelijk dank.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Uw microfoon staat uit.

De heer **ABOUTALEB**. Ook vanuit mijn positie dank aan allen die hieraan bijgedragen hebben, zeker ook aan onze griffier die daar in het zoeken naar een technische oplossing heel veel werk heeft verzet, maar zeker ook aan de kant van de gemeenteraad waar goede initiatieven tot stand zijn gebracht. Mijnheer Simons, niet-hackbaar is natuurlijk de juiste term. Het moet zo zijn dat u daaronder moet verstaan dat we er alles aan doen om digitaal de maximaal denkbare, actuele, technische beschikbare snufjes van dit moment te gebruiken om zo goed mogelijk te verhinderen dat er onbevoegden toegang krijgen tot informatie. Het zijn veel woorden, maar die omschrijven wel wat we bedoelen. Zoals veiligheid garanderen, we kunnen dat niet, maar wel ons best doen om veiligheid te bevorderen. Dat is zo ongeveer wel een plicht die wij op onze schouders nemen. Dus ik denk dat het goed is dat u die opmerking zo moet verstaan.

De digitale kluis komt in januari beschikbaar. U krijgt daar nog een schrijven over van de griffier, ook met een wijze van gebruik, een instructie hoe daarmee om te gaan, zodat dat goed tot

zijn recht komt. Er is eigenlijk alleen één meningsverschil, maar misschien komen we daar wel uit, dat is het amendement. Het amendement zegt, voor de mensen buiten de politiek, het amendement heeft directe werkingsfeer, het verandert namelijk de letter van het voorstel en vervangt dus ook de tekst die daar staat. Dit amendement maakt het mogelijk dat ook niet-raadsleden toegang krijgen tot die informatie, in dit geval fractiemedewerkers. Dat kan echt niet. Dat is naar onze beste lezing van de wet en de adviezen die wij daarover hebben ingewonnen de afgelopen periode niet mogelijk. De fractiemedewerkers zijn geen gemeenteambtenaren en kunnen dus ook niet beëdigd worden. Hoe anderen dat doen moeten ze helemaal zelf weten, maar een niet-gemeenteambtenaar kunnen we niet beëdigen. En dan kunnen ze ook wel iets doen met een VOG en dan komen ze met een geheimhoudingsverklaring et cetera, allemaal prima, maar het zijn geen afdwingbare wetsmiddelen die we daar kunnen inzetten als bijvoorbeeld achteraf misbruik getraceerd is. Dan kunnen we niet zeggen: u heeft de wet overtreden, wat wel het geval is voor de raadsleden. Nu is het zo dat er een ontwikkeling gaande is bij een aantal gemeenten die dat gedaan hebben. Dat moeten ze wat mij betreft allemaal voor hun eigen rekening nemen. Er is een ontwikkeling dat de wetgever dit probeert te ondervangen in een wetsvoorstel dat aanhangig is gemaakt bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Hoe dat gaat uitpakken weten we niet. Wat de Tweede Kamer daarvan vindt weten we niet. Wat de Eerste Kamer daarvan vindt weten we niet. Maar ons oordeel op dit moment, op basis van de juridische adviezen die mij worden aangereikt, is dat dit voorstel, dit amendement strijdig is met de wet. En dan is het dus ook niet goed, denk ik, om het amendement, als u dat vandaag aanneemt, en ik heb het gevoel dat er breed draagvlak voor is, dat het dan ook onmiddellijk een werkingssfeer heeft in onze verordening. Mijn voorstel zou dan ook zijn, als het amendement wordt aangenomen, om het niet onmiddellijk

werking te geven, maar het voor te leggen aan de minister van Binnenlandse Zaken en daar een opvatting over te vragen. Die schriftelijke opvatting krijg ik dan terug en die zal ik met u delen. En dan kunnen we met elkaar in het presidium, om te beginnen, daarover spreken en kijken hoe we daarmee omgaan. Als de minister zegt: in de aanloop naar de wetswijziging is dit mijn bedoeling burgemeester, ik heb er geen bezwaar tegen, u kunt uw gang gaan, dan kunnen we aan de slag. En heeft de minister bezwaren dan zullen we op een andere manier rekening houden met de opvatting van de minister. Dus nu niet direct effectueren. Als u het amendement aanneemt, geeft u mij dan de ruimte om eerst daarover met de minister van Binnenlandse Zaken in overleg te treden en dan hoop ik dat er zo snel mogelijk een opvatting van de minister terugkomt. Dan hebben we daar met elkaar overleg over. Mij komt voor dat als we het op die manier doen we de koninklijke weg bewandelen en dat we niet iets doen wat in strijd zou kunnen zijn met de wet. Mag ik op deze manier het onderwerp teruggeven aan mevrouw Van Wifferen?

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Ja, ik heb inderdaad een interruptie van mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Voorzitter, hier verschillen we dan van mening. In de wet hebben wij niet kunnen lezen dat het niet kan en ook mijnheer Elzinga, toch een autoriteit op dit gebied, zegt dat dit kan. Maar ik wil wel de burgemeester tegemoetkomen. Ik zou zeggen: laten we hierop wachten. Ik wil dan wel graag dat er wordt gerapporteerd over de voortgang hierop. Ik zou zeggen dat het volgens het amendement ook kan, want je kan gewoon wachten met het beëdigen van de fractiemedewerkers. Het speelt pas als ze beëdigd zijn, dus je kan daar nog even mee wachten tot je er uitsluitsel van hebt. Dan kan het amendement gewoon aan worden genomen, want wat ik wel echt wil benadrukken is dat we hier echt een

probleem hebben, want juist bij de moeilijke dossiers waar veel geheimhouding op is, moeten raadsleden die ook een baan hebben hier ontzettend veel werk aan besteden en dit is echt een democratisch tekort als we hier geen ondersteuning bij hebben, terwijl wethouders dit wel hebben met een hele batterij aan ambtenaren. Dus ik zou zeggen: laten we er gewoon mee doorgaan, handrem erop wat betreft de beëdiging tot het echt zeker weten kan. Ik verschil hier van mening met de burgemeester, maar ik denk dat we er dus op deze manier gewoon mee door kunnen gaan. Dus wat dat betreft, denk ik, kunnen we elkaar toch in het midden vinden.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel burgemeester.

De heer **ABOUTALEB**. Voorzitter, ik betwijfel of mijnheer Elzinga dit zo zegt. Ik heb een andere lezing van de opvatting van mijnheer Elzinga. Ik heb heel veel begrip en ook waardering voor de opvatting van de fractie van D66 hieromtrent, maar ik zou toch met u willen voorkomen dat u mij opdraagt iets te doen waarvan echt onze opvatting is, van het college en van onze experts, dat dat in strijd is met de wet. Dat kunt u mij niet opdragen. Maar ik wil nu ook niet zeggen: ik ontraad het amendement. Dat had ik ook kunnen zeggen. Ik had ook kunnen zeggen: nou, als mijn opvatting is dat dit in strijd is met de wet, dan heb ik een ander zwaarder instrument, dan kan ik de minister vragen om schorsing van het artikel. Dat wil ik allemaal niet doen, die weg wil ik niet op. Waarom? Omdat ik wel het tekort waar mevrouw Van Wifferen over spreekt onderken. Ik onderken niet dat er geen andere instrumenten zijn voor de raad om toch wel over die geheime informatie te kunnen spreken. U kunt namelijk in besloten sessies daarover spreken, achter gesloten deuren. Dan kunt u ambtenaren oproepen. Dan kunt u de wethouder oproepen. Maar het is wel time consuming, dat snap ik. Dus als u dan zegt: het zijn parttime raadsleden et cetera en dit zou ons enorm kunnen helpen, dan

deel ik de richting, ik ben daar niet op tegen, maar dan moeten we het wel netjes regelen. Graag via de voordeur. Dus ja, ik ben bereid de opvatting van de minister aan u terug te leggen, daar met elkaar over te spreken en vervolgens te bepalen of we het artikel triggeren in de regel of dat we het aanhouden tot de wetswijziging heeft plaatsgevonden. Dat laten we afhangen van eerst het oordeel van de minister en het gesprek daarover nadien met de raad. Dus ik koppel inderdaad terug, want dat is eigenlijk de kern van de interventie van mevrouw Van Wifferen.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel burgemeester. Was u klaar met uw beantwoording? Of wilde u er nog iets over kwijt?

De heer **ABOUTALEB**. Nee, ik was eigenlijk klaar. Ik zou graag willen dat we met deze aantekening straks het amendement aan de stemming onderwerpen.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Prima.

De heer **ABOUTALEB**. Maar u heeft niet gehoord dat ik het amendement ontraad. Dat is denk ik goed om te zeggen.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Ja. Dat gehoord hebbende van u kijk ik naar de raad of er nog onbeantwoorde vragen zijn blijven liggen. Ik zie dat dat niet het geval is, want anders had ik een groen handje gezien. Ik vraag of er een tweede termijn moet komen. Ook daarvoor kijk ik even of er in de raad behoefte aan is op dit onderwerp. Ik kan constateren dat mevrouw Van Wifferen er nu toch voor een tweede termijn aankomt. Mevrouw Van Wifferen, uw tweede termijn.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Ja voorzitter. Heel kort. We kunnen als D66 hiermee akkoord gaan. Dus wel het amendement aannemen, wachten met de beëdiging tot het helemaal rond is, ook omdat ik heb gehoord dat de griffie hier

anders problemen mee heeft. Nou, dat vind ik ook zwaarwegend, dat zij met vertrouwen hun werk kunnen doen in dezen. Maar ik zou toch graag het amendement gewoon in stemming willen brengen met deze aantekening van de burgemeester. Tot zover.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel. Dan ga ik over naar mijnheer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Ja, ik wilde in dit geval eigenlijk bijna hetzelfde zeggen als mevrouw Van Wifferen, namelijk dat ik er erg voor ben om het wel in stemming te brengen, maar dan wel inderdaad met de kanttekening van de burgemeester dat we even wachten op die check. Even de vraag, en misschien heb ik die gemist, want mevrouw Eskes had ook de vraag gesteld die wij hadden, namelijk: hoe verhoudt zich dit tot bestaande praktijken in Nederland waar mevrouw Van Wifferen een aantal voorbeelden van heeft gegeven? Is er ook contact geweest met die gemeenten vanuit de gemeente Rotterdam om te checken of zij dan iets doen wat niet volgens de wet is?

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel mijnheer Vonk voor uw bijdrage. Dan kijk ik nog verder rond of dat er in de raad nog vragen voor de tweede termijn zijn. Ik constateer dat dat niet het geval is. Dan ga ik terug naar de burgemeester voor de beantwoording in de tweede termijn, op de gestelde vragen door mevrouw Van Wifferen en mijnheer Vonk.

De heer **ABOUTALEB**. Ja voorzitter, ik vind het altijd goed als men mij vraagt: kijk eens even om je heen. Dat doen we dan ook. Maar ik wil niet hier de collega-gemeenten de maat nemen. Wij zijn gewoon van oordeel dat het niet kan. En wat andere gemeenten op dit punt doen, dat moeten ze helemaal zelf weten, maar wij vinden dat je niet-gemeente-ambtenaren niet kunt beëdigen. Punt. En ik sta open voor iedereen die zegt dat dat wel kan, maar het kan niet. Er is ook contact

over geweest met Binnenlandse Zaken dus dat kan niet, die weg die sommige gemeenten kennelijk zijn opgegaan, dat moeten ze helemaal zelf weten, maar wij vinden dat dus niet in de haak. Dus dat doen we niet. En als u mij erop kunt wijzen dat het kan, dan hoor ik dat graag. Ik laat me ook nog voorstaan dat ook een bijzonder deskundige op dit vlak als mijnheer Munneke zegt dat het niet kan. Ik wijs u in het bijzonder op artikel 25 van de Gemeente. Maar het kan echt niet. Dus we doen het niet. Maar de weg die nu ingeslagen wordt met dit amendement en dan het oordeel van de minister betrekken bij het wel of niet toevoegen van het amendement aan onze regels, daar sta ik graag voor open. En als de minister zegt: het is mijn bedoeling om dit zo te regelen en ik heb er geen bezwaar tegen om daarop vooruit te lopen dan doe ik dat. Maar graag wel met dat oordeel. En daarom zou ik hem graag voorwaardelijk in stemming willen brengen.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel burgemeester. Ik kijk naar de twee sprekers in de tweede termijn of de beantwoording is geweest zoals ze dat zouden willen. Dat gaan we vanavond dan zien bij de stemming, want ik sluit met u dit onderwerp af en vanavond gaan we daarover stemmen.

17. Het voorstel tot vaststelling van de 19^e wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening Rotterdam 2012 (APV)

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). En dan kom ik met u op het volgende agendapunt, agendapunt 17, het voorstel tot vaststelling van de 19e wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening Rotterdam 2012. Dat noemen we ook wel de APV. Er is een aantal moties daarover ontvangen. Die maken deel uit van de beraadslaging. Ik wil de moties allemaal opnoemen indien daar behoefte aan is. Maar mocht dat niet het geval zijn dan wil ik overgaan naar het bespreken van dit agendapunt. Ik zie dat daar geen behoefte aan is en ik zie ondertussen dat mijnheer

Leewis al binnen is, want ik heb een lijstje gekregen waarop staat dat na mijnheer Leewis mevrouw Kockelkoren, mijnheer Simons, mijnheer Karremans, mevrouw Arsieni, mijnheer Van Baarle, mijnheer Lammering en mijnheer Meeuwissen ook op dit onderwerp willen inspreken. Dus mijnheer Leewis, aan u als eerste het woord.

De heer **LEEWIS** (gl). Ja voorzitter dank. In de APV staat een aantal wijzigingen. Ik wil daar eentje uitlichten. Dat is het locatieverbod. Daarmee sluiten we tijdelijk openbare ruimten af. Dat is een heel zwaar middel, want juist in een tijd dat de openbare ruimte zo noodzakelijk is om mensen een beetje ruimte te geven, kan het afgesloten worden. De GroenLinks-fractie ziet ook dat dat wel een toegevoegde waarde kan zijn binnen de APV en de mogelijkheden van de burgemeester om zeker overlast tegen te gaan, maar we vinden het wel een heel zwaar middel en we vinden ook dat het wat vrijblijvend in de huidige concept-APV staat. Daarom een amendement om dat locatieverbod te begrenzen tot maximaal drie maanden en daarna kan het nog een keer opgelegd worden voor drie maanden. Ik zie dat ook in combinatie met de motie van DENK, die vraagt om de raad goed te informeren wanneer er locaties aangemerkt worden voor een verbod, zodat wij daarop kunnen controleren.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Mijnheer Leewis heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement A. Locatieverbod, beperkt in periode en tijd

‘De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 17 december 2020 bij de bespreking van de ‘Negentiende wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) 2012’;

Besluit:

Het ontwerpbesluit Negentiende wijziging van de Algemene plaatselijke verordening als volgt te wijzigen.

A

Artikel I, onderdeel F, wordt als volgt gewijzigd:

In artikel 2:47a wordt onder vernummering van de leden 4 en 5 tot de leden 5 en 6 een lid ingevoegd, luidende:

4. Een gebied of locatie wordt aangewezen voor een periode van ten hoogste drie maanden. De burgemeester kan die periode telkens met een periode van ten hoogste drie maanden verlengen.

B

In artikel II, onderdeel C wordt het opschrift ‘vierde lid’ vervangen door het opschrift ‘vijfde lid’ en wordt het opschrift ‘vijfde lid’ vervangen door het opschrift ‘zesde lid’.

Toelichting:

Het afsluiten van de openbare ruimte is een zeer zwaar middel. In het oorspronkelijke voorstel is er geen beperking van de periode dat de burgemeester een locatie afsluit. Met dit amendement wordt deze periode begrenst tot maximaal drie maanden. Daarna kan het verbod eventueel verlengd worden met opnieuw drie maanden. Dit zorgt ervoor dat dit zware middel niet onnodig lang van kracht en minimaal eens per drie maanden wordt geëvalueerd.’

w.g. S. Leewis, N. Arsieni, S.R.T. van Baarle, E. Büyükcıfci, A. van Zevenbergen en S.F. Lammering

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Dan wil ik even door naar het amendement van DENK over lachgas. Voorzitter, u kent GroenLinks als een partij die pleit voor legalisering van een hoop soorten drugs. Toch, voorzitter, gaan we voor dit amendement stemmen. Dat wil ik even uitleggen, want lachgas geeft een hoop overlast in onze stad, maar zorgt ook voor

een heleboel onveilige situaties, zeker in het verkeer, maar daarnaast zorgt het ook voor een hoop vervuiling en milieuvervuiling, want lachgas is een broeikasgas, dat 250 keer sterker is dan CO₂. Voorzitter, dat alles samen zorgt ervoor dat wij in dit uitzonderlijke geval voor een verbod van lachgas zijn, daar waar wij op andere punten pleiten voor legalisering.

En dan wil ik als laatste nog even het woord geven aan mijn collega mevrouw Kockelkoren om nog wat woorden over bomen te zeggen.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel mijnheer Leewis voor uw bijdrage. Dan gaan we inderdaad over naar mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Dank u wel voorzitter. Voorzitter, op 3 december sneuvelde er een 180-jarige beuk in een voortuin in Kralingen. Dit voorval liet zien dat Rotterdamse bomen op particulier terrein onvoldoende beschermd zijn. Voorheen was dit geregeld in de APV, daarom vermeld ik dit punt op dit onderwerp. Voor deze bomen bestaat namelijk geen kapvergunningsplicht, waardoor de bomen in feite vogelvrij zijn. Wat GroenLinks betreft moeten er maatregelen worden getroffen om deze bomen beter te beschermen. De waarde van bomen in de stad wordt breed gedeeld in deze raad en daarom dienen we een motie in om te onderzoeken hoe de kap van bomen op privéterrein voorkomen kan worden. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Mevrouw Kockelkoren heeft de volgende motie ingediend.

Motie 6. Bescherm Rotterdamse bomen

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020 ter bespreking van het Raadsvoorstel over de negentiende wijziging Algemene Plaatselijke Verordening 2012;

Constaterende dat:

- de kapvergunning voor particulieren in 2012 uit de APV is gehaald;
 - uit het jaarverslag ‘Rotterdam gaat voor groen’ blijkt dat de behoefte aan groen in Rotterdam toeneemt;
 - het college daarom de ambitie voor 20 hectare extra groen in de periode 2018-2022 als doel heeft gesteld;
 - een deel van de Rotterdamse bomen zich in tuinen op particulier terrein bevindt;
- Overwegende dat:

- bomen een belangrijke bijdrage leveren aan de kwaliteit en beleving van onze groene lanen, singels en parken;
 - recent Belgisch onderzoek wederom liet zien dat dat kinderen in een groene omgeving met meer bomen en struiken gezonder, slimmer en makkelijker in de omgang waren;
 - de recente kap van een monumentale boom in een voortuin op schokkende wijze liet zien dat deze bomen op dit moment onvoldoende beschermd zijn;
 - voor deze bomen op particulier terrein op dit moment namelijk geen kapvergunningplicht bestaat waardoor bomen vogelvrij zijn;
 - daarom maatregelen getroffen moeten worden die bewoners bewust maken van de bredere waarde van de bomen op hun terrein;
 - het beschermen van monumentale bomen past binnen de doelen zoals verwoord in het jaarverslag ‘Rotterdam gaat voor groen’;
- Verzoekt het college:
- te onderzoeken hoe de kap van bomen op privéterreinen voorkomen kan worden;
 - daarbij mee te nemen of de kapvergunning voor particulieren weer ingevoerd kan worden en wat dat kost;
 - hierbij rekening houdend met een redelijk tarief en een efficiënte wijze van aanvraag;
- En gaat over tot de orde van de dag.’

w.g. A. Kockelkoren, R.C.J. de Roon en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Dank u wel mevrouw Kockelkoren. Dan ga ik naar mijnheer Simons toe.

De heer **SIMONS** (lr). Ja, dank u voorzitter. Wij kunnen akkoord geven op de wijzigingen van de APV, maar ik wil toch nog even reageren op de motie van mevrouw Kockelkoren. Wij hebben natuurlijk net een initiatiefvoorstel afgehandeld van Leefbaar Rotterdam, 'Op naar de miljoen bomen'. Nou, daar gaat wethouder Wijbenga zijn best voor doen. Maar ik wil niet dat wethouder Wijbenga in mijn tuin komt om aan te wijzen welke boom wel of niet gekapt moet worden. Dus dat vind ik wel een grens die overschreden wordt. Dus daar kunnen wij niet mee instemmen. Dat was mijn bijdrage voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel voor uw bijdrage. Dan ga ik naar mijnheer Karremans toe.

De heer **KARREMANS** (vvd). Ja, daar ben ik voorzitter. Dank u wel. Even twee dingen eruit halen wat betreft de APV-wijziging. Allereerst het locatieverbod. Het lijkt ons prima dat de burgemeester weer een stukje gereedschap aan zijn toolkit kan toevoegen om overlast te bestrijden. We hebben onlangs nog gesproken met mensen die wonen aan het Bellamyplein. Gelukkig zijn daar nu inmiddels camera's geplaatst. Dat kon natuurlijk ook op een hoop politiek gedoe rekenen, maar de bewoners daar zijn daar in ieder geval heel blij mee. Wij ook. We kunnen ons ook goed voorstellen dat het locatieverbod af en toe ook gewoon nodig moet zijn. Dat moet ook kunnen. Dus wat dat betreft heel goed dat we dit nu gaan regelen. We zijn wel voor het voorstel van GroenLinks om ook een periode in het besluit vast te leggen. Dat zorgt alleen maar voor duidelijkheid ook naar de buurt. Dus dat lijkt me helemaal prima. We willen er geen politiek speeltje van maken, zoals D66 en DENK voorstellen. Het valt me trouwens sowieso op dat D66 op al die veiligheidsmoties exclusief samenwerkt met DENK. Nou ja, misschien komt er nog

ooit iets moois van. In ieder geval sluiten wij ons daar niet bij aan.

Dan even over het lachgas. Nou, daar hebben wij in het verleden ook ons hard voor gemaakt. Dat doen wij landelijk ook. Laatst hadden wij nog een hele rits aan auto's die beschadigd raakten door mensen die onder invloed van lachgas even een stukje gingen rijden. Je ziet het ontzettend veel in de stad. Het zorgt voor ontzettend veel overlast. Mensen zijn het echt beu. Het is hartstikke gevaarlijk. Het is goed dat we daar keihard op optreden. Ik vond de analyse van GroenLinks overigens interessant: elke drug is prima, ongeacht de maatschappelijke gevolgen ervan, zolang het het klimaat maar niet raakt. Maar goed, dat is misschien ook weer niet te verwijten. In ieder geval weten we dan weer waar ze staan. Goed. Dat was het wat betreft de APV, voorzitter. Dank u wel. We gaan er weer met veel plezier naar uitkijken, naar de nieuwe versie in januari.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). We gaan hem eerst nog vaststellen en dan gaan we hem in januari inderdaad zien mijnheer Karremans. Dan wil ik graag het woord geven aan mijnheer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, het is jammer dat mijnheer Karremans zo snel uit beeld is. Hij zal wel weer parkeeringen moeten aanleggen en met zijn schop op straat staan. Ik wilde even aan mijnheer Karremans vragen of hij ook durft te benoemen wat voor tuig dat lachgastuig is, of durft de VVD dat niet te benoemen?

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Mijnheer Karremans, u wordt uitgedaagd door mijnheer Meeuwissen. We halen u binnen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Hij is volgens mij echt weer druk met zijn parkeervakken bezig.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Nee, mijnheer Meeuwissen, dat vind ik

geen terechte opmerking. De voorzitter zit op een andere locatie. Ik kan niet zelf de groene handjes bedienen. Dus dat moet even via het stadhuis gebeuren. Dus die opmerking die u nu maakt is niet heel terecht. Ik zie in de chat, maar dat kunt u zelf ook zien, mijnheer Meeuwissen, dat mijnheer Karremans niet het woord wil.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Oké, nou dat vind ik weer buitengewoon laf. Zo kennen we de VVD weer. Maar hartelijk dank voorzitter. En het was niet vervelend bedoeld over die parkeervakken aanleggen hoor. Dat vond ik een heel stoer filmpje. Succes met de parkeervakken. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Ja, dank u wel. Dank u wel. Blijf even hangen, want ik zie in de chat dat mijnheer Karremans even vastgelopen is en ik ken mijnheer Karremans niet als iemand die een debat uit de weg gaat. Is het nu de bedoeling dat mijnheer Karremans nog binnenkomt? Of gaat dat niet gebeuren? Ik kan dat hier op afstand niet zien.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ik kan het nog wel een keer herhalen voor mijnheer Karremans.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Ja, u mag het altijd herhalen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ik had een vraag aan mijnheer Karremans: of mijnheer Karremans ook durft te benoemen wat voor mensen dat lachgastuig zijn? Of hij daarop kan reageren.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Mijnheer Karremans kennende gaat hij daar uiteraard op reageren. Hij wordt op dit moment binnengehaald. En nogmaals: excuses voor de vertraging, maar de voorzitter zit op afstand en kan niet zelf het mengpaneel bedienen. Vandaar dat het wat langer duurt, maar we komen eruit.

De heer **ABOUTALEB**. Voorzitter, als ik u mag helpen. Mijnheer Karremans loopt

ergens technisch vast. Mijn voorstel zou zijn om dit nu even over te slaan.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Oké. Mijnheer Meeuwissen, als u daarmee instemt dan komen we later op dit debatje tussen u en mijnheer Karremans terug.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja, heel graag. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Geen probleem. Voordat de beantwoording komt, komt u nog met elkaar in gesprek.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja. Akkoord.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Goed. In dat geval kijk ik even. Volgens mijn lijstje zou ik mevrouw Arseni moeten krijgen. En het werkt. Daar is ze. Goedendag. Aan u het woord.

Mevrouw **ARSIENI** (d66). Goedendag voorzitter. Ik beperk me bij dit punt tot het voorstel voor een locatiegebiedsverbod in de APV, zoals een aantal anderen ook hebben gedaan. Ja, sinds corona hebben de noodverordeningen nou eenmaal een groot deel van de vrijheden en rechten tijdelijk opgeschort en in het licht van de acute noodsituatie is dat democratische tekort ook wel te verantwoorden. De voorzitters van de veiligheidsregio's hebben op die manier Nederland tijdelijk kunnen besturen zonder de gemeenteraden, zonder de democratische controle dus. De Spoedwet die onlangs is aangenomen vervangt die noodverordeningen en eindelijk, na acht maanden, wordt het democratisch tekort weer ingevuld. Nieuwe maatregelen moet het kabinet nu eerst weer voorleggen aan de Tweede Kamer. Ook de gemeenteraden zouden dan nu hun controlerende rol terugkrijgen. Maar voorzitter, wat gebeurt er vervolgens in Rotterdam? De burgemeester stelt voor om het instrument van het locatieverbod, waarover hij dus in die uitzonderlijke crisissituatie kon beschikken, nu ook onderdeel te maken van de APV, zodat hij er voortaan altijd

over kan beschikken. Voorzitter, dat is een zeer vergaande bevoegdheid en hoewel de Tweede Kamer dan heeft aangegeven dat maatregelen eerst moeten worden voorgelegd, stelt de burgemeester voor om dat niet aan de gemeenteraad van Rotterdam voor te leggen. En voorzitter, dat vinden wij bezwaarlijk. D66 snapt echt de wens wel om dit instrument in de instrumentenbox op te nemen en we kunnen ook begrijpen dat bij acute noodsituaties de raad achteraf wordt geïnformeerd over tijdelijke afsluitingen van locaties of gebieden. Zo gaat het natuurlijk altijd in acute situaties en dan worden we altijd achteraf geïnformeerd. Maar de burgemeester wil juist deze bevoegdheid preventief inzetten in situaties waarbij sprake is van een structurele oorzaak. Dat is zelfs primair, zo staat het er letterlijk, het doel met deze APV-wijziging. En dan zou de burgemeester kunnen overgaan tot de sluiting van een gebied of locatie waarbij sprake is van het voorkomen van stelselmatige overlast of drukte. Nou, ik kan niet anders zeggen dan dat wij het heel vreemd vinden dat de gemeenteraad van Rotterdam niet over dat voornemen kan worden geïnformeerd als het gaat om plekken met stelselmatige overlast waar andere middelen niet hebben geholpen, want dat weten we dan toch? En het zal u niet verbazen, voorzitter, dat D66 vindt dat er altijd voldoende sprake moet zijn van checks and balances, ook bij nieuwe instrumenten die we weer toevoegen aan de instrumenten-toolbox. En we zijn daarom mede-indiener van een motie met DENK op dat punt. Bovendien zou het altijd moeten worden gewogen op proportionaliteit en subsidiariteit en we zijn ook voorstander van het doen van een evaluatie van dit instrument of daar wel voldoende rekening mee gehouden wordt. Daarover dienen we ook samen met DENK een motie in. En als de burgemeester dan overgaat tot een locatie- en gebiedsverbod is D66 echt van mening dat het goed is om die maatregelen te beperken in de tijd. Nou, helemaal eens met GroenLinks en daarom zijn we ook mede-indiener van dat amendement.

Voorzitter, mijnheer Karremans maakte terloops een opmerking over de samenwerking van D66 met DENK. Nou, daar is inderdaad een heel goed huwelijk aan het ontstaan. Dat heeft u goed gezien. Vorige week deed de VVD daar nog heel fijn aan mee. U bent allemaal welkom. Helaas, dit keer niet. Ik had graag gezien dat de VVD ook gewoon meedeed als het gaat om het inrichten van de checks and balances in onze raad.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik).
Mevrouw Arsieni, ik zie in de chat dat uw twee minuten spreektijd op is.

Mevrouw **ARSIENI** (d66). Ah voorzitter, dan zal ik afronden.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik).
Graag.

Mevrouw **ARSIENI** (d66). Ja. Lachgas is natuurlijk heel gevaarlijk als dat wordt gebruikt in het verkeer of als daar op straat op allerlei manieren overlast mee ontstaat. En net zoals dat gaat bij alcohol achter het stuur zijn we ook geen voorstander van lachgas achter het stuur. En net zoals sigarettenpeuken op straat heel veel troep veroorzaken, kunnen ook lachgashulzen op straat heel veel troep veroorzaken. Maar voorzitter, zoals alcohol niet verboden is in Nederland en sigaretten niet verboden zijn in Nederland, is lachgas ook niet verboden in Nederland. En dan zijn wij niet een voorstander om dan uitsluitend voor dit middel een wijziging te gaan opnemen in de APV. Helaas andere partijen wel. Maar goed, dat wilde ik toch nog eventjes benadrukken.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik).
Dank u wel. Dan ga ik verder met u naar de volgende spreker. Mijnheer Van Baarle.

De heer **VAN BAARLE** (denk). Voorzitter, er is al een hoop gezegd over het voorgenomen locatieverbod. Daar hebben wij inderdaad een tweetal moties, over de evaluatie enerzijds, maar ook over het

vooraf informeren van de raad indien dat mogelijk is en niet-acute situaties betreft. Dat vinden wij zeer belangrijk bij dit zware instrument. Ik kan alvast verklappen dat als die motie het niet zou halen onze fractie sterk in overweging heeft om tegen de APV-wijziging te stemmen met bovengenoemde reden. Dus wij hopen op welwillendheid van de raad en van de burgemeester. Ook een amendement om lachgasgebruik aan banden te leggen met een locatieverbod dat het college kan aanwijzen, dank voor alle andere fracties voor de steun hierbij. En ook dank aan alle andere fracties voor de steun voor onze moties op lachgas.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Mijnheer Van Baarle heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Effectief handhaven verbod lachgasgebruik

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020, ter bespreking de Negentiende wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening Rotterdam (APV) 2012;
Constaterende dat:

- Rotterdam in de APV een verbod op gebruik van lachgas heeft opgenomen;
- de handhaving van dit artikel effectiever kan, indien er een feitcode komt van het OM;

Verzoekt de burgemeester:

- een lobby in te zetten om te bewerkstelligen dat er een feitcode komt teneinde effectiever te kunnen handhaven op het APV-artikel inzake lachgasgebruik;

En gaat over tot de orde van de dag.’

w.g. S.R.T. van Baarle, E.C. Eskes, C. Aafjes-van Aalst, E. Büyükcıfci, V.P.G. Karremans, S.F. Lammering en T.J. Vonk

Motie 2. Steun voor lachgasverbod

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020, ter bespreking de Negentiende wijziging

van de Algemene Plaatselijke Verordening Rotterdam (APV) 2012;

Constaterende dat:

- lachgas schadelijke effecten heeft op de gezondheid en lachgasgebruik leidt tot overlast en onveilige situaties in het verkeer;

Spreekt uit dat:

- het wenselijk is dat er een landelijk verbod op consumptief gebruik van lachgas komt;

Verzoekt de burgemeester:

- deze mening van de Rotterdamse gemeenteraad over te brengen aan het kabinet en andere relevante actoren;

En gaat over tot de orde van de dag.’

w.g. S.R.T. van Baarle, E.C. Eskes, C. Aafjes-van Aalst, E. Büyükcıfci, V.P.G. Karremans, S.F. Lammering en T.J. Vonk

Motie 3. Checks and balances

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020, ter bespreking de Negentiende wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening Rotterdam (APV) 2012;

Constaterende dat:

- in de voorliggende APV-wijziging de burgemeester de bevoegdheid krijgt om ter voorkoming van overlast, hinder of verstoringen van de openbare orde en veiligheid bepaalde locaties of gebieden tijdelijk af te sluiten voor het publiek;

Van mening dat:

- dit een bevoegdheid is die op proportionaliteit en subsidiariteit getoetst dient te worden;

Verzoekt de burgemeester:

- indien op grond van het voorgestelde APV-artikel over wordt gegaan op het tijdelijk afsluiten van locaties of gebieden voor publiek, de gemeenteraad vooraf te informeren indien er sprake is van een structurele oorzaak, en achteraf te informeren indien het besluit plaatsvindt op grond van een acute situatie, alsmede de raad van een onderbouwing te voorzien op proportionaliteit en subsidiariteit;

En gaat over tot de orde van de dag.’

w.g. S.R.T. van Baarle, N. Arsieni, S. Leewis en E. Büyükcifci

Motie 4. Evaluatie gebiedsverbod

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020, ter bespreking de Negentiende wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening Rotterdam (APV) 2012;
Constaterende dat:
- in de voorliggende APV-wijziging de burgemeester de bevoegdheid krijgt om ter voorkoming van overlast, hinder of verstoringen van de openbare orde en veiligheid bepaalde locaties of gebieden tijdelijk af te sluiten voor het publiek;
Van mening dat:
- dit een bevoegdheid is die op proportionaliteit en subsidiariteit getoetst dient te worden;
Verzoekt de burgemeester:
- een jaar na inwerkingtreding van dit artikel een evaluatie van dit artikel uit te voeren, en deze te delen met de gemeenteraad;
En gaat over tot de orde van de dag.’

w.g. S.R.T. van Baarle, N. Arsieni, E. Büyükcifci en S. Leewis

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

Mijnheer Van Baarle heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement B. Lachgasverbod

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020, ter bespreking de Negentiende wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening Rotterdam (APV) 2012;

Besluit:
het ontwerpbesluit Negentiende wijziging van de Algemene plaatselijke verordening Rotterdam 2012 als volgt te wijzigen.

A.
Artikel I wordt als volgt gewijzigd

1. Na onderdeel F wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

G

Artikel 2:48a komt te luiden:
Artikel 2:48a Lachgasverbod

1. Het is verboden op een openbare plaats distikstofmonoxide (lachgas) recreatief als roesmiddel te gebruiken, voorbereidingen daartoe te verrichten of ten behoeve van dat gebruik voorwerpen of stoffen bij zich te hebben, indien dit gepaard gaat met overlast of andere gedragingen die de openbare orde verstoren, het woon- of leefklimaat nadelig beïnvloeden of anderszins hinder veroorzaken.
2. Het is verboden op een openbare plaats die deel uitmaakt van een door het college ter bescherming van de openbare orde of het woon- en leefklimaat aangewezen gebied distikstofmonoxide (lachgas) recreatief als roesmiddel te gebruiken, voorbereidingen daartoe te verrichten of ten behoeve van dat gebruik voorwerpen of stoffen bij zich te hebben.
3. Het college kan in het aanwijzingsbesluit het in het tweede lid bedoelde verbod beperken tot bepaalde tijden.

2. Onderdeel J komt te luiden:

J

Artikel 6.1, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de rangschikking wordt ingevoegd: ‘Artikel 2:47a (verbod gebieden en locaties), artikel 2:50b (verbod op zichtbare uitingen van verboden organisaties) en 2:80 (vergunning woningverhuur).

2. 'artikel 2:48a (verbod gebruik lachgas)' wordt vervangen door: 'artikel 2:48a (lachgasverbod)'.

B.

In artikel II wordt na onderdeel C een onderdeel ingevoegd, luidende:

D

De toelichting op artikel 2:48a komt te luiden:

Artikel 2:48a Lachgasverbod

Een algemeen, voor de gehele gemeente geldend gebruiksverbod stuit op belangrijke juridische bezwaren en is vanuit oogpunt van proportionaliteit ook niet te verdedigen. Daarmee zou er geen evenredigheid meer zijn tussen middel en doel, en dat zou in strijd zijn met artikel 3:4 van de Algemene wet bestuursrecht.

Daarom beperkt het verbod in het eerste lid zich tot concrete situaties van oneigenlijk lachgasgebruik, voorbereidingen of het bij zich hebben van hulpmiddelen voor dat gebruik, die gepaard gaan met verstoring van de openbare orde, nadelige beïnvloeding van het woon- of leefklimaat of anderszins hinder of overlast tot gevolg hebben. Dit verbod richt zich tegen hinderlijk lachgasgebruik in het algemeen in de openbare ruimte. Hiermee kan worden opgetreden tegen excessieve hinder of overlast van personen die op straat lachgas gebruiken.

Op grond van het tweede lid kan het college openbare plaatsen aanwijzen waar het oneigenlijk lachgasgebruik, voorbereidingen of het bij zich hebben van hulpmiddelen voor dat gebruik op voorhand verboden is, los van de vraag of dat in de concrete situatie tot ordeverstoring en dergelijke leidt. In het aanwijzingsbesluit moet het college motiveren waarom het verbod in dat specifieke gebied geldt (het belang van de openbare orde of bescherming van het woon- of leefklimaat). Uit politierapportages kan bijvoorbeeld blijken dat op bepaalde openbare plaatsen sprake is van aantoonbare en structurele overlast door lachgas. Het college kan in

het aanwijzingsbesluit opnemen dat het verbod op bepaalde tijden geldt, bijvoorbeeld tijdens de uitgaansavonden (derde lid).'

w.g. S.R.T. van Baarle, E.C. Eskes, V.P.G. Karremans, C. Aafjes-van Aalst, E. Büyükçifci, S.F. Lammering en T.J. Vonk

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer **VAN BAARLE** (denk). Dan rest mij nog kort wat te zeggen over de motie van mijnheer Meeuwissen over de DENK-achterban. Mijn eerste reactie zou bijna zijn: wij hebben tenminste een achterban. Deze man zit hier met één zeteltje, heeft nauwelijks stemmen gehaald. Dus wij hebben tenminste een achterban.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Mijnheer Van Baarle, verlaag u toch niet tot deze uitspraken. Dit is niet zoals we met elkaar moeten omgaan en doet u het dan ook niet.

De heer **VAN BAARLE** (denk). En u vindt de motie wel prima?

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Daar laat ik me buiten, wat ik van de motie vind, ik zit hier een vergadering te leiden en die wil ik graag ordentelijk leiden mijnheer Van Baarle.

De heer **VAN BAARLE** (denk). En ik ga over mijn eigen woorden.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Daar gaat u zeker over, maar ik ben wel de voorzitter die de vergadering leidt.

De heer **VAN BAARLE** (denk). Nou, ik heb ernstige vraagtekens bij hoe hier de voorzitter handelend optreedt en bij de motie niet. Maar wellicht moeten we dat maar eens even terugbrengen naar het presidium dan.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Mijnheer Van Baarle, zoals u weet heeft u daar aan het begin van deze vergadering met de burgemeester al gedeeltelijk over gesproken. Ik zit hier gewoon om de vergadering in orde te houden en om niet in een herhaling van zetten te komen of een motie wel kan of niet kan, dat moet inderdaad misschien nog een keer in het presidium besproken worden. Daar zit u als fractieleiders, de wijze mannen van de gemeenteraad, bij elkaar om daar een besluit over te nemen.

De heer **VAN BAARLE** (denk). Laten we dat dan maar doen voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel mijnheer Van Baarle. Dan wil ik verdergaan met mijnheer Lammering.

De heer **LAMMERING** (pvda). Ja, dank u wel voorzitter. Er is al een hoop gezegd. Er staat een aantal belangrijke en wat de PvdA betreft ook waardevolle APV-wijzigingen gepland, maar ik wil in het bijzonder even stilstaan bij de mogelijkheid om bepaalde locaties tijdelijk af te sluiten, want Rotterdam kent een aantal locaties waar we te maken hebben met hardnekkige overlast. Ja, denk aan pleintjes en parkeerplaatsen. Vaak in de avond, ook in de nachtelijke uren. Locaties waar lachgasgebruik plaatsvindt. Wij steunen dan ook de motie van DENK en het amendement om dat zo veel mogelijk tegen te gaan. Bewoners worden er knettergek van. Er ontstaan ook levensgevaarlijke situaties op straat, dus het is goed om daarin op te treden en daar met een APV-wijziging dat ook te kunnen doen. Het tijdelijk, en dan met de nadruk op tijdelijk afsluiten van bepaalde locaties helpt daarin zowel handhavers als politieagenten ook hiertegen op te treden. Het is een stevig maar waardevol instrument. De PvdA sluit zich niet aan bij de checks-and-balances-motie van DENK en D66 en GroenLinks. We hebben begrip voor het verzoek tot de informatie, alleen het is wat ons betreft niet nodig om vooraf een toets te doen. Het kan prima achteraf.

En er wordt ook nog een evaluatie gepland, dus dan kunnen we het er heel goed over hebben met z'n allen.

Tot slot, het is voor ons belangrijk dat Rotterdammers goed op de hoogte zijn van de geldende regels in de gebieden. Daarom dienen wij samen met de VVD en Leefbaar Rotterdam een motie in om de mogelijkheid van geo-fencing te verkennen. Tot zover mijn bijdrage voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Mijnheer Lammering heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5. Zeker zijn van duidelijke regels (bij Algemene Plaatselijke Verordening)

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in digitale vergadering bijeen op 17 december 2020 ter bespreking van het voorstel ter vaststelling van de 19e wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening Rotterdam 2021;

Constaterende dat:

- in het kader van overlast en veiligheid, locaties tijdelijk afgesloten kunnen worden;
- tijdens Black Friday is gebleken dat mensen, ondanks de inzet van reguliere communicatiekanalen, massaal de drukte op hebben gezocht of hierin zijn beland;
- we in een digitaal tijdperk leven;

Overwegende dat:

- het belangrijk is dat mensen goed op de hoogte zijn van tijdelijk afgesloten locaties en geldende regels in bepaalde gebieden;
- een digitaal tijdperk mogelijkheden biedt voor innovatieve manieren van communiceren zoals bijvoorbeeld het ontwikkelen van een app;
- geo-fencing een techniek is waarbij gebieden virtueel en op basis van GPS-data worden afgebakend;
- locatie-gedreven communicatie kan bijdragen aan het voorkomen van drukte in tijden van corona;
- geo-fencing een veelgebruikte techniek is voor bijvoorbeeld (deel)mobiliteit en parkeren;

Verzoekt het college:

- te onderzoeken of geo-fencing een geschikt instrument is voor locatie-afbakening t.b.v. gemeentelijke communicatie;
- hierover terug te koppelen aan de raad; En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. S.F. Lammering, V.P.G. Karremans en B.J. Eerdmans

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Dank u wel mijnheer Lammering. Dan krijgt nu mijnheer Meeuwissen het woord. Ik hoop dat ondertussen mijnheer Karremans ook weer ingelogd is, want nadat mijnheer Meeuwissen zijn betoog heeft gehouden ligt er nog een openstaande vraag. Ik wil u wel zeggen dat interrupties inderdaad mogelijk zijn, maar ik wil u er wel op wijzen dat u twee minuten heeft in de totale tekst die u wilt zeggen. Mijnheer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, de PVV is grotendeels akkoord met de APV. Dus wij zullen voor stemmen. Ja, waar mevrouw Kockelkoren van GroenLinks kwam met betutteling, zo vinden we dat, over individuele bomen op het erf van mensen, GroenLinks moet eerst gewoon eens kappen met hele bossen de bioverbrandingsovens in te doen.

Onze motie is al flink onder de aandacht gekomen. Mijnheer Van Baarle sprong al op. Hij voelde zich aangesproken. Nou, allereerst, dat hele lachgasgebeuren vinden we ook een beetje de wereld op zijn kop, dat DENK nu enorm uitpakt met moties en amendementen. Ik wil even duidelijk maken dat de PVV de eerste was die begon over lachgas. Half april van dit jaar hadden we er schriftelijke vragen over gesteld. Ik heb er een petitie over gemaakt. Maar goed, nu mijn betoog hierover. Lachgas lurkend tuig aanpakken. Voorzitter, in tien jaar tijd heeft mijnheer Rutte van de VVD bijna één miljoen niet-westerse migranten binnengehaald. Ik zeg altijd D66-kansenparels, maar eigenlijk is de VVD-kansenparels een veel accuratere

benaming. Naast onder andere de overbevolking, woningtekorten en gigantische druk op sociale voorzieningen zorgen deze niet-westerse migranten ook voor toenemende criminaliteit en onveiligheid op straat. Onder invloed van lachgas scheurt een groot deel door de straten van Rotterdam en maakt deze onveilig. Deze DENK-achterban, het tuig onder de DENK-achterban, scheldt Rotterdammers uit die hen aanspreken op hun gedrag.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Mijnheer Meeuwissen, u heeft een interruptie van mijnheer Lammering. Mijnheer Lammering.

De heer **LAMMERING** (pvda). Voorzitter, dank u wel. Ja, ik wil graag in eerste instantie beginnen met het uitdelen van een compliment aan mijnheer Meeuwissen, want er zijn maar weinig mensen die zo consistent grote onzin en misselijkmakende teksten de wereld in slingeren. Ik ben echt geschrokken van die motie. Inhoudelijk wil ik er eigenlijk niet zoveel kwijt. Toch wil ik wel een punt maken, want u gaat nu ook in uw betoog wederom een grens over. U zet hele groepen mensen onterecht en op een kwaadaardige manier weg. Te veel mensen zijn inmiddels slachtoffer geworden van de digitale verbale terreur en dat moet echt een keer stoppen mijnheer Meeuwissen. Dat wil ik echt vragen, want politicus zijn betekent niet alleen maar gal spuwen in de raadzaal of online, maar je moet ook kunnen verbinden en samenwerken om resultaten te boeken. Voor mij als raadslid is dat dit jaar een plicht. Niet alleen een plicht naar mezelf, maar ook een plicht naar de mensen in mijn omgeving.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Mijnheer Lammering, sorry dat ik u in de rede val, maar uw tijd is op. Dus als u een korte vraag aan mijnheer Meeuwissen heeft dan kunt u die nu stellen, maar dat moet een korte vraag zijn, want uw tijd is op en dan kan mijnheer Meeuwissen daar antwoord op geven, maar u kunt daar niet

meer op antwoorden, want dan ga ik daarna over naar mijnheer Van Baarle. Dus uw vraag.

De heer **LAMMERING** (pvda). Goed voorzitter. Dank u wel voorzitter. Heel kort dan. Kort samengevat: tegen alle PVV-stemmers zou ik willen zeggen: de uitspraken van mijnheer Meeuwissen klinken hard en voelen als een opluchting, maar leveren per saldo helaas helemaal niks op om uw situatie te veranderen. Ik wil mijnheer Meeuwissen uitdagen het laatste jaar echt iets voor zijn achterban te betekenen, want zij hebben het in deze tijd harder dan ooit nodig.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Ja, mijnheer Lammering, dat lijkt er meer op dat we bezig zijn met campagne te voeren. Daar gaat het niet om. Dank voor uw bijdrage. Ik ga verder naar mijnheer Van Baarle.

De heer **VAN BAARLE** (denk). Ja voorzitter, het is schandelijk hoe mijnheer Meeuwissen goedgebouwde burgers in deze stad wegzet, mensen die ik ken, die veel meer aan de stad toevoegen dan mijnheer Meeuwissen zelf, die niks doet, die we nooit zien in deze raad, die nauwelijks werkt, niks zegt. Het is ook nog eens buitengewoon gevaarlijk, een term als de-islamisering, termen als Turkenprobleem, Marokkanenprobleem, die hij vaker bezigt. Omvolking is wat we van de PVV horen. We hebben in de geschiedenis termen gehad zoals Umvolkung, die Judenfrage, het Jodenprobleem. De-judisering ging het vroeger om. Dit is een gereedschapskist die mijnheer Meeuwissen gebruikt uit een hele donkere periode van onze geschiedenis. Ik wil Rotterdam ervoor bewaken dat we met mijnheer Meeuwissen voorop als voorman van dit fascistoïde gedachtegoed die kant weer opgaan en daar zal ik altijd tegen strijden voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel. Mijnheer Meeuwissen, u kunt verdergaan.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja voorzitter, in één zin: het is schandelijk wat er op de straten van Rotterdam gebeurt door de tuigachterban van mijnheer Van Baarle.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Mijnheer Meeuwissen, ik ga ingrijpen. Ik wens deze beschuldiging niet van u te horen, want u kunt dat niet staven dat dat zo is en als u dat wel kunt staven dan moet u dat op papier zetten en dan wil ik dat graag zien, maar we gaan hier niet een partij iets in de schoenen schuiven wat u niet zwart op wit op papier hebt.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Oké voorzitter. Nou goed, ze hebben geen DENK-sticker op hun auto zitten, maar ik heb het zelf gewoon recent nog meegemaakt, dat ik gewoon uit werd gescholden en met messengeweld werd bedreigd, dus dat is echt niet heel fijn.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Maar dat is iets anders dan dat dat iemand was van een politieke partij, want dat zullen ze er niet bij gezegd hebben.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Nee, maar volgens mij stemden ze geen PVV in ieder geval.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Het gaat erom dat u niet met het beschuldigende vingertje naar partijen moet wijzen, zonder dat daar het bewijs voor is dat dat zo is. Maar gaat u verder.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Voorzitter, mag ik u nog even vragen: waarom heeft u mijnheer Van Baarle niet onderbroken toen hij mij voor fascistoïde uitmaakte?

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Ik heb mijnheer Van Baarle een aantal keren aangesproken, maar ik merk gewoon dat u stevig botst met mijnheer Van Baarle. Dat doet u ook met andere partijen en dat is ook niet erg, want daarvoor zit u in de mooiste raad van Nederland, de

Rotterdamse raad. En daar mag je met elkaar stevig discussiëren, maar ik hou wel van law and order.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Waarom onderbreekt u mijnheer Van Baarle dan niet als hij erover begint dat ik dingen tegen joden heb, terwijl zijn partij de grootste jodenhaatpartij is op de wereld? Waarom kan hij dat dan over mij zeggen?

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Mijnheer Meeuwissen, ik ga u nu toch onderbreken. Ik vraag u vriendelijk nu gewoon uw betoog af te maken.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Oké, ik sluit mijn betoog af.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Gaat uw gang.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja, oké. Dit tuig op straat, dat steevast mensen(passage geschrapt door voorzitter).... uitscheldt en zomaar gaat dreigen met messengeweld, omdat dit niet een-twee-drie is op te lossen met een lachgasverbod in de APV, en daarbij geknutselde moties, dient dit tuig structureel te worden heropgevoed en snoeihard te worden aangepakt. Als je alleen het lachgas zou verbieden dan heeft dit tuig in no time iets anders gevonden en bovendien helpt het niet tegen de eerder beschreven intimidatie en geweld in onze straten. Daarom moeten we dit tuig keihard aanpakken, de-islamiseren en heropvoeden bij voorkeur wat de PVV betreft of retour naar de zandbak.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Mijnheer Meeuwissen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 7. Lachgas lurkende DENK-achterban bij de wortel aanpakken

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020, ter bespreking de Negentiende wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening

Rotterdam (APV) 2012;
Constaterende dat:

- vrijwel al het lachgastuig bestaat uit DENK-achterban;
 - dit lachgastuig onder invloed levensgevaarlijk door onze stad scheurt;
 - Rotterdammers die dit tuig op hun gedrag aanspreken, steevast door hen worden uitgescholden voor(passage geschrapt door voorzitter).... en/of worden bedreigd;
- Overwegende dat:
- het jarenlange pappen en nathouden van Rutte de ‘DENK-achterban’ vrij spel geeft;
 - symptoombestrijding geen structurele oplossing biedt;
- Verzoekt het college:
- om het tuig bij de wortel aan te pakken, de-islamisering en heropvoeding van dit tuig in gang te zetten;
- En gaat over tot d orde van de dag.’

w.g. M.J.P. Meeuwissen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Mijnheer Meeuwissen, u heeft sowieso een interruptie, maar ik wil u ook met klem vragen, daar we digitaal bekeken worden, er ook schoolklassen mee kunnen kijken: zou u toch een klein beetje op uw woordgebruik willen letten?

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Voorzitter, ik beschrijf wat er op straat gebeurt.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Ja.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ik maak het zelf mee. En mijn achterban ook.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Maar mijnheer Meeuwissen, ik wil u dat toch vragen. Goed dat u even een slokje water neemt. U heeft een interruptie van mijnheer Jonker.

De heer **JONKER** (sp). Dank u wel voorzitter. Ik hoor dit allemaal met verschrikkelijk afgrijzen aan. Het schijnt de gewoonte te zijn in de gemeenteraad. Een

kwestie van wennen voor mij. In dit geval heb ik zelf de tijd om raadslid te zijn, want het zit me tot hier. Ik heb een vraag aan mijnheer Meeuwissen. Ik hoor u zeggen dat u met messen bedreigd bent en dat u(passage geschrapt door voorzitter).... bent uitgescholden. Mijn vraag luidt: hebt u daar aangifte van gedaan bij de politie? Zo nee, wanneer gaat u dat doen? Dank u voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dit debatje gaat nu uit de hand lopen. Voordat we het weten zitten we dadelijk met heel de raad op het Doelwater. Laat dat nou niet de bedoeling zijn. Ik zie mijnheer Van Baarle ook weer staan. Uw tijd is om mijnheer Van Baarle.

De heer **VAN BAARLE** (denk). Een punt van orde voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Wat zegt u? Sorry.

De heer **VAN BAARLE** (denk). Het is een punt van orde.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Mijnheer Van Baarle tettert altijd overal doorheen. Dus dat zijn we wel gewend.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Mijnheer Meeuwissen, ik ga u even tot de orde roepen. Ik zit hier voor en mijnheer Van Baarle en u en alle andere raadsleden hebben het recht een punt van orde te maken. Dus ik wil wel dat u dat respecteert. Mijnheer Van Baarle, een punt van orde. Ik luister goed mee.

De heer **VAN BAARLE** (denk). Ja voorzitter, een punt van orde. Kijk, er wordt hier een politieke fractie, namelijk mijn politieke fractie, ervan beticht de grootste joden hatende fractie van Nederland te zijn. Dat laat ik niet over mijn kant gaan. Dat is apert niet waar en onfatsoenlijk. Ik zou er waarde aan hechten dat de voorzitter daartegen optreedt en dat mijnheer Meeuwissen in dezen het woord ontnomen wordt. We hebben nu al genoeg rabiaat

taalgebruik, beledigend taalgebruik, gezien en dit kan absoluut niet.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Voorzitter, punt van orde. Punt van orde.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Ho ho ho mijnheer Meeuwissen. Ik zit voor en ik geef het woord en u neemt niet het woord. Mijnheer Meeuwissen, voordat ik u het woord ga geven wil ik u toch gaarne verzoeken om toch eens na te denken over de woorden die u gebruikt, dat u toch iets gaat matigen, want het kan gewoon niet. Het is onacceptabel dat ik als voorzitter deze woorden toelaat tijdens dit debatje dat nu volgt. Dus ik wil u vragen, met klem, ja, bijvoorbeeld de woorden 'jodenhaatpartij DENK' terug te nemen. Het doet mij persoonlijk wat. Het doet de raad wat. Het doet de Rotterdammer wat.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Punt van orde voorzitter, alstublieft.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). U mag een punt van orde maken, maar ik wil wel gezegd hebben dat het u zou sieren als u dit terug zou nemen, want zo gaan we niet met elkaar om in de raad van Rotterdam. Maar uw punt van orde, ik luister.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Voorzitter, ik neem geen enkel woord terug. Het punt van orde is dat mijnheer Van Baarle heeft gezegd dat ik het woord 'omvolking' bezig. Dat heb ik nog nooit gebezigd. Hij heeft mij jodenhaat in de schoenen geschoven, voordat ik reageerde op hem en hij heeft mij weer fascistoïde genoemd. Voorzitter, ik vind dat een grote schande voor deze raad en ik vind dat u daarop in moet grijpen en dat moet u eisen dat mijnheer Van Baarle nu live excuses maakt en dat iedereen het kan zien via onze internetverbinding.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dat ga ik op dit moment niet doen mijnheer Meeuwissen. Ik zie ondertussen wel dat mijnheer Jonker en mijnheer Lansink-

Bastemeijer zijn aangeschoven. Een lange naam. Ik ga eerst even naar mijnheer Jonker. En ik wil ook graag even van de griffie zien, omdat ik de tijd niet in de gaten kan houden, hoe het met de tijd zit, want volgens mij zijn van een aantal al de minuten om, maar mijnheer Jonker, u had nog iets op mijnheer Meeuwissen?

De heer **JONKER** (sp). Dank u wel voorzitter. Ik had eerlijk gezegd meer iets richting u voorzitter. Uw idee om de discussie voort te zetten aan het Doelwater lijkt me zeer geschikt. Dan kunnen we hopelijk zo spoedig mogelijk een punt zetten achter deze discussie die mij ernstig stoort. Dank u.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Goed zo. Mijnheer Lansink-Bastemeijer.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, misschien in ordetijd, zou u het kunnen overwegen om in de notulen in plaats van ziektes, gekoppeld aan seksualiteit, zoals mijnheer Meeuwissen heeft aangegeven voor hoe hij wordt bejegend te vertalen in een zin als: ik word met stevige bewoordingen uitgescholden? Ik zou het zo jammer vinden als er allerlei scheldwoorden in onze notulen zouden komen te staan. Dus daarmee is ook het punt dat mijnheer Meeuwissen wilde maken gewoon gemaakt.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Punt van orde voorzitter.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Maar ik zou u willen vragen of dat misschien zo in de notulen zou kunnen worden gezet. Gewoon vanuit een hygiëne in het taalgebruik.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Prima mijnheer Lansink-Bastemeijer. Ik moet dat even overleggen met de griffie, daar ik op afstand zit, niet naast de griffie zit, maar zoals u in de chatbox kunt lezen, wordt daar al het een en ander over gemeld. Dan mijnheer Meeuwissen, uw tijd is weliswaar om, maar een punt van orde.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ik zal even heel kort reageren op mijnheer Lansink-Bastemeijer. Ja, het is vreselijk inderdaad dat er(passage geschrapd door voorzitter).... wordt gescholden, maar ik word er echt voor uitgescholden. Dat heb ik ook op twitter gezet. Ik heb daarvan een melding bij de politie gemaakt. Dan zegt de politie: ja, die brommer, dat kenteken kennen we, we weten dat hij dat doet, we doen er niks aan. Dus ik heb er al meerdere keren bij de politie officieel een melding van gemaakt en dat gebeurt en ik vind dat het gewoon genotuleerd moet worden, dat er gewoon(passage geschrapd door voorzitter).... wordt gescholden. Het sisverbod hield hier geen stand. Het is gewoon schandalig. Dit tuig moet gewoon keihard worden aangepakt.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Mijnheer, mijnheer, mijnheer, ik ga u inderdaad nu het woord ontnemen, want u gaat helemaal los nu.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). De Rotterdammer moet weten wat er gebeurt op straat.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Rotterdam weet donders goed wat er gebeurt, maar niet op de toon zoals u dat zegt. Dus ik ontnem u hierbij het woord. Uw tijd is ook om. En ik ga verder met mevrouw Eskes. En ik zie ondertussen dat ook mijnheer Büyükcıfci er is. Mijnheer Büyükcıfci, is dat een termijn die u wilt of is het zo dat u nog wat wilde zeggen, want ik had op mijn lijst eerst mevrouw Eskes staan, maar ik geef u met alle plezier het woord, omdat u eerder binnen was.

De heer **BÜYÜKÇİFCİ** (nida). Ja, ik wilde graag even reageren op wat er allemaal gebeurt. Even een korte reflectie, want ik schaam me kapot voorzitter. Ik schaam me echt kapot voor op welke manier in het hoogste orgaan van onze stad de discussie wordt gevoerd. En ik wil er eigenlijk niet eens zo heel veel woorden aan toewijden, want we kennen mijnheer Meeuwissen inmiddels wel, dat hij vreselijke woorden

opzoekt en mensen vreselijk wegzet en eigenlijk wil ik alleen maar meegeven dat mochten er nog mensen zijn die zich afvragen of er in dit land en in deze stad racisme bestaat en in welke mate bestaat, nou kijk nog eens even goed deze vergadering terug, ons orgaan, de belichaming van iemand van racisme en pijnlijk om dat zo weer te beseffen. Elke keer doet het weer pijn moet ik zeggen. En elke keer is het weer zoeken: moeten we nou wel of niet er iets van zeggen, moeten we wel of niet ingrijpen? Maar het wordt elke keer weer erger. Ik wilde eigenlijk alleen maar naar al die mensen tot wie mijnheer Meeuwissen vreselijke dingen heeft gezegd, hen alleen maar meegeven: beste miljoenen mensen met een migratie-achtergrond, ze zijn allemaal liefdevol en betrokken. Ik hoop dat ze in ieder geval nog steeds geen aanstoot nemen aan dit soort woorden en de strijd aangaan en van betekenis zullen zijn voor dit land, voor deze stad en zelfs aan mijnheer Meeuwissen, mocht hij in een situatie belanden waarin hij zorg nodig heeft, dat hij ook alsnog liefdevolle zorg krijgt van deze mensen. Dat wilde ik even kwijt voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Ik heb u drie keer proberen te onderbreken, want ik dacht dat u een vraag had, maar u ging gelijk een heel pleidooi houden over wat u vond over wat hier allemaal gezegd werd. Maar u bent ondertussen zelf al uit het scherm verdwenen. Maar ik zou wel graag willen, en dat vraag ik ook aan de hele raad: als de voorzitter wil ingrijpen, dat er ook geluisterd wordt naar de voorzitter, want die is toch leidinggevend in dezen. Mevrouw Eskes, uw termijn.

Mevrouw **ESKES** (cda). Ja voorzitter. Het is lastig om weer over te gaan naar de inhoud na zulke walgelijke uitspraken die hier in deze raad gedaan zijn, maar ik ga het proberen. De APV staat hier vandaag op de agenda. Ik zou willen zeggen dat ik heel blij ben met de samenwerking op het gebied van lachgas die wij met de partij DENK al langere tijd hebben. Al geruime tijd spannen we ons in om het

lachgasgebruik in de stad te verminderen en we zien dat dat ongelooflijk hard nodig is, getuige het ongeluk of tenminste de aanrijdingen die veroorzaakt zijn, onder andere bij de Rochussenstraat, zes auto's in elkaar gedeukt waar iemand met een ballon nog aan zijn mond uit een auto komt, het is werkelijk te bizar voor woorden, zo gevaarlijk in de verkeersveiligheid alsook voor de gezondheid van de mensen die dit doen. Dus wat mij betreft fijn dat we hier zo samen in op kunnen trekken om dit te verbeteren.

Dan naar het document van de PVV. Los van alle walgelijke bewoordingen die erin staan, doet het geen enkel concreet voorstel om lachgasgebruik terug te dringen. Ik zie geen enkel beleidsvoornemen of iets wat ook maar enig aanknopingspunt biedt voor het verminderen van lachgasgebruik in deze stad. Dat is zeer te betreuren. Als hij zich daar zo'n zorgen over maakt dan zou het hem sieren om een concreet voorstel in te dienen, zoals wij vandaag via meerdere moties en amendementen doen. Dus wat dat betreft zou ik dat daarover willen zeggen.

En tot slot over het gebiedsverbod. Wat mij betreft is het een goede zaak dat die mogelijkheid in de APV wordt opgenomen. Ik vind het goed om te zien dat D66 en DENK de motie hebben aangepast, namelijk een onderscheid maken in spoed en niet-spoed. Wij zullen daar nog over na gaan denken, wat wij daarmee willen, want wat ons betreft is het woord van de burgemeester, dat hij ons informeert op het moment dat het instrument wordt ingezet voldoende om bijvoorbeeld zelf onze politieke acties daarop in te kunnen zetten. Hartelijk dank.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel mevrouw Eskes voor uw bijdrage. Dan ga ik naar mijnheer Vonk toe.

De heer **VONK** (cu-sgp). Ja. Ik ben in beeld. En ook goed verstaanbaar hoop ik?

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik).
Jazeker.

De heer **VONK** (cu-sgp). Voorzitter, de wijzigingen die worden voorgesteld in deze APV, daar kunnen wij ons goed in vinden. Allereerst wil ik toch even aandacht vragen voor een punt dat nog niet door anderen is benoemd, maar dat we erg belangrijk vinden, namelijk dat we echt aan de slag gaan met de verhuurdersvergunning. We hopen dat dit bijdraagt aan iets wat heel hard nodig is, namelijk de versterking van de positie van huurders en dat de huurders verhuurders overhouden die goede woningen leveren voor een reële prijs.

Het verhaal van GroenLinks over bescherming van de bomen, het andere onderwerp, op particulier terrein, dat onderschrijven we van harte. Dan iets over het verbod op lachgas. Daar hebben wij ons eerder sterk voor gemaakt en we sluiten ons ook graag aan bij de partijen die daar nu ook moties over hebben ingediend. Er wordt ook gesproken over een huwelijk tussen partijen. Zonder te willen morrelen aan de monogamie wil ik toch ook graag aan dit huwelijk meedoen, want het is goed dat we daar echt stappen in gaan zetten. En de motie van de PVV, ja daar wilde ik eigenlijk geen spreektijd meer aan spenderen en toch dit: het is niet concreet, het is ook verwerpelijk en het is ook onnodig beledigend naar groepen mensen. En uit solidariteit naar alle mensen die zo worden weggezet wilde ik dat toch zeggen. Misschien komt er dan wel weer een filmpje over mij op twitter, waarin je weer allemaal drek over je heen krijgt die van hetzelfde niveau is als de motie zelf. Het is triest om vast te stellen. Maar goed, een laatste opmerking voorzitter over de APV, dat gaat over het locatieverbod, om dat altijd eerst aan de raad voor te leggen. Dat vinden wij niet passen, zeker als het gaat om het ook soms direct moeten ingrijpen. Ik begrijp wel dat daar wat over gesproken wordt, dat wacht ik even af, maar voor ons is er geen enkele reden om de burgemeester op voorhand niet te vertrouwen. Sterker nog: alle reden om

hem te vertrouwen op voorhand, dat hij deze regel verstandig toepast. En mocht dat een keer niet gebeuren dan spreken we elkaar achteraf. Voorzitter, daar wilde ik het bij laten.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik).
Dank u wel mijnheer Vonk voor uw bijdrage. Dan gaan we naar mijnheer Van Zevenbergen.

De heer **VAN ZEVENBERGEN** (sp). Dank u voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik).
Mijnheer Van Zevenbergen, goedendag.

De heer **VAN ZEVENBERGEN** (sp). Ja, twee dingen. Eigenlijk drie dingen. Eén, om te beginnen, en het is misschien gek om dat van een SP'er te horen, maar ik ken een heleboel DENK-mensen en dat is geen tuig. Ik heb ook heel veel respect voor mensen die DENK stemmen. Ik woon in een wijk waar veel DENK-stemmers zijn. Perfecte mensen. Dat is één. Twee: wij gaan als SP tegen motie 17.7 stemmen. En wij gaan wel het locatieverbod van GroenLinks, amendement A, steunen. Tot zover onze bijdrage.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik).
Nou, dat was een korte en krachtige bijdrage. Dank mijnheer Van Zevenbergen.

De heer **VAN ZEVENBERGEN** (sp). Ja.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik).
Met dat tempo kunnen we heel snel de raadsvergadering afwikkelen. Goed, dat gezegd hebbende zie ik eigenlijk niemand meer in de chat en geen groene handjes meer, dat ik partijen zou hebben overgeslagen om iets te doen. Dan wil ik de burgemeester het woord geven en ook waarschijnlijk wethouder Wijbenga, die zal ook nog in beeld komen om een motie te behandelen, maar dat gaan we meemaken. Burgemeester, aan u het woord voor de beantwoording.

De heer **ABOUTALEB**. Ja voorzitter, zo vlak voor de lunch nog een reactie van de burgemeester en zo meteen van de locoburgemeester op een aantal artikelen, de wijziging van de APV. Laat ik vooropstellen voorzitter: we gaan natuurlijk een aantal onderwerpen expliciet bespreken. Daar ga ik ook aan meedoen, maar ik wil mijn dank en waardering voor collega Kurvers uitspreken voor een artikel in deze APV dat niet zo heel erg is besproken, maar oh zo past bij mijn reactie vanochtend op uw complimenten ten aanzien van mijn herbenoeming, namelijk het beschermen van burgers. Een samenwerking tussen een wethouder en een burgemeester. De Woningwet biedt geen mogelijkheden om malafide praktijken in de verhuursfeer tegen te gaan. Dus dan maar een collega, in dit geval de portefeuillehouder en de burgemeester, vragen samen op te trekken om een einde te maken, in dit geval op één plek, aan die ellende. Dus ik waardeer die inzet van wethouder Kurvers op dit punt heel erg. Het is precies bedoeld om in te zetten op het onderwerp beschermen van burgers.

Voorzitter, dan is er veel gezegd over het locatieverbod. Ja, daar kun je heel lang over praten en dat hebben we in de commissie ook gedaan. Je kan nu wettelijk optreden tegen dit soort ontwikkelingen met een locatieverbod, maar het levert een strafblad op voor de personen in kwestie. Dit is een zachter instrument. Een overtreding van de APV levert geen overtreding op van de wet en het is ook geen strafbaar feit. Het is echt een andere benadering dan de mogelijkheden van de wet bieden. En dat heb ik al eerder gezegd: als we dingen plannen om te doen over enige tijd dan spreekt het vanzelf, dan is er de informatieplicht van de burgemeester aan de raad om de raad te informeren. Is er een acute situatie dan is het binnen een paar minuten besloten dat het gebeurt. Ik snap de staatsrechtelijke zorgen van D66, maar die zijn hier wat mij betreft niet aan de orde. We hebben altijd een informatieplicht als bestuurders richting de raad als dingen planbaar zijn van tevoren.

Daar kunt u natuurlijk wel van op aan. Het toevoegen van dit instrument aan het mandje van de burgemeester waardeer ik graag. Dan voorzitter de motie die daaromheen is gemaakt. Het is aan u om daarover te oordelen, maar ik heb er geen bezwaar tegen als ik dingen kan plannen om de raad vooraf te informeren. En als het acuut is om dan achteraf te communiceren. Dat is u wel duidelijk geworden.

Dan het lachgas, zowel de moties als het amendement. Wij omarmen graag als college de modelverordening van de VNG. Wat mij betreft prima, maar ik wil wel iets inhoudelijks zeggen over die moties zelf. Ik heb veel situaties gezien waarbij mensen zich te buiten gingen aan lachgas. Daarbij is geen onderscheidende etnische achtergrond aan de orde. Het zijn vaak echt gemengde groepen. Een belangrijk kenmerk is dat het vaak jonge mensen zijn. Dat is een belangrijker kenmerk dan andere kenmerken. Maar voor zover er ook DENK-stemmers tussen zitten, ik weet niet of die ertussen zitten, maar voor zover er DENK-stemmers tussen zitten, is in ieder geval de inzet van DENK de afgelopen periode, dit is niet de eerste keer, erop gericht om een zekere leiding te willen nemen, voor zover DENK-stemmers, dat weet ik niet, lachgas gebruiken, een zekere leiding te willen nemen ook richting de eigen kiezers. En u heeft kunnen lezen in mijn wijze van het beschouwen van leiderschap dat ik dat enorm kan toejuichen, niet alleen als je opkomt voor degenen die op je stemmen, maar juist als je tegendraads je stemmers erop wilt wijzen dat een ontwikkeling niet in de haak is. Dus dat kun je juist, zeg ik in de richting van mijnheer Meeuwissen, zelfs waarderen, dat daar een tegendraadse opvatting in de politiek wordt geventileerd die niet altijd wordt gepruimd door de mensen die je op de stoel hebben gehesen. Zo kun je dat ook zien. Ik ben er niet van overtuigd. Ik heb dat niet gezien. Ik kan het niet staven. Dus ik kan ook dat oordeel van mijnheer Meeuwissen niet delen, maar ik ben het wel met mijnheer Jonker eens: als je beschimpt wordt en als

je beledigd wordt, en mijnheer Meeuwissen, ik sluit niet uit dat dat gebeurt, dan is het wel zo dat ik u graag zou willen aanbevelen om wel aangifte te blijven doen. Tenslotte zeggen wij ook als gemeenteraad tegen burgers die één keer, twee keer, drie keer aangifte hebben gedaan en wanneer de daders niet gepakt zijn: doe ook nog een vierde keer en een vijfde keer aangifte, want op z'n minst geeft dat ons inzage in de complexiteit van de materie en hoe vaak iets voorkomt. Dus ja, mijnheer Jonker, ik ben het met u eens. Mijnheer Meeuwissen, als u beschimpt wordt, als u beledigd bent, doe vooral ook aangifte. Dus de modelverordening van de VNG waar het amendement over spreekt zou ik heel graag willen ondersteunen voorzitter. Over de andere moties heb ik niet zo heel veel te zeggen. En volgens mij wil wethouder Wijbenga nog iets zeggen over het mooie onderwerp bomen.

De heer **WIJBENGA** (vvd) (wethouder). Dank u wel. Voorzitter, kan ik het woord nemen? Mijnheer Van Schaik? Voorzitter, kan ik het woord nemen?

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Jazeker.

De heer **WIJBENGA** (vvd) (wethouder). Ah, kijk. Ja, het belang van bomen, meer bomen in onze stad, diversiteit van bomen, het is iets wat de politiek is ontstegen, waar we het gewoon met elkaar ontzettend over eens zijn. Het staat als een paal boven water dat we die kant op willen. Ik vond het verheugend in de laatste overzichten te zien dat we al 10,8 hectare groen hebben toegevoegd in onze stedelijke omgeving. En de Rotterdammers, wie ik ook ontmoet, houden net als u en net als het college ook van bomen. Met die meer dan een miljoen bomen in Rotterdam is het ieder jaar nodig om duizenden bomen ook te kappen. Dat moet vanwege ziektes, dat moet vanwege ouderdom, dat moet vanwege overlast of onveiligheid. Als het gaat om het kappen door de gemeente dan is dat een heel stringent terughoudende lijn, alleen bij noodzaak. En we laten in de Bomenbalans

zien hoeveel dat er zijn en dat we aan het einde van het jaar toch altijd meer bomen hebben dan er minder zijn. Corporaties, projectontwikkelaars en bedrijven hebben een vergunningplicht. Dus daar waar grootschalige kap is kan dat nooit zonder vergunning plaatsvinden. Dan de particulieren. We kennen eigenlijk sinds 2013 een praktijk waarin particulieren ook heel terughoudend zijn met het kappen van bomen. Het gebeurt ook bij particulieren bij hoge uitzondering en sinds 2013 is ervoor gekozen om dat ook niet meer met particulieren in een plicht op te nemen in de APV. Het werd gezien als een regel die te weinig werking had, noodzaak had en die zich leende voor deregulering. Het was ook heel bewerkelijk. Je moest er veel geld voor betalen. Het was toentertijd zevenhonderd euro. En de kosten waren ook nog hoog, en het was bewerkelijk om er allemaal op toe te zien en te vragen. De motie, gelukkig, zegt ook niet dat het per se moet. De motie zegt: wat was het vreselijk om die monumentale boom in Kralingen gekapt te zien worden. En dat voel ik mee. Voorzitter, het doet pijn als iemand dan toch, misschien om niet de juiste afwegingen en redenen, een boom omhakt waar iedereen aan gehecht is en die nog vele jaren plezier had kunnen geven. Daarom wil ik de motie omarmen, omdat het een dictum heeft, niet om per meteen die plicht weer in te voeren, maar wel om te kijken of een plicht onderdeel zou kunnen zijn van wat ik wel heel belangrijk vind, dat is dat we de gezonde monumentale bomen niet lichtvaardig gekapt kunnen zien worden en dat onderzoek wil ik zorgvuldig en goed doen met respect en met kennis van het verleden. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel voor uw beantwoording wethouder Wijbenga en burgemeester. Dat betekent dat wij in een tweede termijn komen. Echter, daar hebben nog maar een paar partijen de mogelijkheden voor.

De heer **ABOUTALEB**. Voorzitter, mag ik een technische opmerking maken?

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik).
Jazeker. Dat mag u zeker burgemeester.

De heer **ABOUTALEB**. Dat was ik vergeten. Mijnheer Van Baarle zei: als et cetera niet aangenomen wordt dan stemmen wij tegen de APV. Een technische opmerking: dat hoeft natuurlijk niet, want over de APV kan ook artikelsgewijs worden gestemd.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik).
Oké, dank u wel voor de aanvulling nog burgemeester.

Dan had ik al gevraagd: zijn er in de tweede termijn nog vragen over dit onderwerp? Ik constateer in de chat dat dat niet het geval is. Dan wil ik voorstellen de vergadering nu te schorsen in verband met de lunchpauze die we met elkaar kunnen gaan hebben. En dan wil ik exact om 14.00 uur met u verdergaan met de vergadering. Ik schors de vergadering tot 14.00 uur.

(De vergadering is geschorst.)

(Lunchpauze.)

(13.15 uur)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 17 december 2020

Notulen van de raadsvergadering van 17 december 2020 (middagzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 17.

Voorzitter: ing. A. Aboutaleb

Voor de presentielijst wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering.

Namens het college zijn tegenwoordig mevrouw J. Bokhove, de heer A. Bonte, de heer A.H.P. van Gils, de heer M.K.A. Grauss, de heer S. Kasmi, mevrouw B.C. Kathmann, de heer S.A. Kurvers, de heer S. de Langen, de heer R. Moti en de heer B. Wijbenga-van Nieuwenhuizen.

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

Afwezig met bericht: mevrouw C.M. Zeegers

Heropening

18. Integriteitskwestie Stadsbeheer

De **VOORZITTER**. Goedemiddag allemaal, ben ik voor iedereen hoorbaar? Akkoord, ik heropen de vergadering. Dan zijn we nu aanbeland bij agendapunt 18, Integriteitskwesties stadsbeheer. Ik wil graag het woord geven aan mijnheer Tak.

De heer **TAK** (pvda). Dank u wel voorzitter. De gemeente heeft een voorbeeldfunctie. Wij bepalen de lat waar anderen zich aan dienen te houden. Dat maakt dat de lat voor ons nog hoger ligt. Wij moeten laten zien aan Rotterdam hoe het moet. Het is daarom des te schrijnender dat ambtenaren van de gemeente Rotterdam met miljoenen euro's gemeenschapsgeld

hun eigen zakken hebben lopen vullen. Het is schrijnend, omdat deze ambtenaren jarenlang wegwamen met frauduleus gedrag door gebrek aan scherppte binnen de gemeente. Voorzitter, het is schrijnend dat Strated Consulting moet concluderen dat op de afdeling Uitvoering Werken de cultuur nog is blijven hangen in een ander tijdperk. Alles op goed vertrouwen, maar niet strak op de persoon als het nodig is. Voorzitter, dat moet en kan anders. Daarom dien ik vandaag de motie 'Integer ben je niet een beetje' in, samen met mijn collega's van de VVD, D66 en Leefbaar Rotterdam. Wij willen dat de werkcultuur binnen de gemeentelijke organisatie goed wordt doorgelicht door een onafhankelijk adviesbureau. Wij willen dat nagegaan wordt of de harde afspraken, hard controls, ook daadwerkelijk worden nagekomen door de organisatie. Wij willen dat bij de gehele organisatie men doordrongen is van frauderisico. Ongeacht je taak, iedereen moet weerbaar zijn. Wij willen dat de wethouder ons van de voortgang op de hoogte houdt en de raad nauw betreft bij de stappen die het college neemt om frauderisico in de organisatie verder te beperken. Dank u wel, voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Tak heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Integer ben je niet een beetje

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020 ter bespreking van het integriteitsonderzoek stadsbeheer; Constatende dat:
- de gemeente drie ambtenaren op staande voet heeft ontslagen en het onderzoek afwachtend, er momenteel vier zijn geschorst;

- na uitgebreide analyses en berekeningen in dit stadium van het onderzoek de inschatting is dat de totale omvang van de directe schade circa 2 miljoen euro bedraagt; Overwegende dat:
 - gedurende een lange periode door meerdere medewerkers, voornamelijk afzonderlijk van elkaar, in verschillende teams mogelijke of vermoedelijke malversaties hebben plaatsgevonden met meerdere leveranciers;
 - de gemeente Rotterdam het goede voorbeeld moet geven, zowel in gedrag als optreden na het aantreffen van misstanden;
 - het rapport van Strated Consulting duidelijk maakt dat de cultuur bij de afdeling Uitvoering Werken nog te veel uitgaat van goed vertrouwen en te weinig oog houdt voor zakelijkheid en het naleven van de hard controls;
 - een sensitieve werkcultuur gericht op het tegengaan van fraude hierbij kan helpen; Verzoekt het college om:
 - een onafhankelijk organisatieadviesbureau de opdracht te geven om de gemeentelijke organisatie door te lichten, de huidige en gewenste kwaliteit (waaronder hard & soft controls) van de integriteitsketen bij de gemeente in beeld te brengen en daarbij specifieke aandacht te hebben voor de cultuur binnen de organisatie;
 - in aanvulling op dit onderzoek inzichtelijk te maken of de hard controls van de gemeente op het gebied van integriteit ook worden nageleefd;
 - de lessen die hieruit volgen op te nemen in het jaarplan integriteit dat periodiek geëvalueerd gaat worden om de gemeentelijke organisatie weerbaarder te maken en een cultuur van samenwerking en onderlinge aanspreekbaarheid te versterken;
 - de gemeenteraad op de hoogte te houden over de voortgang en niet later dan de zomer van 2021 voor het eerst hierover te rapporteren;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. D.P.A. Tak, D.A. van Groningen, I. van Wifferen en R.A.C.J. Simons

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen. Ik dank u zeer. Mijnheer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Ja dank u, voorzitter. Nou, ik heb niet zo heel veel woorden toe te voegen aan mijn voorganger. We hebben er uitgebreid over gesproken en het slechte, onacceptabele gedrag van enkele ambtenaren doet afbreuk aan al die ambtenaren die wel goed en volgens het boekje werken. Wel ben ik erg verbaasd dat wethouder Van Gils, toch als chef Fraudebestrijding, vanuit zijn portefeuille Organisatie, eigenlijk niet op de hoogte was van wat bijvoorbeeld zijn collega, wethouder Kurvers op dat gebied heeft uitgevoerd. Daarvoor hulde aan wethouder Kurvers. Het ging ook onder andere over de uitvoering van de motie: 'Streetwise', waar eigenlijk gezegd werd: train ambtenaren nou om signalen op te vangen van zaken die niet deugen. Nou, wethouder Kurvers heeft dat voortvarend aangepakt. Die heeft ook de raad nog een brief erover gestuurd, maar wethouder Van Gils wist van niks. Dat baart mij wel zorgen.

We dienen twee moties in. Eén heet: 'Streetwise gemeente' en 'Samenhang in corruptieaanpak'. Want het is niet genoeg dat de wethouder het heeft over een concernbrede aanpak, maar hij moet ook gewoon de daad bij het woord voegen. Wij zullen als signaal ook alle andere moties die ingediend zijn op dit gebied steunen, omdat wij het belangrijk vinden dat de wethouder ook gewoon doordrongen is van het feit dat achteroverleunen gewoon nu geen optie meer is en dat het enorme schade aan de reputatie van de gemeentelijke diensten brengt en ook in het beeld naar de Rotterdammers. Dit moet gewoon afgelopen zijn. Dat was mijn bijdrage, voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Simons heeft de volgende moties ingediend.

Motie 3. Samenhang in corruptieaanpak

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020 ter bespreking van het integriteitsonderzoek Stadsbeheer;

Constaterende dat:

- de raad op 15 december 2016 met grote meerderheid de motie ‘Streetwise ambtenaren’ aannam naar aanleiding van het Feitenonderzoek Boompjeskade 10-14;
- na de afdoening in januari 2018 aan de slag is gegaan met dit programma;
- wethouder Kurvers op 6 februari 2020 rapporteerde over de voortgang van dit programma dat nog altijd loopt binnen SO Vastgoed in samenwerking met de Directie Veilig;

- de wethouder Financiën, Organisatie, Haven en Grote Projecten (FOHG) tijdens de vergadering van de commissie MPOF over het integriteitsonderzoek bij Stadsbeheer echter niet op de hoogte bleek van dit programma;

Overwegende dat:

- de onbekendheid van de wethouder FOHG met dit programma er niet op duidt dat de gemeente momenteel werkt vanuit een coherente, organisatiebrede aanpak van dit zeer ernstige probleem;
- dit een verontrustend gegeven is, zeker gelet op de reeds maandenlange aandacht voor het onderwerp ambtelijke corruptie bij Stadsbeheer, er allang een totaaloverzicht van alle lopende trajecten op dit vlak had moeten zijn, teneinde hier een samenhangend programma van te maken onder leiding van de wethouder FOHG;
- dit alsnog zo snel mogelijk moet gebeuren;

Verzoekt het college:

- de raad vóór 1 februari te voorzien van een overzicht van alle lopende trajecten aangaande ambtelijke corruptie, fraude en integriteit;
- in het eerste kwartaal van 2021 met een samenhangende aanpak op deze gebieden te komen voor de gehele gemeentelijke organisatie;
- de raad over de voortgang hiervan op de hoogte te houden;

En gaat over tot de orde van de dag.’

w.g. R.C.A.J. Simons

Motie 4. Streetwise gemeente

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020 ter bespreking van het integriteitsonderzoek Stadsbeheer;

Constaterende dat:

- de raad op 15 december 2016 met grote meerderheid de motie ‘Streetwise ambtenaren’ aannam naar aanleiding van het Feitenonderzoek Boompjeskade 10-14;
- het college in deze motie werd opgeroepen ‘een assessment programma op te stellen in het kader van fit for the job waarbij criteria als mentale weerbaarheid en fraudebewustzijn cruciaal zijn voor functies waarbij met vastgoedpartijen zaken wordt gedaan waar een hoog frauderisico aanwezig is’;

- na de afdoening in januari 2018 aan de slag is gegaan met dit programma;

- wethouder Kurvers op 6 februari 2020 rapporteerde over de voortgang van dit programma binnen SO Vastgoed in samenwerking met de Directie Veilig;
- het curriculum doorloopt met nieuwe lezingen, werkbezoeken en het gezamenlijk aanpakken van praktijkcases;

Overwegende dat:

- het een goede zaak is dat de motie ‘Streetwise ambtenaren’ heeft geleid tot een volwaardig anti-corruptie en - fraudeprogramma binnen SO Vastgoed;
 - het integriteitsonderzoek naar de corruptie bij Stadsbeheer eens te meer laat zien dat fraude en corruptie zeker niet beperkt blijven tot een specifiek cluster of afdeling, maar een breder probleem binnen de gemeentelijke organisatie vormt;
 - het continueren van het programma binnen SO Vastgoed de meerwaarde ervan duidelijk aantoon;
 - het belangrijk is om op een dergelijk gevoelig terrein op basis van ‘best practices’ te werk te gaan;
- Verzoekt het college:

- het programma dat binnen SO Vastgoed is opgezet naar aanleiding van de motie 'Streetwise ambtenaren' uit te breiden naar andere clusters;
- over de voortgang hiervan te rapporteren aan de raad;
En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. R.A.C.J. Simons

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

Ik dank u zeer. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja voorzitter, ik sta vandaag. Ik dacht, we gaan het eens anders doen en een beetje sportief blijven.

Voorzitter, de beeldvorming over ons ambtelijk apparaat is zwaar beschadigd. En wij verwachten ook dat de overheid het goede voorbeeld geeft, dat is ook al aangegeven door mijn twee voorgangers. De Rotterdamse VVD wil dat we onszelf als gemeente blijvend scherp houden op dit onderwerp. Het is helaas niet de eerste keer dat er fraude in onze organisatie is ontdekt, maar hopelijk wel de laatste keer. Er is werk aan de winkel. Juist nu moeten we concernbreed doorpakken. En wat de Rotterdamse VVD betreft gaan we zowel de hard controls als de soft controls niet alleen vastleggen, maar ook controleren op naleving. En periodiek evalueren hoe het met de cultuurverandering gaat. En daarom dienen wij dus vandaag, samen met de PvdA, onder andere de motie: 'Integer ben je niet een beetje' in. De wethouder heeft vorige week aangegeven hier serieus mee aan de slag te gaan en daar zijn wij blij mee. De Rotterdamse VVD wil dat we in de cultuurverandering ook specifiek werken aan een veilige werkomgeving. Een omgeving waar men zich gesteund en beschermd voelt zodra ze meldingen doet. Hardwerkende, goede ambtenaren kunnen nog te gemakkelijk de dupe worden doordat het werkplezier of zelfs carrièremogelijkheden worden ontnomen.

Dus we willen dat we oog hebben voor de interne beschadiging van de organisatie en daarom vragen we vandaag ook aan de wethouder of hij de klokkenluidersprocedure zowel voor de interne alsook de externe meldingen via de Ombudsman onder de loep wil nemen. Om dan met elkaar te kunnen bekijken of dit ook bijdraagt aan die veilige werkomgeving waar we met elkaar naar streven. En, voorzitter, ons ook als raad meer inzicht te verschaffen in de manier waarop we met de veiligheid van onze ambtenaren omgaan. En, ik noem dat toch altijd graag, laten we dat dan ook borgen desnoods in een technische sessie. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Voorzitter, D66 is ook erg geschrokken van de fraude en ook van hoe lang deze duurde. Het gaat dus duidelijk niet om een incident. Het is goed dat er al op wordt ingegrepen. Maar wij dienen, samen mede de motie in van de PvdA, die vraagt om een onafhankelijk onderzoek, zowel naar de hard en soft controls en om het gemeentelijk apparaat echt helemaal door te lichten. Want wat D66 betreft moet hier echt hard tegen worden opgetreden. Tot zover.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mijnheer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Voorzitter, de corruptie en de fraude binnen de gemeente is een serieuze aangelegenheid. We krijgen keer op keer te horen over corrupte medewerkers die gedijen in een specifieke cultuur die er op een afdeling lijkt te zijn. Maar volgens onderzoekers ging de gemeente te veel uit van goed vertrouwen. Wethouder Van Gils begon een intern onderzoek, maar misstanden bij de gemeente zijn geen nieuwe aangelegenheid. In juni zijn er drie ambtenaren ontslagen vanwege corruptie. Zij hadden zich bijna tien jaar lang kunnen

verrijken. Onder meer omdat de administratie bij de gemeente rammelde. Maar in hoeverre treft de gemeente hierbij geen blaam? De corruptie werd namelijk niet eens door de gemeente ontdekt, maar via de fiscale opsporingsdienst FIOD. Afgelopen zomer werd de voormalig Rotterdamse ambtenaar veroordeeld tot een gevangenisstraf van veertien maanden. En enkele jaren geleden speelde de geruchtmakende 'Waterfront-fraude'. Maar de gemeente blijft keer op keer kwetsbaar voor fraudeurs die een slaatje willen slaan uit geldpotjes van Rotterdammers. Wij hopen dan ook oprecht dat de cultuur binnen de gemeente verandert en wij niet over twee jaar weer zitten met een nieuw schandaal. Wij steunen ook de motie van de Partij van de Arbeid hierin. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Mijnheer Postma.

De heer **POSTMA** (gl). Voorzitter, binnen de afdeling Uitvoering Werken, onderdeel van Stadsbeheer, eerste jarenlang een cultuur van corruptie. Dat is de harde, maar helaas onvermijdelijk conclusie van de debatten die we over deze zaak hebben gevoerd. Of eigenlijk moet ik zeggen: zaken, want het gaat om meerdere medewerkers en meerdere aannemers, die grotendeels onafhankelijk van elkaar geld hebben gestolen van de gemeente en daarmee van ons allemaal. Voorzitter, omdat de wethouder en deze gemeenteraad de onderzoeken die naar deze zaken zijn gedaan niet openbaar wil maken, is het helaas vrijwel onmogelijk hier een goed politiek debat over te voeren. Een samenvatting van zes en een halve pagina, een artikel in het Algemeen Dagblad en de Telegraaf, daar moeten wij het mee doen. Wel is duidelijk geworden dat het om een specifieke en eigenlijk heel simpele vorm van fraude gaat. De aannemer hoogt de rekening kunstmatig op, de ambtenaar keurt de rekening goed en de aannemer op diens beurt belooft de ambtenaar met rolexen en racefietsen.

Voorzitter, bij deze vorm van fraude past wat GroenLinks betreft een gerichte aanpak. Niet de hele organisatie en alle goedwillende ambtenaren over één kam scheren, maar extra aandacht voor de plekken die het meest kwetsbaar zijn. We gaan daarom de voorgestelde verbetermaatregelen van de wethouder goed volgen en vragen hierbij met welke frequentie en op welke manier hij de gemeenteraad over de voortgang gaat informeren.

Voorzitter, we zullen fraude nooit helemaal kunnen voorkomen. Maar we hebben de dure plicht om van deze zaken bij Stadsbeheer te leren en alles op alles te zetten om publiek geld, dat ons is toevertrouwd, op een eerlijke manier te besteden.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Postma, hartelijk dank. Mijnheer Van Noppen.

De heer **VAN NOPPEN** (nida). Ja, dank u wel voorzitter. Voorzitter, we hebben hier uitgebreid over gesproken in de commissie en er zijn allerlei casussen voorbijgekomen en niet alleen recente, maar ook uit het verleden. Resultaten uit het verleden bieden geen garantie voor de toekomst, maar de rapporten laten toch wel zien dat er iets mis is met de cultuur, een bepaalde cultuur binnen Rotterdam. Het is te gemakkelijk om blijkbaar niet integer te handelen. En we hebben ook een inspreker gehad die het gehad heeft over andere integriteitskwesties. Mede daarom ook willen wij toch drie moties indienen, waarbij we dit wat meer urgentie willen geven. Namelijk dat we toch een onderzoek instellen, of in ieder geval dat de raad, en daarbij roep ik natuurlijk mijn mederaadsleden op, dat de raad aan de Rekenkamer vraagt om die integriteit te onderzoeken, de integriteit binnen de gemeente op allerlei vlakken. We kunnen daar samen natuurlijk een invulling geven in hoe die opdracht eruitziet. Een motie om te kijken: hebben wij genoeg geld in kas om eventueel compensatie te bieden aan

bedrijven die aanbestedingen misgelopen hebben? We hebben het daar eventjes over gehad. We hebben het hier gemeentebreed over drie en een half miljard dat we uitgeven per jaar. We hebben het niet over een paar centen. Hebben wij genoeg geld in kas om mensen te compenseren? En dan heb ik het niet alleen maar over bedrijven, maar ook over individuen.

En in de derde motie roepen wij de gemeente op om een onafhankelijk orgaan in te stellen waarbij men zich veilig kan melden. Veiliger dan blijkbaar op dit moment de vertrouwenspersoon, veiliger dan op dit moment de Ombudsman. Want dat is gebleken, ook uit de rapportages, dat mensen zich niet veilig voelen, anders zouden er ook meer zaken naar boven gekomen zijn. Dat zijn onze drie moties en we zijn benieuwd naar de reactie van de wethouder.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van Noppen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. Integriteit verdient integer handelen – onderzoeksorgaan

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020; Constatende dat:

- er gevallen bekend zijn geworden van fraude met aanbestedingen;
- er door een inspreker gevallen zijn besproken zijn die gaan over integriteitschendingen;

Overwegende dat:

- integriteitskwesaties pas laat (soms jaren later) tot uiting komen;
- het mogelijk is dat de oorzaak van late bekendwordingen te maken hebben met een gevoel van onveiligheid om misstanden te melden aan de vertrouwenspersoon of ombudsman;
- verdachten aangeven dat er een cultuur heerst waar niet-integer handelen ‘normaal’ is;
- het belangrijk is om misstanden niet alleen tegen te gaan maar ook integer af te

handelen door middel van een gepaste compensatieregeling;

- niet integer handelen bij medewerkers kan leiden tot inkomensverlies of andere gevolgen;

- niet integer handelen bij bijvoorbeeld aanbestedingen kan leiden tot inkomensverlies bij bedrijven;

Verzoekt het college:

- een orgaan in te stellen, dat onafhankelijk van de gemeente is en waar in een veilige omgeving integriteitskwesaties gemeld kunnen worden en onderzocht worden;

- dit orgaan dezelfde toegang heeft tot dossiers conform de Rekenkamer Rotterdam;

En gaat over tot de orde van de dag.’

w.g. B. van Noppen, R.A.C.J. Simons en P.J.H.D. Verkoelen

Motie 5. Integriteit verdient integer handelen—compensatie

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020; Constatende dat:

- er gevallen bekend zijn geworden van fraude met aanbestedingen;

- er door een inspreker gevallen zijn besproken zijn die gaan over integriteitschendingen;

Overwegende dat:

- integriteitskwesaties pas laat (soms jaren later) tot uiting komen;

- het mogelijk is dat de oorzaak van late bekendwordingen te maken hebben met een gevoel van onveiligheid om misstanden te melden aan de

vertrouwenspersoon of ombudsman;

- verdachten aangeven dat er een cultuur heerst waar niet integer handelen ‘normaal’ is;

- het belangrijk is om misstanden niet alleen tegen te gaan maar ook integer af te handelen door middel van een gepaste compensatieregeling;

- niet integer handelen bij medewerkers kan leiden tot inkomensverlies of andere gevolgen;

- niet integer handelen bij bijvoorbeeld aanbestedingen kan leiden tot inkomensverlies bij bedrijven;

Verzoekt het college:

- onderzoek te doen naar de omvang van mogelijke compensatieregelingen betreffende integriteitskwesties;
 - en hierover de raad te informeren;
- En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. B. van Noppen, R.A.C.J. Simons en P.J.H.D. Verkoelen

Motie 6. Integriteit verdient integer handelen – Rekenkamer

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020; Constatende dat:

- er gevallen bekend zijn geworden van fraude met aanbestedingen;
 - er door een spreker gevallen zijn besproken zijn die gaan over integriteitschendingen;
- Overwegende dat:
- integriteitskwesties pas laat (soms jaren later) tot uiting komen;
 - het mogelijk is dat de oorzaak van late bekendwordingen te maken hebben met een gevoel van onveiligheid om misstanden te melden aan de vertrouwenspersoon of ombudsman;
 - verdachten aangeven dat er een cultuur heerst waar niet-integer handelen 'normaal' is;
 - het belangrijk is om misstanden niet alleen tegen te gaan maar ook integer af te handelen door middel van een gepaste compensatieregeling;
 - niet integer handelen bij medewerkers kan leiden tot inkomensverlies of andere gevolgen;
 - niet integer handelen bij bijvoorbeeld aanbestedingen kan leiden tot inkomensverlies bij bedrijven;
- Verzoekt de Rekenkamer:
- onderzoek te doen naar integriteit binnen de gemeente Rotterdam;
- En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. B. van Noppen, R.A.C.J. Simons en P.J.H.D. Verkoelen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen. Ik dank u zeer.

Andere sprekers bij dit agendapunt? Die hebben zich niet aangemeld. Wethouder Van Gils.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Laat ik beginnen met te zeggen dat als het gaat over integriteit en het vertrouwen dat je kunt hebben in het rechtmatige en goed functioneren van de gemeente, dat dat eigenlijk de basis, het fundament is van alles wat we doen als gemeente. En als dat geschonden wordt, is dat heel ernstig. En ook al zijn we een grote organisatie en sommigen van u zeggen dat ook, helemaal uit te sluiten dat er een keer iets misgaat kun je nooit, maar dat je er bovenop zit en er scherp in bent, dat is evident. En in die zin hebben we vorige week uitgebreid, zowel in de Commissie tot Onderzoek van de Rekening als in de commissie MPOF hierover van gedachte gewisseld. En ik merk bij eigenlijk alle leden van de raad, hetzelfde gevoel voor urgentie en dezelfde zorg. En zo kijk ik ook naar de moties die ingediend zijn. Het is wel goed om te zeggen dat ik dat ook merk als ik in de organisatie kom. Gisteren had ik een digitaal werkbezoek met ongeveer vijftien medewerkers en leidinggevendenden van de afdeling Uitvoering Werken, en dan merk je hoezeer zij geraakt zijn door wat er gebeurd is. Ze balen ervan dat hun reputatie daarmee op het spel is gezet. Ze verbazen zich over hoe dit heeft kunnen gebeuren met collega's waar ze zo nauw mee gewerkt hebben. En ze zijn super gemotiveerd om te zeggen: en dat gebeurt ons niet nog een keer. Dus er zit veel professionele trots, ook wel een beetje gekrenkte trots in en er zit vooral heel veel energie in. Dus er zijn intussen apps ontwikkeld om te zorgen dat je prestatieverklaring ook van een berg zand of straatwerk geregeld kan worden. Er zijn

al andere controles. Er is al heel veel gebeurd. Dus het is niet alleen zo dat er hard aan gewerkt moet gaan worden, maar er wordt hard aan gewerkt. En dat wou ik ook zeggen: elk geval is er één te veel. Tegelijkertijd, een organisatie die dat ook voortvarend aanpakt en bij SB is dat het geval, zowel in de leiding, maar ook bij de mensen die daar gewoon dagelijks hun werk aan het doen zijn, die zijn er snoeihard mee aan de gang. Dat vooraf.

Dan naar de moties. En dat is niet om te zeggen: het verdient niet meer aandacht, maar we hebben er vorige week heel indringend uitgebreid over gesproken en in de aanpak die ons voor ogen staat, gaan we dat nog veel meer doen. Dus in die zin, volop ruimte om daar verder over door te praten en dat is nodig en dat doe ik graag. Daar hebben we de raad ook bij nodig. Dat is niet iets van het college of van de raad of van de ambtelijke top. Dat raakt ons allen. Integer ben je niet een beetje en integer doe je niet alleen, dat moeten we samen doen.

Als ik naar de moties ga, motie 1. Ook in de commissie uitgebreid besproken. Ik denk dat het goed is om juist die samenhang te zien over: hoe hangt de vlag er nu bij? Dus het jaarverslag, hoe zit het met onze jaarplannen? De opzet, wat gaan we doen, maar ook: hoe is het in het echt in de naleving? Er loopt een audit op hard controls. Er is dus veel materiaal beschikbaar en er komt een nieuw beleidsplan en een nieuw jaarplan. Er is veel materiaal beschikbaar. Daar gaan we niet allemaal op wachten. Maar een externe audit die de hele integriteitsketen door gaat lichten in die zin: niet alleen deugt hij qua opzet, maar werkt hij ook en wordt hij ook nageleefd? Dat is ongelooflijk belangrijk. Ik stel voor dus die motie te omarmen. Ik proef bij u allen brede steun daarvoor en ik stel mij voor dat ik met de indieners ook in overleg treed over de onderzoeksopdracht en werkwijze, opdat het ook u helpt om ook met die uitkomsten straks aan de gang te gaan.

Motie 2 van NIDA, 'Een nieuw onderzoeksorgaan'. Die moet ik ontraden en dat is niet omdat ik dat niet zou willen, maar domweg omdat hij overbodig is, want die is er. Wij hebben als enige gemeente een Ombudsman extern, een gemeentelijk Ombudsman extern, direct door uw raad benoemd, een onafhankelijk orgaan waar mensen zich kunnen melden. De Ombudsman heeft toegang tot alle gegevens. De gemeentelijke ambtenaren moeten alle inlichtingen verschaffen, precies zoals dat bij de Rekenkamer is. En daar wordt al sinds jaar en dag over gerapporteerd. En dan is er ook nog op nationaal niveau een Huis van Klokkenluiders. Het is er gewoon, dus in die zin sticht het meer verwarring als we daar iets anders nog naast zouden zetten, of in plaats daarvan. Dus ik deel het feit dat het belangrijk is, maar de constatering is dat hij er is.

Motie 3: 'Samenhang in de corruptieaanpak'. Die vind ik in die zin overbodig, omdat we daarbij, en daar hebben we in de commissie uitgebreid bij stilgestaan, er komt een jaarverslag, de toezegging hebben gedaan om ook verder te kijken naar de incidenten en niet alleen over 2020, maar ook verder terug en dat ook te doen aan de hand van het verhaal van een inspreker die ook wat dingen noemde. Nou, dan heeft u alle cijfers op een rij. Er komt een jaarplan, er komt een audit en in die zin is die samenhang daarmee geborgd. En in die zin zou dit dubbel zijn.

De **VOORZITTER**. Voor u verdergaat, wethouder, u heeft een interruptie van NIDA van mijnheer Van Noppen.

De heer **VAN NOPPEN** (nida). Excuus, ik was iets vertraagd. Maar waar het heel even over ging, de wethouder heeft motie 'Extra orgaan' afgeraden. De reden voor dit orgaan, in ieder geval de reden voor de motie, was omdat mensen zich of niet melden of zich niet willen melden, of denken dat er niks mee gebeurt. Dat is

natuurlijk kwalijk, want het is niet zo dat er geen integriteitskwesties zijn. Het is niet dat er geen fraude gepleegd wordt. Het is gewoon een feit. Er zijn ook klokkenluiders, maar men meldt zich niet. Hoe komt dit dan? Is daar dan nog iets aan te sleutelen aan die Ombudsman? Of is daar, zeg maar, dat vertrouwen op te krikken? Want daar maken wij ons vooral zorgen over en vandaar ook die motie over dat onderzoeksorgaan via de voorzitter.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Ja, ik deel dat er soms beelden ontstaan, of dat mensen drempels ervaren ook al zijn ze er niet, om niet te melden of denken: weliswaar is deze melding misschien wel veilig, komma, maar wie weet. Dus één ding staat vast, dat we heel goed communiceren dat je veilig kan melden. Je kan veilig melden bij je leidinggevende, bij je directeur. We hebben een bijna veertigtal vertrouwenspersonen waarbij je niet denkt: oh, werk ik hier bij deze vertrouwenspersoon? Je kan vrijelijk kiezen om dat te doen. En je kan naar de Ombudsman die daar ook gewoon geheim en vertrouwelijk mee omgaat. Tot en met regelingen van bijstand, geheimhouding. Dus in die zin is dat er allemaal. Het neemt niet weg dat hier en daar mensen denken, of door anderen gewaarschuwd worden van: ja, zeg maar niks, of: doe maar niet, want je weet maar nooit. Die cultuur, daar heeft u natuurlijk een terecht punt, die kan er nog wel degelijk zijn. Maar daar gaan we met elkaar, ook in die aanpak die we nu hebben, echt naar kijken. Dat heeft ook te maken met, wat eerder de Rekenkamer zei, oneigenlijke druk, mensen beleven soms dat ze dingen moeten doen of nalaten, waarvan we eigenlijk zeggen: ja, maar dat was helemaal niet de bedoeling dat u dat zo voelde. Dat is een punt dat erin zit. We hebben recent het medewerkerstevredenheidsonderzoek afgerond, ook daar zullen we naar kijken. En ik ga graag met u daarover in gesprek, want ik hoor van de Ombudsman met wie ik daar ook geregeld over spreek, niet het beeld dat daar aarzelingen zijn, dat

mensen niet durven of anderszins. Dus een nieuw orgaan is, denk ik, niet meteen de oplossing. Maar uw zorgpunt deel ik.

De heer **VAN NOPPEN** (nida). Ik dank u wel.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Ik deel dat dit niet de eerste stap zou moeten zijn. En komen we tot de ontdekking dat men bij de Ombudsman toch het vertrouwen mist, omdat er gemeentelijk bij staat, wat hij is, dan kom ik daar graag bij u op terug. Maar op dit moment zou dat echt een brug te ver zijn.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja dank u, voorzitter. Dan zou ik toch benieuwd zijn om van de wethouder te horen, ik vroeg u net in mijn betoog of u dan wel de klokkenluiderprocedure als in- en extern onder de loep zou willen nemen, omdat dit natuurlijk ook voor een gedeelte aansluit bij wat mijnheer Van Noppen net zegt. En dat we daarin ook willen zien of dit bijdraagt aan die veilige werkomgeving waar we met elkaar naar zoeken.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Ja, vanzelfsprekend. De motie die u zelf heeft ingediend die staat. We onderzoeken de hele integriteitsketen. En dat is van 'weten we eigenlijk wel wat er gebeurt' tot en met 'als er misstanden zijn, hoe komen die aan het licht'. Zijn mensen voldoende beschermd, is het wel bekend waar je terecht moet, gebeurt dat dan voortvarend genoeg, duurt het niet te lang? Dus dat geheel staat mij voor ogen, dat zit in die onderzoeksopdracht. En dat is het antwoord zowel naar mijnheer Van Noppen als naar u, mevrouw Van Groningen. Ja, dat gaan we doen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Oké. Nee, helder. Dan is dat, denk ik, van u een toezegging dat u dat dus daarbij in ogenschouw neemt. En aanvullend was ook nog de vraag of wij als raad inzicht kunnen krijgen in de manier waarop wij die veiligheid van de ambtenaren kunnen

garanderen, desnoods in een technische sessie. Is dat dan ook iets wat mogelijk is in aanloop naar dat debat dat wij uiteindelijk in de commissie gaan hebben?

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Zeker, maar ik stel voor dat wij dat misschien met de indieners of met de commissie doen. Want u krijgt heel veel informatie de komende tijd. We hebben namelijk die audit hard controls, we krijgen het jaarverslag, we krijgen een meerjarig beleidsplan, u krijgt het jaarplan, we hebben de bevindingen uit het medewerkerstevredenheidsonderzoek en we krijgen de externe audit. Dus dat is wel heel veel. En ik zoek graag met u naar een vorm waarin dat het beste kan. Kan dat in een technische sessie? Wat kan er in de openbaarheid? Wat is nodig om dat in vertrouwelijkheid te doen? En het moet natuurlijk tot een normaal openbaar politiek debat leiden. Maar welke tussenstappen daarin zitten, bespreek ik graag in de commissie en met de indieners van de motie.

De heer **VAN NOPPEN** (nida). Nee, ik wachtte tot ik nog wat had te zeggen. Maar ik ben oké. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Voldoende zo? Akkoord. Wethouder, u kunt verdergaan.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Dan motie 4 van Leefbaar Rotterdam over 'Streetwise gemeente'. Ik ben zeer voor een streetwise gemeente, alleen als ik echt bij het dictum kom, en dat was ook een beetje de discussie in de commissie, dan ben ik het niet geheel eens met mijnheer Simons. Die zegt: hé, waarom weet u niet wat wethouder Kurvers doet? Ik ben heel blij met die wethoudersbrief van wethouder Kurvers, dat die er gewoon als portefeuillehouder bovenop zit. Dat wat er bij Vastgoed ingezet is door toenmalig wethouder Simons, dat dat ook doorgezet wordt door te zeggen: we zijn er nog steeds mee bezig dat mensen die in die vastgoedwereld moeten opereren verdomd

goed weten wat ze tegen kunnen komen, hoe ondermijning in elkaar zit, hoe de markt deugt en waar mogelijke risico's in zitten. En ik ben er zeer voor om 'streetwise' ook te bekijken als je zegt: wie geven eigenlijk de subsidies, of hoe zit het met de aanbesteding, of hoe zit het als we ineens persoonsgebonden budgetten of taalaanbieders hebben waarvan je zegt: hé, daar zijn ook af en toe nieuwe risico's en dingen. Alleen dat is een andere 'street', waar je ook andere 'streetwise' moet hebben. Dus ja, ik ben het eens dat we die risico-alertheid en praktijkkennis beter moeten binnenbrengen. Alleen op vastgoed is dat andere kennis en een ander curriculum, om het zo maar te zeggen, dan hier. Dus wat er precies staat, dat we hem uitrollen, om het zo maar te zeggen, dat is volgens mij niet de manier waarop het gaat. Dus ontraden.

De **VOORZITTER**. Een interruptie van mijnheer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Ja, om maar bij het laatste punt te beginnen. Kijk, er kunnen gewoon lessen getrokken worden uit wat SO Vastgoed heeft geleerd, die zijn natuurlijk deels anders dan bij andere diensten. Maar ik denk bij Stadstoezicht dat er ook gewoon heel veel overlappen zijn. En ja, het verbaast mij toch elke keer weer, want u begint ook van: mooi, dat wethouder Kurvers dat heeft opgepakt, maar u wist van niks, wethouder. Dat heeft u laten blijken in de vorige commissie. U bent chef Fraudebestrijding en u kent nog geeneens de taken op dat gebied van uw eigen collega. En er zijn gewoon lessen geleerd en die kunnen natuurlijk voor een deel uitgerold worden over andere diensten. Zo heb ik die motie bedoeld. Ook kunt u dat lezen als u wilt. Maar goed, blijkbaar is het een, dus dan is het per definitie al een streep erdoor. Ik ken u inmiddels.

Het tweede dat u zegt, ja, u gebruikt heel veel woorden en u heeft het over de samenhang en overall-aanpak en dat doen

we allemaal al. Ja, dat blijkt dus helemaal nergens uit, dat u dat al doet. Vorige week tijdens de commissie refereerde u er ook naar, de volgende dag zou u met het college over dit onderwerp gaan praten. En wat is daar de uitkomst van? Waar blijkt nou uit dat die concern-brede aanpak er al is? Die is er gewoon niet. U bent zelf het levende bewijs. Dus prima dat u onze moties afwijst, ik hoop dat de raad verstandiger is en ze wel omarmt. Want u kunt wel een paar moties aan uw broek gebruiken om echt in beweging te komen en om al die mooie woorden die u zegt ook gewoon daadwerkelijk om te zetten in daden. Dat was het voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Wethouder.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Ik hoorde geen vraag, maar ik constateer alleen dat we het met elkaar eens zijn, dat als hij uitgelegd wordt in de zin van risicotalertheid, de praktijkkennis, streetwise omgaan met alle aspecten van de facetten van de gemeente, dan ben ik het daarmee eens. Alleen dat is niet het precieze dictum. Als het met deze uitleg is, heb ik geen bezwaar tegen deze motie. Maar geen misverstand, dat we niet hetzelfde programma voor Vastgoed uit gaan rollen bij Werk en Inkomen of bij Dienstverlening. Dat was het.

Dan motie 5, voorzitter. En er was nog één vraag van mijnheer Simons. Ja, we hebben afgelopen vrijdag met het voltallig college gesproken over bestuurlijke integriteit, de aspecten en de verdere aanpak met ambtelijke integriteit, daar heb ik met de burgemeester nog een gesprek over gehad, en daar wordt aan doorgewerkt. Dat betekent dat bestuurlijke integriteit op de agenda van de commissie VB staat op 21 januari. Dat kan ik u daarover melden, dus er is precies gedaan wat wij hadden afgesproken.

Dan naar de motie van NIDA: 'Integriteit verdient integer handelen-compensatie'.

Die moet ik ontraden, omdat er gewoon compensatieregelingen bij klokkenluiders zijn en bij meldingen en bij misstanden is dit geregeld op dit punt. Soms heb je wel eens bij fraudegevallen of anderszins dat er schade is, soms interne schade. Dat gaan we altijd proberen te verhalen en dat doen we een beetje als een terriër, daar zijn we een beetje een terriër in. En soms zijn er anderen benadeeld en dan treden we daarover in overleg en kijken we of daar compensatie voor geboden kan worden. Maar dat is vaak al maatwerk, nadenken over wie er mogelijk schade zou hebben gehad, omdat hier een werk vergund is dat op een andere manier gedaan is. Daar hebben we bij de aanbestedingsregels afspraken over. Dus er zijn compensatieregelingen voor melders, dat die daar geen last van hebben. En voor anderen is het maatwerk.

En de laatste motie van NIDA, dat is: 'Integriteit verdient integer handelen-Rekenkamer'. De vraag aan de Rekenkamer: onderzoek de integriteit binnen de gemeente Rotterdam. Het is aan u als raad om die keuze te maken, want de Rekenkamer is natuurlijk het orgaan van uw raad. Het enige wat ik daarvan zou kunnen zeggen, met wat er nu allemaal aan onderzoeken is: is dit het precieze moment en een handige timing om dat te doen? Maar dat laat ik graag aan de Rekenkamer en aan de raad over om dat te doen. Dus daar onthoud ik mij van een oordeel.

Dan denk ik dat ik op alle vragen die er gesteld zijn antwoord heb gegeven en de moties van advies heb voorzien. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Postma heeft nog een openstaande vraag.

De heer **POSTMA** (gl). Ja dank u wel, voorzitter. Ja voorzitter, zoals ik in mijn termijn heb aangegeven, is het voor GroenLinks belangrijk om niet alleen in brede zin aandacht te besteden aan

integriteit, maar juist ook de verbetermaatregelen over deze casus bij Stadsbeheer goed te kunnen volgen. En daarom heb ik de vraag gesteld met welke frequentie en op welke manier de wethouder van plan is de raad te informeren over die verbetermaatregelen bij Stadsbeheer.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Nou, in ieder geval zal ik zorgen dat u het kan volgen. Dat kan zijn als er gewoon verloop is, zowel in het proces als in de schade verhalen en dat soort zaken. Dat zal ik in een wethoudersbrief doen. En op andere onderdelen waar het meer om brede implementatie gaat en alle aanbevelingen, dat overleg ik graag met u of met de leden van uw raad en commissie. Of het gaat mee in de periodieke rapportages die we gaan doen. Dat heeft als voordeel dat het dan ook niet wegzakt als u of ik op een moment niet meer op deze stoelen zitten en dat het niet incidenteel is. Maar ik beloof u dat we gewoon terugkomen, en ik denk dat dat in februari is, met een brief over hoe de stand bij SB is en dan voor het overige kijken we of dit nog de separate rapportagelijijn is tot de afwikkeling, of dat we dat meenemen. Maar u heeft er recht op om te weten hoe het ook op dit terrein afloopt.

De heer **POSTMA** (gl). Voorzitter, om daar gelijk op aan te sluiten, een brief in februari en in principe daarna meenemen in de reguliere rapportages lijkt ons een uitstekend voorstel.

De **VOORZITTER**. Ik zag op mijn lijstje dat wellicht wethouder Wijbenga ook nog iets zou willen zeggen. Wethouder Van Gils, was dat genoeg van de zijde van het college?

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Ik dacht dat dat voldoende was. Ik heb dat niet met wethouder Wijbenga afgestemd.

De **VOORZITTER**. Akkoord. Dan heb ik alleen nog mijnheer Van Noppen met een vraag.

De heer **VAN NOPPEN** (nida). Eén laatste vraag, want er staat in de motie die niet omarmd is 'onafhankelijk organisatieadviesbureau'. Ik vroeg me even af wat hun mandaat dan zou zijn. Is dat vergelijkbaar met de Rekenkamer, of is dat toch anders? Dat gaat toch natuurlijk over, als je integriteit gaat onderzoeken, privégegevens. Ik vroeg me even af wat het mandaat is dat we aan zo'n extern bureau kunnen geven.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Ik denk dat er dan mogelijk een misverstand in het spel is. Dat organisatieadviesbureau is zeg maar een externe partij, die gaat kijken hoe wij het als gemeente op het gebied van integriteit georganiseerd hebben. Op papier, om het zo maar te zeggen, en hoe het ook werkt en nageleefd wordt. Dus dat is een eenmalige foto, audit, onderzoek om dat te doen. Het wordt niet een onderzoeksorgaan dat blijvend onderzoek doet naar incidenten. Dus in die zin hebben ze geen mandaat, behalve dat ze, en daar zullen we, dat heb ik net gezegd, ook met de indieners naar kijken. Hoever reikt dat dan? Wat heeft zo'n onderzoeksbureau nodig om zich ook een goed oordeel te kunnen vormen? En wat betekent dat, gaat men daar ook met privégegevens om? Nou, bij de onderzoeksoepzet kom ik daar graag op terug, dat we daar uitsluitel over geven. Dank u wel.

De heer **VAN NOPPEN** (nida). Graag. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Is het onderwerp zo voldoende behandeld? Ik kijk in de chat of er nog vragen zijn. Dat is niet het geval. Dan is het voldoende behandeld en dan sluit ik de beraadslagingen op dit punt van de agenda, 18, af.

19. *Het voorstel tot wijziging van de Verordening toegang woningmarkt en samenstelling woningvoorraad 2019*

De **VOORZITTER**. We gaan naar het voorstel tot wijziging van de Verordening toegang woningmarkt en de samenstelling woningvoorraad 2019. Ik hoop dat wethouder Kurvers meeluistert, daar ga ik van uit. Dan geef ik het woord aan mijnheer Van Putten.

De heer **VAN PUTTEN** (lr). Dank u voorzitter. We hebben het hier over de Verordening toegang woningmarkt en de samenstelling van de woningvoorraad. Dit is een verordening om verkamering tegen te gaan. Het ongebreideld verkameren van gezinswoningen in populaire wijken is iets wat de leefbaarheid niet ten goede komt. Daarom vinden wij het goed, als Leefbaar Rotterdam, dat daar nu iets tegen gedaan wordt. Wel vinden wij dat handhaving door de gemeente van deze verordening ook belangrijk is, om te zien of er geen sprake is van omzeiling van de regels op het gebied van woongroepen of het aantal mensen dat op één verdieping woont. Het vijftig-metercriterium is een nieuwe maatregel hiervoor, waarbij er gekeken wordt of er niet te veel studentenwoningen bij elkaar komen te staan in één straat. Dit lijkt ons een goed idee. Er geldt een vergunningsplicht vanaf vier personen die bij elkaar kunnen gaan wonen, of voor studenten, maar wij vinden dat dit verder aangepast dient te worden naar drie personen om niet binnen vijftig meter in één straat bij elkaar te gaan wonen. Hierover ligt er ook een motie klaar van Leefbaar Rotterdam, samen met de Partij van de Arbeid en ChristenUnie-SGP, om hiermee samen in de pas te gaan lopen met de andere grote steden in Nederland waar dit probleem al langer speelt. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Mijnheer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Ja dank voorzitter. Ja, inderdaad, we spreken over de Verordening woningtoegang en woningvoorraad. Een prachtig voorstel wat ons betreft voorzitter. Het is eenvoudig en hopelijk ook doeltreffend en, om het met de burgemeester te zeggen, ook beschermend. Toch hebben we twee zorgen en daarover is in de commissie ook al gesproken. Eén is de verkamering van kleine woningen. Vergunningvrij kunnen drie mensen gewoon gaan wonen waar ze willen. Het college heeft al eerder aangegeven dat ze daar eigenlijk geen cijfers van hebben. We willen meer grip en meer zicht op dat segment en dit mogelijk ook vergunningplichtig maken. Daarmee voegen we ons dan in de rest van de studentensteden van Nederland die dit allemaal al geregeld hebben. Zo voorkomen we dat mooie appartementencomplexen na verloop van tijd in de praktijk volledig bewoond worden door studenten. Daarom deze motie, om bij de volgende wijziging van de Verordening hiervoor concrete voorstellen te doen.

Het tweede punt, voorzitter, gaat over woongroepen. De wethouder beschouwt ze als gewone duurzame huishoudens en wil daarom geen regels stellen. Sommige andere steden doen dat wel, omdat ze beleggers zien die woongroepen creëren. Kan de wethouder iets zeggen over de wijze van handhaving om te voorkomen dat woongroepen niet ingezet worden als een verkapte vorm van verkamering? Welke signalen krijgt hij en hoe vaak is er handhavend opgetreden?

En voorzitter, tenslotte, voorts zijn wij van mening dat het college voortvarend moet bouwen aan complexgewijze studentenhuysvesting, zodat verschillende leefstijlen vreedzaam naast elkaar kunnen co-existeren. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Vonk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Verkameren? Niet zonder vergunning

'De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 17 december 2020 ter bespreking van de "Toegang woningmarkt en samenstelling woningvoorraad";

Constaterende dat:

- er door krapte op de woningmarkt gebrek is aan woningen in Rotterdam;
- het college bouwt aan 2000 nieuwe studenteneenheden;
- studenten toch lastig een kamer vinden en andere oplossingen zoeken;

Overwegende dat:

- er sprake is van legale en illegale verkamering (zie ook motie 19bb14492);
- het vestigen van nieuwe studentenhuizen voor vier of meer personen met de voorliggende verordening minder makkelijk is;
- woningen nu door drie personen, niet behorend tot één huishouden, bewoond mogen worden, zonder dat een vergunning noodzakelijk is;
- Rotterdam hiermee afwijkt van vrijwel alle studentensteden in Nederland;
- complete appartementsblokken op deze manier vergunningvrij dreigen te verkameren;
- er grote risico's zijn op overbewoning, hinder en overlast vanwege botsende leefstijlen;

Verzoekt het college:

- te onderzoeken onder welke voorwaarden een vergunning verplicht gesteld kan worden vanaf drie personen of meer, niet behorend tot één huishouden;
 - bij de eerstvolgende wijziging van de verordening (voorjaar 2021) hiervoor concrete voorstellen te doen aan te raad;
- En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. T.J. Vonk, J.W. van Putten en G.J. Engberts

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Dank u zeer. Mijnheer de Roon.

De heer **DE ROON** (d66). Ja dank u wel, dank u wel, voorzitter. Ja, op dit moment bespreken we inderdaad de Verordening,

de Huisvestingsverordening, laat ik het even zo afkorten. En eerder hebben we het hier al over gehad, toen in het kader van het voorbereidingsbesluit. Wat we de afgelopen periode hebben gezien, is in bepaalde wijken in Rotterdam toch massale opkoping van panden die vervolgens werden verkamerd waarbij ook duidelijk de leefbaarheid in bepaalde straten in het geding was. Nou, eerder hebben we het al gehad over het voorbereidingsbesluit in die wijken waar het speelde, om tot een jongerenquotum te komen. En gezien ook alle signalen die er uit die wijken kwamen in het kader van de disbalans, om het zo maar te zeggen in die straten, is de fractie van D66 het daar ook van harte mee eens. Dus complimenten ook aan het college en iedereen hier aanwezig die de Verordening heeft bijgewerkt om op deze manier het voorbereidingsbesluit in die wijken dat nul-quotum te formaliseren. De andere kant van de zaak is wel natuurlijk dat we een grote opgave hebben als het gaat over de studentenhuysvesting. Mijnheer Vonk zei dat net al, wat onze fractie betreft is het dan ook zaak om daar in de toekomst oplossingen voor te bieden en te bouwen. En wat ons betreft moeten we niet tegenover elkaar staan, maar het ook samen met de studenten doen. Een groot deel van die verkameringsplannen gaat om studenten, maar het gaat ook om arbeidsmigranten en ja, wij vragen ons ook af of daar ook starters tussen zitten. Dus dat is de reden eigenlijk dat wij twee moties willen indienen om ook samen met studenten, studenten voor te lichten, zodat studenten ook weten wat hun rechten en plichten zijn, wat de mogelijkheden en onmogelijkheden zijn.

En daarnaast ook een motie om het samen met de studenten en studentenverenigingen te doen. Daar willen wij graag twee moties voor indienen.

Voorzitter, wat ook in het voorstel zit, voor de wijken waar geen nul-quotum geldt, is het zogenaamde vijftig-metercriterium, om

het zo maar te zeggen, waarbinnen er geen vergunningen meer worden verstrekt. D66 snapt dat, want je wil niet naar de gebieden waar je geen nul-quotum hebt een soort waterbedeffect. Aan de andere kant vragen wij ons wel af of dit instrument het juiste instrument is en daarom hebben wij een amendement en een motie om dat vijftig-metercriterium te evalueren, want wij zien ook dat het niet in alle steden gebeurt. Ik zie dat mijn tijd al op is.

De **VOORZITTER**. Mijnheer De Roon heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. One-pager goed
(ver)huurderschap voor studenten

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020 ter bespreking van de Wijziging Verordening toegang woningmarkt en samenstelling woningvoorraad 2019 t.b.v. het omzetten van woonruimte voor kamerbewoning;
Constaterende dat:
- de aanpak (Ver)huren in Carnisse problemen op de huurmarkt in Carnisse aan het licht heeft gebracht;
- het college met het Actieplan Goed Huren en Verhuren komt met een stedelijke aanpak voor de gehele stad;
- de gemeente als marktmeester aan de slag gaat om problemen op de huurmarkt op te sporen en te verhelpen;
Overwegende dat:
- D66 verheugd is met de plannen van het college om problemen op de Rotterdamse huurmarkt aan te pakken;
- goed (ver)huurderschap ook van belang is voor de studentengeleding van de stad;
- de informatievoorziening over de rechten en plichten als huurder richting studenten voor verbetering vatbaar is;
Verzoekt het college:
- in samenwerking met verschillende studentenverenigingen, hogescholen en de universiteit een ‘one-pager’ te ontwikkelen waarin de rechten en plichten van studenten als huurder duidelijk staan uitgewerkt;

- deze ‘one-pager’ wijd te verspreiden onder de huidige studenten en nieuwe studenten te wijzen op de ‘one-pager’ op het moment van inschrijving bij een hogeschool of universiteit. Met uitzondering van het aankomende schooljaar, waarbij de ‘one-pager’ wordt verstrekt bij de start van het schooljaar;
- hierover terug te koppelen naar de raad;
En gaat over tot de orde van de dag.’

w.g. R.C.J. de Roon, A. Kockelkoren en T.J. Vonk

Motie 2. Studenten en buurtbewoners komen er samen wel uit

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020 ter bespreking van de Wijziging Verordening toegang woningmarkt en samenstelling woningvoorraad 2019;
Constaterende dat:
- het kamergewijs verhuren van een woning iets is wat al jaren voorkomt in Rotterdam en ook tegemoetkomt aan een vraag binnen de Rotterdamse woningvoorraad;
- het college schrijft steeds meer signalen te ontvangen van overlast door kamerbewoners;
- dit o.a. in Kralingen speelt, een wijk waar veel studenten wonen;
- het college in het kader van het Actieplan Goed Huren en Verhuren veel aandacht besteedt aan rechten en plichten van (ver)huurders in onze stad;
Overwegende dat:
- studenten een waardevolle toevoeging zijn aan Rotterdam;
- desondanks het studentenleven ook overlast met zich mee kan brengen en het in zo’n situatie zoeken is naar een juiste leefbare balans voor alle bewoners in de wijken;
- studenten zelf goed in staat zijn om samen met buurtbewoners in gesprek te treden over wat nu een leefbare balans is voor iedereen in de wijk;
Verzoekt het college:

- samen met verschillende studentenverenigingen en gebiedsorganisaties uit de stad ideeën uit te werken over de wijze waarop er op een gezamenlijke wijze zorg kan worden gedragen voor een leefbare balans in de wijken;
- hierover terug te koppelen aan de raad; En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. R.C.J. de Roon en T.J. Vonk

Motie 3. Evalueer effecten van het afstandscriterium

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020 ter bespreking van de Wijziging Verordening toegang woningmarkt en samenstelling woningvoorraad 2019 t.b.v. het omzetten van woonruimte voor kamerbewoning;
 Constatende dat:

- de raad recentelijk het Actieplan Goed Huren en Verhuren heeft vastgesteld;
- de gemeente als marktmeester aan de slag gaat om problemen op de huurmarkt op te sporen en te verhelpen;
- er een voorbereidingsbesluit is vastgesteld om overlastsituaties in wijken tegen te gaan en in de verordening ook het afstandscriterium van 50 meter is opgenomen;

Overwegende dat:

- D66 begrijpt dat ingrijpen in deze markt nodig is, om overlastsituaties in bepaalde wijken tegen te gaan;
- het kamergewijs aanbieden van woningen o.a. voortkomt uit een krappe woningmarkt waarin het voor studenten, arbeidsmigranten en starters steeds moeilijker wordt om een woonruimte te vinden;
- andere steden kiezen voor een alternatief instrumentarium waarbij er wordt ingezet op het tegengaan van hetzelfde probleem;
- er vooralsnog geen inzicht is in de eventuele effecten van de inzet van dit instrument;

Verzoekt het college:

- de maatschappelijke effecten van dit instrument te evalueren;
 - in de voortgangsrapportage van de Woonvisie expliciet te rapporteren over het effect van deze maatregelen;
 - inclusief een analyse van het effect op het woningaanbod voor studenten en starters;
 - de evaluatie begin 2022 de raad te doen toekomen;
- En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. R.C.J. de Roon, P.J.P. Lansink-Bastemeijer

De **VOORZITTER**. Mijnheer De Roon heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement A. Geen afstandscriterium van 50 meter

'De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 17 december ter bespreking van Wijziging Verordening toegang woningmarkt en samenstelling woningvoorraad 2019.

Besluit het concept beleidskader als volgt te wijzigen:
 Onder artikel 1 sub C, kopje 'Artikel 3.2.5 wordt als volgt gewijzigd' onder lid 2 sub d:

Te verwijderen:
 d. de woonruimte bevindt zich op minimaal 50 meter afstand van een andere woonruimte waarvoor reeds een vergunning voor kamerbewoning is verleend;

Toelichting:
 Zoals het college zelf al omschrijft in het raadsvoorstel, komt het kamergewijs verhuren van woningen tegemoet aan een vraag binnen de Rotterdamse woningvoorraad. Er is simpelweg maar een beperkt aanbod woningen in deze prijsklasse in de stad waardoor het vinden van een woning steeds lastiger wordt voor studenten, arbeidsmigranten maar ook een toenemend aantal starters. Veel van hen wonen in een verkamerd pand, simpelweg omdat alternatieve woonvormen voor hen

nog niet mogelijk zijn. Het beperken van het aanbod, maakt het zo dus nog moeilijker voor hen om een woning te vinden, iets wat D66 Rotterdam als onwenselijk acht. In de ogen van D66 zijn er alternatieve instrumenten denkbaar, zoals we dat ook in andere steden zien.'

w.g. R.C.J. de Roon

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Ik dank u zeer. Mijnheer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ja dank u wel, dank u wel, voorzitter. Ja, de woningmarkt is behoorlijk in de war. Niet alleen in Rotterdam, maar laten we ons daartoe beperken en ingrijpen is nodig. En terecht verwees de burgemeester ook zojuist voor de lunchpauze naar de nieuwe mogelijkheden in de APV om beter te kunnen handhaven op misstanden in de huur. Maar daarmee zijn we er natuurlijk nog niet. Er is veel meer nodig en we zijn dan ook heel blij met deze Verordening. Ik wil graag het punt van de verkamering eruit lichten. Goed dat de voorstellen die in de verordening staan, dat die er liggen. Goed ook, dat daar samengewerkt wordt met studenten. De Rotterdamse Kamer van Verenigingen mag niet onvermeld blijven. Maar we vrezen dat het niet voldoende zou kunnen blijken te zijn. En we hebben nog een motie in de lucht hangen, zogezegd, uit april 2019. Die ging over het probleem van verkamering in de zeven focusgebieden in het NPRZ-gebied. Daar hebben we ook heel specifiek aandacht gevraagd voor de verkamering in combinatie met het woningsplitsen. Het kan je zomaar gebeuren dat een woning naast je in drieën wordt gesplitst en dan heb je in plaats van dat de kinderen gezellig met de burens kunnen spelen negen mensen naast je wonen. Dus we hebben daarom, mede daarom, samen met de ChristenUnie-SGP en Leefbaar Rotterdam, de motie ingediend om te kijken of we niet toch net zoals de

andere steden moeten kijken naar de kamerbewoning door drie personen. En of we daar niet ook beter op moeten gaan toezien. Kortom voorzitter, met veel genoeg dienen wij de motie samen met ChristenUnie-SGP en Leefbaar Rotterdam in op dit punt.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Mevrouw Eskes.

Mevrouw **ESKES** (cda). Ja dank u wel voorzitter. Ja, wat het CDA betreft is het een uitstekende verordening die voorligt. Een belangrijke stap om inderdaad beter te kunnen ingrijpen waar het gaat om misstanden in de woningmarkt. En zeker ook op het gebied van verkamering is dat een verstrekkend, maar ook een belangrijke ingreep om de leefbaarheid overeind te houden. Dat steunen wij volmondig. Wel wil ik de wethouder vragen om blijvend te monitoren wat de impact is op studentenhuisvesting. Want eerder onderzoek van de AEF heeft aangetoond dat er in het collegejaar 2025-2026 9000 extra studentenkamers nodig zijn in Rotterdam. Dat is een forse opgave en hoewel wij dit zeer steunen en er volmondig achterstaan, betekent dit daarnaast dat we wel in de gaten moeten houden wat dit betekent voor het toekomstig tekort voor studentenhuisvesting. Dus graag een reactie van de wethouder daarop. Voor de rest zullen wij diverse moties en amendementen steunen op dit gebied. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Dank u wel voorzitter. Ook wij vinden het een goed voorstel dat voorligt. Samen met het plan voor goed huren en verhuren, worden daarmee in Rotterdam goede stappen gezet om malafide huisjesbazen tegen te gaan, maar tegelijkertijd ook kamerbewoning te reguleren. GroenLinks vindt het wel belangrijk dat er ruimte blijft in

de stad om ook te kunnen voorzien in bijvoorbeeld studentenkamers. Tegelijkertijd geeft een groot aantal panden met kamers in één straat soms overlast voor andere bewoners. Om hier een goede balans in te houden is GroenLinks voorstander van een vergunning met een vijftig-meter-afstandscriterium. Tegelijkertijd is goed verhuurderschap ook van belang voor studentengeledingen van de stad en daarom dienen we graag de motie: 'One pager goed (ver)huurderschap voor studenten' van D66 mede in. En we zullen ook andere moties op die onderwerpen steunen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Ik kijk in de chat of ik nog sprekers zie, want dit is mijn lijst. Eenmaal andermaal, niet? Wethouder Kurvers.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Yes, dank u wel voorzitter. Ja voor ons ligt de Verordening toegang woningruimte en samenstelling woningvoorraad en eigenlijk zou die in zijn totaliteit herzien en verbeterd worden in het eerste kwartaal van volgend jaar. En tegelijkertijd proef ik ook in uw woorden een ontzettende urgentie. Dat is ook de reden dat we het onderwerp 'verkamering' eerder hebben voorgelegd, zodat we nu alvast kunnen ingrijpen daar waar dat nodig is. Een aantal dingen: deze Verordening die we stevig beetpakken, een nul-quotum op de gebieden waar we gewoon hebben gezien dat er een te grote concentratie is, te veel botsende leefstijlen en dat leidt tot te veel overlast in een woningmarkt die zeer onder druk staat, zoals ook mijnheer Engberts zei.

Ik zal eerst ingaan op de vragen die zijn gesteld en daarna zal ik de moties en het amendement behandelen, want daarmee beantwoord ik ook uw bijdragen. Als het gaat om de wijze van handhaving, dan is het nu zo geregeld dat we bij iedere vierde inwonende en bij een mutatie onderzoek gaan doen, omdat dat een indicatie is: hé daar is wat aan de hand en zou een vergunning mogelijk moeten zijn. Waar het

gaat om woongroepen, daar vroeg mijnheer Vonk ook specifiek naar, hebben we eerder de Verordening ingezet en aangegeven dat als er een student in een woongroep zit, dat een contra-indicatie is. Met andere woorden: dat accepteren we niet meer als een woongroep en daarom hebben we de handhaving goed dichtgezet, is onze ervaring nu. En we handhaven nu frequent. We hebben de afgelopen tijd mede ook op aanjagen van uw raad er bovenop gezeten. En ja, als u meer specifieke informatie wil, denk ik dat het goed is dat ik die ook gewoon per wethoudersbrief toestuur, zodat we die kunnen betrekken bij het debat over de verordening dat wij in het eerste kwartaal volgend jaar weer hebben met elkaar. Laat dat dan een toezegging zijn dat we daar dan meer informatie over geven.

Zowel mijnheer Vonk als mevrouw Eskes maakten er ook een punt van en mevrouw Kockelkoren ook: ja we moeten ook wel ruimte houden voor studenten en dan op een goede manier. Dat betekent ook dat wij hebben gezegd: je moet ook gaan bouwen voor studenten. En we hebben natuurlijk al met elkaar afgesproken dat we studentenkamers gaan bouwen. Ik heb samen met de universiteit, met de hogescholen en de mbo-instellingen, maar ook met de studentenorganisaties zelf een manifest getekend waarin we zeggen: we willen gaan bouwen naar behoefte. Daar willen we ook ruimte voor gaan reserveren op plekken en op nieuwe locaties in Rotterdam. Dat is dus tegelijkertijd ook wel een spannende vraag, want als je goed naar die behoefte kijkt op basis van de huidige cijfers, dan zie je dat Nederland gaat vergrijzen. Je ziet dat de behoefte aan studentenwoningen op basis van binnenlandse studenten steeds verder afneemt en tegelijkertijd juist een toename door buitenlandse studenten die hier naar Nederland komen om hier te studeren. Daar zullen we gewoon over rapporteren, over hoe dat gaat en de aantallen die we daar gaan halen bij de voortgang op de woonvisie, zoals we dat doen.

Dan de amendementen. Het amendement om geen afstandscriterium in te voeren, dat zou ik echt willen ontraden. Een aantal van u heeft ook in uw bijdragen aangegeven dat juist een goed instrument te vinden. Laat ik daar dan in ieder geval nog het volgende bij zeggen: we kiezen voor dit afstandscriterium. En het is misschien goed om te zeggen: bestaande reeds afgegeven vergunningen blijven gewoon bruikbaar. Ik kies juist voor een afstandscriterium omdat we ook wel dingen mogelijk willen blijven maken in de stad. We willen de stad juist niet op slot zetten. Tegelijkertijd willen we de situaties zoals we die in Kralingen hebben gezien met zoveel overlast en zoveel drukte met elkaar voorkomen. En we zijn tot dit afstandscriterium gekomen op basis van de ervaring uit die wijken waar het water over de schoenen loopt. En we willen een waterbedeфект voorkomen, dus ik denk dat we daarmee juist met het afstandscriterium het goede doen. Dit amendement zou ik daarom willen ontraden.

De motie: 'One pager goed (ver)huurderschap voor studenten' roept op om die one pager te maken en studenten te informeren over goed verhuurderschap, dus ook het huurderschap is ook hun verantwoordelijkheid, denk ik. Ik denk dat het ook heel mooi is om die balans steeds te pakken. Het gaat om goede verhuurders, maar het gaat ook om het gedrag van die huurders. Ik kan deze motie omarmen, wel met de kanttekening dat die flyer nog gemaakt moet worden, die one pager. En dat zal dus in de zomer zijn, wanneer we dat kunnen gaan doen. U refereert aan het moment van inschrijving en theoretisch kan iemand zich nu al inschrijven. Laten we daarvan maken dat we het in de zomer doen. En dat past ook heel mooi bij de lijn van de voorlichting die we hebben in het kader van goed huren en verhuren. Dus deze kan ik omarmen.

Dan motie 2: 'Studenten en buurtbewoners komen er samen wel uit'. Ja, nou is dat natuurlijk niet altijd zo, dus die kanttekening

wil ik maken, want u roept op een overlegtafel te organiseren en daarover terug te koppelen aan de raad. We hebben in Kralingen ervaringen met een dergelijk overleg. Ik denk dat het goed is om die ervaringen mee te nemen en te kijken of we dat in andere gebieden ook kunnen gaan organiseren. Misschien ook wel aardig om de gebiedsorganisaties daarbij te betrekken om ook de kant van de bewoners daar stevig in te verankeren. Maar deze motie zou ik kunnen omarmen, maar wel met de kanttekening dat ik denk dat niet iedereen er altijd gelijk uitkomt.

Motie 3: 'Evalueer effecten van het afstandscriterium'. Ik denk dat dat hartstikke goed is om te doen. U vraagt om dat te doen binnen een jaar. Ik denk dat dat te snel is. Als we die kunnen zetten op het tweede kwartaal van 2022, dan hebben we ook echt goede ervaringen en dan kan ik deze motie omarmen.

Dan blijft over motie 4: 'Verkameren? Niet zonder vergunning!' En u roept op te onderzoeken of wij niet ietwat stringenter moeten worden en vanaf drie al moeten gaan controleren of er ook niet sprake is van een echt huishouden of niet. Ik deel die zorg, laat ik dat gezegd hebben. Tegelijkertijd denk ik dat het ook heel belangrijk is dat we precies weten wat we doen en niet overhaast doorschieten. Dus dit onderzoeken vind ik prima. Ik heb van een aantal van u ook gehoord die zeggen: ja, we willen ook wel ruimte houden voor studenten in deze stad om te wonen. Ik denk dat we ook even preciezer moeten bekijken wat er precies gebeurt als we dit zouden doen. We zouden ook niet onbedoeld een angstbeeld bij studenten willen neerleggen dat zij niet meer met z'n drieën mogen samenwonen. Ik heb vanuit de professionals ook niet altijd een terugkoppeling gekregen dat dit nu precies het segment is, met z'n drieën samenwonen, waar de overlast ontstaat, dat is eerder toch de grotere groep bij elkaar. U roept mij ook op om dat zo snel mogelijk te doen, zodat we het kunnen

betrekken bij de verordening begin volgend jaar, wanneer we het meer in totaal meepakken. Dat lijkt me heel goed om te doen. Daar zal ik ook alle inzet op plegen, maar dat betekent wel dat we het dan ook moeten doen met wat ik dan heb. Dat betekent dat het meer een vorm van bureauonderzoek zal zijn, de cijfers kwantificeren, dat spiegelen aan de professionele ervaringen van de afgelopen tijd, van Bouw- en Woningtoezicht en eventueel de politie. Dus dat zal meer zo'n bureauachtig onderzoek zijn, dan dat we echt in de praktijk echt op huisbezoeken kunnen gaan, want we zitten vlak voor de kerst, en omdat we het eigenlijk al vlak na de kerst willen hebben om te kunnen betrekken bij de bespreking. Maar met die kanttekening kan ik deze motie ook van harte omarmen. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Een vraag van mijnheer De Roon.

De heer **DE ROON** (d66). Ja dank u wel voorzitter. Ja even niet zozeer een vraag, maar een reactie op wat de wethouder zei naar aanleiding van de door ons ingediende moties. Nee, wij begrijpen dat volledig als het gaat over de termijn, de evaluatie, zal ik maar zeggen, de inschrijving van studenten. We hebben het daar al over gehad en de moties zijn ook overeenkomstig aangepast. Ik wilde graag nog even gezegd hebben: wat dat betreft kunnen wij volgen. Dus dank aan de wethouder voor het omarmen van de moties.

Misschien dan nog één opmerking. Nee, natuurlijk is het zo dat bewoners en studenten er niet altijd uitkomen, maar wat ons betreft zou dat wel altijd het uitgangspunt moeten zijn. Zeker in de wijken waar veel studenten wonen. Maar het is goed om daar inderdaad die balans terug te brengen in de Verordening. Maar ook altijd zoveel mogelijk met elkaar in gesprek blijven. Dus dat nog even naar aanleiding van wat de wethouder daarover zei. Dank, voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank. Is er behoefte aan een tweede termijn?

De heer **DE ROON** (d66). Nou, die heb ik gehad nu.

De **VOORZITTER**. Nee, anderen. Er zijn altijd nog raadsleden. Geen. Wethouder, behoefte nog te reageren op de laatste opmerking van mijnheer De Roon?

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Nee, dank u wel. En ik ben blij dat we dan overeenstemming daarover hebben. En ik denk dat die tafels van mijnheer De Roon, dat moet ook zeker een gat kunnen vervullen, want onbekend maakt ook onbemind. En het begint natuurlijk altijd met een plek waar je elkaar kunt treffen en ontmoeten en uiteindelijk ook het goede gesprek kunt voeren.

De **VOORZITTER**. Akkoord, dan sluit ik de beraadslagingen op agendapunt 19 af.

20. *Het voorstel met betrekking tot de aanwijzing van straten in het kader van de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek (Rotterdamwet)*

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar agendapunt 20, het voorstel met betrekking tot de aanwijzing van straten in het kader van de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek, de Rotterdamwet. Wethouder Moti luistert hoop ik mee. En dan begin ik met mijnheer Van Putten.

De heer **VAN PUTTEN** (lr). Dank u, voorzitter. We hebben het hier over de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek. Uit een evaluatie is gebleken dat artikel 8 van de Rotterdamwet, zo noem ik het ook maar even, die toeziet op het inkomen van de huurder uit werk of uit vrijwilligerswerk heeft gewerkt, omdat in 83 procent van de straten deze maatregel nu niet meer nodig is. In deze straten heeft het dus gewerkt en er zijn dus verbeteringen

opgetreden, mede dankzij Leefbaar Rotterdam.

Artikel 9 gaat over het geven van voorkeur aan beroepen in wijken, zoals agenten, verpleegkundigen of leraren. Sinds begin 2019 heeft dit gewerkt als voorrang op woningen in wijken als Hillesluis en Bloemhof. Hierdoor is de leefbaarheid in die wijken aan het stijgen. Artikel 10 gaat over het antecedentenonderzoek, of er geen eerdere woonoverlast is geweest door degene die een sociale huurwoning aanvraagt. Hieruit is gebleken dat hier een afschrikkende werking van uitgaat. Ja, wij willen wel wijzen op het waterbedeffect, omdat mensen indien ze worden afgewezen in bepaalde wijken dan naar de andere wijken zullen toegaan. En we moeten er ook scherp op blijven letten dat hier geen woonoverlast gaat optreden. En concluderend kan worden gezegd, dat de oorspronkelijk door Leefbaar Rotterdam ingevoerde wet een goed instrument is gebleken om bepaalde straten erbovenop te krijgen via artikel 8 en dat het nu via artikel 9 en via artikel 10 door een voorkeur te geven aan bepaalde beroepen en het antecedentenonderzoek, ja, verder wordt voortgezet. Dat is mijn verhaal. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mijnheer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Dank u wel voorzitter. Ik ga het kort houden, ook gezien de tijd. Ja, we gaan ook geen motie of amendement op dit punt indienen, maar we willen wel even markeren dat we blij zijn met de uitvoering van de motie Sies, bekend geworden vanwege de verrijking van ons vocabulaire met het woord 'stadsacupunctuur'. Daarmee werd tegemoetgekomen aan de conclusie van een rapport over het effect van de Rotterdamwet en die luidde: de gebieden zijn nu te groot en de verschillen binnen die gebieden ook, dat op gebiedsniveau moeilijk iets te zeggen is over het nut van het instrument. Je moet het dus gericht inzetten. En dat is wat we nu doen. En wat

we dan zien, is dat de toepassing van artikel 8, een artikel dat we in deze coalitieperiode willen uitfaseren, teruggaat met maar liefst 83 procent. En er komt in deze termijn, na de termijn van de aanvraag ook geen nieuwe aanvraag. En ook de overige artikelen worden gericht ingezet. En dat is ook nodig, want we hebben grootstedelijke uitdagingen op het gebied van de woningmarkt en de leefbaarheid die je met bijzondere maatregelen te lijf moet gaan. Dus al met al zijn we blij met de afdoening van onze motie. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mijnheer De Roon.

De heer **DE ROON** (d66). Ja dank u wel voorzitter. Ja, ik kan heel kort zijn, want we hebben het hier in de commissie al uitgebreid over gehad. De standpunten van de verschillende partijen zijn bekend. Ik kan me eigenlijk grotendeels aansluiten bij de woorden van mijn voorganger, mijnheer Vonk. Het is voor iedereen bekend dat wij nooit echt grote voorstanders geweest zijn van de Rotterdamwet, maar wij vinden het heel goed, dat artikel 8 inderdaad een aflopende zaak is. En we zeiden vorige keer over dat onderwerp: wij kunnen prima leven met artikel 10. Gezien de tijd ook, en de lange dag, voorzitter, wil ik het hierbij laten. Wij zullen het voorstel ondersteunen.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Mijnheer Jonker.

De heer **JONKER** (sp). Dank u wel voorzitter. Voor alles wat de Rotterdamwet aangaat, krijgt u van de SP geen applaus. De Rotterdamse SP schaamt zich in feite dood dat de naam van onze waanzinnig mooie stad gekoppeld is aan een wet die het mogelijk maakt om de armste mensen uit de goedkoopste, dus lees de meest verpauperde straten uit onze waanzinnig mooie stad te kunnen weren. Ja, het is op zich goed nieuws, dat er nog maar 55 in plaats van 336 straten zijn, waar arme drommels, zoals ze in de gemeenteraad

genoemd mogen worden, geen betaalbare huurwoning toegewezen kunnen krijgen. Maar het zijn er nog altijd 55 te veel. Het teruggaan van 336 naar 55 verboden straten ziet de SP veel meer als bewijs van het mislukken van de maatregel. Ik geloof er namelijk weinig van dat in die straten, waar het arme-drommelverbod de afgelopen jaren heeft gegolden, de leefbaarheid nu opeens weer helemaal oké is. En dat de komst van de armste Rotterdammers met de grootste financiële problemen daar weer zal worden toegejuicht. De SP denkt aan andere oplossingen als je het hebt over de verbetering van de leefbaarheid van de slechtste wijken. Bijvoorbeeld beter onderhoud van de woningen, het aanpakken van disfunctionerende woningcorporaties en andere huisjesmelkers, en het instellen van een algehele bewoningsplicht bij verkoop van woningen. Ook het laten voorpiepen van politieagenten, onderwijzers en verpleegsters bij de verhuur van woningen, vindt de SP niet bepaald het ei van Columbus. Op zich is het fijn dat u zich daarvoor sterk maakt, maar ook dat gaat weer ten koste van de armste mensen met de meeste pech. Een bijstandsmoeder, die drie jaar op de wachtlijst staat, kan dan fluiten naar een woning. Kortom: de SP is tegen dit voorstel, omdat SP de Rotterdamwet niet goed vindt, en dus tegen een versoepeling daarvan is. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank u wel mijnheer Jonker. Misschien dat u iets kunt doen aan de belichting in uw kamer, want er schijnt fel licht op uw halve gezicht, beneden uw neus. Dat maakt de videoverbinding niet zo mooi. Wellicht dat u daar iets aan kunt doen voor het beeld. U weet, het beeld is ook heel belangrijk hè.

De heer **JONKER** (sp). Ja.

De heer **BÜYÜKÇİFCİ** (nida). Ja voorzitter, dank. Voorzitter, ja, kwalijk dat we onze naam hebben verbonden aan zo'n

discriminatoire wet. Ik heb eerder ook al ons standpunt ten aanzien van de Rotterdamwet aangegeven. Net als de Woonvisie en het NPRZ is de Rotterdamwet in feite een hoofdstuk uit een groter verhaal, het verhaal dat verdringing van mensen van kleur en met een klein kapitaal inhoudt. En als NIDA geloven wij in een inclusief Rotterdam. De wegjaagpolitiek van dit stadsbestuur, ondersteund door zogenaamd sociale partijen ook nog eens, staat mijlenver van onze visie op de stad. En nu hoor ik ook nog van raadsleden dat ze blij zijn dat artikel 8 wordt afgebouwd. Maar in plaats daarvan komt artikel 9. Die wisselen elkaar af, maar dat is in feite even kwalijk voorzitter. We hebben te maken met schaarste en in tijden van schaarste lijken die twee artikelen wel heel sterk op elkaar. Of je nu als school zegt: geen plek voor leerlingen van ouders met een migratieachtergrond en een laag opleidingsniveau, dat is zo'n beetje het principe van artikel 8, of: alleen plek voor leerlingen van ouders zonder migratieachtergrond en een hoog opleidingsniveau, het principe van artikel 9. Het komt op hetzelfde neer voorzitter. Even discriminatoir, dezelfde logica als $1+2=3$ en $2+1=3$.

Ik heb nog één vraag aan de wethouder. We hebben het er al vaak over gehad, over de leefbarometer en eigenlijk de racistische indicator in de leefbarometer. Dat werkt door in ons beleid, in het NPRZ, maar ook in de Rotterdamwet. En daar zit een item, een indicator, dat meet eigenlijk het aandeel van niet-westerse en het aandeel van mensen uit MOE-landen. Hoe staat het daarmee? Heeft de wethouder al inzicht of het ministerie van mening is dat deze indicator eruit gesloopt moet worden? Heeft hij daar al zicht op? Graag antwoord van de wethouder.

De **VOORZITTER**. U krijgt een interruptie van mijnheer Lansink-Bastemeijer.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ja voorzitter, mijnheer Büyükcıci geeft aan de Rotterdamwet discriminatoir te noemen. Ik vroeg mij af of de fractie van NIDA of de persoon Büyükcıci aangifte heeft gedaan bij de politie van discriminatie door de gemeente Rotterdam.

De heer **BÜYÜKÇİFCİ** (nida). Ik heb geen aangifte gedaan. Vandaag zijn ook weer de resultaten bekend geworden over de Belastingdienst, hoe de Belastingdienst heeft gehandeld. Dus op een gegeven moment hoop ik in ieder geval dat het zijn draai zal gaan krijgen. En ik heb sterke hoop, in ieder geval, ook door hoe het er in de Tweebosbuurt aan toegaat, ook hoe de rechter daar tegenaan kijkt, dat daarin ook in ieder geval dit soort facetten worden meegenomen. Daar heb ik echt een sterke hoop op en ook vertrouwen. Dat hoop ik ja.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Lansink-Bastemeijer.

De heer **BÜYÜKÇİFCİ** (nida). Hij heeft ook goede hoop denk ik, voorzitter.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Nee hoor voorzitter. Ik hoor dus eigenlijk dat het niet discriminatoir is, want dan had mijnheer Büyükcıci al lang en breed bij het Doelwater gestaan, want zo ken ik de fractie van NIDA. Daar waar er iets mis is gaan ze er gelijk aangifte van doen. Dus ik denk dat de soep niet zo heet wordt gegeten, dat het een beetje voor de Bühne is. Enfin, dat weten we dan ook maar weer.

De heer **DE ROON** (d66). Ik hoor u niet, voorzitter. Ligt dat aan mij?

De **VOORZITTER**. Mijnheer De Roon had ook nog een interruptie.

De heer **DE ROON** (d66). Ja, even heel kort, want volgens mij hebben we dit debat ook al in de commissie gevoerd. Maar goed, ik wou u toch even uitdagen. Volgens mij zijn mijnheer Büyükcıci en ik het erover eens dat de Rotterdamwet nou

niet het beste instrument is. Dat heb ik ook al eerder aangegeven. En wij zijn ook blij dat artikel 8 inderdaad verdwijnt. Wij hebben wel ook de vorige periode gezegd dat artikel 10 als het gaat over overlast, dat daar zeker wel wat voor te zeggen valt. We hebben daar toentertijd ook voor gestemd. Maar wij zijn het met de Rotterdamwet niet eens. We hebben afspraken gemaakt met de coalitie, laat dat duidelijk zijn. Maar wat mij wel een beetje te ver gaat, en daarom begrijp ik mijnheer Lansink-Bastemeijer wel, is dat u zegt: ja, er wordt geselecteerd op afkomst, dat hoor ik u eigenlijk zeggen. En daar wil ik dan toch wel even afstand van nemen, want daar ben ik het gewoon niet mee eens. Maar misschien dat mijnheer Büyükcıci daar nog even op kan reageren.

De heer **BÜYÜKÇİFCİ** (nida). Ja, ik kan een korte toelichting geven daarop. Kijk, beleid, maar ook wetgeving, maakt gebruik van een leefbarometer, waarin gewoon een indicator staat die gewoon racistisch is. En sterker, die leefbarometer heeft de ambitie ook voor beleidsvorming. En zolang dat het geval is, zolang je leefbaarheidsscores vastkoppelt aan de samenstelling van een wijk, dus de etnische samenstelling van een wijk, dan is het gewoon per definitie racistisch. En dat wil ik echt nog wel een keer uitleggen, het keer op keer benoemen, maar dan is het per definitie racistisch. Ik hoop in ieder geval dat u zich daarin verdiept en ook eens een keer op een goede manier aan de bel trekt in plaats van: ja, eigenlijk zijn we het er niet mee eens, met de Rotterdamwet. Hij is in het leven geroepen door Leefbaar Rotterdam, waarvan de fractievoorzitter, de huidige fractievoorzitter Eerdmans destijds zei: wij zijn trots op die Rotterdamwet. We hebben hem ingevoerd, want mensen voelen zich verweesd in hun eigen stad. En ze herkennen niks Nederlands meer in hun wijken. Dus hij is doelbewust ingetrokken, en dat weet u ook, en ik kan dit nog wel een keer uitleggen hoor, ik heb daar geen problemen mee, maar ik hoop in ieder

geval dat meerdere partijen hier afstand van nemen.

De heer **DE ROON** (d66). Nee, u hoeft dat niet aan mij nu uit te leggen, geen college te geven. Wij zijn het ermee eens dat het instrument niet hét instrument is, maar dat heb ik al eerder gezegd. Maar nogmaals, de opvatting dat het racistisch zou zijn of discriminatoir, daar zijn we het gewoon niet over eens. Maar goed, volgens mij is dat punt helder. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Het is helder. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Dank u wel voorzitter, een korte bijdrage. GroenLinks is blij dat met dit voorstel, het uitfaseren van artikel 8, de inkomenseis van de Rotterdamwet vorm krijgt. In 83 procent van de huidige aangewezen gebieden wordt per 1 januari 2021 dit artikel niet langer toegepast. Ik denk dat dat in lijn is met de afspraak die we hebben gemaakt in het coalitieakkoord, dat we van dat stuk van de Rotterdamwet waar wij altijd fel tegen zijn geweest nu langzaam afstand gaan nemen en ik denk dat dat een ontzettend goede stap is. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Mijnheer Van Baarle.

De heer **VAN BAARLE** (denk). Ja, dank u wel voorzitter. De Rotterdamwet is een onding, een slechte wet. Op basis van het feit dat de fractie van DENK erin gelooft om achterstanden met elkaar weg te werken door middel van sociaal beleid en niet mensen die de stad zien als een mogelijkheid om zichzelf omhoog te werken, te weren. Iedereen heeft ondersteuning nodig. En de Rotterdamwet is een discriminatoir instrument, dat mensen buitensluit. En daar zijn wij niet voor. En het toont ook de zwakheid van een gedeelte van de coalitie aan, die aangeven de Rotterdamwet ook niet goed te vinden, maar het toch toestaan, dit slikken. En dat is uiterst teleurstellend te

noemen. Het is teleurstellend dat artikel 8 in een aantal straten nog blijft bestaan. Het is nog teleurstellender dat artikel 8 via de achterdeur met artikel 9 gewoon weer doorgevoerd wordt. En over het punt van de leefbarometer zou ik graag een vraag in de richting van de wethouder willen stellen. Wij hebben lange tijd geleden een motie ingediend waarin we de wethouder vroegen te lobbyen bij het ministerie van Binnenlandse Zaken om de component afkomst weg te laten halen uit die leefbarometer en op het moment dat dat niet gebeurt, op het moment dat we hier in Rotterdam, dat is echt schandelijk, nog steeds beleid maken op basis van de vraag hoeveel mensen van een bepaalde afkomst wonen in een bepaalde wijk, wordt het dan langzamerhand niet tijd dat we ons beleid op iets anders gaan baseren? Dat we die leefbarometer van het ministerie van Binnenlandse Zaken laten varen? En dat we zelf een instrument samenstellen waar die discriminatoire aspecten niet in vervat zitten? Want ik vind het echt een schande dat we ons beleid baseren op de karakteristiek hoeveel mensen van een bepaalde afkomst wonen in een wijk. Dat mag gewoon nooit de bedoeling zijn. Dus daar graag een helder antwoord op van de wethouder.

De **VOORZITTER**. Helder. Andere sprekers bij dit agendapunt? Eenmaal andermaal, nee? Dan gaan we naar wethouder Kurvers.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Dank u voorzitter. Allereerst te beginnen met terugwerkende kracht door toch mijnheer Sies te bedanken voor de motie 'Stadsacupunctuur', waar wij voorheen grofmazige analyses maakten op basis van een leefbarometer hebben we dat nu veel nauwkeuriger kunnen doen. We kunnen precies dat doen, daar waar dat nodig is. Ik denk dat dat een mooie stap is.

Wat wij vandaag doen: uw raad stemt in met het aanwijzen van een aantal gebieden. Dat gaat naar de minister. Die

beoordeelt of wij het goed gedaan hebben en dan komt het terug naar de stad Rotterdam en dan gaan wij dat verwerken in de Verordening. Dat zegt ook wat over de zorgvuldigheid waarmee dit allemaal gebeurt. Dat is gevangen in wet- en regelgeving en ja, die bijnaam van de wet Bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek is de Rotterdamwet. Sommigen van u vinden dat kwalijk. Het enige wat ik er kwalijk aan vind, is dat het helaas nodig is om in te zetten. Dat heb ik in de commissie ook gezegd. Ik zou willen dat wij een stad hadden waarin je op basis van een leefbarometer tot de conclusie komt: alles gaat hartstikke goed, het is niet nodig om het instrument in te zetten. We hebben die analyse gemaakt. Helaas kwamen we tot de conclusie dat het in een aantal gebieden wel zo is. En dan zit hier een stadsbestuur dat bereid is te doen wat nodig is om Rotterdammers een fijne leefomgeving te bieden.

De vraag die gesteld is door mijnheer Büyükçifci en mijnheer Van Baarle. Het klopt, mijnheer Van Baarle had eerder ook een motie ingediend, juist op dat punt van de etnische achtergrond in de wijken. We hebben toen ook een motie van u aangenomen. Ik heb toen ook gezegd: het gaat mij in Rotterdam niet om uw afkomst, maar het gaat me om uw toekomst. Ik denk dat dat belangrijk is, dat delen we. Nu hebben we ook gelobbyd bij het Rijk, een brief gestuurd en aangegeven dat het de wens van uw raad is op deze indicator een herbezinning te hebben om die toe te passen. Wij hebben van de minister toen ook een brief teruggekregen en ook een reactie terug. Daarin werd ook geschetst: het is niet gezegd dat mensen met een etnische achtergrond meer overlast veroorzaken, zoals u soms lijkt te impliceren, omdat u het discriminatoir noemt. Maar het is wel zo dat er relatief meer mensen met een migratieachtergrond in wijken wonen waar die overlast is. Dus dat is ook heel vervelend voor die mensen zelf. De minister heeft ook aangegeven dit te willen heroverwegen en mee te willen

nemen in de evaluatie rondom de leefbarometer, die zal in het eerste kwartaal van volgend jaar zijn. Wat ik in ieder geval mooi vind aan het voorstel dat nu voorligt is juist ook, daar zou ik toch mee willen afsluiten, dat die stadsacupunctuur, dat objectieve criterium, die objectieve weegschaal die uw raad ook heeft vastgesteld, dat we daarlangs werken en dat we op die manier tot de beoordeling van deze straten komen, waar dat nodig is. Dank u wel, voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Is er nog behoefte aan een tweede termijn? Er is geen behoefte aan een tweede termijn zie ik. Mijnheer Büyükçifci, toch nog een vraag?

De heer **BÜYÜKÇIFCI** (nida). Even alles scherp afsluiten hoor, want ik krijg die meldingen telkens. Ja, ik moet vier keer op het kruisje klikken.

Voorzitter, ja, nog één vraag aan de wethouder. Ik weet dat hij inderdaad bij het ministerie heeft aangeklopt, dat dit eerder aan bod is gekomen. Of hij toch nog een toezegging kan doen om wederom het signaal af te geven richting het ministerie dat wij gewoon niet met zo'n indicator willen werken. Want u zegt wel: het komt relatief vaak voor dat mensen met een migratieachtergrond in die wijken wonen waar de leefbaarheidsscore laag is, maar die score komt juist tot stand door een hoger aandeel van mensen met een migratieachtergrond. En die score wordt vervolgens ook, zowel in het NPRZ als in de Rotterdamwet, gebruikt om daar dan het beleid op te maken. Dus het is wel degelijk van invloed. Het is niet alleen een beschrijvende indicator, maar het heeft ook gewoon invloed op ons beleid. Zou de wethouder het signaal nogmaals kunnen afgeven richting het ministerie om hier gewoon definitief afscheid van te nemen?

De **VOORZITTER**. Wethouder, wilt u daar nog iets over zeggen?

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Ja zeker, voorzitter. Misschien toch iets ietsje nader ingaan op de werking van zo'n leefbarometer. Er is een veelheid van indicatoren, waaronder degene die de mijnheer Büyükcıci noemt, maar ook geluidsoverlast en andere. De inhoudelijke analyse is gemaakt op basis van de leefbarometer. Daar wordt nog door professionals naar gekeken, op straatniveau wat er aan de hand is. Dan wordt gekeken wat wij denken, bijvoorbeeld geluidsoverlast veroorzaakt wordt door een belwinkel of een avondwinkel, ja dan moet je niet iets in de woningvoorraad gaan doen. Dan is dat het andere probleem dat je aan moet grijpen.

De **VOORZITTER**. Wethouder, u praat of erg zacht, of uw microfoon staat niet goed.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Zo beter?

De **VOORZITTER**. Misschien ook het volume iets, het is misschien een namiddagdip, maar u praat wel erg zacht.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Bij mij niet. Maar is het geluid zo beter voorzitter?

De **VOORZITTER**. Ja.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Oké. Tot slot, een extra toezegging acht ik niet nodig richting mijnheer Büyükcıci en dat is omdat wij een motie hebben aangenomen in uw raad. En op basis daarvan is er gewoon een hele duidelijke brief gestuurd naar de minister met de wensen van uw raad. Dat is vele malen krachtiger. Dus wat u vraagt is al gedaan.

De heer **VAN BAARLE** (denk). Ja voorzitter, de wethouder geeft aan dat die evaluatie begin dit jaar plaatsvindt. Dus de vraag in de richting van de wethouder zou zijn: kan hij ons van de uitkomsten van die evaluatie van de leefbarometer op de

hoogte stellen, zodat we weten wat daar de gevolgen van zijn?

En mijn tweede vraag zou zijn: mocht het nou zo zijn dat zij die indicator etniciteit niet laten wegvallen, of de wethouder dan in overweging kan nemen een ander instrument te gaan hanteren, of andere metingen op basis waarvan we ons beleid gaan baseren?

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Op het eerste doe ik graag de toezegging dat zodra wij wat weten over die evaluatie en de minister tot een oordeel is gekomen we dat ook ter kennisgeving aan uw raad melden. Dat lijkt me een goede toezegging, dan kunt u dat ook in de gaten houden.

Op het tweede kan ik alleen maar nee zeggen, omdat dit het objectieve instrument is waarlangs deze wetgeving werkt. En daar hebben wij het mee te doen in eerste aanzet. Ik denk dat het belangrijk is om nog een keer te benadrukken dat in die leefbarometer vele indicatoren zitten en dat we ook die professionele toets nog doen en dat we nu ook op die acupunctuur doen met dat wegingskader dat uw raad heeft vastgesteld. Daar zou ik het bij willen laten. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Is dit voldoende zo? Dat blijkt. Dan sluit ik de beraadslagingen op dit punt af.

21. Uitkomst evaluatieonderzoek pilot trajectbegeleiding en afdoeningsvoorstel motie-Yildirim over kwalitatief inzichtelijk maken ondersteuningstrajecten Reset Rotterdam

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar agendapunt 21, de uitkomst van het evaluatieonderzoek pilot trajectbegeleiding en afdoeningsvoorstel motie-Yildirim over kwalitatief inzichtelijk maken ondersteuningstrajecten Reset Rotterdam. Mevrouw Arsieni staat als eerste op mijn

lijst. Mevrouw Arsieni laat haar beurt passeren. Mijnheer Yigit.

De heer **YIGIT** (denk). Ja voorzitter, hoort u mij?

De **VOORZITTER**. Ik hoor u.

De heer **YIGIT** (denk). Ja, oké, dank u wel, voorzitter. De schulden rijzen de pan uit voor vele Rotterdammers. Studenten, werkende armen en eenzame ouderen met gezondheidsproblemen. Allemaal snakken zij naar een uitweg, naar een nieuwe start, een tweede kans. En gelukkig zijn er mensen die hen helpen, zoals onze trajectbegeleiders. Zij fungeren vaak als eerste stap tot een oplossing. En ze hebben vaak een cruciale rol. De pilots waar we het vandaag over hebben laten onder goede resultaten zien en ook een aantal aandachtspunten die wij in de commissie eerder hebben besproken. En voorzitter, wij vinden het belangrijk dat we blijven investeren in componenten die van belang zijn bij trajectbegeleiding. Dan heb ik het over vertrouwen, toegankelijkheid, kennis- en informatiedeling en ook cultuursensitiviteit. Allemaal belangrijke punten die de schuldhelpverlening ten goede komen. Want voorzitter, soms is het één tip die duizenden euro's aan terugbetaling kan besparen, soms is het één gebaar dat schaamte overwint. Wij komen daarom vandaag met een zestal moties die ervoor moeten zorgen dat deze mensen die in de schulden zitten geholpen worden, maar ook is het bedoeld voor de mensen die hen helpen als steuntje in de rug. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Yigit heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Geen DIGI-armoede bij kinderen

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020, ter bespreking van agendapunt 21, Uitkomst evaluatieonderzoek pilot trajectbegeleiding en afdoeningsvoorstel

motie-Yildirim over kwalitatief inzichtelijk maken ondersteuningstrajecten Reset Rotterdam;

Constaterende dat:

- het kabinet heeft besloten om alle scholen vanaf woensdag 16 december te sluiten;
- alle scholen over moeten stappen op online-onderwijs;
- deze coronamaatregel in ieder geval tot maandag 18 januari van kracht is;
- uit een peiling van de Algemene Vereniging Schoolleiders (AVS) blijkt dat bij één op de vijf scholen geen thuisonderwijs wordt geregeld als een leerling thuis moet blijven omdat er sprake is van structurele tekorten;
- onderwijs op afstand niet altijd mogelijk is omdat er nog steeds een gebrek is aan technische middelen, zoals een laptop;
- de wethouder heeft aangegeven dat zodra er een tekort is aan laptops dit gemeld kan worden bij de gemeente Rotterdam;

Van mening dat:

- de maatregelen tegen het coronavirus een grote impact hebben op het onderwijs van kinderen;
- tijdens de coronacrisis aandacht moet blijven worden gehouden voor kwetsbare kinderen;
- nu het onderwijs weer digitaal gaat en kinderen vanuit huis les krijgen, het belangrijk is dat elk kind in Rotterdam ook toegang heeft tot een laptop;
- ook kinderen uit kwetsbare gezinnen in Rotterdam die financieel niet in staat zijn om een laptop aan te schaffen toegang moeten hebben tot technische middelen om geen onderwijsachterstanden op te lopen;

Verzoekt het college:

- een oproep te doen aan alle relevante partners in de stad om proactief een melding te maken bij de gemeente wanneer er signalen worden gekregen over een tekort aan laptops voor online-onderwijs;
 - hierover te rapporteren aan de raad;
- En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. E. Yigit

Motie 2. Gratis wasbare mondkapjes naar alle minima

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020, ter bespreking van agendapunt 21, Uitkomst evaluatieonderzoek pilot trajectbegeleiding en afdoeningsvoorstel motie-Yildirim over kwalitatief inzichtelijk maken ondersteuningstrajecten Reset Rotterdam;

Constaterende dat:

- vanaf 1 december er een mondkapjesplicht geldt in alle winkels, musea, restaurants en theaters in Rotterdam;
- de gemeente Rotterdam gratis wasbare mondkapjes stuurt naar alleen de minima die bij zorgverzekeraar VGZ een Rotterdampakket hebben;
- Rotterdammers met een laag inkomen het oneerlijk vinden dat alleen minima die bij zorgverzekeraar VGZ een Rotterdampakket hebben gratis wasbare mondkapjes krijgen;

Van mening dat:

- iedereen over goede mondkapjes moet beschikken, maar de minima in Rotterdam dit niet kunnen veroorloven omdat goede mondkapjes meestal duur zijn;
- het oneerlijk is om alleen minima die bij zorgverzekeraar VGZ een Rotterdampakket hebben gratis wasbare mondkapjes krijgen;
- minima die geen Rotterdampakket hebben bij zorgverzekeraar VGZ niet uitgesloten moeten worden van deze steunmaatregel;
- alle minima in Rotterdam die een inkomen hebben tot 130 procent van het minimumloon gratis wasbare mondkapjes verstrekt moeten krijgen;

Verzoekt het college:

- te onderzoeken of de steunmaatregel waarbij gratis wasbare mondkapjes worden verstrekt uitgebreid kan worden naar alle minima in Rotterdam die een inkomen hebben tot 130 procent van het minimumloon;
 - hierover te rapporteren aan de raad;
- En gaat over tot de orde van de dag.’

w.g. E. Yigit

Motie 3. Breng de aanvullende beurs beter onder de aandacht van studenten

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020, ter bespreking van agendapunt 21, Uitkomst evaluatieonderzoek pilot trajectbegeleiding en afdoeningsvoorstel motie-Yildirim over kwalitatief inzichtelijk maken ondersteuningstrajecten Reset Rotterdam;

Constaterende dat:

- een kwart van de eerstejaarsstudenten in het hoger onderwijs geen gebruikmaakt van de aanvullende beurs waar zij recht op hebben waardoor zij gemiddeld 175 euro per maand mislopen;
- voor sommige studenten die recht hebben op een maximale beurs het gaat om tot wel 400 euro per maand;
- 40 procent van deze studenten wel geld leent;
- onderwijsminister Van Engelshoven deze cijfers zorgelijk vindt;
- volgens Debby Lanser van het CPB het hoogstwaarschijnlijk te maken heeft met dat studenten onvoldoende bekend zijn met de beurs;

- de Landelijke Studentenvakbond wil dat aankomende studenten al op de middelbare school voorlichting moeten krijgen over hun rechten en plichten;

Van mening dat:

- de aanvullende beurs een grote financiële steun in de rug geeft van studenten met ouders met een lager inkomen;
 - de aanvullende beurs beter onder de aandacht gebracht moet worden bij Rotterdamse studenten in het hoger onderwijs;
 - aankomende studenten al op de middelbare school voorlichting moeten krijgen over hun rechten en plichten waarbij expliciet de aanvullende beurs onder de aandacht wordt gebracht;
- Verzoekt het college:
- te onderzoeken of in de voorlichtingslessen over geld op scholen al

aandacht wordt besteed aan de aanvullende beurs;
- indien dit niet het geval is te kijken hoe het mogelijk is om daar wel aandacht voor te besteden;
- hierover te rapporteren aan de raad;
En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. E. Yigit

Motie 4. Informele schulden

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020, ter bespreking van de voortgang evaluatie trajectbegeleiding Rotterdam;
Constaterende dat:
- de gemeente Rotterdam met de individuele trajectbegeleiding een succesvolle weg heeft ingeslagen om de schuldenproblematiek in de stad aan te pakken;
- met de huidige aanpak 70 procent van de intakes succesvol plaatsvinden en in vergelijking met vier jaar terug dat twee keer zo vaak is;
- grote aantallen Rotterdammers bereikt worden met de schuldondersteuningstrajecten en de individuele trajectbegeleiding;
Overwegende dat:
- in veel gevallen de toeleiding naar de Gemeentelijke Kredietbank (KBR) plaatsvindt, waarna (minnelijke) betalingsregelingen worden gemaakt;
- een onderdeel van de individuele trajectbegeleiding ook kan resulteren in het treffen van een betalingsregeling;
- informele schulden in dit verband moeilijk te bewijzen zijn, en dat het betrekken van deze schuldeisers in betalingsregelingen nog moeilijker is;
- het aannemelijk is dat ondernemers en individuen, mede door de coronacrisis, thans met informele schulden rondlopen;
Verzoekt het college om:
- in de communicatiestroom Rotterdammers en relevante intermediairs extra te attenderen op de risico's van het aangaan van schulden, in welke vorm dan ook, waaronder informele schulden;

- hen te wijzen op de schuldhulp, waar de mogelijkheid bestaat dat deze schulden worden betrokken;
En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. E. Yigit en D. Yildirim

Motie 5. Voorkom toeslagschulden

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020, ter bespreking van agendapunt 21, Uitkomst evaluatieonderzoek pilot trajectbegeleiding en afdoeningsvoorstel motie-Yildirim over kwalitatief inzichtelijk maken ondersteuningstrajecten Reset Rotterdam;
Constaterende dat:
- uit het evaluatierapport over trajectbegeleiding blijkt dat door schulden ontstaan door de verandering van inkomen ook het recht op toeslagen wijzigt, waardoor te veel ontvangen toeslagen terug moeten worden betaald;
- de Nationale Ombudsman wijst op het risico dat toeslagen, bedoeld als inkomensondersteuning, de ontvangers in schulden brengt;
- uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer blijkt dat het gaat om een groot probleem waarbij ieder jaar 46 procent van alle ontvangers te maken krijgt met terugvorderingen;
- uit het onderzoek van de Algemene Rekenkamer blijkt dat ruim een kwart van de terugvorderingen die na afloop van een toeslagjaar pas twee tot vier jaar later door de Belastingdienst worden verstuurd;
- de Belastingdienst kan zien of individuele huishoudens aanzienlijke toeslagschulden hebben;
Van mening dat:
- het terugbetalen van het toeslagbedrag dat te veel ontvangen is lastig kan zijn voor kwetsbare Rotterdammers;
- bij kwetsbare huishoudens de toeslagschulden opstapelen, waardoor voor deze groep afbetaling een langdurige kwestie is;
- het ongewenst is dat terugvorderingen leiden tot het ontstaan van schulden;

- Rotterdammers met aanzienlijke toeslagschulden beter begeleid moeten worden;

Verzoekt het college:

- Rotterdammers in schuldtrajecten te attenderen op het belang van het aan de voorkant tijdig doorgeven van eventuele wijzigingen in inkomsten aan de Belastingdienst om toeslagschulden te voorkomen;
- hierover te rapporteren aan de raad;
En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. E. Yigit en P.J.H.D. Verkoelen

Motie 7. Onschuldig aan schuld door zorgkosten

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020, ter bespreking van agendapunt 21, Uitkomst evaluatieonderzoek pilot trajectbegeleiding en afdoeningsvoorstel motie-Yildirim over kwalitatief inzichtelijk maken ondersteuningstrajecten Reset Rotterdam;

Constaterende dat:

- de wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (WGS) op 1 januari 2021 zal ingaan;
- met deze wijziging de gemeente Rotterdam de mogelijkheid krijgt om gegevens van Rotterdammers met betalingsachterstanden in een vroeg stadium uit te wisselen met onder andere zorgverzekeraars;
- vroegsignalering van problematische schulden een onderdeel is van de brede schuldenaanpak van het kabinet;
- verzekerde Rotterdammers met een premieschuld van meer dan zes maanden een wanbetalersstatus krijgen;
- Project CAK ervoor moet zorgen dat Rotterdammers met zes maanden betalingsachterstand op de zorgpremie, benaderd zullen worden door gemeentelijke hulpverleners op een outreachende manier (een brief met aanbod tot een persoonlijk gesprek);
Van mening dat:

- door de wijziging van de WGS de gemeente tijdig de schulden van Rotterdammers in beeld krijgt;

- de wijziging van de WGS de gemeente in staat stelt om eerder schuldhulpverlening aan te bieden;

- er verbeteringen gevoerd kunnen worden met betrekking tot het klantcontact met de verzekerden om te voorkomen dat Rotterdammers met een premieschuld aangemerkt worden als wanbetalers;
- zorgverzekeraars gestimuleerd moeten worden om op een outreachende manier verzekerden te benaderen met bijvoorbeeld een aanbod tot een persoonlijk gesprek voordat zij een wanbetalersstatus krijgen;
Verzoekt het college:

- met zorgverzekeraars conform de nieuwe WGS afspraken te maken in het kader van vroegsignalering om te voorkomen dat verzekerden een wanbetalersstatus krijgen en in de schulden terechtkomen;
- hierover te rapporteren aan de raad;
En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. E. Yigit

Motie 8. Cultuursensitief schuldhulpverlening

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020, ter bespreking van agendapunt 21, Uitkomst evaluatieonderzoek pilot trajectbegeleiding en afdoeningsvoorstel motie-Yildirim over kwalitatief inzichtelijk maken ondersteuningstrajecten Reset Rotterdam;

Constaterende dat:

- uit het evaluatierapport over trajectbegeleiding blijkt dat er meer rekening gehouden moet worden met de culturele achtergrond van de cliënten;
- Rotterdammers met schulden vaak laat aankloppen bij de gemeente voor hulp door onbegrip voor de persoonlijke situatie;
- er een speciale cultuursensitieve training voor budgetcoaches samen met ervaringsdeskundigen en het Nibud is ontwikkeld;

- vrijwilligers individuele budgetbegeleiding aan statushouders bieden en zijn getraind in cultuursensitieve dienstverlening;

Van mening dat:

- een cultuursensitieve schulddienstverlening zal helpen bij het bespreekbaar maken van de problemen en de cliënten zal motiveren om sneller hulp te zoeken en te aanvaarden;

Verzoekt het college:

- de speciale cultuursensitieve training voor budgetcoaches die samen met ervaringsdeskundigen en het Nibud is ontwikkeld onder de aandacht te brengen bij Rotterdamse schulddienstverleners;
- hierover te rapporteren aan de raad;
En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. E. Yigit

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

Ik dank u zeer. Mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja dank u wel voorzitter. Gezien de spreektijd zal ik het kort houden en alleen maar verwijzen naar onze motie: 'Iedereen is van schulden en schulden is van iedereen'. Want naar aanleiding van de pilot die we hier bespreken, is gebleken dat er onduidelijkheid is over of de Vraagwijzer of het zogenaamde expertiseteam Financiën nou moet verwijzen naar het wijkteam, wie de regie heeft, wie ervan is. Wat we natuurlijk wel vaker in dit soort stelsels zien. En wij dienen deze motie dus in, samen met Leefbaar Rotterdam en verzoeken het college om zo spoedig mogelijk te zorgen voor een hele heldere rolverdeling tussen dat expertiseteam Financiën, de Vraagwijzer, het wijkteam en welzijnspartijen, zodat mensen ook goed geholpen worden. En er moet een eenduidige rolverdeling vooropgesteld worden en dus opgenomen worden in de uitgangspunten van het college. En wij zijn benieuwd naar de reactie van de

wethouder hierop. Maar bij dezen dus deze motie ingediend. Dank u wel, voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende motie ingediend.

Motie 6. Iedereen is van schulden, schulden is van iedereen

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020, ter bespreking van de 'Evaluatie Pilot Trajectbegeleiding';

Constaterende dat:

- in het uitvoeringsplan 'Reset Rotterdam' gesteld wordt dat meer Rotterdammers met schulden geholpen worden met toegankelijker aanmelden bij de schulddienstverlening;

- dit één van de uitgangspunten is in de 'Pilot Trajectbegeleiding';

- het college stelt dat er een duidelijkere rolverdeling moet komen tussen de trajectbegeleider en de andere partijen in de keten;

- deze rolverdeling niet geconcretiseerd wordt;

Overwegende dat:

- er onduidelijkheid is over of de Vraagwijzer naar het Expertiseteam Financiën (ETF) en naar het wijkteam moet verwijzen en in welke volgorde;

- er onduidelijkheid is over directe verwijzing van welzijn naar ETF;

- met name de rolverdeling tussen ETF en de welzijnspartijen beter uitgewerkt moet worden;

- het gevaar dreigt dat geen partij het voortouw neemt en het risico bestaat dat niemand of juist iedereen 'ervan is';

- daarmee het risico bestaat dat een aantal Rotterdammers last ondervindt van dit beleidsprobleem;

Verzoekt het college:

- om zo spoedig mogelijk te zorgen voor een heldere rolverdeling tussen ETF, Vraagwijzer, wijkteam en welzijnspartijen, zodat mensen die hulp behoeven ook goed geholpen worden;

- om een eenduidige rolverdeling voor op te stellen en op te nemen in de uitgangspunten van het college bij het oplossen van dit probleem;
- en hierover terug te rapporteren aan de raad;
En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn en E. Jami

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Ik dank u zeer. Mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda). Ja dank voorzitter. Ik vroeg om een kwalitatief onderzoek voorzitter, naar de ervaringen van mensen in de duizenden schuldondersteuningstrajecten die opgestart worden in de stad. En die ervaringen zijn positief. Mede door de coronacrisis is de aanpak van individuele trajectbegeleiding sneller uitgerold over meerdere wijken in de stad. En de instroom dit jaar is onvermijdelijk door de coronacrisis achtergebleven en de schuldengolf is nog steeds onderweg en heeft de kust helaas nog niet bereikt. Het is inderdaad nog even afwachten wat dat gaat doen met de schulddienstverlening en of we inderdaad het allemaal straks nog aan gaan kunnen. Desalniettemin is de grote evaluatie van de trajectbegeleiding veelzeggend. De schulddienstverlening is laagdrempelig en toegankelijk gemaakt. Toeleiding naar de KBR gaat goed en in 2019 zijn ruim 3500 Rotterdammers met schulden geholpen tegenover ongeveer 2000 het jaar ervoor. Het uitvalspercentage in 2019 was 34 procent. Vier jaar eerder, voorzitter, was dit nog 70 procent. Dat is een aanzienlijke verbetering. De evaluatie zelf is in de commissie uitgebreid besproken. Vandaag vraag ik de wethouder aanvullend in de communicatie richting Rotterdammers hen ook te informeren over het feit dat informele schulden ook betrokken kunnen worden in de schuldtrajecten. Men is hier niet altijd

van op de hoogte. De NOS berichtte al eerder dat individuen en ondernemers zich massaal in informele schulden steken om het hoofd boven water te houden en zij dreigen door de coronacrisis verder in de problemen te komen. Daarom dien ik vandaag een motie in met collega Yigit om in de communicatie over onze schulddienstverlening nadrukkelijk stil te staan bij het feit dat deze informele schulden dus ook kunnen worden meegenomen. Ook om het makkelijker te maken om aan te kloppen bij de gemeente voor schuldhelpverlening.

Afrondend, de gemeenteraad wacht hiernaast nog op de beantwoording van schriftelijke vragen omtrent informele schulden onder individuen en ondernemers. Het is namelijk ook nog de vraag in welke mate informele schulden daadwerkelijk kunnen worden meegenomen in betalingsregelingen, vanwege de aantoonbaarheid en het feit dat de schuldeiser vaak een bekende is van de schuldenaar. Kortom: een verborgen bron van ellende die dringend zichtbaar moet worden gemaakt. Dank voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mijnheer Versnel.

De heer **VERSNEL** (vvd). Dank voorzitter. De schuldenproblematiek is groot en groeiend in Nederland en daarmee zeker ook in Rotterdam. Daarom wordt terecht veel energie gestoken in het zoeken naar effectieve manieren waarop de gemeente hier wat tegen kan doen. En de individuele trajectbegeleiding is daar een mooi product van. Die werkt en daarmee moeten we door. De mitsen en maren zijn in de commissie uitgebreid besproken. Vandaag ligt ook een aantal moties voor en hoewel die de indruk van goede bedoelingen wekken, zijn het, nuchter beschouwd, stuk voor stuk moties in de categorie 'meer administratie voor de bestuursdienst dan effect in de stad'. De VVD zal er daarom voor kiezen om zich niet te laten afleiden

van het lopende en steeds succesvollere beleid. Dank u zeer.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mevrouw Roest.

Mevrouw **ROEST** (gl). Ja voorzitter, dank u wel. Allereerst wil ik mijn termijn beginnen met het uitspreken van een dankwoord richting mevrouw Yildirim, want dankzij haar motie hebben we het onderzoek waar we het vandaag over hebben. En ik ben erg blij met dat onderzoek. Daaruit blijkt dat, zoals mijnheer Versnel net zei, de individuele trajectbegeleiders goed werken, dat meer mensen met schulden worden geholpen en vooral dat veel minder mensen uitvallen uit de trajecten. De uitval is zelfs gehalveerd en dat is heel mooi. Maar, zeg ik ook richting de wethouder, het kan nog beter, er kunnen nog meer mensen geholpen worden, we kunnen daar nog beter in scoren. Dus ik wil hem uitdagen om te zorgen dat we de uitval nog verder gaan verlagen de komende tijd.

Twee concrete punten wil ik maken. Het eerste punt is dat ik het wel met mijnheer Segers-Hoogendoorn eens ben dat het echt belangrijk is dat die taakverdeling tussen de Vraagwijzer, de wijkteams en ook het expertteam Financiën goed helder moet zijn. Ik heb het onderzoek zo begrepen dat die helderheid er nu ook gewoon is en dat we dat eerste jaar, het opstartjaar, hebben gebruikt om die helderheid te scheppen. Dus ik hoor graag van de wethouder hoe hij daartegenaan kijkt.

En het tweede punt is dat uit het onderzoek blijkt dat er toch ook soms Rotterdammers bij het ETF komen en bij de trajectbegeleiders die eigenlijk op een andere plek geholpen moeten worden en dat zijn namelijk de ondernemers. En we zien in deze coronacrisis dat heel veel ondernemers, met name kleine ondernemers en zzp'ers in de problemen komen, grote financiële problemen hebben door deze crisis en die hebben heel hard

hulp nodig van de gemeente. En dan is het ook heel belangrijk dat die mensen snel op de goede plek terechtkomen. Dus ik hoor graag ook van de wethouder hoe we dat beter gaan regelen.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Ik kijk nog in de chat of er nog andere sprekers zijn. Nee? Dan gaan we naar de wethouder, wethouder Grauss.

Mevrouw Verkoelen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 9. Behoud Jeugd- en AOW-tegoed

‘De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 17 december 2020, ter bespreking van een motie vreemd aan de orde van de dag;

Constaterende dat:

- het Jeugd- en AOW-tegoed een bijdrage levert aan de behoeften en voorzieningen van de armste Rotterdammers;
- corona veel ouderen thuis heeft gehouden en daarmee de mogelijkheid van het gebruiken van het AOW-tegoed niet mogelijk heeft gemaakt;
- ook voor de jeugd geldt: ‘indien mogelijk blijf thuis’ en ook voor hen is het moeilijk geweest om uitgaven te doen ten laste van het jeugdtegoed;
- noodzakelijke uitgaven daardoor zijn uitgesteld of niet mogelijk gebleken;

Overwegende dat:

- het Jeugd- en AOW-tegoed bedoeld is voor de armste Rotterdammers;
- de coronamaatregelen voor de armste Rotterdammers toch al het hardst aankomen;

- de uitgaven voor het Jeugd- en AOW-tegoed reeds begroot zijn;

Draagt het college op:

- de tegoeden van het Jeugd- en AOW-tegoed voor 2020 die niet gebruikt zijn ook beschikbaar te houden voor 2021;

En gaat over tot de orde van de dag.’

w.g. P.J.H.D. Verkoelen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer **GRAUSS** (cu-sgp) (wethouder). Dank voorzitter. Ja, ik ga bijna een beetje blozen van al die complimenten die er over tafel gaan. En die zal ik allemaal weer doorgeven aan onze medewerkers, die dag in dag uit samenwerken om Rotterdammers met schulden te helpen. Maar terecht denk ik ook een compliment aan mevrouw Yildirim die met één motie, met emotie en één motie, aangaf: laten we ook vooral naar de kwalitatieve kant kijken. Dus niet alleen kwantitatief en ze noemde mooie resultaten, maar ook de kwalitatieve kant, uit mijn hoofd hoofdstuk 4 van het rapport, dat inzicht geeft in wat mensen zelf meemaken. En ook daar zijn de geluiden positief. En ik ben het gelijk met iedereen eens, dat we totaal niet op onze lauweren moeten rusten. Nee, de zweep moet er, figuurlijk dan, nog verder om nog sneller, nog sensitiever, effectiever, want des te eerder we mensen helpen, des te beter is het voor de mensen zelf, maar ook voor de portemonnee van onze samenleving. Want schulden zijn een moeras en als je er eenmaal diep inzit, dan is het heel duur en geeft het heel veel menselijke ellende. En we proberen ook de momenten te grijpen die we hebben om dingen te versnellen, om ze beter te doen. En mevrouw Roest stelde ook de vraag over de ondernemers. Ja, de ondernemer is een persoon, is een natuurlijk persoon, maar is ook een ondernemer. Dus regel je het nou als een zelfstandige die die ondernemerskant heeft. En de ETF'ers die die persoonlijke benadering hebben, de persoonlijke kant, ja, die moeten gewoon de koppen bij elkaar steken, en er is dus ook een projectgroep opgestart om te zorgen dat we de Rotterdammers centraal stellen en niet het vakje waarin wij denken. Het was een opstartfase, die hebben we geëvalueerd. En uit die opstartfase komen hele mooie dingen, maar ook gewoon dingen die moeten verbeteren en die nu al in gang worden gezet. Dus ja, we hebben er in de commissie drie uur over gesproken en

volgens mij is dat helder. Voorzitter, we zijn begonnen met een mooi onderzoek en één motie, nou hebben we de wonderlijke vermenigvuldiging, daar hoor ik wel vaker over, en we komen nu op negen moties uit, voorzitter, met uw goedkeuren, wil ik die kort doornemen en van advies dienen voor de gemeenteraad.

De eerste motie is gaat over 'Geen DIGI-armoede bij kinderen.' Een oproep doen aan alle relevante partners in de stad om proactief melding te maken van signalen als er een tekort is aan laptops voor online-onderwijs. Nou, met grote dank aan het team Onderwijs van wethouder Kasmi. Natuurlijk heeft de gemeente sinds maart zich op allerlei manieren ervoor ingespannen dat alle leerlingen toegang hebben tot digitaal onderwijs. Zodat onder andere 4200 devices, 400 internetverbindingen zijn gedistribueerd. Veelal zijn ze eigendom van de onderwijsbesturen die ze in bruikleen hebben gegeven en die worden nu weer gebruikt. En daarnaast hebben we ook veel contact gehad vanuit de gemeente met het ministerie van Onderwijs, die ook extra middelen beschikbaar heeft gesteld voor extra devices. In de tussentijd hebben de wijkdiensten en schoolbesturen goed contact met elkaar gehad om te kijken: waar is digitale armoede? En wat kunnen we daarvoor doen? Dus uw wens voor een oproep begrijpen we, maar is voor mij, voor ons overbodig, omdat we er middenin zitten en er continu mee bezig zijn.

Dan ga ik door naar motie 2: 'Gratis wasbare mondkapjes naar alle minima'. Die vraagt de steunmaatregel te onderzoeken, gratis wasbare mondkapjes worden verstrekt en uitgereikt worden aan alle minima in Rotterdam die een inkomen hebben tot 130 procent van het minimumloon en daarover rapporteren aan de raad. Voorzitter, dit veronderstelt dat wij weten wie hier allemaal in de stad tot 130 procent van het wettelijk minimumloon verdienen. Die informatie hebben we niet. En als we erachter zouden willen komen,

dan krijgen we nog een hele privacydiscussie. Dus één: we weten het niet.

De **VOORZITTER**. Wethouder, mag ik u in de rede vallen. Ik heb het vermoeden dat u een motie aan het adviseren bent die is ingetrokken.

De heer **GRAUSS** (cu-sgp) (wethouder). Ja voorzitter, dank. Dan ga ik gewoon naar de volgende motie.

De **VOORZITTER**. Helder. U kunt verdergaan.

De heer **GRAUSS** (cu-sgp) (wethouder). Dank u. Ik ben benieuwd hoeveel moties tijdens de rit worden ingetrokken.

Motie 3: 'Breng de aanvullende beurs beter onder de aandacht van studenten'. En met de vraag: onderzoek of in de voorlichtingslessen over geld op scholen al aandacht wordt besteed aan de aanvullende beurs. En als het niet zo is, kijken hoe je dat wel kan doen. Nou voorzitter, die willen we omarmen, met een kanttekening, met een nuancering. Het is de taak van het onderwijs hier aandacht aan te besteden en de taak van het Rijk. We doen verschillende dingen rondom jongeren. We zijn bijvoorbeeld ook bezig met een live-event '18 worden', dat betekent heel veel. We nemen DUO daarin ook mee. We geven geldlessen, onder andere op de mbo-scholen. En we zijn bereid om na te gaan of ze dat al doen en als ze dat niet doen om te zeggen: doe dat nou wel. Dus op deze manier kan ik de motie omarmen.

Voorzitter, dan gaan we naar, in mijn lijstje, motie 4: 'Informeel schulden.' Mevrouw Yildirim heeft deze net toegelicht. Het dictum van de motie luidt: in de communicatiestroom Rotterdammers en relevante intermediairs extra te attenderen op de risico's van het aangaan van schulden, in welke vorm dan ook, waaronder informeel schulden; en hen

wijzen op de schuldhulp, waar de mogelijkheid bestaat dat deze schulden worden betrokken. Voorzitter, ja, we gaan de contacten met onze intermediairs hiervoor gebruiken. We willen er zeker aandacht aan besteden, want we zijn het met mevrouw Yildirim eens dat dit een belangrijk punt is. In de commissie hebben we er ook al over gesproken, dat informeel schulden heel anders zijn dan formele schulden. En als dingen goed geformuleerd zijn, zwart op wit staan, dan kunnen ze meegenomen worden in betalingsregelingen. Overigens is de aard van de relatie natuurlijk heel anders. Ik gaf het voorbeeld: je oom leent je 1000 euro, en wat wij met schuldeisers doen, is dat we gaan onderhandelen als gemeente. Bijvoorbeeld: nou, dat van zo'n schuld van 1000 euro iemand dan 150 euro krijgt. En ik maakte ook een beetje het grapje van: nou, we kunnen toch al niet veel mensen uitnodigen bij het kerstdiner, maar deze oom die 1000 euro heeft geleend aan jou, en jij zegt: 'Nou, hartstikke mooi. U krijgt een aanbod van 150 euro terug. Die komt zeker niet bij het kerstdiner langs.' Dus het is een specifieke problematiek. We gaan inderdaad daar meer over informeren. Het is maatwerk, soms kan het wel. Maar ik omarm hem, met wel ook gewoon aan te geven de beperktheid die we hierin hebben, maar ik vind het een belangrijk punt.

Dan hebben we motie 5: 'Voorkom toeslagschulden'. Die roept op Rotterdammers in schuldtrajecten beter te begeleiden door proactief jaarlijks aan de voorkant eventuele wijzigingen in inkomsten door te geven aan de Belastingdienst om toeslagschulden te voorkomen en te rapporteren aan de raad. Voorzitter, we zijn het helemaal met elkaar eens, dat het toeslagstelsel een groot probleem is. Volgens mij is vandaag een rapport verschenen dat ongekend is in Nederland, over wat er allemaal is misgegaan en de zwaarte van wat misgegaan is. En je ziet ook dat de verkiezingsprogramma's die bekend zijn, er

ook allemaal mee bezig zijn: dit moet echt anders. Dus de problematiek is er, ja dat klopt en we moeten stappen zetten. Alleen dat kunnen wij zelf hier niet doen, sterker nog: wijzigingen over toeslagen en dergelijke doorgeven is alleen de bevoegdheid van de persoon zelf. Tenzij die bevoegdheid van hem afgenomen is. Dus als iemand in bewindvoering zit, schuldenbewind, dan heeft de bewindvoerder de verplichting om dat door te geven, maar in alle andere gevallen is iemand zelf aan zet. Vraagt hij hulp, dan zit hij bij ons in budgetbeheer. Vraagt hij hulp bij de Vraagwijzer, dan willen we hem natuurlijk ondersteunen. Maar wat hier gevraagd wordt in deze motie kunnen wij niet waarmaken, en moet ik dus ontraden.

Voorzitter, dan kom ik bij de motie numero 6 in mijn lijstje, van het CDA, mijnheer Segers-Hoogendoorn slash mijnheer Hallema.

De **VOORZITTER**. Voordat u verdergaat, heeft u nog een vraag van mijnheer Yigit.

De heer **YIGIT** (denk). Voorzitter, zoals ik ook net in mijn betoog aangaf, heb ik gezegd: soms is het één tip die jou duizenden euro's terugvordering kan besparen. En in mijn motie vraag ik dus dat eigenlijk te doen. Soms is het echt een kwestie van ja, dat we denken, het gebeurt al. Ik heb vele mensen over de vloer gehad die tegen mij zeiden: nou, dat wist ik helemaal niet. Had ik maar dit geweten, bij een wijziging van een woonsituatie. Wat ik vraag, u kunt dat zo lezen, is dat ik eigenlijk zeg: als dat schuldtraject eenmaal begonnen is, er jaarlijks wordt stilgestaan bij: let op, zijn er wijzigingen in de woonsituatie, in de inkomsten? Want het kan zomaar zijn dat je dan vele grote problemen tegemoet kan zien. Dus dat is wat ik vraag wil begeleiden.

De heer **GRAUSS** (cu-sgp) (wethouder). Ja dank u voorzitter. En ik ben het helemaal met mijnheer Yigit eens en ik weet ook dat hij heel veel mensen spreekt. Hij heeft een

keertje ook mij daarbij meegenomen, in contact gebracht. Ik ben het helemaal met hem eens dat we mensen daar zeker op moeten attenderen. En dat doen we en ik wil graag toezeggen, dat ik dat nog een keertje onder de aandacht wil brengen aan alle partners. Ik heb wel de motie zo gelezen, dat wij, alsof wij daar een verplichting in hebben, we kunnen het niet namens de Rotterdammer doen, die moet het zelf doen. Dus mijn lijn is: ik kan deze motie niet omarmen, maar ik wil graag toezeggen dat wij nog een keer het signaal willen geven en ik weet dat dit een van de belangrijkste dingen is. Zodra iemand in de schulden zit, ja bijna altijd hebben de toeslagen ermee te maken. Dus ik wil die toezegging graag doen, maar mijn advies op de motie blijft hetzelfde.

Dan ga ik door naar de motie van het CDA: 'Iedereen is voor schulden en de schulden is voor iedereen.' Ik zie nog een motie of een interruptie.

De heer **YIGIT** (denk). Nee ik ben blij met de toezegging. Ik kan ook de motie zodanig aanpassen dat ik erin verwerk dat het gaat om attenderen. Het gaat totaal niet om een verplichting of een speciale begeleidingsvorm waar nog allemaal bureaucratische regels bij komen. Het gaat mij er echt om dat er wel op voorhand hierop wordt geattendeerd.

De heer **GRAUSS** (cu-sgp) (wethouder). Ja dank voorzitter. Ik heb toegezegd om het aan te kaarten met onze eigen mensen en bij andere partners, dus dat is wat ik u kan toezeggen en volgens mij bedoelen we materieel hetzelfde, maar een motie, een uitspraak, dat is toch altijd gevoelig qua tekst, dus dit is wat het is.

Nou ga ik voor de derde keer over het CDA praten, voorzitter. Het moet niet gekker worden. Over de schulden die van iedereen zijn. En het voorstel is om zo snel mogelijk te zorgen voor een heldere rolverdeling tussen ETF, dat is niet het Energie Transitie Fonds, maar vanuit

experts in financiën, de Vraagwijzer, de wijkdienst en welzijnswerkers, zodat mensen ook beter en sneller geholpen worden, en zorgen voor een eenduidige rolverdeling en hierop te rapporteren. Voorzitter, in de commissie lag een rapport, daar staan aanbevelingen in. En deze aanbevelingen hebben we al overgenomen. En ja, u mag overal moties over indienen, maar wij willen dat gaan doen, maar ik wil u best toezeggen om, de reactie daarop, hoe we dat gaan doen op hoofdlijnen, in de voortgangsrapportage van april mee te nemen. Want voorzitter, het is jaarlijks dat we alles rond armoede en schulden, de cijfers en het verhaal achter de cijfers krijgen en ik wil best dit daarbij meenemen. Maar een motie over iets wat we al gaan doen, ja, dan kan ik niet anders dan zeggen dat die overbodig is, want we hebben het al beloofd. Maar ja, met een toezegging kan ik u zeggen wanneer ik daar wat meer over zeg.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, mag ik het woord?

De **VOORZITTER**. Gaat uw gang.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Dank. Nee, als dit dan ook echt als een toezegging wordt, genoteerd in formele zin, dan snap ik wat de wethouder zegt. Ik ga daar al mee aan de slag met die aanbeveling en ik zal specifiek op dit punt ook daar aandacht voor hebben. Dan is mijn motie inderdaad overbodig en wil ik hem graag intrekken, maar dan wil ik wel dat die toezegging dan ook echt formeel genoteerd wordt. Dank.

De heer **GRAUSS** (cu-sgp) (wethouder). Ja voorzitter, hij wordt formeel genoteerd, want u bent voorzitter en u heeft een griffie die zorgt dat dat gebeurt. En daarnaast zorgen wij hier ook dat we dit allemaal noteren en zorgen dat dat gebeurt.

Dan ga ik naar motie 7: 'Onschuldig aan schuld door zorgkosten'. Met als dictum: met zorgverzekeraars conform de nieuwe

WGS afspraken te maken in het kader van vroegsignalering om te voorkomen dat verzekerden een wanbetalersstatus krijgen en in de schulden terecht komen.

Voorzitter, dat klopt. Per 1 januari wordt de nieuwe wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening aangepast en de vaste-lastenpartners daar is nu een doelbinding, dat wij met elkaar informatie kunnen delen. En daar gaan we nog afspraken maken met verschillende zorgverzekeraars. Nou ja, nou is Rotterdam een grote speler, maar die zorgverzekeraars moeten met al die gemeentes in het land daar afspraken over maken. En daar is ook gewoon een rol voor de VNG om te kijken hoe we dat kunnen protocolleren, dat we netjes en goed informatie delen met elkaar. Dus ik wil de motie omarmen door u toe te zeggen over dat proces voor de zomervakantie, of voor het zomerreces, te informeren, over welke stappen dan al gezet zijn en hoe dat vorm is gegeven.

Voorzitter, dan ga ik naar motie 8: 'Cultuursensitieve schuldhulpverlening'. Met het dictum: de speciale cultuursensitieve training voor budgetcoaches die samen met ervaringsdeskundigen en het Nibud is ontwikkeld onder de aandacht te brengen bij Rotterdamse schulddienstverleners en te rapporteren aan de raad. Voorzitter, wij zijn al bezig met cultuursensitiviteit. Dat is een onderdeel van de trainingen die we doen en we zijn continu bezig te kijken naar nieuwe trajecten samen met alle andere partners, wat kunnen we van hun gebruiken. Dus in die zin is deze echt overbodig, omdat we het zo erg met elkaar eens zijn.

Voorzitter, dan ga ik naar de motie, de negende motie, van 50PLUS, over 'Behoud Jeugd- en AOW-tegoed'. Met het dictum van de motie: de tegoeden van het Jeugd- en AOW-tegoed voor 2020 die niet gebruikt zijn ook beschikbaar te houden voor 2021. Voorzitter, het tegoed is tot 1 maart geldig, het stopt niet per 1 januari. We hebben het

uitgezocht, begin november stond er nog 25 procent als tegoed op de passen, dus driekwart was al uitgegeven. En voor de resterende tijd is de vraag: gaan ze die 25 procent ook besteden? We zitten nu in lockdown, ja nu kan je dat tegoed niet goed gebruiken. Dat duurt tot halverwege januari. Als het dan open is, zijn er mogelijkheden het te besteden. Nou waren we hier al mee bezig door te zeggen: hé, hoe reëel is het dat het restant ook te besteden is? Dus ik heb al de opdracht gegeven om dat te laten uitzoeken. En in die zin is die motie overbodig. We doen hetzelfde, we willen hetzelfde om uit te zoeken: wat is de stand van zaken? En als we mensen niet de kans geven, krijgen we een flink budget te staan, dat is niet wat we willen. Armoedegeld moet naar de armen en ze moeten de kans hebben om het uit te geven. Dus daarmee is deze motie overbodig.

Voorzitter, ik denk dat ik nu door de vragen en de moties heen ben.

De **VOORZITTER**. Is er nog behoefte aan een tweede vraag, of aan een tweede termijn? Eenmaal andermaal, niet. Dan sluit ik de beraadslagingen op dit onderwerp af.

Dan gaan we naar de C-onderwerpen.

C. ONDERWERPEN MET EEN REGULIER DEBAT

22. Het (herziene) voorstel tot:

- a. vaststelling van het bestemmingsplan Feyenoord City;
- b. onttrekking aan het openbaar verkeer van een gedeelte van de Korte Stadionweg en de Klinkerstraat, Bankwerkerstraat, Koperslagerstraat en IJzerwerkkade;
- c. vaststelling van het Geluidsbeleid voetbalstadions Rotterdam

De **VOORZITTER**. We beginnen met agendapunt 22, het herziene voorstel tot:

- a. vaststelling van het bestemmingsplan Feyenoord City; b. onttrekking aan het openbaar verkeer van een gedeelte van de Korte Stadionweg en de Klinkerstraat, Bankwerkerstraat, Koperslagerstraat en IJzerwerkkade; c. vaststelling van het Geluidsbeleid voetbalstadions Rotterdam. Mijnheer Simons als eerste.

De heer **SIMONS** (lr). Ja, dank u voorzitter. Voor Leefbaar Rotterdam is de position paper van mei 2017 altijd het uitgangspunt geweest in de voortgangsdiscussie over Feyenoord. Het afgelopen jaar hebben wij consequent en met regelmaat aandacht gevraagd voor twee zaken, namelijk de financiering van het nieuwe stadion en om in het voorliggende bestemmingsplan voldoende ruimte te houden voor renovatie van de Kuip, mocht het nieuwe stadion niet doorgaan. Op beide punten zijn we het bos ingestuurd. De position paper is tot stand gekomen na jarenlange politieke strijd en daar moet dus zorgvuldig mee worden omgegaan. Het is dan ook wrang om te constateren dat we vandaag in strijd met de position paper gaan handelen. In de position paper is heel duidelijk opgenomen dat eerst de financieringen rond moeten zijn, voordat we het bestemmingsplan gaan vaststellen. Dit is ook een logische volgorde, want als je eerst het bestemmingsplan gaat vaststellen voordat de financiering rond is, dan loopt de gemeente Rotterdam op termijn grote financiële risico's. Voor de private equity-partijen is het een droomscenario, want als de gemeente eenmaal aan boord is via het bestemmingsplan, dan weten ze dat bij toekomstige verliezen de gemeente zal bijleggen. Want Feyenoord heeft mede gezien de coronacrisis geen geld meer. We kunnen hier één-op-één een vergelijking trekken met het Warmtebedrijf, de private partijen hebben de lusten en de gemeente Rotterdam de lasten.

Ik heb de volgende vragen voor de wethouders. Wist u dat dit voorjaar een deel van het consortium van banken zich grotendeels heeft teruggetrokken uit de

financieringsconstructie voor Feyenoord City in verband met de coronacrisis? En waarom is dit niet gemeld aan de gemeenteraad? Wat is de huidige status van de betrokken banken? Aan het begin van de afgelopen zomer is er op het stadhuis een geheim overleg geweest over Feyenoord City. Daarbij waren aanwezig: onze burgemeester, wethouder Van Gils, Pieter van Oord, president-commissaris van stadion Feyenoord en Toon van Bodegom, president-commissaris van Feyenoord. Wat is daar besproken en waarom is de gemeenteraad hierover niet geïnformeerd? Klopt het dat er toezeggingen zijn gedaan door onze burgemeester in de trant van: wat er ook gebeurt, wij gaan ervoor zorgen dat Feyenoord City gerealiseerd gaat worden? Welke andere toezeggingen of inspanningsverplichtingen zijn er nog meer gedaan? Wat is de formele rol van onze burgemeester in het dossier van Feyenoord City en hoe verhoudt die zich tot zijn rol in deze geheime vergadering?

Afgelopen maandag heeft er een aandeelhoudersvergadering van Stadion Feyenoord NV plaatsgevonden. En daar zijn de aandeelhouders bijgepraat over onder andere de financiering van het nieuwe stadion. In tegenstelling tot wat er gesuggereerd werd in de laatste voortgangsrapportage over Feyenoord City, is er nog geen enkele vooruitgang geboekt in relatie tot de financiering van het nieuwe stadion. Ook werd er gezegd dat Feyenoord pas zijn definitieve go geeft na de financial close, in september 2021 en dat de aandeelhouders daarover mogen stemmen. Ook gaven de statuten van Stadion Feyenoord NV geen ruimte om een nieuw stadion te bouwen. De statuten zijn naderhand aangepast, maar ook hier moeten de aandeelhouders nog over stemmen. Bent u op de hoogte van de financiële stand van zaken na de zomer? Dat de financiële stand van zaken na de zomer niet meer is verbeterd? En wat betekent dit voor het financiële risicoprofiel van het nieuwe stadion? In welk moeras

zijn wij beland? Op grond van deze informatie in afwijking van de position paper gaan we besluiten over een nieuw bestemmingsplan. Waarbij de opdrachtgever, de BVO Feyenoord, nog geen besluit heeft genomen. Waarbij de aandeelhouders nog moeten stemmen of ze sowieso wel een nieuw stadion willen. Het project is zo financieel riskant, dat investeerders nu niet willen instappen, al drie en een half jaar niet. Alleen als de financiële risico's door de gemeente zijn afgedekt. Wordt het bestemmingsplan nu gebruikt om de financiers meer zekerheid te geven, omdat met een aangenomen bestemmingsplan de gemeente aan boord is en financiële risico's kleiner worden voor die investeerders? Wethouder, wethouders moet ik eigenlijk zeggen, ik constateer dat wij als raad onvolledig zijn geïnformeerd in de voortgangsrapportage en de toelichting daarop in de commissie als het gaat over de financiën. Wat is uw antwoord daarop? Voorzitter, dat was het voor dit moment.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Simons heeft de volgende moties ingediend.

Motie 5. Zet de Kuip niet buitenspel

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020 ter bespreking van het bestemmingsplan Feyenoord City;

Constaterende dat:

- de financiering van het nieuwe stadion nog niet rond is en er daarmee een kans is dat er geen nieuw stadion komt;
- Feyenoord in dat geval kan besluiten in de Kuip te blijven spelen;
- het nieuwe bestemmingsplan niet voorziet in grootschalige renovatiewerkzaamheden aan de Kuip - niet zijnde uitbreiden van het aantal bezoekersplaatsen of fysieke vergroting van het Kuipgebouw;
- er al geruime tijd niet in de Kuip is geïnvesteerd en er nauwelijks onderhoud aan het stadion is gepleegd;
- om langere tijd in de Kuip te kunnen blijven spelen echter forse renovatiewerkzaamheden nodig zijn;

Overwegende dat:

- mocht het nieuwe stadion er onverhoopt niet komen, Feyenoord hiervan niet het kind van de rekening mag worden;
 - de continuïteit van (de voetbalactiviteiten van) Feyenoord niet in gevaar mag komen bij het niet doorgaan van het nieuwe stadion;
 - de gemeente derhalve proactief rekening moet houden met de mogelijkheid dat Feyenoord in de Kuip zal blijven spelen;
 - hierbij, binnen de kaders van de gemeentelijke rol en verantwoordelijkheden, een faciliterende rol past inzake het snel en efficiënt planologisch mogelijk maken van de benodigde renovaties aan de Kuip;
- Verzoekt het college:
- indien door de club Feyenoord gewenst bij het niet doorgaan van het nieuwe stadion deze vanuit de gemeente planologisch proactief te faciliteren ter voorbereiding van de benodigde renovatiewerkzaamheden aan de Kuip;
 - in dat geval daartoe zo snel als mogelijk, maar in ieder geval binnen 18 maanden met een nieuw masterplan te komen teneinde deze renovatie mogelijk te maken, zodat aansluitend het bijbehorende (project)bestemmingsplan opgesteld en ter vaststelling aan de raad kan worden aangeboden;
- En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. R.A.C.J. Simons, D.P.A. Tak, P.J.H.D. Verkoelen en E.C. Eskes

Motie 6. Behoud goede parkeeroplossing voor forenzen

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020 ter bespreking van het bestemmingsplan Feyenoord City;

Constaterende dat:

- door de komst van Feyenoord City veel forenzen, uit de gebieden IJsselmonde, Feyenoord en zuidelijke naburige randgemeenten, geen gebruik meer kunnen maken van de parkeermogelijkheden langs de Korte

Stadionweg, met name tussen het Mallegatpark en de Gamma;

Overwegende dat:

- uit de ingediende zienswijzen blijkt dat meer dan 100 forenzen per dag deze parkeermogelijkheden gebruiken;
- in het verleden aan de Korte Stadionweg en Oranjeboomstraat juist rekening is gehouden met forenzen, die daar parkeren om vervolgens op treinstation Rotterdam-Zuid op de trein te stappen;
- het openbaar vervoer vanaf buitenwijken van IJsselmonde te wensen overlaat, waardoor forenzen met de auto naar het treinstation moeten reizen;
- er aan forenzen geen redelijk en betaalbaar alternatief wordt geboden;
- de ooit beoogde P+R-voorziening bij Station Lombardijen tot op heden niet is gerealiseerd;
- forenzen door de ontwikkeling van Feyenoord City en het ontbreken van de P+R Lombardijen gedwongen worden in andere wijken van IJsselmonde en nabij NS-station Lombardijen te parkeren, waardoor daar de parkeerdruk toe gaat nemen;
- in het plangebied van Feyenoord City, op niet-evenementendagen, efficiënt (dubbel) gebruik van (bus)parkeerplaatsen mogelijk is;

Verzoekt het college:

- met betrokken partijen de mogelijkheden voor P+R bij NS-stations op Rotterdam-Zuid te verkennen als alternatief voor forenzen;
 - de raad zo spoedig mogelijk een voorstel voor de realisatie van een P+R bij een NS-station op Rotterdam-Zuid aan te bieden;
- En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. R.A.C.J. Simons, J.W. Verheij en P.J.H.D. Verkoelen

Motie 7. Behoud bij Feyenoord City de waardevolle parkeermogelijkheden voor studenten

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020

ter bespreking van het bestemmingsplan Feyenoord City;

Constaterende dat:

- de parkeermogelijkheid aan de Korte Stadionweg en de Oranjeboomstraat voor studenten die carpoolen naar het Albeda College verdwijnt door de komst van Feyenoord City;

Overwegende dat:

- naar schatting van de inspreker van zienswijze 57 er maar liefst zo'n 150 studenten in 50-75 auto's per dag gebruikmaken van deze parkeerplaatsen;
- studenten weinig geld hebben om dure parkeerplaatsen te kunnen betalen en de afgelopen jaren de Korte Stadionweg en Oranjeboomstraat daarom een goede uitkomst voor hen was;
- regelmatig studenten niet met het OV naar school kunnen, omdat zij grote koffers met lesmateriaal bij zich dragen;
- leerlingen uit Rotterdam-Zuid en omliggende zuidelijke gemeenten door tekortkomingen in het OV-netwerk soms gedwongen worden om met de auto naar school te rijden;
- veel studenten carpoolen, waardoor zij op een praktische en duurzame wijze naar school gaan;

Verzoekt het college:

- nabij de Korte Stadionweg en Oranjeboomstraat alternatieven te bieden voor de studenten, bijvoorbeeld in het plangebied van Feyenoord City;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. R.A.C.J. Simons en P.J.H.D. Verkoelen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

Mijnheer Simons heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement D. Toekomst voor een icoon

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020, ter bespreking van het bestemmingsplan Feyenoord City,

besluit:

I. Aan de planregels in Hoofdstuk 3, onder Algemene Regels een nieuw artikel 35.2 'Wetgevingszone - wijzigingsgebied 1' toe te voegen met de volgende bepalingen:

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd ter plaatse van de aanduiding 'Wetgevingszone - wijzigingsgebied 1' de bestemming 'Gemengd - De Kuip', 'Gemengd - De Strip Zuid', , 'Woongebied - Kuippark' en 'Verkeer - Wegverkeer' te wijzigen in de bestemming 'Gemengd - Stadion', met dien verstande dat:

- a. deze wijziging alleen en uitsluitend mag worden toegepast in verband met de vernieuwbouw van het huidige stadion De Kuip;
- b. deze wijziging alleen en uitsluitend mag worden toegepast, indien de realisering van het nieuwe stadion binnen de bestemming 'Gemengd - Stadion' geen doorgang vindt;
- c. de bestemmingsgrenzen ten hoogste met 22 m mogen verschuiven;
- d. de maximum bouwhoogte mag worden aangepast naar een hoogte van 65 m;

II. De verbeelding aan te passen conform bijgevoegde kaart:

Toelichting:

Dit amendement waarborgt de mogelijkheden voor renovatie, modernisering en uitbreiding van de Kuip in het geval het nieuwe stadion geen doorgang vindt, zodat Feyenoord in het

huidige onderkomen kan blijven spelen en de gemeente hiervoor de optimale randvoorwaarden schept.'

w.g. R.A.C.J. Simons en J.W van Putten

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Ik dank u zeer. Mijnheer Verheij.

De heer **VERHEIJ** (vvd). Dank u wel voorzitter. Het bestemmingsplan Feyenoord City staat vandaag op de agenda en uiteraard gaat daarbij heel veel aandacht uit naar het nieuwe stadion. En daar kom ik zo meteen op, want dat is belangrijk. Maar het is een veel groter en omvangrijker bestemmingsplan, waar natuurlijk ook gesproken wordt over een heel gebied dat ontwikkeld gaat worden. Een gebied waar in de toekomst zo'n tienduizend mensen zullen wonen en nog veel meer mensen zullen werken of op bezoek komen. Dat stelt hoge eisen aan de ruimtelijke ordening van de hele gebiedsontwikkeling. En gelukkig hebben wij gezien dat de vraagtekens die juist daaromtrent speelden, voor een groot deel zijn weggenomen naar aanleiding van de hoorzitting en de brief die het college ons vervolgens heeft toegestuurd. Heel goed.

Er blijven wat de VVD betreft op dit moment twee zaken over die nog wel geregeld zouden moeten worden. En dat betreft ten eerste: hoe gaan de bewoners van Feyenoord City, van de huidige Veranda, het met hun dagelijkse boodschappen doen? Het lijkt een klein punt voor zo'n enorm bestemmingsplan, maar het is wel degelijk één van die aspecten die het leven en het wonen in zo'n gebied leuk maakt. In het bestemmingsplan zijn minisupermarkten voorzien van maximaal 400 vierkante meter. Dat is erg klein, daar kan je voorverpakte zaken kopen, zoals op een station. Maar juist in een sportief gebied als Feyenoord City zou je natuurlijk gewoon

een afdeling verse groenten moeten hebben en dat stelt eisen aan de omvang van de supermarkt. Vandaar dat ik met een aantal anderen een motie indien, genaamd: 'Supermotie', om toch te kijken of er een supermarkt in dit gebied ontwikkeld kan worden.

Tweede punt, er maken op dit moment reizigers en forenzen gebruik van dit gebied. Zij parkeren hun auto en stappen op station Zuid op de trein om naar hun bestemming te reizen. Belangrijk dat dat ook in de toekomst mogelijk is. Misschien op een ander station op Zuid, bijvoorbeeld Lombardijen, maar het moet wel geregeld worden en daarom steun ik een motie die mijnheer Simons daarover heeft ingediend.

Voorzitter, dan het stadion zelf. Dit bestemmingsplan maakt de bouw van het nieuwe stadion mogelijk. Maar minstens zo belangrijk is dat zolang Feyenoord in de Kuip speelt, de Kuip zelf niet onmogelijk wordt gemaakt. Zolang Feyenoord niet verhuist naar het nieuwe stadion, omdat het er nog niet is, om wat voor reden dan ook, kan Feyenoord blijven voetballen in de huidige Kuip. En dat is goed. Mocht onverhoopt het nieuwe stadion helemaal niet doorgaan, dan blijft de bestemming van de Kuip gewoon bestaan. Dat vinden wij belangrijk dat dat geregeld is. En eventuele herontwikkeling van de Kuip vraagt wel om nieuwe planvorming. De voorstellen die er vandaag gedaan worden om dat alvast op te nemen in de bestemmingsplannen, die gaan de VVD net één stap te ver, omdat simpelweg de planvorming voor de herontwikkeling van de Kuip onvoldoende is uitgewerkt. En we weten niet hoe dat er precies uit gaat zien en we weten ook niet precies welke consequenties dat heeft voor de hele gebiedsontwikkeling, bijvoorbeeld omdat je in de stadiondriehoek vervolgens geen woningen kunt bouwen. Daarom zullen wij wel een motie steunen van mijnheer Simons om te zorgen dat als onverhoopt het nieuwe stadion niet doorgaat, met voortvarendheid de planontwikkeling wordt

opgepakt om een nieuw plan te maken voor het gebied en voor de Kuip. Maar wij zullen geen wijzigingsbevoegdheid in het bestemmingsplan zelf steunen op dit moment. Voorzitter, in de eerste termijn wil ik het daarbij laten.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Verheij heeft de volgende motie ingediend.

Motie 9. Supermotie

‘De gemeenteraad, in vergadering bijeen op donderdag 17 december 2020, ter bespreking van het bestemmingsplan Feyenoord City;

Constaterende dat:

- in het bestemmingsplan Feyenoord City geen volwaardige supermarkt mogelijk is.
- Overwegende dat:
- Feyenoord City na voltooiing een gebied is met naar verwachting zo’n 10.000 bewoners, met uitzicht op meer als ook Feijenoord XL gerealiseerd wordt;
 - een vergelijkbaar gebied als Hoek van Holland twee supermarkten heeft;
 - vanuit De Veranda nadrukkelijk wordt gevraagd om een lokale supermarkt voor de wijk;
 - een (buurt)supermarkt in Feyenoord City voldoende eigen verzorgingsgebied zal hebben, net als diverse andere supermarkten in omliggende wijken, waardoor kannibalisatie niet waarschijnlijk is;
 - de provinciale regels ten aanzien van detailhandel belemmerend werken voor de vestiging van een supermarkt in Feyenoord City;
 - in de Detailhandelsnota door de raad is vastgesteld dat de vestiging van supermarkten buiten de bestaande winkelgebieden ongewenst is omdat daarmee het bestaansrecht van buurt- en wijkcentra in het gedrang kan komen;
 - de “Gebiedskoersen Detailhandel” in 2021 worden geactualiseerd;
- Spreekt als zijn mening uit dat:
- een supermarkt in Feyenoord City zeer gewenst is;
- Verzoekt het college om:

- bij de gebiedskoersen in 2021 met een voorstel te komen waarmee de bewoners van Feyenoord City voldoende mogelijkheden in hun eigen buurt krijgen voor hun dagelijkse boodschappen;
 - hierover zo nodig afstemming te zoeken met, en instemming te krijgen van de provincie;
- En gaat over tot de orde van de dag.’

w.g. J.W. Verheij, A. Kockelkoren, D.P.A. Tak, E.C. Eskes, R.A.C.J. Simons, P.J.H.D. Verkoelen en R.C.J. de Roon

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Dank u zeer. Mijnheer De Roon.

De heer **DE ROON** (d66). Ja dank u wel, voorzitter. Vandaag zetten we een nieuwe stap naar de gebiedsontwikkeling in Feyenoord City. In het bestemmingsplan dat vandaag voorligt gaat het niet over wel of geen nieuwe Kuip, maar over wel of geen nieuwe gebiedsontwikkeling in Feyenoord City. En mijnheer Verheij zei er net ook al iets over: zowel een nieuwe als een oude Kuip zijn mogelijk in het voorliggende bestemmingsplan. We hebben de afgelopen weken, zoals iedereen, vele mails gehad die daarover gingen. We hechten er ook aan om dat op dit moment bij u te benadrukken. Voor D66 heeft de gebiedsontwikkeling in het gebied de bouw van heel veel woningen altijd centraal gestaan. Iets anders dat voor D66 belangrijk is, dat in het bestemmingsplan ook ruimte blijft voor een derde oeververbinding. Ook hier is nog geen sprake van een go of no-go, maar wij zijn in ieder geval blij dat het mogelijk is dat de oeververbinding er in de toekomst kan komen.

In de commissiebehandeling is al uitgebreid stilgestaan bij de woningbouw, de sanering, de hoogbouwvisie enzovoorts. Daarom herhalen we het debat niet nogmaals. Desondanks hebben wij nog drie aandachtspunten. Wat D66 betreft is

de gebiedsontwikkeling een goede kans om Rotterdammers op Zuid meer in aanraking te laten komen met kunst. Beeldende kunst in de buitenruimte zien wij daarom ook graag in Feyenoord City. Middels de motie 'Een kunstzinnige buitenruimte' die we samen met GroenLinks hebben ingediend, vragen wij daarom het college te onderzoeken hoe beeldende kunst in de buitenruimte van Feyenoord City kan worden geëtaleerd.

Voorzitter, in Rotterdam zien we ook dat het voor maatschappelijke initiatieven, zoals huisartsen, scholen en andere niet-commerciële initiatieven steeds moeilijker wordt om betaalbare huisvesting te vinden. Dit baart ons zorgen. Daarom willen wij nu al regelen dat we dit kunnen voorkomen in Feyenoord City. Voorkomen is beter dan genezen. Daarom dienen wij graag met GroenLinks de motie in: 'Ruimte voor maatschappelijk initiatief in Feyenoord City', waarin we het college vragen bij de verdere uitwerking van de gebiedsontwikkeling voor langere tijd rekening te houden met maatschappelijke initiatieven.

Dan nog even een laatste punt, voorzitter: de geluidsoverlast in Feyenoord City. Dit baart ons nog wel zorgen. Hier hebben wij in de commissie al een punt van gemaakt, maar de wethouder kon er destijds niet op reageren. Hij heeft voorgesteld een brief hierover te sturen. Wij hebben kennisgenomen van de brief, maar desondanks zijn we nog niet helemaal overtuigd. Kan de wethouder nog uitleggen aan ons en iedereen die meekijkt hoe het precies zit met de geluidswaardes voor bestaande en nieuwe woningen en of dit allemaal geregeld is langs de woningen in het spoor? Kan de wethouder daar nog een toelichting op geven? Tot zover even voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mijnheer De Roon heeft de volgende moties ingediend.

Motie 3. Een kunstzinnige buitenruimte

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december ter bespreking van bestemmingsplan Feyenoord City;

Constaterende dat:

- met de vaststelling van het bestemmingsplan van Feyenoord City een nieuwe stap wordt genomen in de gebiedsontwikkeling op Rotterdam-Zuid;
- een groene en toegankelijke buitenruimte een belangrijk onderdeel uitmaakt van het bestemmingsplan;
- er middels het Nationaal Programma Rotterdam Zuid de nodige verbeteringen worden aangebracht aan dit deel van stad;
- in het coalitieakkoord Nieuwe Energie Voor Rotterdam "een culturaanbod voor alle Rotterdammers" staat opgenomen als één van de ambities voor 2022;
- voorheen de "1%-regeling voor beeldende kunst in de buitenruimte" werd gehanteerd bij nieuwbouwprojecten in de stad, waarmee het aanbod van kunst in de buitenruimte werd gewaarborgd;

Overwegende dat:

- beeldende kunst een belangrijke bijdrage kan geven aan de schoonheid van de buitenruimte van Rotterdam-Zuid;
- D66 zo veel mogelijk Rotterdammers in aanraking wil laten komen met kunst;
- Rotterdammers sneller in aanraking komen met kunst wanneer we dit in de buitenruimte etaleren;

Verzoekt het college:

- te onderzoeken in hoeverre het mogelijk is om beeldende kunst in de buitenruimte van Feyenoord-City te etaleren;
 - te onderzoeken welke financieringsmogelijkheden daarvoor zijn;
 - hierover terug te koppelen aan de raad;
- En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. R.C.J. de Roon, E.S. Walgenbach en J. Smet

Motie 4. Ruimte voor maatschappelijk initiatief in Feyenoord City

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020

ter bespreking van bestemmingsplan
Feyenoord City;

Constaterende dat:

- de vaststelling van het bestemmingsplan een belangrijke vervolgstap is voor de gebiedsontwikkeling op Feyenoord City;
- Feyenoord City een grote rol speelt binnen de plannen van het Nationaal Programma Rotterdam Zuid om dit deel van de stad een nodige boost te geven;
- het college de ambitie heeft om van Feyenoord City een bruisend gebied te maken, met ruimte voor wonen, werken en recreëren;
- een recent rapport van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur laat zien dat de toegankelijkheid en betaalbaarheid van stedelijke gebieden steeds verder onder druk komt te staan waardoor het o.a. voor maatschappelijke initiatieven steeds moeilijker wordt om betaalbare huisvesting te vinden;

Overwegende dat:

- maatschappelijke initiatieven van grote waarde zijn voor de levendigheid van de stad en een grote bijdrage leveren aan de versterking van sociale structuren in de wijken;

- het van belang is om betaalbare huisvesting voor maatschappelijke initiatieven te blijven waarborgen;

Verzoekt het college:

- bij de verdere uitwerking van de gebiedsontwikkeling van Feyenoord City de mogelijkheden te onderzoeken om maatschappelijke initiatieven in Feyenoord City betaalbare huisvesting te bieden en dit voor een langere periode te kunnen waarborgen binnen de financiële mogelijkheden;

- hierover terug te koppelen aan de raad;
- En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. R.C.J. de Roon en A. Kockelkoren

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

Dank u zeer. Mijnheer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Dank u wel voorzitter. Voorzitter, DENK staat van het begin af aan positief tegenover een nieuwe Kuip en wij zijn dus juist ook heel enthousiast over de ontwikkeling van Feyenoord en Feyenoord City. Maar toch gaan de huidige stappen ons te snel en in de verkeerde volgorde. Ons wordt gevraagd om vandaag te stemmen over een bestemmingsplan, terwijl de financiering hier nog niet van rond is en de financiële plannen zijn dus vooralsnog niet solide genoeg. Om voor een concrete verbetering te zorgen voor Rotterdam-Zuid en de woningen te bouwen die Rotterdam hard nodig heeft, moet de financial close al rond zijn, voordat wij gaan besluiten over het bestemmingsplan. Wij kunnen geen beslissing nemen over een enorm project waarbij er maar liefst 50 miljoen ontbreekt. En daar komt ook nog bij dat de rest van het benodigde bedrag aangevuld schijnt te worden door de toezeggingen van grotendeels Alexander van der Lely en hierbij is het vooralsnog niet duidelijk hoeveel geld hij zal investeren. Maar de vraagstukken rondom het stadion blijven zich dus maar opstapelen en het bestemmingsplan mist zelfs de basis van het project, want BVO Feyenoord heeft nog altijd niet officieel zijn goedkeuring gegeven voor de bouw van het stadion. En daarnaast heeft het NV Stadion nog geen toestemming gekregen van de aandeelhouders voor de bouw van het stadion. Nou, deze beslissing zal pas worden gehouden nadat de financial close rond is en dit is voor ons ook een logische manier van werken. Je neemt namelijk pas beslissingen wanneer de financiën rond zijn. En zoals het bestemmingsplan nu voor ons ligt, is het dan ook onvoltooid en kunnen wij hier met geen enkele mogelijkheid voor stemmen. En graag zien wij dan ook, dat de besluitvorming over dit bestemmingsplan naar de toekomst wordt gespeeld, zodat we hierover kunnen stemmen na de financial close. Het is wat rumoerig op de achtergrond krijg ik te horen, excuses. Sorry?

De **VOORZITTER**. Nee, ik hoor berichtgeving over medisch specialisten en zo.

De heer **ACHBAR** (denk). Ik hoor u niet.

De **VOORZITTER**. Gaat uw gang.

De heer **VERHEIJ** (vvd). Voorzitter, ik heb een vraag aan mijnheer Achbar. Hij stelt: eerst moeten alle financiën rond zijn van de private investeringen die in Feyenoord City gedaan worden, alvorens wij het bestemmingsplan vast kunnen stellen. De afgelopen jaren hebben wij vele tientallen bestemmingsplannen vastgesteld, waarin allerlei ontwikkelingen voorzien zijn, maar die nog niet geregeld zijn, die nog niet rond zijn, waar privaat geld nog geregeld moet worden, voor woningbouw bijvoorbeeld, voor de ontwikkeling van bedrijventerreinen, et cetera, et cetera, et cetera. En zou mijnheer Achbar willen dat wij in het vervolg bij al dat soort bestemmingsplannen en bij al dat soort ontwikkelingen pas een bestemmingsplan vaststellen en in procedure brengen op het moment dat die financiering honderd procent rond is? Met het risico dat allerlei private partijen onnodig planvorming doen, omdat ze uiteindelijk de ruimte niet krijgen in het bestemmingsplan dat wordt vastgesteld. Dat zou toch de verkeerde volgorde zijn? Wij faciliteren toch juist met een bestemmingsplan dat privaat initiatief mogelijk gemaakt wordt, zonder dat we het verplichten?

De heer **ACHBAR** (denk). Voorzitter, wij hebben ten aanzien van Feyenoord City een volgorde met elkaar afgesproken. Wat ik belangrijk vind, ik doe het even aan de hand van een voorbeeld, wij willen natuurlijk voorkomen dat wij denken dat de zaken geregeld zijn, denk bijvoorbeeld aan Boijmans Van Beuningen, dat er voldoende investeerders zijn en dat er uiteindelijk een heel ander scenario ontstaat. We hebben nu met elkaar afgesproken: dit is de ambitie die wij hebben, dit zijn de stappen die we gaan nemen en wat wij

veronderstellen is dat de volgorde op dit moment niet de juiste is.

De heer **VERHEIJ** (vvd). Ja voorzitter, ik blijf het bijzonder vinden. Ik neem als voorbeeld bijvoorbeeld de ontwikkeling van het Erasmus MC, waar jaren geleden planologisch mogelijk is gemaakt, dat dat hele ziekenhuiscomplex vernieuwd wordt. Het gaat om een investering die volgens mij nog groter is dan Feyenoord City bij elkaar. Dat geld was er absoluut niet op het moment dat wij dat bestemmingsplan vaststelden, dat kwam later. Sterker nog: sommige delen zullen nog steeds op zoek zijn naar financiering op dit moment, omdat het nog niet geregeld is. Nou, we hebben wel dat bestemmingsplan vastgesteld, omdat we namelijk toen het begon het een ontwikkeling was die we wilden in de stad. Dus waarom nu ineens anders?

De heer **ACHBAR** (denk). Krijg ik het woord, voorzitter? Nou ja, nogmaals, ik deel de zorgen. U zult ongetwijfeld ook wel e-mails hebben ontvangen van burgers, die weten welke discussie wij hebben gevoerd in de commissie. We hebben ook met elkaar afgesproken: dit zijn de stappen die wij met elkaar gaan doorlopen, dit is onze ambitie ten aanzien van Feyenoord City. En op dit moment zijn er gewoon te veel onzekerheden om te zeggen: wij gaan nu die stap zetten. Ik zie het ook eigenlijk als iets simpels. Dat is net zoiets als: ik wil een huis kopen, ik klop aan bij de bank, ik zeg: ja, ik wil dat huis hebben, ik ga er vast mee aan de slag, maar ik wacht even of ik de financiering rondkrijg. Ik vind het een bijzondere manier van stappen doorlopen, moet ik in alle eerlijkheid zeggen, mijnheer Verheij. En zeker als we dat met elkaar hebben afgesproken.

De heer **VERHEIJ** (vvd). Ja voorzitter, het verschil is dat we het hier niet hebben over de besluitvorming door private partijen die de investering zelf gaan doen, we hebben het hier over publieke besluitvorming over het bestemmingsplan, zodat de private partij vervolgens zijn stappen kan gaan

zetten. Ik ben het ermee eens, dat in de position paper inderdaad een grafiekje staat, waarin de financiering voor het bestemmingsplan staat.

De heer **ACHBAR** (denk). En daar gaat het mij om.

De heer **VERHEIJ** (vvd). Maar wat uiteindelijk telt zijn de in de position paper groen afgedrukte harde voorwaarden. Dat zijn de voorwaarden waarvan we hebben gezegd: die moeten echt geregeld zijn voordat we van de kant gaan. En deze voorwaarde is niet opgenomen in de zeventien voorwaarden van de position paper.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan, mijnheer Achbar. Een interruptie van mijnheer Simons nog.

De heer **ACHBAR** (denk). Nou ja, wij hopen dan ook oprecht dat- Sorry?

De **VOORZITTER**. Ja, gaat uw gang.

De heer **ACHBAR** (denk). Wij hopen dan ook oprecht dat de coalitie niet blindelings met 23-22 voor het bestemmingsplan gaat stemmen, maar ook echt kijkt naar de financiële problemen die dit plan zou creëren in de eventuele toekomst. En indien er geen geld meer komt vanuit private organisaties, zal de gemeente moeten bijspringen en naar alle waarschijnlijkheid misschien wel de Eneco-gelden hiervoor gebruiken. Het plan is op dit moment niet financieel uitvoerbaar en zoals onze collega van de SP in de commissie ook al zei: show us the money. Tot zover de eerste bijdrage, voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Simons heeft een vraag aan mijnheer Verheij.

De heer **SIMONS** (lr). Ja, ik heb een vraag aan mijnheer Verheij en ik wil toch eigenlijk wel, wat mijnheer Achbar ook zegt, even overnemen, dus show us the money, mijnheer Verheij.

En daarna mijn vraag aan u. U geeft een mooi voorbeeld, van het Erasmus MC. Het ene verschil met deze zaak is, dat de directie van het Erasmus MC vanaf dag één volledig heeft gezegd: wij gaan hiervoor. We zijn nu drie en een half jaar na de position paper en de BVO heeft nog steeds geen 'ja' gezegd. En sterker nog: de aandeelhouders moeten er ook nog over stemmen. Hoe kijkt u daar dan tegenaan? De vergelijking die u maakt gaat toch op dit punt gewoon mank? Ook de vergelijking met allerlei gewone bestemmingsplannen gaat mank. Ik spreek u ook nog aan als voorzitter van het Warmtebedrijf, waar u heeft geconstateerd dat wij als gemeente natuurlijk op verschillende cruciale punten niet hebben opgelet, wat heeft geleid dat we in het financiële moeras zitten bij het Warmtebedrijf. Hoe ziet u dat hier? Want die private investeerders hebben na drie en een half jaar nog steeds geen 'ja' gezegd. Wat is het risico volgens u nu, als wij dit bestemmingsplan aannemen en zij denken: nou, de gemeente is aan boord, de gemeente lapt straks gewoon bij? Want Feyenoord City kan het niet, dat heeft geen geld meer. Hoe kijkt u daar nou tegenaan?

De heer **VERHEIJ** (vvd). Nou, het is heel simpel. De gedachte dat de gemeente wel bijlapt, deel ik in de verste verte niet, want daar gaan wij als gemeenteraad namelijk over en ik acht het zeer onwaarschijnlijk dat de gemeenteraad zegt: wij lappen wel bij. De VVD zal in ieder geval daar 'nee' op zeggen, dat hebben we vanaf het begin in 2016, toen we het hierover hadden, gezegd: 40 miljoen en geen cent minder, liever minder. Geen cent meer, liever minder. Dus ik ben daar niet zo bang voor. Mocht onverhoopt Feyenoord, dat wel degelijk zijn commitment heeft uitgesproken en verdergaat in dit traject, uiteindelijk toch zeggen: we doen het niet, ja, dan doen we het niet. En dan gaan we opnieuw een plan maken. Daar dient u ook een motie voor in, mijnheer Simons. Om te zorgen dat dat dan ook snel gebeurt, en die steunen wij. Maar op het moment dat dat nieuwe stadion niet rondkomt omdat men

het financieel vanuit de private markt niet rond krijgt, dan gaat de VVD in ieder geval niet bijlappen. En dan gaat dat dus niet door en dan hebben we dus ook geen financieel risico voor de gemeentelijke begroting.

De heer **SIMONS** (lr). Kijk, dat is mooi. Als ik deze redenatie volg dan is er natuurlijk geen enkele reden om vandaag voor het bestemmingsplan te gaan stemmen en dan wil ik ook voorstellen om uw gezonde verstand en uw redenatie te volgen en gewoon met elkaar te concluderen dat het vandaag gewoon te vroeg is voor het bestemmingsplan. Laat eerst de financiering maar rondkomen en dan het bestemmingsplan alsnog. Scheelt ons een boel werk en een boel gedoe in de toekomst en ook een boel geld. Dat was het, mijn vraag aan mijnheer Verheij.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Verheij, kunt u daar nog iets over zeggen?

De heer **VERHEIJ** (vvd). Ja voorzitter, nu het bestemmingsplan niet vaststellen betekent dat we ook alle andere ontwikkelingen in Feyenoord City, die zo van belang zijn voor deze stad, waaronder de woningbouw, on hold zetten en dat we daar dus niet mee verdergaan. Ik hoor Leefbaar Rotterdam, net als een aantal andere partijen, continu schreeuwen dat het te langzaam gaat met de woningbouw en vervolgens als puntje bij paaltje komt, als er besluiten genomen moeten worden om die woningbouw mogelijk te maken en te versnellen, dan stemmen ze tegen. Ja op die manier kan je geen stad besturen.

De heer **SIMONS** (lr). Ja, ik heb dan toch nog een vraag aan mijnheer Verheij, want hij weet, net als ieder ander, als het stadion niet doorgaat, dan is de woningbouw ook van de baan. Want die woningbouw is helemaal afgestemd op het nieuwe stadion, dus er zal een heel nieuw bestemmingsplan moeten komen sowieso. Dus er gaat gewoon sowieso niks gebeuren als dat nieuwe stadion niet

doorgaat. Ook dus vanuit deze redenatielijijn is het natuurlijk zeer onverstandig om nu een bestemmingsplan vast te gaan stellen.

De heer **VERHEIJ** (vvd). Voorzitter, zoals mijnheer Simons ook weet, gaan de eerste palen voor de eerste woningen van de ontwikkelaar al de grond in. Die vallen dan weliswaar net buiten de plangrens van dit bestemmingsplan, maar die gaan wel degelijk op dit moment al de grond in. En de woningbouw binnen de plangrenzen volgt. Dus er is geen enkele reden om te veronderstellen dat er dan helemaal niets gaat gebeuren. Dat is gewoon onjuist.

De heer **SIMONS** (lr). Nou ja, ik moet constateren dat mijnheer Verheij terecht zegt: er wordt nu niet gebouwd binnen het gebied, buiten het gebied. Dus dat vind ik een rare vergelijking. En er gaat helemaal geen paal de grond in als het stadion niet doorgaat. Dan zijn we met z'n allen gewoon weer vijf jaar verder. Dus dan zijn alle partijen gedupeerd. Dus ook vanuit dat punt, ik gebruik gewoon de woorden en de redenatie van mijnheer Verheij, het is gewoon heel verstandig om vandaag pas op de plaats te maken.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja dank u, voorzitter. Ik heb een vraag aan mijnheer Verheij, want ik hoorde hem daarnet antwoorden: onder andere het loskoppelen van het stadion en het ruimtelijk kader. Dus ik heb eigenlijk een vraag aan mijnheer Verheij. Ik ga er dus van uit dat u voor ons amendement stemt om dat los te koppelen.

De heer **VERHEIJ** (vvd). Nee voorzitter, want vanuit private ontwikkelingen, zowel van Feyenoord als van andere partijen die iets willen in dit gebied liggen er initiatieven op tafel die dit ruimtelijk kader nodig hebben om gerealiseerd te kunnen worden. Dat is de reden dat we dit bestemmingsplan vaststellen, namelijk om te faciliteren dat de private initiatiefnemers hun plannen kunnen gaan uitvoeren. Dat is de manier waarop we deze stap maken en

dat gaan we dus ook in Feyenoord City doen. En dus stemmen wij tegen het amendement dat u voorstelt.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dat verrast me, maar dank voor uw antwoord.

De **VOORZITTER**. Helder. Dan gaan we naar mevrouw Eskes.

Mevrouw **ESKES** (cda). Ja dank u wel, voorzitter. Ja, vandaag bespreken we het bestemmingsplan Feyenoord City. En zoals elke keer in elke discussie over Feyenoord City doet dat de gemoederen hoog oplopen. Ik heb ook afgelopen week een volle mailbox aangetroffen met mensen die dan wel fors tegenstander zijn van de vaststelling van dit bestemmingsplan uit angst dat dit een onomkeerbare stap is, alsook van voorstanders die juist een beroep op ons doen om dit bestemmingsplan vast te stellen om Feyenoord hierbij ook een toekomst te geven. Dus je ziet dat voor- en tegenstanders beiden zich roeren op dit moment. En dat is ook niet gek, want het gaat om een grote ontwikkeling, een belangrijke ontwikkeling en een ontwikkeling die raakt aan de emotie van de Feyenoorders en dat is natuurlijk geheel niet verwonderlijk. Wat ons betreft staan wij achter dit bestemmingsplan. Het is voor ons een belangrijke ontwikkeling, waarbij je ziet dat het de ontwikkeling van het nieuwe stadion, het beoogde nieuwe stadion, mogelijk maakt, maar tegelijkertijd ook de gebiedsontwikkeling mogelijk maakt. En zoals mijnheer Verheij zojuist zei: op dit moment wordt er al net buiten de plangrenzen gebouwd. Met dit bestemmingsplan maken we ook de grote woningbouw binnen het plangebied mogelijk. En de vraag aan de wethouder is eigenlijk: op het moment dat dit bestemmingsplan is vastgesteld, kunnen we dan in ieder geval ook voortvarend aan de slag met de plots die niet direct gerelateerd zijn aan de ontwikkeling van het stadion? Zodat we in ieder geval die

woningbouw flink naar voren trekken? Dan hebben we het er in de discussie over hoe om te gaan met het bestemmingsplan. Want mocht nou in het onverhoopte geval, wij hopen natuurlijk van harte dat het stadion doorgaat, maar als dat niet zo blijkt te zijn, omdat de financiering niet rondkomt, of dat anderszins er obstakels komen, dan is het goed dat de wethouder de aanpassing heeft gedaan waardoor Feyenoord in de Kuip kan blijven voetballen. Maar als je dan nu al zou willen bestemmen om ook renovatie daar mogelijk te maken, dan leg je het wel heel beperkt vast. Want voor veel zaken is gewoon opnieuw onderzoek nodig, is de inpassing vermoedelijk ingewikkeld, want de vraag is of dat op de huidige plot volkomen mogelijk gemaakt wordt. Dus wat ons betreft zullen we het amendement van Leefbaar Rotterdam, maar ook van de andere partijen, zeker niet steunen. Wij zullen wel de motie van mijnheer Simons steunen, die vraagt om op het moment dat het niet doorgaat wel voortvarend met Feyenoord aan de slag te gaan. Dat is wat ons betreft in eerste instantie aan Feyenoord om vervolgens te bedenken wat zij willen als dit nieuwe stadion niet doorgaat. Maar als zij van mening zijn dat renovatie dan op zijn plek is, dan vind ik ook dat de gemeente actief moet faciliteren dat daar ook vlot meegewerkt wordt aan de planvorming. Tot zover voorzitter, dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mijnheer Tak.

De heer **TAK** (pvda). Ja, dank u wel, voorzitter. De Partij van de Arbeid Rotterdam heeft haar steun destijds aan Feyenoord City gegeven, omdat wij werk willen maken van Zuid. Voor ons staat ook vandaag dat voorop. Wij zien in dit bestemmingsplan de kans om het gebied rondom De Veranda een kwaliteitsimpuls te geven om zo Rotterdam voor meer mensen weer een stukje mooier te maken.

Voorzitter, ik kan dus niet genoeg benadrukken dat wat de PvdA betreft het bestemmingsplan dus bovenal een plan is voor meer woningen en een kwaliteitsimpuls in een prachtig stuk van Rotterdam. Dit neemt echter niet weg dat wij serieuze zorgen hebben, want hoewel wij het vandaag niet hebben over de financiële haalbaarheid van Feyenoord City, is het voor iedereen duidelijk dat onze geliefde club grote financiële risico's neemt met dit project. Zij balanceert hiermee letterlijk op de grenzen van haar financiële kunnen. Tijdens de commissievergadering een paar weken geleden is mij duidelijk geworden dat wij deze zorgen niet zomaar naast ons neer kunnen leggen. De afgelopen weken heb ik kunnen zien hoe mensen met passie voor de club zich oprecht zorgen maken over het besluit dat wij vandaag hier met elkaar nemen. Zij zijn bang dat we onze Kuip verwaarlozen met dit bestemmingsplan. Hoewel de meeste van deze mensen geen voorstander zijn van Feyenoord City, is het niet zo dat wij vandaag lichtvaardig over hun zorgen mogen heen stappen. Het is namelijk simpelweg zo, dat wanneer het nieuwe stadionplan onverhoopt mocht stranden, wij als gemeenteraad goed moeten hebben nagedacht over: wat dan? Wat mijn fractie betreft moet het college in een dergelijk scenario een maximale inspanning leveren om het opknappen van de Kuip met voorrang mogelijk te maken. Daarom staat onze handtekening onder de Leefbaar-motie: 'Zet de Kuip niet buitenspel'. Het is onze gezamenlijke opdracht om met de lessen uit het verleden in ons achterhoofd onszelf nu wel goed voor te bereiden op de gevolgen van het eventueel stranden van dit project. Laat ik vooropstellen dat wij het liefste Feyenoord City tot een succes zien worden. Maar het is naïef om vandaag blind over de financiële risico's heen te stappen. Wij hebben dan ook maar één essentiële vraag aan het college. Is zij ervan overtuigd dat zij met dit bestemmingsplan alles heeft gedaan om de gebiedsontwikkeling en de toekomst van de Kuip veilig te stellen, ook als

onverhoopt de financiering van het stadion niet rondkomt? Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Voorzitter, meermalen is mij gevraagd: waarom heeft 50PLUS toch ingestemd met het ontwerpen van het Masterplan? Nou voorzitter, als nieuw raadslid in 2018 ging ik ervan uit dat we eerlijke en transparante politiek zouden bedrijven in deze raad. Maar het hele project Feyenoord City hangt aan elkaar van geheime documenten, van valse voorwendselen en van aaneengeregen leugens. Al eind 2018 werd ons voorgelegd om de besluitvorming rond de bouw van een nieuw stadion uit te stellen. Het bleek de start van meer dan drie en half jaar vertraging over een nieuw stadion. En het ergste van alles, dit college voelt zich nergens verantwoordelijk voor. Want de gemeente bouwt niet maar de club Feyenoord doet dat. Want de gemeente koopt niet de grond onder het stadion maar de Stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas, de Stigam doet dat. De Stigam mag de financiële kastanjes uit het vuur halen voor dit college. En financieel is dat allemaal goed geregeld met de BNG zegt de wethouder. Maar de heer Van Rossum meldde in de openbare technische sessie dat het niet rond is met de Bank Nederlandse Gemeenten. De heren van de Stigam, Van Rossum alsook de Jong gaven duidelijk aan dat men pas onder de lening kan trekken als er nog achtergesteld vermogen bij komt. Maar wethouder Kurvers geeft even makkelijk de onjuiste informatie dat het allemaal rond is met de Bank Nederlandse Gemeenten. Ook zijn de financiën voor een nieuw stadion totaal niet geregeld. Erger, de voetbalclub Feyenoord staat op de rand van bankroet. De gronden waar het stadion moet komen zijn nog niet verworven. Er is geen enkele garantie. Maar wel komt het college vandaag met een bestemmingsplan van het gebied. Een plan dat alleen maar kan

als er een nieuw stadion komt. Maar over dat stadion mogen we het niet hebben want dat wordt al tweeënhal jaar uitgesteld. Wie is hier nou simpel? De oppositie of de coalitie die dadelijk met de gebruikelijke 23/22-stemmen het bestemmingsplan aanneemt? En dat terwijl we in de position paper op bladzijde 9 bikkelhard hebben afgesproken dat we eerst de financiën rond het stadion zouden regelen alvorens over te gaan tot vaststelling van een bestemmingsplan. En dat terwijl de voltallige oppositie in de laatste raadsvergadering middels drie moties inzage heeft geëist in de financiële situatie rond het nieuwe stadion en dat met 23/22-stemmingen weggestemd heeft zien worden. In de position paper staat dat de financial close en de gunning van het stadion voor het bestemmingsplan moet plaatsvinden. Maar deze raad en ook de vorige raad wordt door meneer Berg en de wethouders Van Gils en Kurvers in het ootje genomen voorzitter. Want beide trajecten zijn tegelijk gestart en het hele nieuwe stadion loopt in haar proces al mijlenver achter op het bestemmingsplan. De coalitie lapt de hele position paper aan zijn laars, want voorzitter, de kaarten zijn wel geschud als het om het nieuwe stadion gaat. Er ligt vandaag een bestemmingsplan Feyenoord City voor en ondanks dat het nieuwe stadion financieel een drama zal gaan worden, zal de gehele coalitie achter haar college aanlopen en het bestemmingsplan aannemen. Met 23 tegen 22 stemmen wordt deze stad bestuurd en de praktisch de helft van de Rotterdammers opzijgezet. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Dan wil ik graag naar mijnheer Meeuwissen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Duidelijk.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja dank u wel, voorzitter. Voorzitter, wat een vliegwielt had moeten zijn voor de ontwikkeling van het gebied rondom onze Kuip werkt nu al jaren als enorme rem op de ontwikkeling

van woningbouw in dit gebied. Na jaren van praten, praten, praten ligt er nog altijd geen enkele steen op een andere steen. Dit megalomane plan en de afhankelijkheid van deze gemeente van de besluiten van de voetbalclub Feyenoord zijn natuurlijk te idioot voor woorden. Er moeten dringend huizen worden gebouwd, echter dit college staart zich blind op een nieuw, veel te duur stadion. Knettergek, in de woorden van de PVV. Het zal als geen verrassing komen dat de PVV tegen het Masterplan Feyenoord City stemt, zolang dit onlosmakelijk verbonden is met de bouw van het nieuwe stadion. Daarom dien ik weer een motie in: 'Definitief stekker uit Feyenoord City Stadion'. Tot zover, voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Meeuwissen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 8. Definitief stekker uit Feyenoord City Stadion

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020, ter bespreking van (herziene) voorstel bestemmingsplan Feyenoord City; Constaterende dat:

- het nieuwe stadion geen vliegwielt is maar een enorme belemmering voor de gebiedsontwikkeling;
- het woningtekort in Rotterdam ongekend hoog is;
- Rotterdam al Nederlands mooiste stadion, de iconische Kuip, heeft;

Overwegende dat:

- Feyenoord nog steeds de financiering van het nieuwe stadion niet rond heeft;
- Feyenoord nog steeds geen definitieve beslissing over het stadion heeft genomen;

Verzoekt het college:

- onmiddellijk definitief te stoppen met het Feyenoord City Stadion-project en aan de slag te gaan met het bouwen van woningen;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. M.J.P. Meeuwissen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Ik dank u zeer. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Dank u wel voorzitter. Voorzitter, allereerst wil ik namens GroenLinks de vele indieners van een zienswijze en allen die de moeite hebben genomen om in te spreken over Feyenoord City enorm bedanken. Deze inbreng heeft op veel punten tot verbeteringen geleid, als het gaat om bouwhoogtes et cetera. Het bestemmingsplan Feyenoord City biedt het planologische kader voor de gebiedsontwikkeling waarmee meer dan 3700 woningen, een verbetering van de buitenruimte en mobiliteit en een nieuw stadion mogelijk wordt gemaakt. De kwaliteitsimpuls voor Rotterdam-Zuid, het toevoegen van woningen, het verbeteren van de buitenruimte staat voor GroenLinks voorop in dit bestemmingsplan. En ja, ook wij hebben zorgen over het stadionplan. Dit is een groot project voor stadion en club, dat risico's met zich meebrengt. Niet voor niets is dit al het vijfde stadionplan en nog eens een extra spanning in de huidige tijd, waarin het betaald voetbal hard geraakt wordt. Wij hebben dan ook kennisgenomen van alle e-mails en bezorgde berichten die ons hierover hebben bereikt. Tegelijkertijd maakt dit bestemmingsplan de plannen van private initiatiefnemers mogelijk, die passen binnen het eerder door de raad vastgestelde Masterplan. Met de toets van Deloitte op de zeventien voorwaarden van de position paper in opdracht van de COR die begin volgend jaar wordt opgeleverd, blijven we dan ook de stappen die nog gezet moeten worden door de initiatiefnemers kritisch volgen en toetsen. Een aantal moties dat al is ingediend hebben wij medeondertekend. De motie 'Een kunstzinnige buitenruimte', die oproept om beeldende kunst in de buitenruimte van Feyenoord City te tonen, de motie 'Ruimte voor maatschappelijk initiatief', beide van D66, om betaalbare huisvesting te bieden voor

maatschappelijke initiatieven in Feyenoord City, omdat we zien dat dit soort plekken in de hele stad onder druk staan. Daarnaast steunen we, op verzoek van onder andere de bewonersorganisatie De Veranda, de 'Supermotie' van de VVD, waarin gezocht wordt naar manieren om samen met de Provincie ruimte te zoeken voor een buurtsupermarkt voor alle huidige en nieuwe bewoners in dit stadsdeel. Ook zullen wij voor de motie: 'De Kuip niet buitenspel' van Leefbaar Rotterdam stemmen. Tot zover, voorzitter.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Mijnheer Jonker.

De heer **JONKER** (sp). Dank u wel, voorzitter. Ik ben te horen en te zien?

De **VOORZITTER**. Zeker.

De heer **JONKER** (sp). Ik hoor u niet.

De **VOORZITTER**. Ik hoor u wel en zie u wel.

De heer **JONKER** (sp). Ik hoor u zachtjes. U moet het dit keer zonder mijn kerstboom op de achtergrond doen.

De **VOORZITTER**. Oh, oké.

De heer **JONKER** (sp). Dat is geen probleem?

De **VOORZITTER**. Nee, is die opgehaald?

De heer **JONKER** (sp). Nee, de piek hing scheef, dus ik dacht: laat ik u er maar niet mee lastigvallen. Voorzitter, dank u wel. De SP stemt tegen het voorliggende bestemmingsplan Feyenoord City. Het bestemmingsplan is losgekoppeld van het nieuwe stadion waar ooit dit hele plan voor was opgesteld. Dat heeft ongekende gevolgen. Het nieuwe stadion speelt geen rol meer bij de vaststelling van het bestemmingsplan. Het bestemmingsplan gaat ervan uit dat de Kuip nog als voetbaltempel kan blijven bestaan zolang

het nieuwe stadion nog in aanbouw is, als het er ooit van komt. Het klinkt sympathiek, maar het is in feite de doodsteek voor de Kuip. Als wij vandaag het bestemmingsplan aannemen, kan de Kuip nooit meer aan alle omgevingseisen voldoen. Geluidsoverlast, milieueisen, vervoer, noem maar op, het wordt een woonwijk rond de Kuip. Als dit bestemmingsplan wordt aangenomen, kan de Kuip geen derde ring meer bouwen, geen aanpassingen doen volgens een nieuw businessmodel, dus geen extra inkomsten, hetgeen juist was wat ze wilden. Dus ze worden dan gedwongen in een nieuw stadion te gaan spelen.

Voorzitter, boven het hele project hangen veel financiële gevaren. Een ervan is dat alles wordt afgewend op de Stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas. Dit is de stichting voor de gebiedsverwerving waarin projectontwikkelaar Heijmans in de Raad van Toezicht en tevens in de directie zit. Een volgens juristen hoogst onwenselijke situatie waarin de slager zijn eigen vlees keurt. De SP heeft afgelopen maanden al tevergeefs om opheldering verzocht waarom u deze constructie toestaat. Een ander manco is dat u zelf nog geeneens over de jaarrekening van deze stichting beschikt. De Stigam, zoals die wordt afgekort, wordt alleen gefinancierd door de Bank Nederlandse Gemeenten. Geen enkele commerciële bank heeft tot nu toe willen instappen.

Een tweede gevaar is dat de huidige Kuip is beleend bij Goldman Sachs, als ik het goed zeg. Overigens ook de toekomstige inkomsten uit de Kuip vallen daaronder. Hoe ze dat allemaal willen doen en wanneer het misgaat, niemand die het weet bij Stadion NV, die nu overigens een verlies draait van 12 miljoen. De bedoeling was om de voetbalclub weer in de vaart der volkeren op te stoten. De voetbalclub wordt nu een strop om de nek gelegd door projectontwikkelaars. Harde financiële toezeggingen ontbreken. De harde waarheid is dat we de Kuip bij het grofvuil

gooien als voetbaltempel, we ongelooflijk veel financiële risico's gaan nemen die niet zijn gedekt en dat waarschijnlijk de voetbalclub dit niet doorheeft op dit moment. Het zou natuurlijk ook mooi zijn geweest als er een groot draagvlak onder de Rotterdamse bevolking zou zijn voor een nieuw stadion van een half miljard, maar de SP heeft gezocht, maar wat we ook deden, dit niet kunnen ontdekken. Wat de SP wel opvalt en meevalt is dat bij Leefbaar Rotterdam het enthousiasme voor een nieuw stadion aan het slinken is. Leefbaar Rotterdam heeft kennelijk meer feeling met de man in de straat dan dit college. Een voorspelling: onze raad gaat vanavond of vannacht met 23 tegen 22 stemmen, een bestemmingsplan goedkeuren dat de Kuip om zeep helpt. Dat terwijl nog niet duidelijk is of Feyenoord dat nieuwe stadion haalbaar acht. En komt dat nieuwe stadion er hopelijk, dus niet onverhoopt, maar hopelijk niet, dan kunnen we die plek aan de Maas altijd nog volbouwen met 1200 of misschien wel 1500 extra woningen. Bouwen, bouwen, bouwen, voorzitter, waar heb ik dat eerder gehoord? Tot zover, dank u wel.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja dank u, voorzitter. Ja voorzitter, met het bestemmingsplan Feyenoord City wordt er een planologisch kader verschaft voor een luchtkasteel. De Stichting gebiedsontwikkeling aan de Maas, kortweg de Stigam heeft geen geld. Het gaat lenen bij de BNG-bank als het bestemmingsplan onverhoopt wordt vastgesteld. En ze leent nu ook geld bij een commerciële partij, namelijk Weverskade BV, die een hypotheek op de grond heeft gekregen. Maar die partij heeft niks met Feyenoord, heeft niks met het voetbal, heeft niks met stadions, niks met Rotterdam. Die heeft vooral wat met geld. En wij gaan dus bedrijven uitkopen en een nieuw stadion neerzetten om de zakken van deze leningverstrekker te vullen. Waar zit de

publieke waarde, voorzitter? Als de Stigam het niet mee trekt, verklaart ze zich gewoon failliet en dan heeft de leningverstrekker het eerste recht van verkoop en de BNG-bank kan fluiten naar zijn geld. Maar dat is wel gemeenschapsgeld. We hebben al eerder aangegeven wat er allemaal op het bordje van deze Stigam terecht is gekomen. Het is een hele waslijst. Het is niet alleen maar de grond die zij moet verwerven, het betreft planschade, onteigening, verplaatsing van de radarpost, verplaatsing van een gasleiding, verplaatsing van sportdetailhandel naar de Strip, ontmanteling van een tankstation, ontmanteling van gebouwen die per ongeluk in de weg staan, archeologisch onderzoek, eventuele verwijdering van explosieven, enzovoorts, enzovoorts. En oh ja, de overkluizing van het spoor, want momenteel zoekt het stadion naar externe financiering van de langsdam en landaanwinning. Dat geef ik u op een briefje, hier gaat de Stigam zich ook voor lenen. En waarom? Nou simpel, dat stadion zal en moet er komen. Ook als de gemeente over een paar jaar met een failliete stichting zit, een gebiedsontwikkeling die niet af is en het zelf ter hand moet nemen, en een stadion dat jaarlijks verlies lijdt. De bouwwereld, die is niet aansprakelijk, de huidige wethouders zijn ook niet meer aansprakelijk. Nee, de gemeente zal weer moeten gaan dokken. En zo is het altijd geweest en zo zal het nu ook gaan. Het worden gouden tijden voor reclamanten die in beroep gaan bij de Raad van State over dit bestemmingsplan. Waar kunnen ze het zoal over hebben? Natuurlijk, over de financiële uitvoerbaarheid van het plan. De komst van een nieuw stadion rammelt aan alle kanten. Er wordt nu nog altijd gezocht naar 50 miljoen, terwijl er voor 70 miljoen aan boterzachte intenties zijn uitgegeven. En we weten allemaal hoeveel inspanningsverplichtingen waard zijn in de wereld van het vastgoed, namelijk helemaal niets, voorzitter.

En dan de gebiedsontwikkeling waar voorstanders van Feyenoord City zo graag prat op gaan. De publieke waarde zit goeddeels in fase 3 en 4 en niets in deze fasen is zeker. Het is allemaal afhankelijk van marktomstandigheden. We gaan dus een voetbalstadion neerzetten met als doel gebiedsontwikkeling, terwijl die gebiedsontwikkeling mogelijk nooit gaat gebeuren. Het is echt de wereld op zijn kop. En voorzitter, de Partij voor de Dieren is hier niet allemaal verantwoordelijk voor en wij verzoeken iedereen die momenteel aan de collegetafel zit, die hier wel verantwoordelijk voor is, straks flink wat actieve herinnering te hebben. Dit met het oog op de verhoren tijdens de raadsenquête Feyenoord City die er over pakweg vijf of tien jaar zal zijn. De Partij voor de Dieren heeft in ieder geval gedaan wat zij kon om deze historische vergissing tegen te gaan. Wij komen daarom met twee amendementen die ervoor zorgen dat de Kuip kan worden gemoderniseerd en dat er meer woningen in het plangebied kunnen komen. Een krachtig derde amendement zorgt ervoor dat de stadionsdiscussie wordt losgeweekt van de gebiedsontwikkeling. Want in die ontwikkeling zit de publieke waarde.

En verder komen wij nog met twee moties. De eerste motie zorgt ervoor dat de raad het exploitatieplan van Feyenoord City gaat vaststellen. Zo kunnen we later namelijk nooit zeggen dat we het niet geweten hebben. En de tweede motie roept op tot uiterste zorgvuldigheid bij het in zee gaan met Stadion Feyenoord NV, want dat is immers een bijna failliete onderneming. Te triest voor woorden, werkelijk waar. Maar ja, de moties zijn logisch. Oké, dank u wel, voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van der Velden heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Raad stelt exploitatieplan Feyenoord City vast

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Feyenoord City;

Constaterende dat:

- de gebiedsontwikkeling Feyenoord City onder de Crisis- en herstelwet valt;
- op basis van Artikel 7c lid 10 van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet het college de bevoegdheid krijgt een exploitatieplan vast te stellen bij het verlenen van omgevingsvergunningen in het kader van deze gebiedsontwikkeling;
- deze bevoegdheid regelt dat er pas omgevingsvergunningen kunnen worden verleend als de kosten voor de gemeente kunnen worden verhaald op ontwikkelaars;

Overwegende dat:

- uit de vele zienswijzen op het bestemmingsplan Feyenoord City naar voren is gekomen dat er gerede twijfels zijn over de financiële uitvoerbaarheid van de gebiedsontwikkeling;
- Stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas - het vehikel dat de gebiedsontwikkeling financieel voor elkaar moet krijgen - geen geld heeft om bedrijven uit te kopen;

Verzoekt het college:

- de raad in de gelegenheid te stellen een besluit te nemen over het exploitatieplan van Feyenoord City, voorafgaand aan het verlenen van omgevingsvergunningen;
- En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. R.T.J. van der Velden

Motie 2. Kredietwaardigheidstoets Stadion Feyenoord N.V.

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Feyenoord City;

Constaterende dat:

- het bestemmingsplan Feyenoord City de komst van een nieuw voetbalstadion mogelijk maakt;

- de gemeente Rotterdam reeds voor 7.941.000 euro een aandeel heeft in Stadion Feyenoord N.V., een private partij die het initiatief tot de komst van een nieuw stadion neemt;

- de gemeente voorts in principe bereid is voor 40 miljoen euro een aandeel te nemen in het nieuwe stadion middels investering in een nog op te richten naamloze vennootschap dan wel in Stadion Feyenoord N.V.;

Overwegende dat

- Stadion Feyenoord N.V. al een aantal jaar dieprode cijfers schrijft;

- zij van de ontwikkelkosten voor het nieuwe stadion zo'n 15 miljoen euro uit eigen kas heeft betaald;

- de investering van de gemeente Rotterdam door deze private partij eerst gebruikt wordt om de eigen kas weer te vullen en leningen af te betalen, nog voordat er überhaupt één paal de grond in gaat;

- de gemeente om die reden een enorm risico loopt met de voorgenomen investering;

Verzoekt het college:

- gepaste zorgvuldigheid ("dus diligence") te betrachten alvorens met 40 miljoen euro te investeren in Stadion Feyenoord N.V. dan wel een hieraan gelieerde naamloze vennootschap, door middel van het in kaart brengen van de risico's en het doen van boekenonderzoek;

- de raad te rapporteren over deze risicoanalyse en het onderzoek;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. R.T.J. van der Velden

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

Mijnheer Van der Velden heeft de volgende amendementen ingediend.

Amendement A. De Kuip is en blijft een stadion

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020,

ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Feyenoord City;

Besluit het bestemmingsplan Feyenoord City als volgt aan te passen:

- Artikel 8 lid 8.1 als volgt te wijzigen:

- a. een stadion zoals bedoeld in artikel 1 lid 1.63;
- b. geluidsevenementen zoals bedoeld in artikel 1 lid 1.34;
- c. horeca tot en met categorie 2 uit de Staat van Horeca-activiteiten behorende bij deze regels;
- d. dienstverlening;
- e. hotel;
- f. leisure;
- g. kantoren;
- h. maatschappelijke voorzieningen;
- i. voorzieningen ten behoeve van wandelen, verblijven en spelen, zoals trottoirs, voetpaden en trappen;
- j. gebouwde parkeervoorzieningen;
- k. voorzieningen voor rijdende en stilstaande voertuigen, zoals rijstroken, fietspaden, parkeerplaatsen;
- l. ter plaatse van de aanduiding 'cultuurhistorische waarden': tevens behoud en bescherming van de aan het gebied eigen zijnde cultuurhistorische waarden;
- m. voorzieningen behorend bij bovengenoemde functies, zoals laad- en losvoorzieningen, groen, geluidswerende voorzieningen, water, ontsluitingswegen en -paden en duurzame energievoorzieningen;

- Artikel 8 lid 8.2.2 sub a te schrappen;

- Artikel 8 lid 8.2.2 sub b als volgt te wijzigen:

b. de bouwhoogte bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte (m)' aangegeven bouwhoogte;

- Artikel 8 lid 8.2.2 sub c toe te voegen met de volgende tekst:

a. in afwijking van het bepaalde in artikel 2.4 wordt de bouwhoogte van gebouwen en overkappingen als volgt gemeten:

1. vanaf 4.1 m NAP tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een overig bouwwerk met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

- Artikel 8 lid 8.5.1 te schrappen;

- Artikel 8 lid 8.5.2 te schrappen;

- Artikel 8 lid 8.5.3 als volgt te wijzigen:

De berekende geluidsbelasting bedraagt ten hoogste:

a. als gevolg van geluidsevenementen: 90 dB(C) ter plaatse van bestaande woningen in en in de omgeving van het plangebied;

b. als gevolg van geluidsevenementen: 95 dB(C) ter plaatse van overige woningen in het plangebied;

c. als gevolg van voetbalwedstrijden 70 dB(A) in de avond ter plaatse van nieuwe geluidsgevoelige functies;

d. het aantal geluidsevenementen bedraagt maximaal twaalf per jaar;

e. de maximale duur van een geluidsevenement bedraagt twaalf uur;

f. voetbalwedstrijden en geluidsevenementen mogen niet in de nachtperiode (vanaf 24.00 uur) plaatsvinden;

g. voetbalwedstrijden mogen maximaal 50 keer per jaar plaatsvinden;

h. geluidsevenementen mogen ten hoogste drie dagen achter elkaar plaatsvinden.

Indien twee of drie dagen achter elkaar een geluidsevenement plaatsvindt, mag slechts één van deze geluidsevenementen meer dan vijf uur duren en moet dit

geluidsevenement uiterlijk om 24.00 uur eindigen. De overige geluidsevenementen mogen maximaal vijf uur duren en moeten uiterlijk om 23.00 uur eindigen;

i. per jaar mogen maximaal zes geluidsevenementen plaatsvinden, die eindigen tussen 23.00 uur en 24.00 uur

waarbij de volgende dag een reguliere werkdag is;

- Artikel 8 lid 8.5.4 te schrappen;
- Artikel 8 lid 5.5 te schrappen;
- Artikel 8 van toepassing te laten zijn voor het gedeelte van de locatie met bestemming GD-DSZ die grenst aan de locaties waarop Artikel 8 en Artikel 23 van toepassing zijn en de verbeelding van het bestemmingsplan Feyenoord City overeenkomstig aan te passen;
- Artikel 23 te schrappen, Artikel 8 van toepassing te laten zijn voor de locatie van Artikel 23 en de verbeelding van het bestemmingsplan Feyenoord City overeenkomstig aan te passen;
- De maximale bouwhoogte voor de locatie waarop Artikel 8 van toepassing is, te stellen op 70 meter en de verbeelding van het bestemmingsplan Feyenoord City overeenkomstig aan te passen.

Toelichting:

Wij willen dat De Kuip een volwaardig voetbalstadion blijft, nu en in de toekomst. Mét de mogelijkheid tot uitbreiding. Dit amendement voorziet hierin. Het schrappen van enkele leden van Artikel 8 is noodzakelijk om de status van De Kuip als stadion te handhaven en er geen misverstand over te laten bestaan dat De Kuip dat in de toekomst ook zal zijn. Het (gedeeltelijk) schrappen van Artikel 9 en Artikel 23 en het breder van toepassing verklaren van Artikel 8 is nodig om in de toekomst te borgen dat er voldoende ruimte is voor De Kuip om uit te kunnen breiden. Dit amendement moet in samenhang worden gezien met het amendement 'Meer woningen' dat eveneens wordt ingediend.'

w.g. R.T.J. van der Velden

Amendement B. Loskoppeling
stadiondiscussie en ruimtelijk kader

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Feyenoord City;

Besluit het bestemmingsplan Feyenoord City als volgt aan te passen:

- De plangrenzen zodanig aan te passen dat de locaties met de bestemmingen GD-KUIP en WG-KPRK, het gedeelte van de locatie met bestemming GD-S ten noorden/oosten van de Korte Stadionweg alsmede het gedeelte van de locatie met bestemming GD-DSZ die grenst aan de bestemmingen GD-KUIP en WG-KPRK geen onderdeel uitmaken van het bestemmingsplan Feyenoord City;
- Artikel 8 en Artikel 23 overeenkomstig te schrappen en de verbeelding van het bestemmingsplan Feyenoord City aan te passen.

Toelichting:

Door aanhoudende onzekerheid over het welslagen van de initiatiefnemers van een eventueel nieuw stadion aan de Maas (bestemming: GD-S) om de financiering en de benodigde vergunningen rond te krijgen, is het ons inziens prematuur om de locatie van deze bestemming toe te voegen aan dit bestemmingsplan. Mochten de initiatiefnemers wel slagen, dan kan voor deze locatie een separaat bestemmingsplan worden opgesteld. Wij stellen daarnaast voor de locatie van het huidige stadion in het plangebied (bestemming: GDKUIP) tevens uit het voorliggende bestemmingsplan te halen. Voor deze locatie kan ook een separaat bestemmingsplan worden opgesteld. Met dit amendement krijgt het plangebied van Feyenoord City nog steeds een ruimtelijk kader en wordt gebiedsontwikkeling mogelijk, maar ondervindt zij geen hinder van de voortslepende discussie over een eventueel nieuw stadion en het wegbestemmen van het huidige stadion zodra een eventueel nieuw stadion gereed is.'

w.g. R.T.J. van der Velden

Amendement C. Meer woningen

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Feyenoord City, Besluit het bestemmingsplan Feyenoord City als volgt aan te passen:

- Artikel 12 te schrappen;
- Artikel 15 van toepassing te laten zijn voor het gedeelte van de locatie met bestemming GD-S ten noorden/oosten van de Korte Stadionweg en de verbeelding van het bestemmingsplan Feyenoord City overeenkomstig aan te passen;
- Aanduiding (w) zoals verwoord in Artikel 15 lid 15.1 sub j toe te voegen aan deze locatie en de verbeelding van het bestemmingsplan Feyenoord City overeenkomstig aan te passen;
- Artikel 34.1.6 als volgt te wijzigen:
- De huidige tekst te schrappen;
- De volgende tekst toe te voegen:

Functie	Oppervlakte	Aantal woningen
Wonen		2.000
Dienstverlening	*	
Hotel	*	
Leisure	*	
Kantoren	*	
Maat-schappelijke voorzieningen	*	

*indien toepassing wordt gegeven aan de afwijkingsbevoegd in artikel 34.1.15 bedraagt de maximale gezamenlijke oppervlakte aan de genoemde functies 5.000 m² bvo.

Toelichting: De locatie met bestemming GD-S ten noorden/oosten van de Korte Stadionweg is een prachtige locatie voor meer woningen. Het is zonde om daar een stadion te bouwen, terwijl er verderop al eentje staat. Wij kiezen voor woningen. Dit amendement moet in samenhang worden

bezien met het amendement 'De Kuip is en blijft een stadion' dat eveneens wordt ingediend.'

w.g. R.T.J. van der Velden

De amendementen zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

Ik dank u zeer. Zo hebben we, denk ik, alle fracties gehad. Dan stel ik u voor dat wij kort gaan schorsen voor een sanitaire stop en anderszins. Ik schors de vergadering tot 16.45 uur. Dan hoop ik dat ik u weer aan het scherm hier krijg. De vergadering is geschorst.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER**. Wethouder, u heeft van mij het woord gekregen.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Voorzitter? Ik ga gewoon beginnen, mijn pc haperde. Dank u wel voorzitter. Wij hebben vorig jaar met elkaar een Masterplan vastgesteld met een ruime meerderheid in uw raad, een brede steun. En in dat Masterplan is eigenlijk ook besloten hoe de uitwerking van dit bestemmingsplan eruitziet. Een prachtige ontwikkeling, een aantal van u refereerde er al aan, ook mevrouw Kockelkoren en ook mijnheer De Roon: het groen, de kwaliteitsverbetering en nou zijn er ook, zoals mijnheer Verheij zei, 3700 huizen bij. Een prachtige ontwikkeling voor Zuid, waar ook mijnheer Tak aan refereerde, want daar is het ons om te doen. Wat dus vandaag ter bespreking voorligt is een bestemmingsplan. En dan gaat het eigenlijk over goede ruimtelijke ordening, maar ik merk, en ergens begrijp ik dat ook wel, dat er heel veel vragen bijgehaald worden die eigenlijk nu niet voorliggen, want nu hebben we te toetsen hoe het zit met die goede ruimtelijke ordening.

Ik zou eerst wat willen zeggen over de financiële haalbaarheid, want zowel mijnheer Achbar als mijnheer Simons hebben daar vragen over gesteld, ook anderen. Ik zal daar toch even wat helderheid over verschaffen, bij hoe dat werkt in een bestemmingsplan en in een reguliere bestemmingsplanprocedure. En daarna zou ik de vragen willen beantwoorden die open staan. Tot slot hoop ik aan te komen bij de amendementen en de moties die zijn ingediend.

Als het gaat om die financiële haalbaarheid dan is het belangrijk om bij een bestemmingsplan altijd voldoende uitzicht te hebben op de uitvoerbaarheid, de financiële haalbaarheid. Het hoeft niet allemaal helemaal dichtgeregeld te zijn en in kannen en kruiken te zijn. In dat geval zouden we bijna geen bestemmingsplan meer vast kunnen stellen. We maken het planologisch mogelijk. Ik denk dat dat belangrijk is. Wij denken dat hij voldoende haalbaar is, omdat er bijvoorbeeld een grondexploitatie ligt die sluitend is. Omdat zowel Feyenoord-Stadion als Feyenoord-club hebben gezegd: we gaan samen die laatste fase in. En aan het eind maken wij die keus, de definitieve keus of we het ook echt gaan doen. Dat is ook logisch, dat heeft altijd zo in het spoorboekje gezeten. We hebben een Stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas, mevrouw Verkoelen refereerde daar ook al aan, die heeft de BNG-financiering rond. Het klopt inderdaad wat u zegt, dat daarmee nog achtergesteld vermogen geregeld moet zijn. Ik kan u melden dat dat in de tussentijd ook geregeld is en daarmee is de totale financiering van de stichting in fase 1 rond. Andersom geldt het ook, dat voor veel partijen juist een vastgesteld bestemmingsplan bijna een randvoorwaarde is, een extra stapje is, een extra aanmoediging om ook tot financiering over te gaan. Niet in de laatste plaats voor uw gemeente zelf. We hebben, in de position paper geeft u dat ook zelf aan, om

die erfpacht te kunnen doen willen wij zelf ook dat er een omgevingsvergunning is en een vastgesteld bestemmingsplan. Daarin zit dus ook die volgorde besloten en daaraan werken wij dus ook volkomen met en in lijn met die position paper, anders dan mijnheer Simons betoogde.

En dan kom ik ook aan bij de vragen van mijnheer Simons. Ik heb net wat gezegd over de volgorde en de financiële haalbaarheid en de uitvoerbaarheid. U refereerde ook aan de gesprekken met meerdere banken. En we hebben u volgens mij eerder geïnformeerd dat er met banken gesproken is. Ik vind het ook goed dat er met meerdere banken gesproken is, dat is ook een verantwoordelijkheid van de stichting zelf. En we hebben u gerapporteerd over de uitkomst dat de BNG aan boord is. En inmiddels is ook het achtergesteld vermogen er. Volgens mij is dat een goede zaak. Ik zou het zelf ook fijn vinden en ook aanmoedigen bij de stichting als er nog meer banken bij komen. Hoe meer mensen, hoe meer vreugd, maar ook hoe sterker de draagkracht, dus dat zou ik ook aanmoedigen.

De **VOORZITTER**. Een vraag van mijnheer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Ja, Ik zal me maar inhouden, want anders gaan we weer allerlei discussies uit de commissie overdoen. Maar één punt dat de wethouder net naar voren brengt, we werken volgens het spoorboekje, dat klopt gewoon niet. In de position paper staat heel duidelijk aangegeven: eerst de financial close en dan het bestemmingsplan. Dat wil ik toch nog wel even onder de aandacht van de wethouder brengen, want hij kan wel zeggen dat we volgens de door ons afgesproken procedures werken, maar dat is gewoon niet zo. U kan het zelf lezen.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Ja dank u wel. Inderdaad, met het gevaar dat we in herhaling vallen van de besprekingen in de commissie, in de position paper staat

ook dat de gemeente zelf ook zekerheden zoekt om over te gaan tot het erfpachtcontract. En één daarvan is een onherroepelijk bestemmingsplan. Dat betekent ook dat we vandaag het bestemmingsplan moeten vaststellen, om het met die voorwaarden te doen die we onszelf ook gunnen om zekerheid te hebben dat er ook echt een nieuw stadion gerealiseerd kan worden. Nou, dus ik denk dat we daarin niets gek doen. Ik zou nog even kort terug willen.

De **VOORZITTER**. Wethouder, nog even, mijnheer Jonker heeft een vraag.

De heer **JONKER** (sp). Ja dank u wel, voorzitter. Een vraag aan de wethouder: jaarrekeningen van de Stichting, daar beschikt de gemeente niet over. Hoe komt dat eigenlijk? Dank u voorzitter.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Ja dank u wel. Bij schriftelijke vragen die u heeft gesteld, hebben we dat beantwoord. Wij rapporteren op de meest recente informatie die wij van de Stichting krijgen, dat verwerken we steeds in de voortgangsrapportages. Ik wil ook nog een keer benadrukken dat de Stichting zelf aanwezig is geweest, zeer recent, om al uw vragen direct te kunnen beantwoorden. Wat mij betreft organiseren we dat nog een keer, mocht u nog aanvullende vragen voor hen hebben. En dan kunt u ook die direct stellen. Ik denk dat dat belangrijk is, want we hebben natuurlijk wel gekozen met elkaar voor een private ontwikkeling waar we juist ook een deel van het risico wegleggen bij de gemeente, die verantwoordelijkheid daarmee dus ook bij de andere kant leggen. Maar dat betekent ook dat als we vanuit die structuur blijven werken en ook de verantwoording naar de gemeenteraad afleggen.

Mijnheer Simons had het ook over een overleg met de burgemeester. Ik weet dat onze burgemeester zeer betrokken is bij deze stad, ik heb vanmorgen gehoord dat hij veel heeft gegeven, maar ook twee keer

zoveel heeft teruggekregen. Maar daar hoort natuurlijk ook bij dat er tal van overleggen plaatsvinden, over de Tour de France, Eurovisie Songfestival, Codrico-ontwikkelingen bij de Rijnhaven. De burgemeester is geïnvolveerd en die is betrokken en die laat zich regelmatig bijpraten, maar dat betekent niet dat daar toezeggingen zijn gedaan. Want we hebben gewoon een position paper, we hebben een kader van uw raad, waarbinnen we werken. Eén ervan is dat position paper, de andere het Masterplan dat reeds is vastgesteld, en vandaag ligt dat bestemmingsplan voor.

Dan zou ik verder willen gaan met de beantwoording van de vragen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Simons heeft nog een vraag aan u.

De heer **SIMONS** (lr). Wethouder, we hebben het niet over de Tour de France, we hebben het niet over de Rijnhaven, we hebben het over Feyenoord City. Het overleg waar ik aan refereerde, daar is dus ook druk uitgeoefend op de BVO om in september gewoon klare wijn te schenken. Nou, zoals u weet is in het interview met Rijnmond geen klare wijn geschonken. De opdrachtgever voor het hele project, het hart van het project, besluit als het hun uitkomt. Dus ja, dat overleg, daar kunt u luchtig over doen, maar ik heb gewoon ook, laat ik maar even mensen noemen, gesproken die bij dit overleg aanwezig zijn geweest. En ik heb gewoon daarin vernomen dat de burgemeester heeft gezegd: wat er ook gebeurt, dit project gaat gewoon slagen. Daar ga ik alles voor doen. Nou, wij wisten helemaal niet van dat overleg, dat is ook niet gemeld. En in dit dossier vind ik het gewoon wel heel relevant, dat we ook gewoon geïnformeerd worden over dit soort overleggen en wat daar al dan niet wordt toegezegd. En ik vraag mij ook af: kijk, ik heb de vier namen net in mijn bijdrage genoemd, dat gaat wel over de voorzitter van het stadion, de voorzitter van Feyenoord, wethouder Van

Gils en onze burgemeester. Ja, en dat is toch niet zomaar iets, waar we zomaar even luchtig aan voorbij kunnen gaan? Ja. Dus dat is gewoon een gezellig gesprekje geweest, waar een kopje koffie is gedronken, een sigaar is gerookt en we deden een plas en alles bleef zoals het was, of zoiets.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Ja dank u wel. Mijnheer Simons vraagt mij inzicht te geven in een gesprek waar ik zelf niet bij ben geweest. Dat kan ik natuurlijk verder niet en ik heb de burgemeester driftig zien knikken dat er geen sigaren zijn gerookt en ook geen toezeggingen zijn gedaan. Daar wil ik het bij laten voor nu. Belangrijk om te benadrukken is dat we met het bestemmingsplan besluiten tot een planologisch kader. Daarmee besluiten we niet definitief tot financiering, dat komt echt later. Deloitte is ook bezig met het toetsen van uw position paper onder leiding van uw COR dat volgt echt later in de tijd. Andersom geldt wel, en dat punt had ik al gemaakt, dat een vastgesteld dat het bestemmingsplan de laatste financiers ook misschien weer over de brug kan trekken.

Dan ga ik door naar mijnheer De Roon, die had vragen over geluid. En ja, we hebben te maken met geluid belaste situaties. We hadden al aangegeven, ook in de commissie: dit zijn hele technische, ingewikkelde discussies. We hebben gerekend met het worst-case-scenario en bij bestaande bouw kun je natuurlijk aanvullende maatregelen nemen met isolatie et cetera. Er is, trouwens ook goed om te weten, nog niet gerekend met een maatregel die je kunt nemen bijvoorbeeld door bebouwing een deel van het geluid af te laten schermen. En dan nog, want dat was uw vraag, bestaande bouw moet ook voldoen binnen de wet- en regelgeving die we hebben en dat voldoet binnen die geluidsnormen die we hebben gesteld met elkaar.

Mevrouw Eskes en ook mijnheer Tak, u gaf aan: ja op dit moment stellen we het

bestemmingsplan vast, maar we willen ook graag tempo op die huizen en op die huizenbouw. Ik heb u reeds toegezegd, want dat heeft u inmiddels ook al gezien in de laatste voortgangsrapportage, dat we daar steeds zullen rapporteren over wat kan er wel, wat kan er per ontwikkeling, eventueel geïsoleerd, zoals het Mallegatpark, versneld en dan voorgetrokken worden, zodat we sneller die huizen krijgen waar we met z'n allen op zitten te wachten en dat zullen we via de voortgangsrapportage ook blijven doen. Dan de vraag: wat als, en wat dan. We hebben inmiddels een allonge op het contract getekend. En we hebben ook al met elkaar gezegd: moeten we ons even herbezinnen dan zullen we ontzettend balen en dan herpakken we ons ook ontzettend snel. En ja, dan gaan we weer aan de slag, want we gaan IJsselmonde niet laten zitten en daar kunt u van op aan en dat hebben we inmiddels ook met een allonge op het contract met de Stichting geregeld. Hetzelfde geldt eigenlijk voor dit bestemmingsplan, want dat was de vraag van mijnheer Tak. Heeft u er nou alles aan gedaan binnen dit bestemmingsplan? Nou ja, ik gaf net al aan, een bestemmingsplan is een planologisch kader, dus je kunt daar maar een beperkt aantal dingen in regelen. Wat we wel hebben gedaan is de Kuip gewoon bestemd zoals dat nu ook is. Daarmee ook gewoon in plaats daarvan een overgangsrecht hebben, dat er gewoon ingezet en daarmee hebben we een stap gemaakt. En ik heb u reeds eerder gezegd, het vaststellen van dit bestemmingsplan door uw raad zal ook wel weer gezien worden als aanmoediging voor andere financiers. Dus daarmee doen we ook weer wat we kunnen doen om alle risico's te mitigeren. Al is het maar weer mooi een stapje de goede kant op zetten met elkaar.

Mevrouw Verkoelen, ik heb net al wat gezegd over de financiering en dat die nu ook met achtergestelde leningen rond is. Richting mijnheer Jonker zou ik willen zeggen: u geeft aan dat u een derde ring

wilt op de huidige Kuip, maar dat kan in het huidige bestemmingsplan ook niet. Dat is toch ook wel een misvatting die leeft. Ik zou kortheidshalve ook willen verwijzen naar de wethoudersbrief die ik u heb gestuurd waarin precies opgenomen staat: wat kan er nu en wat kan er in het nieuwe bestemmingsplan? U kunt dat rustig teruglezen.

Dan kom ik bij de amendementen die u heeft ingediend. Het amendement A, 'De Kuip is en blijft een stadion'. Ja, dit amendement is niet conform het Masterplan. En de onderliggende studies en de onderzoeken ontbreken. Want op het moment dat je wel iets extra's wil, want u heeft het over de mogelijkheden tot uitbreiding, dan hebben we het toch weer over een derde ring, over die voetprint, maar dat is nu ook beperkt in het bestemmingsplan en er zullen onderliggende onderzoeken gedaan moeten worden en die zijn niet gedaan, dus dit amendement vervalt.

Amendement B: 'Loskoppeling stadiondiscussie en ruimtelijk kader'. Dat kan ook niet. U wilt eigenlijk het oude bestemmingsplan dan laten bestaan. Daarbij krijg je een beetje een gemankeerd gebied omdat dat in elkaar overgaat. We willen juist het nieuwe bestemmingsplan dat daarvoor in de plaats komt. En deze zou ik dan ook willen ontraden.

Amendement C, 'Meer woningen'. Nou, ik ben blij dat de Partij voor de Dieren ook meer woningen wil. Wat me wel verbaast is dat zij dat doen zonder dat daar onderzoek aan vooraf is gegaan, want als ik de Partij voor de Dieren goed ken, is dat juist iets waar ze ook aan hechten, dat al die onderliggende onderzoeken ook gedaan zijn en dit invoegen zou het bestemmingsplan ook niet Raad van State-proof maken. Deze moet ik dan ook ontraden.

Dan amendement D: 'Toekomst voor een icoon'. Alhoewel we onze Kuip een hele

warme en mooie toekomst gunnen, kan ik dit amendement niet omarmen om dezelfde redenering. De onderliggende onderzoeken die gedaan moeten worden, iets van milieueffecten et cetera, die zijn niet gedaan, dus hij kan ook niet. Maar ik wil wel verwijzen naar de motie die ook is ingediend en daar kom ik zo op. Want dan kom ik bij de moties in de volgorde van binnenkomst.

De **VOORZITTER**. Wethouder, nog over het vorige punt, mijnheer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Ja dank u voorzitter. Wethouder, als er een bestemmingsplan is en daarin staat dat er een gebied bestemd is voor winkels, en die winkels besluiten te gaan uitbreiden, die besluiten een verdieping hoger omhoog te gaan, dan moeten er inderdaad een aantal onderzoeken gedaan worden en aan een aantal voorwaarden worden voldaan, maar dan hoeft het bestemmingsplan toch niet gewijzigd te worden?

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Ja, het uitbreiden van een stadion met extra bezoekers, extra verkeersstromen, extra geluid is echt wat anders.

De heer **SIMONS** (lr). Maakt niet uit. Geef nou gewoon eens antwoord op mijn vraag. Ik geef u een heel simpel voorbeeld. Een bestemmingsplan bestemd voor winkels, die winkels die besluiten een verdieping erop te zetten. Een tweede ring, om in de discussie te blijven. Daar moeten onderzoeken voor gedaan worden, dat weten we allemaal. Mijn vraag is: moet het bestemmingsplan gewijzigd worden?

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Dat hangt van de situatie af. Nou laat ik een recent voorbeeld nemen zoals Coolsingel 75, daaruit blijkt dat ook alle onderliggende onderzoeken gedaan moeten worden en er ook een besluit van uw raad nodig is. En we hebben in het oude bestemmingsplan deze mogelijkheden ook niet, die zitten dus ook niet in het nieuwe bestemmingsplan.

En die kun je dus ook niet zomaar weggeven, omdat je echt even goed moet kijken planologisch. Kan het? Past het? Past de bouwvelop? Hoe groot wordt dat stadion dan? Hoe dicht komt dat bij de weg? Kan het überhaupt? Hoe zit het met extra supportersverkeersstromen? Et cetera. En je kunt dat niet zomaar nu erin stoppen.

De heer **SIMONS** (lr). Nou ja, kijk, ik moet constateren dat u geen antwoord op mijn vraag geeft, omdat u weet, dat u dat antwoord niet kunt geven. Kijk, wat wij nu willen, is in het nieuwe bestemmingsplan gewoon voldoende ruimte voor de oude Kuip opnemen en dat er daarna nog allerlei onderzoeken moeten gebeuren, dat weten wij ook. Maar uw stelligheid voor alle amendementen dat het niet kan, is gewoon onjuist. Ik heb net een voorbeeld gegeven. U geeft er geen antwoord op, omdat u weet dat u er geen antwoord op kunt geven, omdat u dan uw eigen verhaal onderuithaalt. En ik heb een beetje de moed opgegeven dat ik u nog kan overtuigen. Maar goed, ik wil het toch even naar voren hebben gebracht.

De **VOORZITTER**. Helder. Wethouder, u kunt verdergaan.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Ja dank u wel. As ik de analogie mag gebruiken: als we van een kleine winkel een hele grote maken met hoogteverschil et cetera, dan zal daar aanvullend onderzoek naar moeten worden gedaan, naar wat de consequenties daarvan zijn voor de omgeving, wat er planologisch allemaal kan. Zo simpel is het en dat geldt ook voor ons stadion. We kunnen dat nou eenmaal niet zo opnemen, want er is gewoon een nieuwe procedure voor nodig. Want we moeten het gewoon op een nette, goede manier doen.

Motie 1: 'Raad stelt exploitatieplan Feyenoord City vast'.

De **VOORZITTER**. Volgens mij is mijnheer Simons nog niet helemaal tevreden. Mijnheer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Nee kijk, ik moet gewoon concluderen dat de politieke wil er niet is. Dat is wat anders dan dat het niet kan. Als je het van een andere route aanvliegt, zou het wel kunnen, maar de politieke wil is er gewoon niet. Nou, dat is ook het goed recht van dit college, maar dat wil ik toch wel even gezegd hebben.

De **VOORZITTER**. Waarvan akte. Wethouder, u kunt verdergaan.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Dank u wel. Ik denk dat de politieke wil en een eventuele wat-als-discussie en een doorstart van de Kuip, daar hebben we het ook in de commissie over gehad, er wel degelijk is, maar daar zal ik straks op terugkomen bij uw motie.

De raad stelt een exploitatieplan vast, het gaat om een bepaling uit de Crisis- en herstelwet. Daarbij werken wij in Rotterdam met anterieure overeenkomsten, waarin het kostenverhaal georganiseerd wordt en verwachten dus ook helemaal geen exploitatieplan te gaan maken. Deze motie zou ik willen ontraden.

Motie 2: 'Kredietwaardigheidstoets Stadion Feyenoord City'. De suggestie die ook in deze motie zit, dat de middelen ingezet zullen worden om daar aan de andere kant gaten te vullen, deel ik niet. Sterker nog: we zullen afspraken maken dat het een beetje gelijk opgaat en daar zullen we ook scherp op zijn. En tot slot wil ik verwijzen naar de toetsing die ook gedaan wordt door Deloitte en uw COR en deze motie zou ik willen ontraden.

Motie 3: 'Een kunstzinnige buitenruimte'. Mede namens wethouder Kasmi. Eigenlijk roept de motie op te onderzoeken in hoeverre het mogelijk is om beeldende kunst in de buitenruimte te etaleren. Wij gaan voor een buitenruimte die in het teken

staat van sport en beweging die daarin een uitdaging biedt. En ik denk dat in een gebied waarbij we 3700 woningen toevoegen en met misschien wel tienduizend mensen, zoals mijnheer Verheij zei, die hoort ook mooi en gaaf te zijn, dus ik neem het graag op, of het college neemt het graag op zich om te gaan onderzoeken wat daarin de mogelijkheden zijn. We zullen daarin naar verschillende budgetten moeten kijken. Deze kan ik omarmen.

De motie 'Ruimte voor maatschappelijk initiatief in Feyenoord City'. U roept op bij de verdere uitwerking te onderzoeken om maatschappelijke initiatieven en betaalbare huisvesting te bieden voor een langere periode en hierover terug te koppelen aan de raad. Nou, we hebben reeds aangegeven, je kunt dat in een bestemmingsplan niet vastleggen, dat was ook een vraag in uw raad in de commissie. We hebben wel gewerkt met een referentiewaarde, dus we zoeken natuurlijk naar maatschappelijke initiatieven die passen bij de schaal van het gebied, die daar ook tot hun recht komen. Deze motie zou ik willen omarmen, want ik neem het graag op me om te kijken wat daarin mogelijk is.

Dan de motie 'Zet de Kuip niet buitenspel'. Daarin komt de politieke wil, mocht het onverhoopt niet doorgaan. Mocht het onverhoopt niet doorgaan, dan zit hier een college dat ook door wil gaan, met IJsselmonde, daarom dat onderonsje op dat contract met de Stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas, maar zeker ook bereidwillig blijft ten opzichte van Feyenoord, die dan ook zelf wel zal moeten bepalen wat ze zelf wil. Ik denk dat dat dan een belangrijk uitgangspunt is. We hebben het in de commissie ook gehad over dat het geen carte blanche is. We hebben net een beetje discussie gehad over die onderzoeken, dat daaraan dan wel voldaan moet worden. Maar de politieke wil is er dan en deze motie bekrachtigt dat, dit kan ik omarmen.

De Partij Voor de Vrijheid, ja u zei het zelf al, deze motie hebben we vaker gezien en voor de zoveelste keer zou ik hem willen ontraden. Want we lopen gewoon keurig netjes in het spoorboekje en ik denk dat we met dit bestemmingsplan een mooie stap maken in de goede richting.

De 'Supermotie'. Ik vind het ook een super motie, want ik merk dat vaker bij grote gebiedsontwikkelingen, als we woningbouwproductie op stoom krijgen, dan zien we dat we soms gebieden toevoegen waar honderden, in dit geval duizenden woningen komen. Die mensen moeten ook een boodschapje kunnen doen. Natuurlijk, ik wil eigenlijk ook weer niet dat al die auto's straks weer in de file staan om in Keizerswaard en aan de Beijerlandse laan hun boodschappen te gaan doen. Tegelijkertijd willen we die winkelcentra, die krachtige economische centra, ook wel weer behoeden. Daar hebben we eigen gemeentelijk beleid voor, dat staat ons nu voor een deel ook in de weg om overal supermarkten in de stad willen hebben. En tegelijkertijd heeft de Provincie hier ook beleid op, omdat zij ook wil dat kernen en dorpen hun krachtige economische centrum houden en supermarkten niet de centra uithollen. Nou is Rotterdam een stad van vele centra, vele dorpen, dus ik denk dat uw motie de vinger op de zere plek legt. Ik neem graag op me om te kijken wat hier wordt geregeld in ons eigen beleid. Ik denk dat dat een goede stap is, de hand in eigen boezem te steken. Maar ook afstemming te zoeken met de Provincie over wat er wel kan. Maar wel op een manier dat we het bestemmingsplan niet onnodig belasten en het Raad van State-proof houden. En dat is ook wat deze motie doet. Ik zie uit naar de discussie. Deze motie kan ik omarmen.

Dan heeft collega Bokhove nog twee moties op het gebied van mobiliteit, voorzitter.

De **VOORZITTER**. Ja. Wethouder Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Voorzitter, ben ik hoorbaar? Hartstikke fijn. Er zijn twee moties ingediend op het vlak van mobiliteit. En de eerste is gericht op de jongeren die naar school gaan in Feijenoord. En voor de studenten om daar parkeermogelijkheden te blijven continueren, ondanks dat daar een knip wordt aangelegd. In de commissie hebben we aangegeven dat dat onwenselijk is. Het is ook niet de wens van de school om automobilititeit bij leerlingen te stimuleren. Het is ook geen wens van de school om daar extra parkeerplaatsen aan te leggen. Dus die wil ik ontraden.

Er is een gewijzigde motie ingediend na de bespreking over een parkeeroplossing voor forenzen. Het lijkt mij een goed plan om te kijken naar welke andere park-en-ride-mogelijkheden bij bestaande of toekomstige NS-stations op Zuid kunnen worden gerealiseerd. Dus die wil ik omarmen.

De **VOORZITTER**. Wethouder, is er iets?

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Nee hoor, ik ben heel snel klaar. Ik dacht: ik zal kort en krachtig zijn.

De **VOORZITTER**. Een abrupte punt. Ik verwachtte nog meer, maar dat was het dan. Is er behoefte aan een tweede termijn? Misschien niet een tweede termijn, maar een enkele vraag mag natuurlijk ook. Mevrouw Verkoelen?

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Ja, ik heb wel een enkele vraag. Ik snap helemaal, voorzitter, niet, dat de wethouder niet aanwezig was bij het gesprek waar mijnheer Simons op wees. Nou wil toch het toeval dat ik recht tegen de voorzitter aankijk, die daar wel bij aanwezig was. Ik zou het op prijs stellen als u even uw functie aflegde als voorzitter, en vervolgens antwoord gaf op de vragen van mijnheer Simons hierover. Want dan weten we namelijk uit de eerste hand hoe het gegaan

is. Dat kon wethouder Kurvers niet doen. Tot zover, voorzitter.

De **VOORZITTER**. Met alle plezier. Als mijnheer Van Schaik beschikbaar is, wil ik daar wat over zeggen. Mijnheer Van Schaik, wilt u de hamer overnemen?

De heer **SIMONS** (lr). Ja, ik heb nog een vraag, voorzitter, voor u uw stoel verlaat. Ja, misschien heb ik wat gemist, maar ik mis nog wethouder Van Gils. Ik heb volgens mij een aantal vragen van financiële aard gesteld en waar wethouder Van Gils over gaat en niet wethouder Kurvers. Wethouder Kurvers heeft ze in algemene zin in ieder geval voor een klein deel beantwoord. Maar ik wil graag wethouder Van Gils ook gewoon even in beeld hebben en dat hij die vragen van mij beantwoordt. En ook refererend naar het gesprek waar wethouder Van Gils wel aanwezig was en wethouder Kurvers niet en wethouder Van Gils wel. Dus ik wil ook graag van hem horen of er wel of geen sigaren zijn gerookt.

De **VOORZITTER**. Ik check even of wethouder Van Gils beschikbaar is, voordat ikzelf nog iets zeg. Hij is beschikbaar. Wethouder Van Gils, wilt u daar iets over zeggen?

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Ja, allereerst dat er geen sigaren zijn gerookt, niet toen en nooit op dat punt. Het was een voortgangsgesprek, maar de burgemeester zal daar zo dadelijk wat over zeggen. Daar hebben we het vooral gehad over zeg maar even de impact van corona om weer te kunnen gaan spelen met publiek. En wat de financiën door corona deden voor de BVO. We hebben tegen elkaar gezegd, zij onderling vooral: wij willen echt heel graag dat het stadion doorgaat, komma, maar we hebben nog wel even tijd nodig, want met name, lukt het binnen het bouwbudget en lukt het om de financiering rond te krijgen en die businesscase? Dus we willen heel graag, maar het moet kunnen. Wij hebben gezegd: wij willen ook heel graag, maar het

moet passen binnen de position paper. Dat is buitengewoon helder. En laten we gewoon hard werken met begrip voor de situatie. Dat is in het gesprek aan de orde geweest. En over de financiering. Over de financiering van de Stichting, daar heeft volgens mij collega Kurvers wat over gezegd. De stand van zaken op de financiën van het stadion is buitengewoon helder aan de orde geweest in de laatste commissie MPOF, daar is verteld over de stand van dat moment bij de voortgangsrapportage, die ook eerder recent besproken is. En de vraag: hoe zit het nou in de volgorde van de dingen? Voorzien is een financial close in september. Dat betekent dat er een financial commitment moet zijn, namelijk: wij willen dit gaan doen. Dat zet je dan in werking en dat rond je af in september en in juni. En daarvoor is nodig dat er bij de financial close een onherroepelijk bestemmingsplan is en daarvoor is nodig dat het bestemmingsplan wel eerder is vastgesteld. Dus dat is de volgorde der dingen. En met name die randvoorwaarde 5, dat er een onherroepelijk bestemmingsplan is, voordat wij met die veertig miljoen komen, ons aandelenkapitaal en onze erfpachtconstructie. Dat vraagt om die zekerheid te hebben. En dat is volgens mij geheel en al, en dat heeft volgens mij collega Kurvers buitengewoon helder uitgelegd, voorzien in de toetsing die op dit moment loopt door Deloitte en onder regie van uw COR. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. Dan ga ik kijken of mijnheer Van Schaik beschikbaar is. Hij neemt niet op.

Vindt u het goed als ik vanuit mijn plek hier de vraag, een enkele vraag nog beantwoord? Want mijnheer Van Schaik is blijkbaar niet beschikbaar.

De heer **SIMONS** (lr). Ja voorzitter, wat mij betreft in ordetijd, want ik heb net als service van de zaak, wethouder Van Gils het hele betoog gemaild, omdat hij geen assistent meer heeft. Hij moet het allemaal

zelf doen. Ik krijg bijna medelijden met hem. Ik heb gewoon een vraag uit die voortgangsrapportage van oktober. Daar heb ik gewoon gezegd, daar bent u onvolledig geweest. Afgelopen maandag heeft Carl Berg op de aandeelhoudersvergadering van het Stadion N.V. gewoon gezegd dat er geen voortgang is geboekt. Als ik de voortgangsrapportage lees, dan zijn er allemaal weer stappen, goede stappen gezet. In ieder geval, dat wordt tenminste gesuggereerd, en dat kun je in alle commissies terugzien, dat het steeds de goede kant op gaat. Dat is een concrete vraag die ik gewoon heb gesteld en waar ik geen antwoord op heb gekregen. En ook dat het consortium van banken, en u weet zelf wel waar ik het over heb, van het voorjaar zich gewoon deels heeft teruggetrokken in verband met de coronacrisis. Ik heb daar nooit iets over gelezen in de brieven van u. Dus kunt u daar nog iets over vertellen? Dat zijn even de twee vragen die ik toch nog wel even voor de wethouder heb. En dan nog een derde vraag, die ik ook heb gesteld: ja, hoe ziet nou het financiële risicoprofiel voor de gemeente eruit als we straks het bestemmingsplan goedkeuren? Maar ja, als de investeerders dan pas instappen, private equity en dergelijke, die krijgen hun geld wel, de banken zullen dan ook wel meegaan. Maar er is nog maar één partij dan die financiële tegenvallers straks kan opvangen en dat zijn gewoon wij. Dat is gewoon de gemeente Rotterdam, want Feyenoord kan het niet betalen, of ze betalen het wel, maar dan kunnen ze geen voetballers meer inhuren, dus dat lijkt me ook gewoon heel erg onhandig. Kunt u daar nog eens even op ingaan?

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). In de voortgangsrapportage en ook in de commissie MPOF is buitengewoon helder gezegd door het stadion hoe de stand was met de financieringen. Of daar vorige week in een aandeelhoudersvergadering of in andere gremia binnen de Feyenoordfamilie nieuwe actualiteiten zijn, ik heb ze niet

gehoord. Ik ken ze niet, maar we rapporteren ook via de regeling grote risicovolle projecten aan u en dat zijn geen dagkoersen met iedere keer de stand van het gewas. Tenzij er grote, belangrijke dingen zijn, en dan hebben we gewoon onze actieve informatieplicht. Dus wat u zegt, wat er gisteren gemeld zou zijn, ken ik niet en is niet tot bij de gemeente gekomen. Dus meer kan ik daar niet over zeggen.

Tweede, over het eigenlijk wat algemenere betoog, wie loopt er straks een risico? Dat betoog is volgens mij bij voortduring gedaan. De position paper is daar buitengewoon helder in, die wordt getoetst op alle aspecten. Dat gebeurt door uw raad door Deloitte en onder regie van de COR in het tijdpad wat we met elkaar afgesproken hebben. Dus ik vind het echt te losjes, voorzitter, om daar nu even te zeggen: nou maar dit betekent toch allemaal en dan over de algemene financiële risico's gaan praten. Dus dat is wat ik daarover kan zeggen.

Het bankenconsortium waar het in het voorjaar over ging, ik denk dat u doelt op de financiering voor de Stichting waar toen de BNG en anderen zeiden: we zijn zo druk met die eerste lockdown van corona, we gaan met onze eerste ring klanten, en dat zijn de overheden zelf, aan de gang en dat heeft een zekere vertraging bij de BNG gegeven om hun financiering rond te maken. Daar is volgens mij uitgebreid over gesproken en daar heeft u ook antwoorden van het college gekregen op dat punt toen daar vragen over gesteld zijn. Tot zover, voorzitter.

De heer **SIMONS** (lr). Ja voorzitter, ik ben toch nog niet echt tevreden over de antwoorden van de wethouder, want ik val ook bijna van mijn stoel af. De wethouder van zo'n belangrijk project weet niet wat er afgelopen maandag door Carl Berg is gezegd bij de aandeelhoudersvergadering. Nou, ik heb het gewoon op band staan, dus ik kan het geluidsfragment naar alle

raadsleden toesturen. En u haalt ook een aantal dingen door elkaar. Carl Berg is in onze commissie geweest en een maand later is pas die voortgangsrapportage geweest. Daar praten we dus over de periode september-december. En we kregen eerst te horen van de gemeente dat er 15 miljoen tekort was, toen kregen we van Carl Berg te horen dat het nog 50 miljoen was. En Carl Berg heeft dus afgelopen maandag letterlijk gezegd, nogmaals ik kan het geluidsfragment naar u toesturen of naar de andere raadsleden, dat er nog steeds 50 miljoen tekort is. Dat er nog in geen enkel opzicht schot in de zaak zit. En wethouder, ik als raadslid weet dit, omdat ik gewoon boven op dit dossier zit, maar de wethouder die verantwoordelijk is voor financiën met zo'n belangrijk dossier, weet dat niet. Ik geloof het gewoon niet, ik geloof u gewoon niet. Het kan toch niet zo zijn, dat het verhaal wordt verteld dat de aandeelhouders van Feyenoord gewoon beter geïnformeerd worden dan de raadsleden op zo'n belangrijk dossier, terwijl we nu voor een bestemmingsplan moeten kiezen. Ik vind het onbegrijpelijk.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Ja, ik vind het echt een karikatuur. Als de aandeelhoudersvergadering dat is, zeg maar binnen de gremia van dit geheel hun communicatie doen, dan is dat aan hen. Dat gaat niet onmiddellijk op dagkoersen, dat wij een persbericht uit gaan geven of een brief aan de raad. Omgekeerd is het ook niet zo dat er onmiddellijk een RvC- en aandeelhoudersvergadering bij Feyenoord plaatsvinden, als er Begrotingsraad in de gemeente is. Dus we hebben een hele ordelijke procedure, in het normale ritme, juist bij grote risicovolle projecten om u daarover te informeren. Daar houden we ons aan en dan gaan we niet verwarring stichten door iedere keer als er wat is te zeggen: nu is het dit of dat. Als dat betekent een nieuwe lockdown voor de financiën voor de betaald voetbalorganisatie voor het lopend seizoen. Dat is best een zorg, voor alle betaald-voetbalclubs in Nederland, maar dat is

geen reden om te zeggen: we gaan u nu ineens brandbrieven schrijven. Dus zo zit de wereld in elkaar. Ik kan het niet mooier maken dan dat het is. En wij worden netjes geïnformeerd, de contacten zijn goed. En dat op hoofdlijnen men over dat laatste stuk van die financiering zegt: en dat moeten we voor die tijd geregeld hebben, net als dat het bouwbudget geregeld moet zijn, de bouwkosten binnen het budget, dat weten we van elkaar. Dat weten ze ook, dat dat op tijd rond moet zijn voor een positief besluit op de position paper, om dat voorwaardelijk besluit van uw raad waar te maken. En dan is het ook aan hen om dat te doen, dat is hun governance, hun verantwoordelijkheid. En niet dat van ons. En natuurlijk, belangstelling is er altijd, maar dat is geen reden om daarop te gaan besluiten en om dagkoersen te gaan sturen op zo'n groot project met zoveel betekenis voor de stad. Dank u wel, voorzitter.

De heer **SIMONS** (lr). Ja kijk, de wethouder maakt nu een karikatuur van zichzelf. Hij heeft het afgelopen jaar geen enkele informatie naar de raad gestuurd over de voortgang van de financiële zaak, in ieder geval geen informatie die klopte. Wat mij is verteld, tijdens de commissie, was: ga maar naar Carl Berg toe, ga maar naar Feyenoord toe. Dat heb ik gedaan. Ik ben naar ze toe geweest. Ik heb gezegd: de wethouder heeft mij een opdracht gegeven, ik wil graag als raadslid geïnformeerd worden. Toen zeiden ze: nou mijnheer Simons, dat kunnen wij helaas niet doen, want wij hebben geheimhouding op deze zaken. Dus u heeft de informatie niet gegeven. U heeft het over dagkoersen, ik stel alleen vast dat aan het begin van het najaar, nou ja, eind van het najaar of begin van de winter nog niks is verbeterd. Ik doe gewoon wat u zegt. U zegt: ga die mensen bellen. Heb ik gedaan. Ik heb met ze gesproken, u kunt het navragen aan ze. En zij zeggen: ja sorry, mijnheer Simons, dat kunnen we niet geven. Hoe moet ik me nou als raadslid op dit belangrijke dossier informeren als we zo'n belangrijk besluit als

een bestemmingsplan moeten nemen? Vertelt u me dat nou eens.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Het eerste, maar dan verval ik in herhalingen, dit gaat over een bestemmingsplan, dus het is een publieksrechtelijke bevoegdheid van de gemeente om het bestemmingsplan vast te stellen. Dat is in de commissie Bouwen en Wonen en loopt via de procedures die we gewoon in deze stad hebben, ongeacht of de gemeente daar zelf ook actief in zou zijn, omdat ze daar zelf in zou willen investeren of zelf in zou willen bouwen als vastgoedeigenaar. Dus dat is wat hier is.

Het tweede was: ik wil weten hoe het met de financiering staat, interne financiering bij de betaald-voetbalorganisatie of bij het stadion. Daarvan hebben wij gezegd, dat is niet onze informatie, dat zijn niet onze financiën en het is dus aan de stadion- en aan de betaald-voetbalorganisatie om te bepalen of ze daar wel of niet duidelijkheid over willen geven, kunnen geven, mogen geven. Dat hangt soms af van de contracten die men gesloten heeft en de condities daarvan. Dus als u dat wilt weten, dan moet u dat bij hun gaan doen. En dan, zij hebben dan waarschijnlijk hetzelfde antwoord gegeven als wat wij hebben gekregen, namelijk dat over de identiteit en precieze omvang en stand van de contracten, dat men dat in dit stadium niet deelt met ons. Dat moet bij de position paper blijken, want dan moeten we daar wel duidelijkheid over hebben. Niet eerder en ook niet later.

Mevrouw **VERKOELN** (50plus). Ik wil graag weten van de wethouder, want wij krijgen die jaarrekening ook niet van de Stigam, u zegt het zo duidelijk, hoe is het achtergestelde vermogen van de Stigam dan nu georganiseerd?

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). De Stigam heeft zijn hele planning, en daar wordt regulier verslag over gedaan. Ik ken

niet de stand van gisteren of van vorige week.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Ja, als zij een BNG hebben, dan hebben zij hun achtergestelde vermogen geregeld. Dat vraag ik aan u of dat nu is gebeurd.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). De BNG heeft zijn financiering geregeld met vervolgens de trekking die daaraan vastzit, bij een vaststelling van een bestemmingsplan. Dus daar zijn voorwaarden aan verbonden. En dat loopt op het schema dat ook in de voortgangsrapportage staat en dat eerder met u is gedeeld.

De **VOORZITTER**. Is dat helder, mevrouw Verkoelen?

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Dus het achtergestelde vermogen is gerealiseerd? Dat is een van de voorwaarden.

De **VOORZITTER**. Ik zie dat wethouder Kurvers zich aandient. Wethouder Kurvers.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Ja, dat is wat ik u net ook in mijn beantwoording op uw vragen in de eerste termijn heb geschetst. Het klopt wat mevrouw Verkoelen zegt. Er is BNG-financiering en er moest ook achtergesteld vermogen geregeld worden en dat heeft de Stichting nu rond.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Oké.

De **VOORZITTER**. Zal ik u daar dan nog iets over zeggen, mevrouw Verkoelen, want u vroeg daar expliciet naar. Ik heb geen vicevoorzitter, dus ik doe het maar even zo, want mijnheer Simons is spreker bij dit onderwerp.

Misschien weet u het nog dat een aantal jaren geleden er een enquête is uitgevoerd in Amsterdam naar de aanleg van de Metrolijn. En een van de vragen toentertijd aan de burgemeester van Amsterdam was:

het is een groot project, heeft u daar ooit belangstelling voor gehad en bent u daarbij betrokken? Ik laat het bij die vraag. Ik ben, sinds ik burgemeester ben van deze stad altijd betrokken bij grote, majeure vraagstukken of gevoelige vraagstukken of vraagstukken waarbij een burgervaderrol betrokken is. En ik laat mij al jaren, ook met het vorige college, dat zeg ik tegen mijnheer Simons, bijpraten door de partijen die betrokken zijn bij de ontwikkeling van het Feyenoord-stadion. Ik laat me bijpraten over hoe zij varen, hoe zij praten met de supporters, hoe zij praten met de banken, hoe zij praten zelfs met de gemeente, want daar heb ik ook niet alle details van. En wat zij vinden van die ontwikkeling. Hoe zij praten met politici, hoe zij praten met u bijvoorbeeld. En wat voor beeld ze hebben van de realiteit waar ze mee bezig zijn. Voorzitter, ik zou het werkelijk een schande vinden voor het functioneren van zo'n stad en zo'n burgemeester als je voor zo'n majeure ontwikkeling geen belangstelling hebt. En die gesprekken zijn altijd vertrouwelijk, die gebeuren altijd op mijn kamer, nooit zonder de portefeuillehouder erbij. Wethouder Van Gils zat bij dat gesprek, we waren met z'n vijven. En ik stel vragen over hoe die dingen gaan en de heren vertellen mij dan wat zij vinden. Het gaat altijd vertrouwelijk. Eén ding wil ik er wel uit lichten en dat is dat ik, stel dat het tot de bouw van een stadion komt en die besluitvorming is politiek maatschappelijk van aard en daar gaat het college over, daar gaat u over. Maar in de plannen die gemaakt worden voor het stadion heb ik een hele bijzondere belangstelling. Ik ben namelijk voorzitter van de Veiligheidsregio en het gaat daar om het onderwerp fysieke veiligheid. Als er geëvacueerd moet worden uit zo'n stadion, wil ik heel graag dat dat nieuwe stadion lering trekt uit de lessen van de Kuip wat natuurlijk een heel oud concept was. En hoe organiseer je de veiligheid van de supporters als ze naar binnen gaan en erin en eruit gaan. Dat is op de portefeuille van de burgemeester. Ik heb ook nog een inhoudelijke titel om zeker met degenen die belast zijn met de

veiligheid, Jan van Merwijk en zijn manschappen, om daar ook inhoudelijke gesprekken over te voeren. En misschien weet u het, maar dan ga ik het u nu ook maar verklappen, zo ongeveer één keer in de drie maanden schuiven ook mijnheer Van Merwijk en zijn manschappen rondom veiligheid in onze driehoek aan om over de veiligheid in het stadion te spreken. Maar als het gaat om stadionontwikkeling, het zou belabberd zijn als de burgemeester van Rotterdam voor zo'n majeure ontwikkeling geen belangstelling zou hebben. Dat is echt iets anders dan toezeggingen doen. Die doe ik niet, dat is aan het college. En besluitvorming, voorzitter, is aan uw raad.

Mijnheer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Ja, ik heb dan nog een persoonlijke vraag aan u, burgemeester. Bent u degene geweest die Pieter van Oord heeft gevraagd om voorzitter te worden van de Stadion-NV?

De **VOORZITTER**. Nee.

De heer **SIMONS** (lr). Oké.

De **VOORZITTER**. Als ik de waarheid moet vertellen: hij belde mij met de vraag, met de mededeling: ik ga door. Ik heb daar zelf geen enkele rol gehad. Ik zou het ook niet in mijn hoofd halen om bij de benoeming van personeel bij Feyenoord een rol te spelen.

De heer **SIMONS** (lr). Oké, dank u. Dan heb ik nog een vraag aan wethouder Van Gils.

De **VOORZITTER**. Mag ik weer in mijn rol als voorzitter? U bent klaar met mij?

De heer **SIMONS** (lr). Ja sorry, burgemeester, we wachten rustig af tot de wethouder er weer is.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van der Velden had ook nog even een interruptie. Ik weet niet, misschien wel in mijn richting.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja dank u, ik had nog een vraag aan u, burgemeester. U zegt dat u belangstelling heeft. Dat u er puur zit uit belangstelling voor dit soort projecten. Mijn vraag is: bent u ook sturend in dat soort gesprekken? Dat u bijvoorbeeld zegt: nou, dat vind ik een goed idee' Of is het puur alleen belangstelling?

De **VOORZITTER**. Nogmaals, die gesprekken zijn vertrouwelijk, dus daar mag ik helemaal niks over zeggen. Maar ik heb net aangegeven aan mijnheer Simons: ik stel vragen. Ik wil graag aan de hand van de vragen die ik stel aan gesprekspartners weten hoe zij bezig zijn en hoe zij de schatting maken van de kansrijkheid van waar ze mee bezig zijn, et cetera, et cetera. Als ik een inhoudelijke inbreng wens te hebben, mijnheer Van der Velden, dan is er een gremium voor, dat heet het college. En daar staan maar weinig mensen bij stil, maar los van het portefeuillehouderschap van de wethouders heeft de burgemeester als lid van het college een wettelijke rol, namelijk die van het hebben van de algemene coördinatie van het collegebeleid. Daarom mag ik ook meestemmen in het college en daarom mag ik ook in het college als dat nodig mocht zijn mijn inbreng leveren. Maar dat gebeurt daar en niet in dat soort vertrouwelijke overleggen. Die hebben een vertrouwelijk karakter.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Dank u. Mag ik u dan vragen wat de reden is dat die gesprekken vertrouwelijk zijn eigenlijk?

De **VOORZITTER**. Alle gesprekken met betrokkenen over dit soort vraagstukken zijn vertrouwelijk. Alles wat op mijn kamer zich afspeelt met derde partijen is vertrouwelijk. Daar doe ik ook nooit verslag over.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Oké, dat snap ik. Dus die gesprekken vinden plaats op uw kamer? Op uw burgemeesterskamer?

De **VOORZITTER**. Ja. Als ik met u spreek op mijn kamer, is dat gesprek ook vertrouwelijk. Daar zal ik ook nooit verslag over doen.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Nee oké, duidelijk.

De **VOORZITTER**. Is het officieel beleid, dan komt het college eraan te pas en dan communiceert het college met een handtekening van de burgemeester en de gemeentesecretaris met u schriftelijk richting de raad. Zo gaat dat. Maar gesprekken met de burgemeester op mijn kamer zijn doorgaans, 99,9 procent, vertrouwelijk.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Oké, nee dan weet ik voldoende. Dank u.

De **VOORZITTER**. Dan ben ik weer voorzitter. Mijnheer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Ja, ik wacht nog even op wethouder Van Gils. Die is nog even aan het bellen natuurlijk met Feyenoord hoe het nou zit. Had hij misschien eerder moeten doen, maar goed. Ik wacht even rustig af op wethouder Van Gils, want ik heb nog wel een heel dringende vraag aan hem.

De **VOORZITTER**. Oké, dan wachten we heel even. Is er misschien in de tussenliggende tijd nog een vraag misschien voor wethouder Kurvers? Mag ik dringend vragen aan de wethouder om terug te gaan naar zijn stoel? Wellicht dat iemand in zijn omgeving hem daartoe kan bewegen?

De heer **SIMONS** (lr). Nou, hij heeft geen assistent meer, burgemeester. Hij moet het helemaal alleen doen.

De **VOORZITTER**. Dat is snel geregeld, begrijp ik, binnenkort, dus dat komt goed.

De heer **SIMONS** (lr). Fijn om te horen. Hij kan wel wat ondersteuning gebruiken.

De **VOORZITTER**. Dan kunt u zo ook misschien wel uw handen wassen of anderszins. Ik schors de vergadering voor enige minuten.

De heer **SIMONS** (lr). Handen wassen is altijd goed. Oké, dank u.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER**. Ik heropen de vergadering en om het debat enigszins te faciliteren zou ik heel graag mijnheer Simons nog even willen vragen zijn vraag in de richting van wethouder Van Gils over te doen. Mijnheer Simons, wilt u meewerken en uw resterende vraag nog even herhalen?

De heer **SIMONS** (lr). Sorry, ik zal even het geluid uitzetten. Ik had even een achtergrondmuziekje opgezet. Ja kijk, ik heb nog één vraagje aan de wethouder. Het is december, we kijken terug op het afgelopen jaar. U heeft ons geïnformeerd via verschillende brieven over de ontwikkelingen van Feyenoord City, over een voortgangsrapportage. In al die brieven en voortgangsrapportages is te lezen dat het financieel op koers is, dat het allemaal goed komt. Gaat u gewoon rustig slapen. Vindt u nou echt dat u ons als raad gewoon in de positie heeft gebracht zodat we vandaag zo'n belangrijk besluit kunnen nemen? Nee, wij tasten in het duister. Wij weten gewoon niks over de financiering van het stadion. Wat we horen geeft weinig hoop. Vindt u nou dat u ons volledig en juist heeft geïnformeerd op dat punt afgelopen jaar, wethouder?

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Ik kan u echt oprecht zeggen dat we u

gewoon heel goed geïnformeerd hebben en precies langs de lijnen zoals we dat gedaan hebben. Ik maak er geen geheim van, en dat is het ook nooit geweest dat met deze coronacrisis, het voor zowel de betaald-voetbalorganisaties als voor het stadion een enorme opgave is geweest om door te werken aan dit project, dat er enorme inkomsten weggevallen zijn, het beste deel van het vorige seizoen en de zomerprogrammering en nu een hele tijd zonder publiek. Dus dat raakt heel hard de exploitatie van zowel het stadion als van de betaald-voetbalorganisatie. En dat dat complicaties heeft gegeven, dat is overduidelijk. Maar dat is niet alleen zo bij het voetbal. Dat is ook als u nu kijkt naar investeringen in de hotelbranche of andere branches, iedereen moet zeggen: hoe verhoud ik mij en hoe kom ik uit die crisis? Ook deze twee partijen. Dan ben ik onder de indruk hoe ze het doen. En we gaan als het gaat om de financiën die bij dit bestemmingsplan regelen. Dat doen we bij de position paper. En onder leiding van uw COR wordt de position paper heel precies nagelopen door Deloitte. Dan zal blijken of we een businesscase hebben en verdergaan en groen licht hebben, dan wel dat dat ondanks alle inspanningen niet gelukt is. Dat is het moment, niet eerder.

De heer **SIMONS** (lr). Ja dan toch nog één afsluitende opmerking. We krijgen nu een bestemmingsplan voorgelegd waar de opdrachtgever voor het nieuwe stadion, het vliegwiel van het bestemmingsplan, nog geen go heeft gegeven, de financiering voor mij compleet duister is, in ieder geval de signalen die ik erover krijg niet gunstig zijn. Dus ik vind dat een hele moeilijke positie om als raadslid zo'n belangrijk besluit te kunnen nemen. Dat was het, wethouder.

De **VOORZITTER**. Helder, mijnheer Simons. Dat was geen vraag voor de wethouder, dus ik wil heel graag deze beraadslagingen hier eindigen, tenzij er behoefte is aan een tweede termijn. Ik check nog even in de chat of er een

tweede termijn wordt gewenst. Dat is niet het geval. Dan sluit ik inderdaad de beraadslagingen. Mevrouw Verkoelen, alsnog.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Ja voorzitter, wat is het toch akelig die dingen. Voordat u de beraadslaging sluit, even een punt van orde. Ik wilde graag aangeven dat ik op dit agendapunt straks bij de stemming om een persoonlijke stemming vraag. Vanwege het bestemmingsplan Feyenoord City, wil ik graag een persoonlijke stemming hebben.

De **VOORZITTER**. Een vraag, u bedoelt een hoofdelijke stemming?

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Een hoofdelijke stemming, persoonlijk, hoofdelijk, ja.

De **VOORZITTER**. Ja, dan moet u nadenken hoe u dat zou willen doen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Nou, net als in de raadszaal, dat kan iedereen het gewoon aangeven.

De **VOORZITTER**. Komt vast wel goed. Maar ik houd er rekening mee dat er een hoofdelijke stemming komt.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Ja, daarom geef ik het nu maar vast aan, dan kunt u er rekening mee houden.

De **VOORZITTER**. Goed om te weten dat dat ook zo is. Heel goed.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Dank u wel.

23. Voortgangsrapportage Plan van aanpak kwetsbare Rotterdammers, alsmede de brief van de burgemeester en wethouders over de realisatie van beschermd woonvoorzieningen IJsselmonde en Hoogvliet

De **VOORZITTER**. Dank u. Dan gaan we naar agendapunt 23:
Voortgangsrapportage Plan van aanpak kwetsbare Rotterdammers. Ik check of wethouder De Langen beschikbaar is. Dat is het geval, begrijp ik. Hij is ingelogd. Dan gaan we beginnen met het lijstje af te werken. Ik begin met mijnheer Van Elck.

De heer **VAN ELCK** (lr). Triomfantelijk slaat wethouder De Langen met zijn handen op tafel tijdens de collegevergadering. 'Vertel Sven', zegt wethouder Wijbenga handenwrijvend. 'Het is me gelukt om na De Evenaar en de Laan om Oud-Kralingen weer twee opvangvoorzieningen op bizarre locaties te krijgen', vertelt Sven, 'één in Hoogvliet, tussen allerlei seniorenwoningen in een wijk waar toch al drugsoverlast is. En één in het kwetsbare Lombardijen. Echt joh, midden in een woonwijk die het toch al moeilijk heeft.' Er klinkt applaus aan de colleegetafel. 'Zijn de gebiedscommissies geraadpleegd?' vraagt de nuchtere wethouder Kurvers. Wethouder Kathmann schrikt op bij het woord 'gebiedscommissie' en dat er een onderwerp voor haar op de agenda staat. 'De gebiedscommissies en ook de gebiedsorganisaties waren tegen', schatert ze. 'Maar dat maakt toch niets uit? Die negeren we natuurlijk gewoon weer.' Er klinkt wederom applaus aan de colleegetafel. De burgemeester, die al een aantal minuten niets heeft gezegd, wil de pret niet drukken en vertelt, dat in Lombardijen zelfs het politieadvies negatief was. Bert Wijbenga kijkt even verschrikt, maar smelt als hij in de ogen van de burgemeester kijkt, slikt zijn woorden in en steekt lachend een duim op naar de burgemeester. 'En weet je wat', zegt Bert, terwijl hij zijn stropdas recht doet, 'we informeren de gebiedscommissies niet hoor. Ze horen het wel via Rijnmond ofzo.' De twee GroenLinks-wethouders knipogen naar elkaar tijdens het derde applaus. In hun raadsperiode stemden zij voor de motie van Leefbaar Rotterdam om bewoners aan de voorkant inspraak te geven bij de komst van een voorziening.

Maar dat weten die anderen toch niet. Kan dit agendapunt niet snel voorbij zijn, zodat we het weer over duurzaam fietsen, circulair en de energietransitie kunnen hebben?

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van Elck, mijnheer Balwantsingh wil een vraag stellen.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Ja.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Balwantsingh heeft een indringende vraag.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Ja dank u voorzitter. Ja, het is best een indringende vraag, want ik vraag me af wanneer mijnheer Van Elck bij die collegevergadering heeft gezeten. Kan hij voor mij datum en tijd noemen, alstublieft? Dank u wel, voorzitter.

De heer **VAN ELCK** (lr). Voorzitter, dat zal mijnheer Balwantsingh zo horen. Ik ga verder. Wethouder Van Gils, de meest intelligente van het hele stel, schraapt zijn keel en geeft aan dat hier wel een debat over aangevraagd zal worden in de gemeenteraad. 'Ja, door die irritante Van Elck natuurlijk', haakt wethouder Moti direct in. 'Ik zet in de brief nog wel iets over opvang in de regiogemeente ofzo, waar hij het altijd over heeft', zegt De Langen, 'Dan klets ik mij er verder wel uit.'

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Ja voorzitter, ik vraag me nu echt af en ik hoop dat mijnheer Van Elck daar antwoord op geeft, is het nou feit of fictie? Is het fantasie of werkelijkheid waar mijnheer Van Elck aan refereert? Graag antwoord op mijn vraag, het is een hele simpele. Dank u wel, voorzitter.

De heer **VAN ELCK** (lr). Voorzitter, als mijnheer Balwantsingh drie regels afwacht, dan weet hij het. 'Goed idee', zegt de burgemeester, 'het had van mezelf kunnen zijn.' En hij hamert het onderwerp af.

Voorzitter en mijnheer Balwantsingh, werkelijkheid of TV-Kantine? Ik laat het aan ieders eigen oordeel over. Hoe dan ook, daar staan we weer, beter: daar zitten we weer. En weer worden bewoners overvallen met een opvangvoorziening. En weer wordt er niet naar het advies van de gebiedscommissie en de gebiedsorganisatie geluisterd. Zijn we asociaal en schofterig behandeld, aldus een ziedende Luuk Wilson van de gebiedscommissie IJsselmonde die het nieuws via Rijnmond te horen kreeg. Ik ben het dumpen vanuit de Coolsingel zat, aldus een verbijsterde en woedende Edwin Smit van de gebiedscommissie Hoogvliet. Zelfs een negatief politieadvies werd in Lombardijen genegeerd. Want deze wethouder, deze burgemeester, dit stadsbestuur weten alles beter. Veel beter natuurlijk dan de vertegenwoordigers van de gebiedscommissie, veel beter dan de gebiedsorganisatie, veel beter dan bewoners in deze stad, veel beter dan omwonenden uit Hoogvliet en uit Lombardijen, veel beter dan alles en iedereen. Voorzitter, ik sluit me aan bij de woorden vanuit de bewoners die ik sprak en de gebiedscommissie over dit plan: elitair, asociaal, respectloos, schofterig en gluiperig. Namens Leefbaar Rotterdam dien ik hier vandaag dan ook een motie in om het plan in te trekken, het plan van tafel te halen en terug te gaan naar de tekentafel. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van Elck heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Terug naar de tekentafel!

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020, ter bespreking van de voortgangsrapportage van het plan van aanpak ‘Kwetsbare Rotterdammers’ alsmede de brief van burgemeester en wethouders over de realisatie van beschermd woonvoorzieningen in IJsselmonde en Hoogvliet; Constatende dat:

- het stadsbestuur twee nieuwe opvanglocaties voor verslaafden wil realiseren;
- Overwegende dat:
- het negatieve advies van de gebiedscommissie is genegeerd;
- het negatieve advies van de gebiedsorganisatie is genegeerd;
- zelfs een negatief advies van de politie is genegeerd;
- de gebiedscommissies na hun negatieve advies via de media moesten vernemen dat de opvanglocaties er in hun gebied kwamen;
- bewoners overvallen zijn met/door de komst van de voorzieningen;
- de locaties van de twee opvangvoorzieningen dramatisch slecht gekozen zijn;
- draagvlak onder inwoners voor de komst van een voorziening essentieel is;
- opvang van bijzondere doelgroepen in Rotterdam en de regiogemeenten benodigd is, maar andere bewoners - die ook bijzonder zijn - daarbij niet uit het oog verloren moeten worden;
- Verzoekt het college:
- de brief (20M004791) over de komst van de twee nieuwe opvangvoorzieningen in te trekken en terug naar de tekentafel te gaan;
- En gaat over tot de orde van de dag.’

w.g. M.G.J. van Elck

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Ik dank u zeer. Mijnheer Lansink-Bastemeijer.

Mijnheer Lansink-Bastemeijer nog een keer. Dan zet ik mijnheer Lansink-Bastemeijer in de wacht.

Mijnheer Vonk. Mijnheer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Ja, dank u wel, voorzitter. Het is inmiddels donker geworden. Desalniettemin, wij gaan door. Dit keer het Plan van aanpak kwetsbare

Rotterdamers. Het plan van aanpak is besproken en er was op zich geen aanleiding om het te agenderen inderdaad. Een goed plan, met goede ambities en een goede grondhouding, namelijk de vurige wens om ook de kwetsbare Rotterdammer een goede plek te geven in de stad en een eerlijke kans. Er waren twee andere onderwerpen gerelateerd aan dit plan, die maken dat het op de agenda staat.

Het ene is de opvang van mensen die buiten moeten slapen in deze tijd van corona. Het is helaas niet onze wethouder, maar een Haags ministerie dat voor ons heeft besloten dat we in Rotterdam mensen in deze lockdown kunnen opvangen die we anders op straat zouden laten slapen in ieder geval tot 19 januari. Amsterdam, Utrecht en Den Haag hebben de staatssecretaris laten weten wat hun visie is op daarna. De negentiende is corona immers niet voorbij. Houd de winteropvang dus open. Die oproep aan het ministerie willen wij ook uit doen gaan, vandaar de motie met GroenLinks om de winteropvang open te houden, zolang het in onze regio met corona niet genoeg de goede kant op gaat. Daar kun je toch niet tegen zijn? In ieder geval is de gebiedscommissie Charlois dat niet. Zij pleiten in een ongevraagd advies voor die permanente openstelling van de winteropvang en voor voldoende dagopvang. En dat laatste leidt tot een vraag aan de wethouder: is met de beperkte openstelling van de dagopvang en het sluiten van diverse voorzieningen in de stad er voldoende opvang om een maaltijd te nuttigen, gebruik te maken van sanitaire voorzieningen en warm te worden? Niet voor een uurtje, maar gedurende de hele dag, zoals het ministerie dat ook voorschrijft.

De tweede reden voor agendering, voorzitter, was de onrust naar aanleiding van de plannen voor voorzieningen van Antes in Lombardijen en Hoogvliet. We steunen de wethouder die de procedures heeft doorlopen, die we hebben

afgesproken in het kader van de huisvesting van bijzondere doelgroepen. Een bekende uitspraak luidt: een mens lijdt het meest aan het lijden dat hij vreest. Maar dat lijden kunnen we ons en de toekomstige omwonenden besparen. Het gaat om de verplaatsing van bestaande voorzieningen, niet om nieuwe voorzieningen, waar ook bekend van is hoe het staat met de overlast en hoe die te beheersen. En waarvan bekend is, dat een deel van de cliënten vrijwilligerswerk doen, bijvoorbeeld in verpleeghuizen. Is dat zonder risico's? Nee natuurlijk niet. Zijn de risico's beheersbaar? Zeker. Laten we dan waarmaken waar we voor staan en kwetsbare mensen in deze stad een plek geven en een eerlijke kans. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Ik check of mijnheer Lansink-Bastemeijer inmiddels is ingelogd. Zijn technische problemen zijn nog niet verholpen. Dan gaan we voorlopig verder met mevrouw Roest.

Mevrouw **ROEST** (gl). Ja dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik wil graag beginnen met complimenten. GroenLinks is erg enthousiast over de stappen die zijn genomen en die worden genomen in de doorontwikkeling van de opvang van dak- en thuisloze Rotterdammers. Mijn fractie is blij dat we de transitie maken van slaapzalen naar slaapkamers. En dat we de 24-uursopvang die we in de coronacrisis hebben ingevoerd nu permanent gaan maken. Wij vinden het ook goed dat de samenwerking met WNI is geïntensiveerd en dat we eindelijk met de IPS-methodek gaan werken. Twee zaken waar GroenLinks al lang voor pleit. Mijn fractie is ook verheugd dat de wethouder zich heeft voorgenomen zich het komende jaar vast te bijten in het oplossen van de problemen waar bankslapers in onze stad nog steeds tegenaan lopen. Op dit vlak wil GroenLinks er bij u op aandringen daarbij in ieder geval de volgende drie zaken aan te pakken. Als eerste het vergroten van de bekendheid, want zowel het briefadres als de verruiming van de uitzonderingen op de

kostendelersnorm, die inmiddels mogelijk zijn. Op deze vlakken is inmiddels ook best veel mogelijk, maar helaas is dat bij veel mensen nog onbekend. Als tweede het organiseren van een bijzondere vorm van schuldhulp voor Rotterdammers met inkomen, maar zonder vaste woonplaats. Zij komen immers niet in aanmerking voor de reguliere schuldhulpinstrumenten, omdat een stabiele woonsituatie daar een voorwaarde voor is. En als derde het borgen van expertise met betrekking tot de hulp aan bankslapers in de wijkteams. Het gaat vaak om complexe situaties waar je specifieke expertise voor nodig hebt. Voor de klassieke doelgroep dak- en thuislozen die in een nachtopvang slapen wordt dit verzorgd door Centraal Onthaal. Maar bankslapers zijn aangewezen op de reguliere wijkteams, die vaak niet goed weten wat ze met deze doelgroep moeten. We horen graag hoe de wethouder dit wil verbeteren en het liefst voordat we de inkooptarieven voor de wijkdienst gaan bespreken.

Dan, voorzitter, wil ik afsluiten met een punt waar ik niet zo tevreden over ben. Mijnheer Vonk refereerde er zojuist ook al aan. Begin deze maand is er op initiatief van de gemeente Den Haag een pleidooi naar de staatssecretaris gegaan met het verzoek de coronaopvang ook te continueren bij lagere risiconiveaus en niet alleen tijdens een officiële lockdown. Dat verzoek werd gesteund door de steden Utrecht en Amsterdam, maar niet door onze stad. En wij zouden graag zien dat Rotterdam zich bij deze lobby aansluit, omdat wij van mening zijn dat in deze coronatijden een veilige plek voor iedereen, dag en nacht, belangrijker is dan snelle uitstroom uit de keten. Daarom dienen wij, zoals door mijnheer Vonk aangekondigd, samen met de ChristenUnie-SGP en met DENK een motie in en die is vanmiddag naar de griffier gestuurd. En wat betreft de discussie over de beschermd wonen opvang sluit ik me ook aan bij de woorden van mijnheer Vonk. Tot zover.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Roest heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Daklozenopvang voor iedereen vanaf risiconiveau 2

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december ter bespreking van de voortgangsrapportage Plan van aanpak kwetsbare Rotterdammers;

Constaterende dat:

- tijdens de eerste lockdown en tijdens de tijdelijke verzwaring van de maatregelen in november er een coronaopvang is gerealiseerd in Rotterdam voor alle daklozen, ook voor niet-rechthebbenden;
- tijdens de huidige lockdown, die 15 december is ingegaan, de winteropvang ook weer open is voor alle daklozen, ook voor niet-rechthebbenden;
- het openstellen van de opvang voor alle daklozen, ook voor niet-rechthebbenden, momenteel alleen door het Rijk wordt gefinancierd wanneer er sprake is van een lockdown (oftewel vanaf risiconiveau 4 ‘zeer ernstig’ op de routekaart corona);

Overwegende dat:

- het aannemelijk is dat ook bij versoepeling van de huidige maatregelen na 19 januari mensen nog steeds gevraagd zal worden om zoveel mogelijk thuis te blijven, drukke plekken te mijden en reisbewegingen te beperken;
- een 24-uursopvang van daklozen helpt om zicht te houden op de gezondheid van daklozen en mogelijke uitbraken van Covid-19 onder deze groep;
- bovenstaande zaken belangrijk zijn om besmetting tegen te gaan, niet alleen bij het risico 4 ‘zeer ernstig’ op de routekaart corona;

Verzoekt het college:

- samen met andere G4-steden bij het ministerie van VWS aan te dringen op het openhouden en financieren van de 24-uursopvangvoorzieningen, ook voor niet-rechthebbenden, vanaf risiconiveau 2 ‘zorgelijk’ op de routekaart corona;

En gaat over tot de orde van de dag.’

w.g. L.L.P.R. Roest, T.J. Vonk en N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Ik dank u zeer. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Voorzitter, kunt u me goed verstaan? Voorzitter het plan zelf, daar is D66 heel tevreden over. En vooral ook hoe de daklozenopvang is verbeterd, dat vinden we fantastisch. En nu even over twee losse onderwerpen waar ik me op wil richten. Het eerste gaat over de motie van GroenLinks en de ChristenUnie-SGP. Daar hebben wij heel lang en diep over nagedacht. Want de argumenten van de wethouder, de aanzuigende werking, die kennen we vanuit Amsterdam, maar is dat nou wel echt zo? Aan de andere kant hebben we gezien, toen er extra coronaopvang was, dat deze doelgroep is gebleven tot het echt niet meer kon. Dus de incentive om weer naar huis te gaan was weg, en toen bleven ze. Het is zo dat sowieso tot en met de negentiende deze groep welkom is. En ook dat het terugkeerteam hard werkt om deze mensen naar huis te begeleiden en ook als ze zorg nodig hebben dat in hun thuisland te regelen. Kortom: een hele lastige afweging. Maar vooralsnog gaan we deze motie niet steunen omdat we toch een consequente lijn willen trekken en toch willen denken: nee, deze mensen hebben geen recht en het is ook niet een goed idee om dit te vergroten ook als gemeente.

Dan een ander punt. De twee GGZ-voorzieningen, waar mijnheer Van Elck het over heeft. D66 begrijpt de ongerustheid hier zeker over. Zeker in IJsselmonde waar mensen komen die ook harddrugs gebruiken. Dat klinkt erg heftig en een negatief politieadvies versterkt dit gevoel. D66 is erg voor informatie en inspraak. En we hebben ook tegen de motie gestemd dat op deze onderwerpen geen participatie kan plaatsvinden. Maar het moet wel duidelijk zijn dat participatie en inspraak

belangrijk zijn, maar dat je als bewoner niet kan bepalen wie je burens zijn. Er kan ook een gezin met zes krijsende kinderen naast je komen wonen en daar kan je alleen maar iets aan doen als het gedrag echt de spuigaten uitloopt. En dat is precies wat D66 belangrijk vindt. Kijk naar het gedrag en probeer vooroordelen over deze groep te parkeren. En laten we stigmatisering tegengaan, want de groepen in IJsselmonde en in Hoogvliet, die daar komen wonen, staan niet bekend om overlast gevend gedrag. In Hoogvliet bijvoorbeeld, doet een heel aantal van deze bewoners nuttig vrijwilligerswerk in verpleegtehuizen, waar ze activiteiten voor ouderen organiseren en thee en koffie rondbrengen. Wie weet kunnen ze ook in hun nieuwe buurt een mooie rol vervullen. En in IJsselmonde is deze groep ook een groep zonder geschiedenis met overlast. En om GGZ-patiënten, zelfs als ze een verslaving hebben, altijd maar weg te blijven zetten als een soort tikkende tijdbommen die voor overlast zorgen, gaat D66 veel te ver. Kortom: zorg voor een betere communicatie met de buurt, zorg dat als er overlast gevend gedrag is er snel en efficiënt wordt opgetreden, maar gun deze mensen een plek. En een open blik in de samenleving zonder vooroordelen. Tot zover.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van Elck wil u een vraag stellen.

De heer **VAN ELCK** (Iv). Ja voorzitter, inderdaad een vraag aan mevrouw Van Wifferen. Leefbaar Rotterdam vindt ook dat deze mensen recht hebben op een plek. Alleen niet op de plekken die uitgekozen zijn. Mevrouw Van Wifferen steekt de loftrompet uit dat het allemaal zo fantastisch is en loopt. En anderzijds zegt ze, en daar sluit ze bij mij aan dat er een negatief politieadvies was. Maar als dat toch allemaal waar is wat mevrouw Van Wifferen zegt, waarom zou die politie dan toch negatief adviseren daar? Begrijpt u dat?

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Nou, eigenlijk begrijp ik dat niet. Als deze mensen eigenlijk geen overlast gevend gedrag hebben gehad op hun oude locatie, dan begrijp ik dat eigenlijk niet. Dat is mijn antwoord.

De heer **VAN ELCK** (lr). Is dat uw antwoord?

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Ik begrijp dat werkelijk niet, want je moet toch uitgaan van gedrag? Als deze groep in hun oude locatie helemaal niet heeft gezorgd voor overlast, dan is me dat een raadsel.

De **VOORZITTER**. U zit dubbel in de uitzending. We gaan proberen te kijken of we u er één keer uit tussenuit kunnen halen. Ogenblik. Ja. Herhaalt u het antwoord alstublieft nog een keer, want u sprak net dubbel.

De heer **VAN ELCK** (lr). Stereo, mevrouw Van Wifferen.

De **VOORZITTER**. Nou weet ik niet of er nog een fles achter u staat, maar dat was een technisch defect, een hele bijzondere. Gaat u nog een keer. U ziet niet wat er gebeurt, maar ik zie het wel. U zat met twee keer het plaatje in de uitzending en dat leverde een heel bijzonder geluidseffect. U was niet te verstaan.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Oké. Ik had het gevoel dat mijnheer Van Elck mij wel verstond.

De **VOORZITTER**. Dat zou heel goed kunnen, maar ik niet. Nee, mijnheer Van Elck verstond u ook niet. Wilt u uw standpunt nog een keer herhalen?

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Zit ik er nu in, want ik zie mezelf niet.

De **VOORZITTER**. Ik zie u wel.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Oké. Oké, prima. Daar doe ik het dan mee. Ik

ben één van een tweeling trouwens, maar ik ben vandaag echt alleen. Nee, ik begrijp niet waarom de politie een negatief advies geeft als deze groep totaal niet bekend staat als overlast gevend. Dat is mij echt een raadsel, mijnheer Van Elck.

De heer **VAN ELCK** (lr). Oké, dat is duidelijk en op basis daarvan bent u natuurlijk ook naar die buurten toegegaan, bent u in Lombardijen wezen kijken en bent u in Hoogvliet gaan kijken. Wat vindt u van die locaties daar, als ik vragen mag?

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Nee, ik heb die locaties zelf op dit moment niet bezocht. Ik moet ook zeggen dat ik de laatste tijd wat meer aan huis gebonden zit. Dat heeft een oorzaak, dat weet u, maar ik heb me wel laten informeren over de doelgroep, wat voor soort doelgroep dat is. Heeft u dat ook gedaan? Heeft u ook geïnformeerd of deze mensen overlast gevend waren?

De heer **VAN ELCK** (lr). Ja voorzitter, kijk, mevrouw Van Wifferen kan die vraag aan mij stellen, maar ik stelde een vraag aan haar. Ik vind het antwoord nogal schokkend. Dat u gewoon op het college blind afgaat om die voorzieningen daar neer te zetten, dat u daar niet eens langs geweest bent, dat u niet met de commissieleden gesproken heeft, niet met de bewoners gesproken heeft, dat u niet gekeken heeft hoe die voorzieningen eruitzien, dat u hier op papier een beslissing gaat nemen en blind achter wethouder De Langen gaat staan. Dat vind ik zorgelijk. Ik wil wel antwoord geven op uw vraag. Ja, daar hebben we het ook in de commissie over gehad, ik heb tot drie keer toe schriftelijke vragen gesteld over de opvangvoorziening in Hoogvliet. Dat daar inderdaad overlast is. Want ik zou ook eens op twitter kijken naar de overlast die daar door bewoners wordt aangegeven. Dus ik verzoek u om dat te doen en mij niet de maat te nemen over antwoorden. Ik vind het antwoord dat u zelf gaf nogal schokkend. Echt, dat u nog niet eens gaat

kijken, ongelooflijk. D66 onwaardig, misschien eigenlijk wel waardig.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Nou ik wil dus wel wat terugzeggen. U kent mij als iemand die heel vaak gaat kijken. De laatste tijd ga ik minder vaak op bezoek en heb ik maar enkele werkbezoeken afgelegd. Dat heeft te maken met de coronasituatie. En ik denk dat we op dit moment een beetje mild voor elkaar moeten zijn als het gaat om het afleggen van bezoeken. Want dat kun je op dit moment op meerdere manieren bekijken of dat wel of niet verantwoord is.

De **VOORZITTER**. U was klaar mevrouw Van Wifferen? Dan gaan we naar mevrouw Mohamed-Hoesein. Mevrouw Mohamed-Hoesein, u bent in beeld.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja oké. Voorzitter, DENK heeft aandacht voor de meest kwetsbaren van onze samenleving. En die aandacht zullen we ook blijven opeisen. Een plan voor kwetsbare Rotterdammers was dan ook een mooi startpunt van dit college. Voorzitter, we hebben het al tijdens de commissie besproken, het plan dat nu wordt uitgevoerd lijkt gebaseerd te zijn vooral op eigen regie en op meer eigen regie. En die zelfredzaamheid, dat is een mooi woord om verantwoordelijkheid op sommige punten af te schuiven. Een kostenoverweging wellicht, maar misschien ook inderdaad de gevolgen van corona.

Voorzitter, zelfredzaamheid en eigen regie is niet vanzelfsprekend. Zeker niet in deze barre tijden, waarin mensen nu toch echt zonder werk zitten, en nu toch scheiden, en een woonruimte nodig hebben. En, vaak genoeg, zonder dat er een sterk en veilig netwerk is om te steunen en te begeleiden. Kwetsbaar zijn is geen keuze en het bieden van ondersteuning is volgens DENK dan het uitgangspunt en niet zelfredzaamheid. Dit is een punt van kritiek dat we zullen blijven hebben op het plan zoals het nu wordt uitgevoerd. Maar voorzitter, er zijn

ook positieve ontwikkelingen. Maar de ontwikkelingen volg ik ook, als het gaat om de ondersteuning aan daklozen met oog voor de arbeidsmigranten die te kampen hebben met specifieke problemen. Die vervolgens ook de sociale cohesie in wijken beïnvloedt. Voorzitter, de daklozen verdienen op dit moment in elk geval wat meer aandacht dan uit het plan voortvloeit. We dienen dan ook samen met de ChristenUnie-SGP en GroenLinks een motie in om bij het ministerie aan te dringen op het openhouden van de 24-uursvoorzieningen onder in elk geval minder stringente voorwaarden dan nu het geval is.

Voorzitter, ondersteuning van ouderen, jongeren, de jeugd en Rotterdammers met schulden, Rotterdammers met een baan die toch net onder de armoedegrens leven, we hebben er aandacht voor. En ik ga er ook van uit dat uw college daar extra op zal inzetten. Voorzitter, de staat van de jeugd. Tot mijn grote schrik las ik in de collegebrief dat vorig jaar meer dan 28 procent van de eersteklassers uit het voortgezet onderwijs een verhoogd risico heeft op psychosociale problemen. Ik heb reeds benoemd dat ik dat beangstigend vind. Bijna één op de drie jeugdigen die kampt met psychosociale problemen. En met die twaalfduizend coronabesmettingen per dag en strengere maatregelen houd ik mijn hart vast voor deze kinderen, voor onze kinderen. Voorzitter, ik vraag dan ook de wethouder om op dit punt extra kritisch te bekijken en te volgen. Voorzitter, ten aanzien van de opvangmogelijkheden en de gebiedscommissies, de plaatsing van opvang sluit ik me aan bij de kritische woorden die al door vorige raadsleden zijn geuit. Ten aanzien van de inspraakmogelijkheden van de gebiedscommissies, de wethouder zal hier alerter op moeten zijn en niet alleen moeten kijken naar een optie, maar daarbij ook echt daadwerkelijk actief inzetten op het creëren van draagvlak. Tot zover.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mijnheer Engberts. Mijnheer Balwantsingh.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Ja, dank u, voorzitter. Als het gaat om de voortgang van het Plan van aanpak kwetsbare Rotterdammers, zijn we met de voortgang van het plan. Het is een ambitieus plan en we zien dat de wethouder voortvarend de uitdaging aangaat in het uitrollen van het plan en daarvoor onze complimenten.

Voorzitter, als het gaat om kwetsbare mensen dan steken we de hand uit en investeren we in zorg en begeleiding. En we doen er alles aan om iedereen in te sluiten in ons midden. En dat is een mooie brug naar het voornemen om twee nieuwe opvanglocaties te openen, één in Hoogvliet en een andere in IJsselmonde. De Partij van de Arbeid steunt de vestiging van de twee opvanglocaties. Tegelijkertijd is er een aantal dingen dat tijdens een werkbezoek aan mij is meegegeven door medewerkers van SOR en leden van de gebiedscommissie. Daar willen we graag aandacht voor vragen aan de wethouder. Kan de wethouder erop toezien dat er een serieuze beheercommissie wordt opgetuigd waar bewoners terecht kunnen met opmerkingen en vragen? Tijdens een werkbezoek aan de locatie gaven de medewerkers van SOR aan dat de bewoners van de opvanglocatie in Hoogvliet erbij gebaat zouden zijn als er een ingang zou komen aan de rotondezijde, dat is volgens mij de Aveling. Kan de wethouder hierop aansturen? En in IJsselmonde wordt er aandacht gevraagd om de buurt te voorzien van verlichting op plekken waar dat nodig is. Is de wethouder daartoe ook bereid, om daar aandacht aan te geven? Tot zover voorzitter, dank u wel.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Mevrouw Verkoelen. Ik check of er iemand anders in de raad nog behoefte heeft aan een inbreng op dit punt. Mevrouw Eskes.

Mevrouw **ESKES** (cda). Dank u wel, voorzitter. Een korte termijn, maar ik kan deze gelegenheid toch niet onbenut laten om het college en deze wethouder een ongelooflijk groot compliment te maken over de wijze waarop het plan dat nu voorligt, omgaat met kwetsbare Rotterdammers. Wat ons betreft is het echt na jarenlange stagnerende uitstroom in de maatschappelijke opvang fantastisch hoe deze wethouder op dit moment resultaten neerzet door die uitstroom uit de nachtopvang sterk aan te zwengelen en daarnaast werk te maken van opvang nieuwe stijl. Ik denk dat we daar met elkaar heel trots op mogen zijn, dat daar grote stappen in gemaakt worden, die belangrijk zijn voor veel mensen. Want juist dak- en thuisloosheid zijn de problemen die, op het moment dat je die niet vlot aanpakt, nogal de neiging hebben wat chronisch te worden. En steeds moeilijker worden om weer binnen het normale leven in te passen. Dus een groot compliment, we zijn heel blij met deze resultaten en wat ons betreft een goede basis om verder te gaan met het plan voor kwetsbare Rotterdammers. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Andere leden van de raad voor zover ik het over het hoofd heb gezien wellicht. Mijnheer Van Zevenbergen wil nog een termijn.

De heer **VAN ZEVENBERGEN** (sp). Dank u voorzitter. Het is toch donker hier, zie ik nu. Ik wil heel kort een heel groot compliment maken aan de wethouder, want het is echt mooi zoals wij in Rotterdam met onze kwetsbare mensen omgaan. Maar toch, en ik weet ook hoe moeilijk het is om dit soort vestigingen in wijken te krijgen, want bijna geen een wijk is blij, omdat ze vaak met vooroordelen zitten. Maar ik heb het al eerder gezegd bij andere onderwerpen, zoals bijvoorbeeld bij de Duimdroppen, ga met de mensen praten. Ik heb respect en een compliment voor de Partij van de Arbeid, want die komt met een tussenoplossing en de vragen die ze stellen, zouden de acceptatie een stuk

kunnen vergroten. Want ik denk dat de sleutel om dit soort zaken goed aan te pakken is, dus ik heb het over de uitvoering van dat plan, wat een mooi plan is, toch echt die balans te vinden tussen die steun aan de bevolking en het beste voor de mensen, voor de kwetsbare Rotterdammer. En als laatste nog even een opmerking naar mevrouw Roest: volledig eens met wat zij allemaal gezegd heeft, maar die IPS, die methode-IPS, daar was de SP volgens mij ietsje eerder mee, dat ze dat heel graag wilden. Tot zover mijn bijdrage.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer, mijnheer Van Zevenbergen. Volgens mij was u de laatste spreker in deze rij. Dat is het geval. Dan gaan we de beantwoording aanhoren van wethouder De Langen.

De heer **DE LANGEN** (cda) (wethouder). Goedenavond, voorzitter, ik ben verstaanbaar toch?

De **VOORZITTER**. Zeker.

De heer **DE LANGEN** (cda) (wethouder). Dank u. Dank ook voor alle bijdrages en de complimenten. Het is zeker niet makkelijk om in een jaar als dit jaar dit soort grote wijzigingen te realiseren. En er zijn heel veel mensen die daar dag en nacht mee bezig zijn. Dat is hartstikke mooi en ik geef die complimenten ook graag aan hen door, die dat ook soms heel snel en ad hoc moeten doen.

Laat ik beginnen met de motie van Leefbaar Rotterdam en ik ga alle partijen langs hoor. Maar dat is eventjes het makkelijkste, gezien het onderwerp rondom de beschermd wonen locaties in Hoogvliet en in IJsselmonde. En eigenlijk vraagt Leefbaar Rotterdam en mijnheer Van Elck, die eigenlijk best goed de sfeer in het college weergeeft, alleen de inhoud niet helemaal correct had. Hij beschrijft in die motie, dat hij eigenlijk vindt dat het college een andere wijze van participatie en besluitvorming zou moeten hanteren dan het college en de gemeenteraad nu heeft

vastgelegd. En ik heb me met liefde gehouden aan de afspraken die er liggen. Ook omdat ik weet dat het noodzakelijk is om een goede spreiding te realiseren, te realiseren dat er voldoende beschermd wonen voorzieningen zijn, en daarmee ervoor te zorgen dat elke kwetsbare Rotterdammer ook gewoon een plek heeft. Wetende dat, voorzitter, beschermd wonen locaties zorgen voor een vermindering van overlast in de stad. En dat is ook de reden waarom ooit beschermd wonen is uitgevonden, om mensen die dat nodig hebben extra begeleiding te geven, waarbij een deel van die groep ook gewoon weer teruggaat naar een woning in de wijk met begeleiding. En dat is ook de reden dat het mijnheer Van Elck niet zal verbazen dat ik die motie zal ontraden, omdat eigenlijk die motie mij oproept om het bestaande beleid niet uit te voeren. En omdat ik het daarmee ook lastig maak om een goede woonplek die die mensen ook echt verdienen mogelijk te maken in de stad, waarbij ik heel eerlijk zeg, dat deze twee locaties twee relatief eenvoudige locaties zijn om uit te kiezen, omdat het aan de ene kant gaat om een tijdelijke locatie in Lombardijen en om een verplaatsing in Hoogvliet, een groene zone waarbij de doelgroep ook nog eens vermindert. Dus dat wordt een positief effect voor Hoogvliet, om het maar eventjes in de breedte zo te zien. Dus de motie van Leefbaar Rotterdam, voorzitter, die moet ik ontraden.

De tweede spreker was de ChristenUnie-SGP.

De heer **VAN ELCK** (lr). Voorzitter, ik hoop dat in ieder geval de wethouder daar wel is wezen kijken. Lombardijen is een wijk die enorm gedaald is in de veiligheidsindex. Dat is één. Er heerst zelfs een alcoholverbod in de wijk. Dat is twee. En daar gaan dus deze mensen geplaatst worden. Dan ga ik even naar Hoogvliet toe. Daar is veel drugsoverlast in die wijk waar de voorziening geplaatst wordt. Tussen allerlei ouderenvoorzieningen. Vanuit een voorziening komen die mensen, die al

overlast gaf. Met een negatief politieadvies bij Lombardijen. Allemaal dingen die gewoon zo even klakkeloos terzijde worden geschoven. Laat ik één concrete vraag stellen, want ik ga u niet overtuigen, dat heb ik in andere trajecten rondom deze voorzieningen gezien, dat is wel een compliment waard, tussen haakjes cynisch bedoeld, dat die u elke keer dit soort locaties weet te vinden, bijna zoekt naar de meest slechte locaties om dit soort voorzieningen neer te zetten. Maar bent u nou met Luuk Wilson gaan praten, die zei: goh, wij vinden ook dat die mensen geplaatst moeten worden, maar niet daar. Ga samen met mij op zoek naar een nieuwe locatie. Heeft u dat gedaan? Die handschoen gegrepen?

De **VOORZITTER**. Wethouder, u bent aan zet.

De heer **DE LANGEN** (cda) (wethouder). Dank u. Ja, ik wachtte even netjes op het woord. We doen dat natuurlijk niet klakkeloos, voorzitter. Het is niet voor niks dat we de procedure hebben zoals die is en we vragen daarbij nadrukkelijk advies, die we dan in het totaal wegen. Ik ken de situaties van beide wijken goed. Van Lombardijen in het bijzonder omdat ik daar in de buurt heb gewoond en ook in de deelraad actief ben geweest. De situatie in Lombardijen ken ik bijzonder goed. Waarbij ik ook wel zie dat in die wijk, met name de overlast van mensen die ambulant wonen er zeker is. En dat zijn ook punten die ik serieus neem en ik heb in de commissie al gezegd dat een aantal zaken uit het Plan van aanpak kwetsbare personen daar ook toegepast kan worden. Maar ik moet ook heel eerlijk zijn dat mevrouw Van Wifferen natuurlijk gelijk heeft, dat de beide doelgroepen op de huidige locatie geen overlast veroorzaken. Dat we ook niet een verkeerd beeld moeten schetsen over de overlast die bw's leveren. We weten dat de helft van de beheercommissies slapend zijn en ik heb in mijn periode nog nooit een bw hoeven sluiten of er überhaupt maar over na hoeven denken vanwege overlast

die er is. Dus dat is ook het punt dat naar voren komt bij mijnheer Van Zevenbergen. We moeten die stigmatisering proberen te verminderen en wellicht is het dan ook mogelijk om de procedure die we hebben te veranderen.

Dan over het gesprek met mijnheer Wilson. Daar kom ik dan zo weer op terug.

De heer **VAN ELCK** (lr). Ja voorzitter, ik vraag me toch af: de politie, waarom zou die nou toch negatief adviseren? Waarom zouden ze dat nou gedaan hebben na zo'n verhaal van u? Ik begrijp het eigenlijk niet. Kunt u dat misschien uitleggen?

De heer **DE LANGEN** (cda) (wethouder). Ja, ik merk eigenlijk dat de politie niet zozeer kijkt naar de overlast van zo'n bw in het bijzonder, want dan gaat ook weer het argument van mevrouw Van Wifferen op. Die kijkt gewoon breder naar de wijk en wat er in de breedte in de wijk gebeurt. En dat is ook de reden waarom ik ook zeer open sta om juist in die wijk te kijken naar wat we aan die overlast kunnen doen. En daar ben ik ook al reeds mee bezig, bijvoorbeeld in samenwerking met Antes. En u heeft daar ook een goede bijdrage aan geleverd. We zijn het daarover eens. Bijvoorbeeld rondom die quota in flats. We weten dat er in Lombardijen veel goedkope huurwoningen zijn, waar ook veel mensen in uitstromen. Dus dat is echt een punt dat ik zeer serieus neem. Wat niet wegneemt dat zo'n beschermd wonen locatie volgens mij een goede plek kan krijgen daar. Wel is het zo dat wethouder Kurvers en ik hebben besloten, even los van het feit dat we weten dat deze doelgroep eigenlijk geen overlast veroorzaakt, we nadrukkelijk hebben besloten om hier tijdelijk een locatie neer te zetten en niet permanent. Want we weten dat in het Baankwartier gewoon weer een nieuwe locatie zal herrijzen.

De heer **VAN ELCK** (lr). Ja voorzitter, wethouder De Langen gaf aan dat ik de sfeer in het college goed had ingeschat. Nou dat blijkt inderdaad, want wethouder

De Langen met de tien anderen daar weten het allemaal beter. Want waarom zou u de gebiedscommissie nog om advies vragen, waarom zou u de politie nog om advies vragen? Waarom zou je met mensen gaan praten als je vanuit de ivoren toren, vanuit het stadhuis, toch zeker weet dat die locatie daar moet komen waar vooral alle mensen zeggen dat hij niet moet komen? Chapeau, dat is inderdaad aan u, u heeft het weer voor elkaar gekregen. Hartstikke goed, het is u gelukt, ga uw gang.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan, wethouder, er zijn geen vragen meer.

De heer **DE LANGEN** (cda) (wethouder). Ja dank u wel, voorzitter. En het antwoord op de niet-gestelde vragen, dat weet mijnheer Van Elck ook, omdat er dan nergens een bw wordt gerealiseerd en daar is de stad veel slechter mee af.

Ik heb zeer zeker contact met mijnheer Wilson. Ik heb net ook aangegeven dat wij bereid zijn om goed te kijken naar de situatie in Lombardijen, wat we daar in het kader van het Plan kwetsbare personen extra kunnen doen. Ik zie het ook als een soort van eerste wijk waar we een aantal nieuwe instrumenten kunnen gaan inzetten dus daar praat ik graag met mijnheer Wilson en anderen in het gebied over. Ik heb al aangegeven dat er in Groot-IJsselmonde geen plek was waar we gebruik van konden maken dus dat het ook niet realistisch is om zo'n traject te starten. Daar ben ik ook eerlijk over geweest. Het is niet voor niks dat we op deze plek zijn uitgekomen en dat we daar ook een tijdelijke grondslag aan hebben gekoppeld.

Dan de ChristenUnie-SGP, voorzitter. Die komt samen met GroenLinks en DENK met een motie om de daklozenopvang voor niet-rechthebbenden, met name immigranten, te starten vanaf het risiconiveau 2 in de routekaart. Dat is overigens een vrij laag niveau van corona. Als je kijkt naar de cijfers, ik pak ze er even bij, dan gaat het om een signaalwaarde

van 50 tot 150 positieve testen per 100.000 inwoners per week. Dus ik denk dat zij bewust daarvoor hebben gekozen, maar dat is nogal een lage signaalwaarde. Waar het in dezen om draait, is dat het Rijk samen met de G4 een richtlijn opstelt rondom niet alleen de winterregeling, maar ook de toepassing van de permanente opvang gedurende lockdown-situaties. En het klopt inderdaad dat de G3 eerder daarover een brief heeft gestuurd naar het Rijk. Volgens mij is daar nog geen reactie op ontvangen, maar het is al wel besproken in de Tweede Kamer. En een motie om dit te doen, te financieren is daarbij in meerderheid verworpen. Dus ik weet eigenlijk al zeker wat vanuit het Rijk het antwoord op deze motie zal zijn. Even los van het feit wat je er inhoudelijk van vindt. Wij zijn heel duidelijk en ook altijd duidelijk geweest als Rotterdam, en het heeft ook altijd een positief effect gehad op de hoeveelheid buitenslapers die we hebben. En die gunstige situatie met een hele duidelijke lijn, die wilde ik ook graag voortzetten. Want wij zijn altijd eerlijk geweest dat wij kwetsbare mensen helpen, dat we goede nachtopvang willen realiseren voor rechthebbenden, dat we niet-rechthebbenden ook opvangen voor twee dagen om ze vervolgens te begeleiden naar bijvoorbeeld Oost-Europa, simpelweg omdat ze volgens de EU-regelgeving geen recht hebben op de sociale voorzieningen in de stad. En wat ik oneerlijk en asociaal zou vinden is, als we een vals perspectief geven aan deze groep. En we zien ook eigenlijk dat, als wij de opvang open hebben, de terugkeer enorm wordt bemoeilijkt en dat daarmee het aantal niet-rechthebbenden ophoopt in de stad en daarmee ook een meer onmenselijke situatie ontstaat en die is zeer onwenselijk. Nou dan kun je natuurlijk discussiëren over wanneer je, ook ten tijde van corona zo'n wat meer permanente opvang realiseert en de huidige richtlijn vinden wij daarin afdoende. Nogmaals, deze motie is eigenlijk al behandeld in de Kamer en de Kamer heeft aan de staatssecretaris meegegeven, die het daar

volgens mij ook mee eens was, ik heb het debat niet letterlijk kunnen volgen, maar ik heb wel een terugkoppeling daarover gehad, dat de meerderheid het gewoon daar niet mee eens is en ook die financiering niet wil regelen op basis van een motie die ook door een Kamerfractie was ingediend. Dus we weten eigenlijk het antwoord op deze motie al. Dus los van het feit dat ik inhoudelijk een andere mening heb, is hij ook wat dat betreft overbodig, omdat ik het antwoord vanuit de Kamer al weet.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, ik vraag me dan wel af, de wethouder die geeft aan dat er een daklozenopvang is en dat mensen opgevangen kunnen worden, EU-arbeidsmigranten met name zonder recht om hier te kunnen blijven, twee dagen de tijd krijgen om zich op te knappen en te kunnen vertrekken. Maar is de wethouder bekend met het feit dat mensen, wanneer ze daar gebruik van willen maken, een handtekening moeten plaatsen onder een formulier, waarmee ze afstand doen van elk recht en waarmee ze eigenlijk linea recta, als ze gebruikmaken van die twee dagen opvang moeten vertrekken?

De heer **DE LANGEN** (cda) (wethouder). Ja voorzitter, daar ben ik me heel erg van bewust en dat komt ook overeen met de Europese regelgeving die er is. Er zijn mensen die rechten hebben opgebouwd in Nederland, die mogen gelijk gebruikmaken van de reguliere opvang. Daar is ook niks mis mee, daar zijn we ook voorstander van, dat zijn de rechthebbenden. U weet wat we allemaal doen voor die rechthebbenden, die opvang die is goed en we zorgen voor goede uitstroom. Maar mensen die geen perspectief hebben in dit land, die ook op wettelijke basis geen gebruik kunnen maken van onze sociale voorzieningen en eigenlijk een perspectief hebben elders, die wil ik niet voor de gek houden, die wil ik ook niet een perspectief bieden in de opvang zonder toekomst. En dat vind ik ook niet sociaal. Dus wat we proberen te

doen is juist die groep zo klein mogelijk houden en ervoor zorgen dat ze op een goede manier worden teruggeleid inderdaad naar vaak Oost-Europa en in de meeste gevallen ook naar Polen. En de manier waarop we het doen, ook met het terugkeerteam dat nu actief is, zorgt er ook voor dat het aantal EU-migranten laag blijft. Waarbij het altijd natuurlijk, ik ben de wethouder 'Dweilen' heb ik ook gezegd in de commissie, er wel een verhouding is natuurlijk met de instroom, want we zijn ook afhankelijk van de landelijke regelgeving rondom nou ja, hoe er op een schandalige manier met deze groep arbeidsmigranten wordt omgegaan. En daar heb ik het ook over gehad in de commissie.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, u weet dat dat stuk ondertekend moet worden, maar bent u het ook met mij eens dat er niet binnen twee dagen altijd uitgezocht kan worden of iemand rechthebbend is of niet, omdat mensen ook niet altijd bij één instantie gelijk kunnen doorgeven wat hun situatie was en welke rechten ze wel of niet kunnen hebben opgebouwd in twee dagen tijd? En dat ze op voorhand al een stuk moeten ondertekenen waarmee ze akkoord gaan om te vertrekken? Dat daarmee juist hun recht wordt ondergraven en dat niet de mogelijkheid wordt geboden om deugdelijk onderzoek te kunnen doen, enkel en alleen omdat mensen nu op dit moment, en ik bedoel ook echt op dit moment, in deze coronacrisis gebruik willen maken van opvangmogelijkheden voor twee dagen, twee nachten?

De heer **DE LANGEN** (cda) (wethouder). Maar dan haalt u volgens mij twee dingen door elkaar, want juist in deze crisis in lockdown-periode is er veel langer sprake van opvang. We hebben nu ook bij de opvang die natuurlijk gaat lopen gedurende alle weken dat de lockdown is afgekondigd door het Rijk, gezegd: wij houden ons netjes aan de richtlijnen en alle onderdelen van de richtlijn. Dat zeg ik ook alvast op de

andere vraag van mijnheer Vonk. Het enige wat aangepast daarin is, kijk we weten natuurlijk dat als je mensen bij elkaar zet de kans op corona ook groter is, dus het risico voor deze groep wordt natuurlijk verhoogd als je ze opvangt. En wat nu nog anders is dan in de vorige lockdown is dat wij ook een grens opgelegd hebben gekregen van het Rijk van de hoeveelheid mensen die per zaal mogen worden opgevangen. Dus wat ik ook kan melden hier is dat wij sinds de persconferentie het aantal zalen hebben verhoogd en het aantal slapers per zaal hebben verlaagd. Juist ook omdat de opvang van deze groep ook weer een coronarisico heeft. Zo hebben we een aanpassing aangebracht. En ik snap heel goed, we hebben natuurlijk instanties die deze groep mensen helpen, die ook goed kunnen beoordelen of er al dan niet sprake is van een recht. En dat is relatief eenvoudig aan de voorkant ook vast te stellen voor de allergrootste groep. En, zeg ik daarbij, we zijn ook nog eens barmhartig voor hen die bijvoorbeeld medische problemen hebben. Daar hebben we nog eens extra aandacht voor. Dus het is niet zo dat we daar onmenselijk mee omgaan, sterker nog ik vind dat je juist menselijk moet omgaan met deze doelgroep en ook sociaal moeten kijken naar waar hun perspectief ligt en daar ook niet over liegen.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, ja voorzitter, dat is duidelijk. Maar er valt nog altijd een groep buiten de boot. En u hebt het over de coronamaatregelen, inderdaad. Maar wij hebben het ook in de motie over een ander zorgniveau dan wat er nu geldt, dan waar de regels nu voor gelden. En ook dan zouden mensen kunnen worden geholpen, in elk geval de opvang moeten hebben. En volledige ondersteuning wanneer u het hebt over de capaciteit, en de mogelijkheden en de beperkingen die daarin zitten. Maar er valt nog altijd een groep buiten de boot. Voorzitter, tot zover.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer.

De heer **DE LANGEN** (cda) (wethouder). Dan verschillen wij van mening, concludeer ik. Kijk, niveau 2 is het niveau 'zorgelijk', dat is het niveau boven het laagste risiconiveau, het niveau 'waakzaam'. En we weten natuurlijk niet hoe lang de crisis gaat duren, maar dat is meer dan even een overbruggingsperiode. Dan gaat het heel erg lijken op een permanente opvang. En dan komen we ook precies in de situatie terecht die onmenselijk is, namelijk een hele grote groep die je moet opvangen zonder perspectief, terwijl er zeker een perspectief is met ook de rechten in een ander land die veel menselijker zijn. En, volgens mij moet je ook eerlijk zijn over het perspectief van mensen waar hun toekomst ligt. En ik wil ook gewoon die sociale kant benadrukken. En ik wil niet die asociale kant op.

De **VOORZITTER**. Helder. Mijnheer Vonk heeft een vraag.

De heer **VONK** (cu-sgp). Ja dank u wel. Nou, vooral ook even ter verduidelijking, ook voor de andere raadsleden. Kijk, er zijn eigenlijk twee dingen aan de hand. We hebben corona en we hebben op dit moment een winteropvang. En die winteropvang gaat soms een paar dagen open en dan is hij weer een paar dagen dicht en dan gaat hij weer open en dan gaat hij weer dicht. Nou, die twee combinerend zou ik toch willen pleiten, ook richting andere raadsleden, laten we dan in ieder geval in die periode in plaats van een knipperlicht een permanente opvang hebben. Nu zijn we even gered omdat VWS heeft gezegd: ja in deze echt complete lockdown gaan we dat sowieso voor jullie regelen. Maar het pleidooi zou eigenlijk verder moeten gaan en zeggen: ook als die winteropvang er nog is en weer aan en uit, dus als we een knipperlichtvoorziening hebben, om dan in ieder geval in de tijden van corona die permanent te maken. Dat is eigenlijk het pleidooi. En de discussie over: moeten we uiteindelijk een soort permanente opvang hebben voor EU-burgers, die staat er echt

los van. Daar heb ik zelf ook een wat andere opvatting over. Maar daar hebben we het nu op dit moment niet over. Dat even ter verduidelijking.

De heer **DE LANGEN** (cda) (wethouder). Ja, en je kan het proberen uit elkaar te halen, maar het gaat wel verdraaid veel op elkaar lijken. Dus dat is natuurlijk ook wel gewoon een feit. Ik vind het heel goed, het is niet zo dat VWS dat alleen besluit, we doen dat in goed overleg dus. Wij doen het ook graag, wij vullen die richtlijn met plezier in. We waren de eerste stad die binnen no time de Maassilo heeft geopend, dus dat doen we met liefde. Het is wel zo, en dat is ook weer frappant natuurlijk, de winteropvang, de winterkouderegelings, is natuurlijk echt een achtervangregeling. En ik vind ook echt dat wij als stad onze opvang goed moeten organiseren. En als de opvang goed gerealiseerd is, dan is de winteropvangregeling, de winterkouderegelings, natuurlijk zo goed als overbodig. Je hebt dan een aantal mensen die bijvoorbeeld geschorst zijn, of enorm te maken hebben met bemoeizorg. En EU-migranten die hebben natuurlijk een andere plek waar ze terecht kunnen. En ik hoop en ik zie ook dat het aantal buitenslapers, op de manier zoals we het nu doen, op een zo klein mogelijk niveau kan worden gehouden. En dat is positief voor de stad, en zowel voor de stad als voor de mensen daarin.

De volgende vraag van de ChristenUnie-SGP ging over de opvang overdag. En ik heb toevallig de zin uit die richtlijn ook hier bij de hand en daar voldoen we aan. Er moet overdag een plek zijn waar mensen terecht kunnen voor een sanitaire stop, voor het even warm worden, maar ook voor een maaltijd. En dat hebben we ingeregeld net als bij de vorige lockdown. En daarnaast hebben we überhaupt natuurlijk de inloop die daarin voorziet. Dus wij voldoen aan de richtlijn. De enige aanpassing die we hebben moeten doen, zeg ik even tegen mijnheer Vonk, en die heb ik net al toegelicht aan mevrouw

Mohamed-Hoesein, is dat we verplicht waren om, en dat is natuurlijk omdat opvang ook corona in de hand werkt, het aantal mensen in de zalen moesten we verkleinen. En gelukkig is de Maassilo dan weer zo groot, dat we ook andere zalen konden gebruiken.

GroenLinks heeft zich aangesloten bij een aantal van de voorgaande punten. En die maakte een groot punt van bankslapers in drie onderdelen, als ik het goed heb beluisterd. Dat was de kostendelersnorm, dat was de schuldhelp voor mensen zonder vaste verblijfplaats en dat ging over de hulp van bankslapers in de wijkdienst. En daar hebben we ook in de commissie bij stilgestaan. Ik heb daar ook een toezegging op gedaan dat ik GroenLinks daarover zou informeren. Maar wat ik, als ik goed naar mevrouw Roest heb geluisterd, heb opgemerkt, is dat ze dat eigenlijk wat eerder wilde hebben. In ieder geval een eerdere tussenstand, zodat ze dat mee zou kunnen nemen in de behandeling van de beleidsnotitie in de aanbesteding. Dat snap ik, dus ik ga daar even naar kijken. Ik ga even kijken hoe we deze vragen kunnen beantwoorden, en een deel daarvan ligt ook op het vlak van collega Grauss en collega Moti. Ik ga even kijken of ik een tussenstand kan geven, die dusdanig is, dat mevrouw Roest tijdens de behandeling in januari daar in ieder geval iets meer om handen heeft om daar een keuze in te maken.

De **VOORZITTER**. Nog even over het vorige punt, mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, het was inderdaad nog op het vorige punt, want de wethouder grijpt de Maassilo toch telkenmale aan als voorbeeld voor succes. Er zijn bepaalde succespunten, maar bijvoorbeeld de gezinsopvang is daar niet mogelijk, terwijl we nu wel zien, dat met name als het gaat om daklozenopvang en de EU-arbeidsmigranten zonder rechthebbende titel, dat zij daar ook niet terecht kunnen.

Dus u creëert daarmee nog altijd wel, ook los van de Maassilo, een groot gat wanneer het gaat om opvangmogelijkheden. Gezinnen kunnen daar gewoon niet terecht.

Mevrouw **ROEST** (gl). Ja voorzitter, op een heel ander punt hoor. Maar over wat de wethouder net zegt, van: ik ga proberen dat voor de bespreking te doen. Mijn punt ging specifiek om de ondersteuning van bankslapers door de wijkteams en dat ik die informatie graag heb, voordat we de inkoopstrategie bespreken voor de wijkteams. Maar die gaan we volgens mij nog niet in januari bespreken, want dat is, zeg maar, een categorie die we volgens mij pas later in het jaar krijgen. Dus wat mij betreft hoeft het niet voor januari, maar wel voor of bij de inkoopstrategie wijkteams zou fijn zijn.

De **VOORZITTER**. Waarvan akte. Dan heeft u nog een vraag van mevrouw Mohamed-Hoesein.

De heer **DE LANGEN** (cda) (wethouder). Ja, dan heb ik mevrouw Roest verkeerd begrepen. Ik dacht dat zij in de beleidsnotitie al een algemeen punt daarover wilde maken. Maar het is ook fijner voor mij, want ik had die toezegging gedaan voor voor de zomer. Nu moet ik hem ietsje opschuiven, maar wat minder fors dan net beschreven. Dus dank voor die toevoeging van mevrouw Roest.

Ja, tegen mevrouw Mohamed-Hoesein kan ik zeggen dat we bijvoorbeeld nu ook voor vrouwen een aparte zaal hebben bij de Maassilo. U weet ook dat we bij de rechthebbenden vanaf dit jaar ook een aparte opvang hebben voor vrouwen. En als er kinderen in het spel zijn, dan gaat er natuurlijk een heel ander spel spelen. Natuurlijk hebben we daar ook oog voor. Dus dat is volgens mij ook anders dan mevrouw Mohamed-Hoesein nu hier vermeldt.

Dan D66. Mevrouw Van Wifferen heeft natuurlijk een punt als het gaat om eigenlijk de hele keten rondom EU-migranten. Ik ben fors bezig aan de achterkant van die keten. We hebben het ook in de commissie gehad over het aantal buitenslapers en hoe je daarmee omgaat. U hebt ook gezien dat wethouder Moti zich nogal roert ook rondom de arbeidsomstandigheden, de malafide uitzendbureaus en de registratie van EU-migranten. Dus ook aan de voorkant spelen we daar als college een grote rol in. En collega Moti doet het nu ook bij de VNG landelijk. Dus wat het eigenlijk is, is dat deels er een aanzuigende werking is, natuurlijk omdat dat door wordt verteld, via mond-tot-mondreclame via de opvang. Als er opvang is, dan zien we ook dat dat mensen aantrekt. Soms zelfs ook uit andere gemeenten, daar worden we ook wel boos om, omdat andere gemeenten hun verantwoordelijkheid niet nemen. Die willen dan leunen op de goede ondersteuning, ook bij terugkeer die wij als Rotterdam financieren. Dat is geld dat wij dan ook moeten besteden. Maar los van die aanzuigende werking is natuurlijk het grootste punt, dat de doorstroom niet vlot als er een opvang is. Dus we zien elke keer als we mensen opvangen dat pas bij de sluiting van zo'n locatie mensen ook daadwerkelijk weer de stap durven en willen nemen naar terugkeer. Dus wat je dan krijgt is een opvang die steeds groeiende is, waarbij ook een steeds groter deel zich weer op straat gaat begeven, overlast veroorzaakt en daar ook blijft overnachten. Dus het allergrootste punt is eigenlijk, en dat klinkt heel oneerbiedig en zo bedoel ik het ook niet, ik kan even geen ander woord vinden, maar eigenlijk de groei van de groep die dus niet doorstroomt. En dan heb je dus een steeds grotere opvang nodig.

Ik vond eigenlijk de redenering van DENK rondom het Plan van aanpak kwetsbare personen niet goed, want mevrouw Mohamed-Hoesein stelde dat we in dit plan op een slechte manier omgaan met zelfredzaamheid, omdat veel mensen niet

zelfredzaam zijn. Maar ho eens even, we hebben dit plan expres opgesteld, omdat wij concludeerden als gemeente dat veel mensen niet zelfredzaam zijn en dat je daar heel goed ondersteuning voor moet bieden. Dus het feit dat dit plan bestaat is eigenlijk een omarming van de constatering van mevrouw Mohamed-Hoesein, dat hebben we natuurlijk als gemeente Rotterdam al vele jaren eerder gedaan. En die discussie over zelfredzaamheid is echt een oude discussie, zeg ik altijd, want we zijn echt al vele malen en ook stappen verder.

Rondom Jeugd moet ik zeggen dat ik niet de portefeuillehouder Jeugd ben, dat is collega Bokhove. Ik weet dat wethouder Bokhove echt inzet op die mentale gezondheid van jongeren en als geen ander de staat van de jeugd kent. Veel beter dan ik, want zij is portefeuillehouder. Wat goed is om te vermelden is dat wij ook vanuit het Rijk extra geld hebben gekregen voor jeugd, zeker in deze periode van corona, 57 miljoen. Ik ben daar zelf ook betrokken bij geweest vanuit de VNG en de commissie-Depla. En een deel daarvan is ook specifiek aangewezen voor de toepassing van middelen om de mentale gezondheid van jongeren te verbeteren. En volgens mij heeft het college daar ook iets meer informatie over gegeven naar aanleiding van een collegevergadering van afgelopen dinsdag. En als u daar meer vragen over heeft, dan kunt u altijd terecht bij wethouder Bokhove.

Dan de Partij van de Arbeid voorzitter. Jazeker, in beide gebieden is er al een beheerscommissie-in-oprichting, waarbij veel mensen zich ook al hebben aangemeld. Dus dat gaat wat mij betreft goed. Er is inderdaad bij Hoogvliet gesproken over een andere ingang. Het is een gunstig gebouw met een eigen ingang, dus dat is al positief. En inderdaad de ingang kan worden verplaatst en dat zijn we ook van plan. Ik zal dat punt rondom verlichting ook meenemen met de beheerscommissie in IJsselmonde. Dus dit

punt heb ik in ieder geval nog niet gehoord. Wel heel veel andere punten. Maar als we dat mee kunnen nemen in de beheerscommissie, dan doe ik dat met liefde.

En mijnheer Van Zevenbergen weet dat ik zijn betoog rondom de acceptatie van deze doelgroep zeer omarm. En als het toch mogelijk zou zijn, dat die stigmatisering verdwijnt, dan helpt het ook bij het makkelijker plaatsen van deze doelgroep en dan kunnen we ook een andere procedure wellicht afspreken. En in het Plan van aanpak staat ook een aantal acties om juist de beeldvorming rondom deze doelgroep te veranderen. Dus er zijn twee moties, voorzitter, ik kan het kort samenvatten, ik ontraad ze beide.

De **VOORZITTER**. Helder. Is er behoefte aan een tweede termijn? Ik heb, zie ik, van mevrouw Roest nog een kleine opmerking, begrijp ik. Dat is al geweest. Is er behoefte aan een tweede termijn? Of is er een vraag die nog gesteld moet worden? Ik check het nog één keer. Twee keer. Dat is niet het geval.

Dan is het tijd om te gaan schorsen voor een avonddiner. Ja ik had u eigenlijk willen voorstellen om voor een uur te schorsen. Dat betekent dat we dan om 19.45 uur zouden kunnen beginnen, als u dat goed vindt. Het is nu 18.40 uur. Dan schors ik de vergadering tot 19.45 uur. En voor zover er belangstellenden meeluisteren denk ik dat het goed is om aan te geven dat we dan aanvangen met het debat over de Fazantstraat, agendapunt 24. Ik schors de vergadering en ik zie u graag, ik spreek u om 19.45 uur. De vergadering is geschorst.

(De vergadering is geschorst.)

(18.40 uur)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 17 december 2020

Notulen van de raadsvergadering van 17 december 2020 (avondzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 17.

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb, met dien verstande dat het voorzitterschap van 21.25 tot 21.35 uur en van 22.30 uur tot 00.35 uur is waargenomen door de heer R.A.C.J. Simons

Voor de presentielijst wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering.

Namens het college zijn tegenwoordig mevrouw J. Bokhove, de heer A. Bonte, de heer A.H.P. van Gils, de heer M.K.A. Grauss, de heer S. Kasmi, mevrouw B.C. Kathmann, de heer S.A. Kurvers, de heer S. de Langen, de heer R. Moti en de heer B. Wijbenga-van Nieuwenhuizen.

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

Afwezig met bericht: mevrouw C.M. Zeegers

Heropening

De **VOORZITTER**. Goedenavond. Ik hoop dat iedereen weer is ingeschakeld. We gaan zo beginnen met het tweede blok van de vergadering van vandaag van de gemeenteraad van Rotterdam. Ik hoop dat u allemaal lekker heeft kunnen eten en een beetje met elkaar sparren in politieke zin.

C. ONDERWERPEN MET EEN REGULIER DEBAT

24. Fazantstraat

24.1 *Het voorstel met betrekking tot het openen en in uitvoering nemen van de grondexploitatie Fazantstraat*

24.2 *Het voorstel met betrekking tot toepassing van de Wet voorkeursrecht gemeenten voor percelen en panden gelegen in de Vogelbuurt-Fazantstraat*

De **VOORZITTER**. Ik heb voor mij de agenda met aan de orde agendapunt 24, de Fazantstraat. Ik stel voor de agendapunten 24.1 en 24.2 in één keer te bespreken. Het voorstel met betrekking tot het openen en in uitvoering nemen van de grondexploitatie Fazantstraat en het voorstel met betrekking tot toepassing van de Wet voorkeursrecht gemeenten voor percelen en panden gelegen in de Vogelbuurt-Fazantstraat. Mevrouw Kockelkoren als eerste.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Voorzitter, ik dacht dat mijnheer Van Putten eigenlijk als eerste aan de beurt was.

De **VOORZITTER**. U staat bovenaan.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Oké. Nou, dan ga ik gewoon van start. Voorzitter, dank u wel. Geen sloop in de Fazantstraat, maar samenvoegen en verbeteren van woningen. Dat is wat GroenLinks Rotterdam betreft een veel betere aanpak voor deze straat. Zo zorg je voor verbeteringen met en voor de bewoners in hun eigen buurt. Daarom heeft GroenLinks samen met de ChristenUnie-SGP, PvdA, D66 en vele andere partijen in deze raad twee amendementen ingediend. Eén amendement waarmee de Wet voorkeursrecht gemeenten wordt gevestigd met als doel de leefbaarheid in de wijk te vergroten door op vrijwillige basis het

samenvoegen van woningen te stimuleren. Dit biedt kansen aan de bestaande bewoners om hun woning te vergroten en door te groeien in hun eigen wijk, terwijl tegelijkertijd het woningaanbod diverser wordt. Ook deze aanpak sluit goed aan op het doel van het Nationaal Programma Rotterdam Zuid. Het doel, ik citeer is 'om de wijken op Zuid veerkrachtig te maken, een gebied waar het voor iedereen prettig is om te wonen. Wijken waar voor iedereen goede woningen en aangename woonmilieus zijn. Voor lagere, midden- en hogere inkomen. Voor gezinnen en alleenstaanden. Voor senioren en voor starters. Dit geldt voor nieuwe bewoners, maar in de eerste plaats voor de huidige bewoners en sociale stijgers. Bewoners die het financieel beter krijgen en op zoek gaan naar een grotere woning op Zuid.' Einde citaat. Juist deze bewoners hebben we de afgelopen weken gehoord met hun verhalen en soms emotionele pleidooien over hun woning in de Fazantstraat. Juist deze bewoners bieden we de ruimte om te blijven, te groeien, te profiteren van de kwaliteitsslag in hun wijk die we nog steeds willen maken met elkaar, maar zonder sloop.

Dat brengt mij op het tweede amendement om het project Fazantstraat in Carnisse de status 'uitvoering' toe te kennen en investeringen voor verbeteringen, vergroten en/of samenvoegen van de bestaande woningvoorraad te financieren. Omdat sloop/nieuwbouw vervalt is er ook geen noodzaak meer om een grondexploitatie te openen en kan dit geld worden bespaard om op andere plekken binnen het NPRZ te worden ingezet.

Voorzitter, in de commissie hebben we het uitgebreid gehad over hoe bewoners de komende tijd beter betrokken kunnen worden en hoe er tegelijkertijd met het samenvoegen van woningen toch ook een verbetering van de buitenruimte gerealiseerd kan worden. Ik zou de wethouder dan ook willen vragen om daar nog eens goed naar te kijken en ik hoor

graag hoe hij dat, nu deze plannen er anders uit gaan zien, in de toekomst vorm wil geven. Tot zover voorzitter. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Dan gaan we naar mijnheer Van Putten.

De heer **VAN PUTTEN** (Iv). Dank u wel voorzitter. Ja, ik kan me grotendeels aansluiten bij het verhaal van mevrouw Kockelkoren. Wij zijn blij dat er een andere optie op tafel is komen te liggen, namelijk het samenvoegen en renoveren van woningen op vrijwillige basis. Geen onteigeningen meer. En ja, daar hebben we in de commissie met z'n allen overeenstemming over gekregen. Daarna hebben we een aantal moties ingediend bij de wethouder om naast het renoveren van woningen ook eens te kijken naar de buitenruimte. We hebben een aantal opties van de sprekers opgeschreven, gebundeld, gezamenlijk als oppositie en ook nu met andere partijen die dit ook willen steunen, van de coalitie. En daarbij willen we eigenlijk dat de straten weer netjes op orde worden gebracht, op hoogte, en dat eigenlijk de norm wordt: lang parkeren in plaats van in de breedte parkeren in de straat, dat er meer groen kan komen, dus perkjes en bomen geplaatst kunnen gaan worden, maar ook dat de gevels schoongemaakt kunnen worden en met betere balkons en dat de VvE's gestimuleerd zullen gaan worden om dat voor elkaar te krijgen. En de wethouder heeft gezegd dat hij vanuit het samenvoegen wel woningen kan isoleren, dat de huisjesmelkersproblematiek daarbij ook wordt aangepakt. Maar hij heeft geen toezegging gedaan op het gebied van de buitenruimte. Hij heeft gezegd: dit moet uit het reguliere budget van Stadsbeheer worden bekostigd. Dat zit niet in het NPRZ. Mijn oproep is, net als die van mevrouw Kockelkoren, om toch de wethouder ertoe aan te sporen om toch zo snel mogelijk met die bewoners in overleg te gaan en daar een verbetering van de buitenruimte te gaan realiseren. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van Putten heeft de volgende moties ingediend.

Motie 4. Fileparkeren de norm in de Vogelbuurt

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020 ter bespreking van het agendapunt ‘Het voorstel met betrekking tot toepassing van de Wet voorkeursrecht gemeenten voor percelen en panden gelegen in de Vogelbuurt-Fazantstraat;
Constaterende dat:
- in de Vogelbuurt de mogelijkheid bestaat om in dezelfde straat zowel file te parkeren als vak te parkeren;
- naar aanleiding van de insprekers gebleken is dat er géén parkeerprobleem meer bestaat sinds februari 2020 vanwege de invoering van betaald parkeren;
- sindsdien sprake is van te veel parkeerplekken in de Vogelbuurt;
Overwegende dat:
- fileparkeren en vakparkeren in dezelfde straat een onwenselijk aanzicht van de buitenruimte oplevert;
- fileparkeren minder ruimte kost dan vakparkeren, waardoor er meer ruimte voor de voetganger en/of buitenruimte kan worden ingericht;
- fileparkeren ervoor zorgt dat de auto een minder prominent beeld heeft in het straatbeeld dan vakparkeren;
Verzoekt het college;
- in de gehele Vogelbuurt de parkeerfaciliteiten zo in te richten dat de parkeerplaatsen enkel conform fileparkeren worden ingericht;
- de straten in de Vogelbuurt zo in te richten dat er meer ruimte ontstaat voor trottoirs en/of bomen óf perkjes;
- hierover het gesprek aan te gaan met de bewoners van de Vogelbuurt;
En gaat over tot de orde van de dag.’

w.g. J.W. van Putten, P.J.H.D. Verkoelen,
R.T.J. van der Velden, B. van Noppen,
M.J.P. Meeuwissen, S.R.T. van Baarle en
K. Jonker

Motie 5. (Maatschappelijke) voorzieningen voor de Vogelbuurt

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020 ter bespreking van het agendapunt ‘Het voorstel met betrekking tot toepassing van de Wet voorkeursrecht gemeenten voor percelen en panden gelegen in de Vogelbuurt-Fazantstraat;
Constaterende dat:
- de bewoners van de Vogelbuurt verlangen naar meer voorzieningen in de wijk, zoals een speeltuin;
- de dependance van basisschool De Kameleon haar deuren gaat sluiten;
Overwegende dat:
- de gemeente een faciliterende rol kan aannemen bij het bewerkstelligen van (maatschappelijke) voorzieningen in een wijk;
- het sluiten van de dependance mogelijkheden biedt voor het creëren van nieuwe voorzieningen voor álle bewoners van de Vogelbuurt;
- het creëren van een maatschappelijke voorziening wenselijk is op deze centrale plek in de buurt;
Verzoekt het college:
- te inventariseren welke mogelijkheden er zijn voor het ontstaan van een nieuwe wijkvoorziening(en) op de plek van de huidige dependance van De Kameleon;
- tevens te inventariseren in hoeverre er mogelijkheden zijn om de voorliggende schoolspeelplaats te benutten voor het creëren van een speeltuin;
- bij voorgenoemde verzoeken bewoners proactief te betrekken en de plannen te toetsen op wenselijkheid onder hen;
En gaat over tot de orde van de dag.’

w.g. J.W. van Putten, P.J.H.D. Verkoelen,
R.T.J. van der Velden, B. van Noppen,
M.J.P. Meeuwissen, S.R.T. van Baarle en
K. Jonker

Motie 6. Een fijne up-to-date woning in de Vogelbuurt

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020 ter bespreking van het agendapunt 'Het voorstel met betrekking tot toepassing van de Wet voorkeursrecht gemeenten voor percelen en panden gelegen in de Vogelbuurt-Fazantstraat;

Constaterende dat:

- er woningen in de Vogelbuurt toe zijn aan een upgrade;

- insprekers van de Fazantstraat dit reeds hebben aangekaart in de commissie Bouwen, Wonen en Buitenruimte;

Overwegende dat:

- de woningen in dermate goede staat zijn dat overgaan tot sloop een té rigoureuze maatregel is;

- de kwaliteit van de woningen wél toe zijn aan een upgrade en hier ook werk van gemaakt dient te worden;

- er al reeds subsidies te verkrijgen zijn voor het isoleren van woningen, maar dat veel Rotterdammers de weg hiernaartoe niet weten;

Verzoekt het college:

- bewoners van de Vogelbuurt actief te informeren over de mogelijkheden om subsidies aan te wenden voor het isoleren van hun woning;

- met een plan van aanpak te komen op het gebied van isolatie en verdere passende verbeteringsmaatregelen;

- op het thema isolatie in ieder geval te betrekken:

- * het geluidsisoleren van de woningen, waar noodzakelijk;

- * het installeren van dubbelglas, waar noodzakelijk;

- * het isoleren in de gevel, waar noodzakelijk;

- * het isoleren van het dak of tussen vloeren, waar noodzakelijk;

- * het isoleren van spouwmuren, waar noodzakelijk;

- * de bewoners van de Vogelbuurt te wijzen op de mogelijkheden van zonnepanelen en de subsidiemogelijkheden daarvoor;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. J.W. van Putten, P.J.H.D. Verkoelen,
R.T.J. van der Velden, B. van Noppen,

M.J.P. Meeuwissen, S.R.T. van Baarle en
K. Jonker

Motie 8. Help de Vogelbuurt bij het vergroten van woningen

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020 ter bespreking van het agendapunt 'Het voorstel met betrekking tot toepassing van de Wet voorkeursrecht gemeenten voor percelen en panden gelegen in de Vogelbuurt-Fazantstraat;

Constaterende dat:

- één van de wensen uit het raadsvoorstel gaat over het vergroten van woningen in de Fazantstraat;

Overwegende dat:

- de gemeente aan woningeigenaren de mogelijkheid biedt om 35.000 euro subsidie te verstrekken voor het samenvoegen van een woning en 20.000 euro voor het vergroten van een woning;

- veel huiseigenaren in de Vogelbuurt hun woning al vergroot hebben;

- er wensen bestaan onder andere bewoners om dit voorbeeld te volgen;

- door de zolder bij de derde etage te voegen én/óf het maken van een doorbraak door de souterrains bij de begane grond te voegen, er reële mogelijkheden bestaan om deze vergroting mogelijk te maken;

- de begane grond ook

vergrotingsmogelijkheden heeft door deze meer levensloopbestendig te maken door het weghalen van obstakels;

Verzoekt het college:

- het proces tot vergroting van woningen in de Vogelbuurt gezamenlijk met de eigenaren én Woonbron te onderzoeken;

- hierbij specifiek de aandacht te vestigen:

- * in hoeverre het mogelijk is om een dakkapel toe te voegen;

- * in hoeverre het mogelijk is om de zolder bij de derde etage te voegen;

- * in hoeverre het mogelijk is om een doorbraak te maken door de souterrains bij de begane grond te voegen;

* in hoeverre het mogelijk is om obstakels weg te halen om deze meer levensloopbestendig te maken;
- een faciliterende rol aan te nemen bij dit proces;
En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. J.W. van Putten, P.J.H.D. Verkoelen,
R.T.J. van der Velden, B. van Noppen,
M.J.P. Meeuwissen, S.R.T. van Baarle en
K. Jonker

Motie 9. Groen groeien in Carnisse

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020 ter bespreking van het agendapunt 'Het voorstel met betrekking tot toepassing van de Wet voorkeursrecht gemeenten voor percelen en panden gelegen in de Vogelbuurt-Fazantstraat';
Constaterende dat:

- Carnisse beperkte groenvoorzieningen heeft in de buurt, in het bijzonder in de Fazantstraat;
- het onderhouden van en het voorzien in groen een primaire taak is van de gemeente;

Overwegende dat:

- het Amelandseplein en de Carnissedreef eigenlijk de enige grotere groengelegenheden zijn in de wijk;
- de mogelijkheden voor groen echter wel in de wijk te vinden zijn, zo ook in de Fazantstraat door bijvoorbeeld te investeren in bomen en perkjes;

Verzoekt het college:

- te investeren in de vergroening van de Vogelbuurt middels perkjes en bomen om de aantrekkelijkheid van de wijk te verbeteren;
- bewoners te betrekken bij de realisatie van het groen;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. J.W. van Putten, P.J.H.D. Verkoelen,
R.T.J. van der Velden, B. van Noppen,
M.J.P. Meeuwissen, S.R.T. van Baarle en
K. Jonker

Motie 10. Verz(w)akken Carnisse?

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020 ter bespreking van het agendapunt 'Het voorstel met betrekking tot toepassing van de Wet voorkeursrecht gemeenten voor percelen en panden gelegen in de Vogelbuurt-Fazantstraat';
Constaterende dat:

- de bodem in Carnisse in de loop van de jaren flink verzakt is;

- de straten en trottoirs in de Vogelbuurt aan de nodige vervanging toe zijn;

Overwegende dat:

- er soms wel sprake is van 20 tot 30 centimeter verzakking van de bodem;

- tegels op de straten en trottoirs uitsteken en gevaarlijke situaties veroorzaken;

Verzoekt het college:

- haar gemeentelijke taak serieus te nemen en zo spoedig mogelijk met een plan van aanpak te komen om de bodemverzakking tegen te gaan;

- tevens te komen met een aanpak voor de ordentelijke betegeling van straten en trottoirs in de Vogelbuurt;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. J.W. van Putten, P.J.H.D. Verkoelen,
R.T.J. van der Velden, B. van Noppen,
M.J.P. Meeuwissen, S.R.T. van Baarle en
K. Jonker

Motie 11. Verbeter het aanzicht van de gevels in de Vogelbuurt

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020 ter bespreking van het agendapunt 'Het voorstel met betrekking tot toepassing van de Wet voorkeursrecht gemeenten voor percelen en panden gelegen in de Vogelbuurt-Fazantstraat';
Constaterende dat:

- het aanzicht van de buitenruimte in de Fazantstraat zeker wel wat tekortschiet;

- vervuilde gevelwanden en balkons een verwaarloosde indruk achterlaten;

Overwegende dat:

- Rotterdam een schone, hele en veilige stad moet zijn;

- er kansen zijn op het gebied van het schoonspuiten van de gevelwanden en het opknappen van de balkons en hekken teneinde de wijk een mooie upgrade te geven;

Verzoekt het college:

- met een plan van aanpak te komen om het aanzicht van de gevels in de Vogelbuurt te verbeteren;
- hierbij in ieder geval het schoonspuiten van de gevels en het opknappen van de balkons en hekken te betrekken;
En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. J.W. van Putten, P.J.H.D. Verkoelen,
R.T.J. van der Velden, B. van Noppen,
M.J.P. Meeuwissen, S.R.T. van Baarle en
K. Jonker

Motie 12. Weg met de huisjesmelkers

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020 ter bespreking van het agendapunt 'Het voorstel met betrekking tot toepassing van de Wet voorkeursrecht gemeenten voor percelen en panden gelegen in de Vogelbuurt-Fazantstraat';

Constaterende dat:

- de gemeente middels het raadsbesluit Wet voorkeursrecht gemeente Fazantstraat tracht de huisjesmelkers aan te pakken;

Overwegende dat:

- deze huisjesmelkers een doorn in het oog zijn voor de Rotterdammers die eerlijk willen wonen en huren in de stad;
- deze huisjesmelkers de kansen voor gewone hardwerkende Rotterdammers op een koopwoning belemmeren;
- met de aanpak (Ver)huren in Carnisse, welke ook wordt opgenomen in de APV, wordt ingezet op het uitgeven van verhuurdersvergunningen om de huisjesmelkers tegen te gaan;
- er echter ook voldoende handhaving nodig is om deze huisjesmelkers geen mogelijkheden te bieden tot uitbuiting;
- de handhaving op deze huisjesmelkers slechts in zeer beperkte mate gebeurt;
Verzoekt het college:

- de handhaving op de aanpak van huisjesmelkers in de Vogelbuurt te intensiveren;
- jaarlijks te rapporteren aan de raad over de resultaten van deze handhavingsaanpak;
En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. J.W. van Putten, P.J.H.D. Verkoelen,
R.T.J. van der Velden, B. van Noppen,
M.J.P. Meeuwissen, S.R.T. van Baarle en
K. Jonker

Motie 13. Stimuleer de VvE!

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020 ter bespreking van het agendapunt 'Het voorstel met betrekking tot toepassing van de Wet voorkeursrecht gemeenten voor percelen en panden gelegen in de Vogelbuurt-Fazantstraat';

Constaterende dat:

- er in de Fazantstraat meerdere VvE's actief zijn;

- hierdoor verschil bestaat in de kwaliteit van het aanzicht van de buitenruimte van verschillende woningen;

Overwegende dat:

- deze VvE's echter niet allemaal actieve werkzaamheden uitvoeren ten aanzien van de verbetering en het aanzicht van de woningen;

- met de aanpak 'VvE 010' er een gemeentelijke impuls wordt gegeven om individuele VvE's in Rotterdam actief te krijgen middels stimuleringsubsidies;
- een homogene VvE de kwaliteit ten goede kan komen;

Verzoekt het college:

- de VvE's in de Fazantstraat te stimuleren en te faciliteren door in gezamenlijkheid een onderhoudsplan voor de woningen op te stellen;
- te inventariseren of het samenvoegen van de VvE'S tot een overkoepelende VvE-organisatie per blok met een goed en robuust meerjaren-onderhoudsplan wenselijk is;
En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. J.W. van Putten, P.J.H.D. Verkoelen, R.T.J. van der Velden, B. van Noppen, M.J.P. Meeuwissen, S.R.T. van Baarle en K. Jonker

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

Ik dank u zeer. Mijnheer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Dank u wel voorzitter. Ja, de focus lag afgelopen week op Zuid, op Carnisse, de Vogelbuurt en om precies te zijn: op de Fazantstraat. Eerder dit jaar kopte de krant nog over Carnisse: de slechtste buurt van Rotterdam. We hebben dan ook de dure plicht om met het Nationaal Programma, niet voor niks een nationaal programma, de wijk te verbeteren. De plannen voor sloop, nieuwbouw en samenvoegen hebben veel losgemaakt. Ook bij ons. Een deel van de bewoners heeft ons laten zien dat de straat veerkrachtiger is dan gedacht, dat de woningen meer kwaliteit hebben dan gedacht en dat de diversiteit qua woningen groter is dan je op basis van het eenvormige uiterlijk zou verwachten. Zoals wel vaker: echte schoonheid zit vanbinnen. De ontwikkeling van de buurt lijkt de plannen te hebben ingehaald. Tegelijkertijd verdient de buurt wel aandacht en kan het creëren van meer grotere woningen ook nieuw publiek aantrekken of bewoners die wat groters zoeken juist voor de wijk behouden. Hiertoe dienen we dan, samen met een groot deel van de raad, een tweetal amendementen in. Als deze amendementen worden aangenomen, voorzitter, is de sloop van de baan en wordt de Wvg toegepast om waar mogelijk woningen te kunnen samenvoegen. Dat is vrijwillig en zonder dat het zwaard van sloop en onteigening boven de markt hangt.

Het laatste deel is eigenlijk een herhaling van wat mijn voorgangers ook hebben gezegd. Het geeft wel aan hoe eensgezind we over dat onderwerp nadenken, namelijk dit. In de toelichting op ons eerste

amendement hebben we bewoners een belangrijke stem gegeven. Wat willen zij met hun straat, met hun wijk, nu duidelijk wordt dat ze kunnen blijven? Deze raadsvergadering is niet een eindpunt, maar het is een beginpunt. Een beginpunt van een traject om samen met de bewoners aan de slag te gaan. En de bal ligt voor een deel bij de bewoners. Hen roep ik dan ook op om initiatief te nemen en elkaar ook aan te sporen, ook de mensen die niet zo willen en we niet hebben gehoord in deze weken. Maar de bal ligt ook bij de gemeente, want de stad maak je tenslotte samen. Dus wethouder, hoe gaat u dit traject met de bewoners in? Wat gaat u doen? Samen de buurt verbeteren, zonder sloop. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Vonk heeft de volgende amendementen ingediend.

Amendement A. Wet voorkeursrecht gemeenten – Fazantstraat

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020 ter bespreking van het raadsvoorstel over Vogelbuurt-Fazantstraat: Aanwijzing - Vestiging gronden Wet voorkeursrecht gemeenten - Wvg;
Besluit de volgende punten zoals genoemd bij de besluitenlijst in het raadsvoorstel over Vogelbuurt-Fazantstraat: Aanwijzing - Vestiging gronden Wet voorkeursrecht gemeenten - Wvg:
- op basis van artikel 2 en 5 van de Wvg de percelen die zijn betrokken bij de projectaanpak herstructurering in de Fazantstraat en zoals aangegeven op de aan dit besluit gehechte lijst (20bb017327) en tekening (20bb017329) aan te wijzen als gronden waarop de Wet voorkeursrecht gemeenten van toepassing is;
- op basis van artikel 2 en 5 van de Wvg de percelen die zijn betrokken bij de projectaanpak samenvoegen- vernieuwbouw in de Fazantstraat en zoals aangegeven op de aan dit besluit gehechte lijst (20bb017328) en tekening

(20bb017330) aan te wijzen als gronden waarop de Wet voorkeursrecht gemeenten van toepassing is;

- de uitvoering van dit besluit (waaronder het informeren van rechthebbenden) op te dragen aan het college van burgemeester en wethouders, met inachtneming van de voorschriften van de Wet voorkeursrecht gemeenten.
- de Lijst met percelen herstructurering (20bb017327) en de Lijst met percelen samenvoeging en vernieuwbouw (20bb017328) behorende bij raadsvoorstel openbaar te maken.

Als volgt te wijzigen:

- de percelen die in eerste instantie waren betrokken bij de projectaanpak herstructurering in de Fazantstraat niet aan te wijzen voor de projectaanpak herstructurering maar deze percelen toe te voegen aan de projectaanpak samenvoegen-vernieuwbouw. Dit is van toepassing op de percelen zoals aangegeven op de aan dit besluit gehechte lijst (20bb017327) en tekening (20bb017329);
- op basis van artikel 2 en 5 van de Wvg de percelen die zijn betrokken bij de projectaanpak samenvoegen-vernieuwbouw in de Fazantstraat en zoals aangegeven op de aan dit besluit gehechte lijsten (20bb017328 en 20bb017327) en tekeningen (20bb017330 en 20bb017329) aan te wijzen als gronden waarop de Wet voorkeursrecht gemeenten van toepassing is;
- de uitvoering van dit besluit (waaronder het informeren van rechthebbenden) op te dragen aan het college van burgemeester en wethouders, met inachtneming van de voorschriften van de Wet voorkeursrecht gemeenten;
- de Lijst met percelen herstructurering (20bb017327) en de Lijst met percelen samenvoeging en vernieuwbouw (20bb017328) en de tekening met percelen herstructurering (20bb017329) en de tekening met percelen samenvoegen en vernieuwbouwen (20bb017330) behorende bij het raadsvoorstel te wijzigen naar één

document waarbij alle genoemde percelen onder de aanpak samenvoegen/vernieuwbouw vallen en deze daarna openbaar te maken.

Toelichting:

Het doel van het Nationaal Programma Rotterdam Zuid met dit voorstel is het verbeteren van de woon- en leefomstandigheden van de huidige bewoners op Zuid, in de Vogelbuurt, de Fazantstraat. Daarvoor is een kwaliteitsslag en investering in de wijk nodig: het vergroten van de leefbaarheid, vergroening, verbeteren van de mobiliteit, het tegengaan van malafide huurbazen, het aanpakken van achterstallig onderhoud van panden, het activeren van VvE's waar nodig en het vergroten van de diversiteit van het woningaanbod door samenvoegen. Met oog voor de bewoners en wat de wijk al te bieden heeft zoals de nabijheid van het Zuiderpark, de centrale ligging en de aanwezigheid van betaalbare woningen met kansen voor starters.

Het plan zoals dat voorligt is erg kostbaar (twee ton per woning). Bovendien bleek het plan bij nadere taxatie nog duurder uit te komen namelijk op 60,5 miljoen euro (voor sloop 216 woningen en 7 bedrijfsruimten, samenvoegen 51 woningen in blok van 126 woningen). De opgave in het NPRZ-gebied is dusdanig dat er voldoende kansen zijn om dit geld in andere projecten beter in te zetten voor een grondige aanpak, waaronder herstructurering.

Met een vestiging van de Wvg krijgt de gemeente meer grip op het gebied en kan zij zo (vrijwillige) samenvoeging van woningen aanjagen, waardoor het woningaanbod meer divers wordt en doorgroeien in een grotere woning bereikbaar wordt voor de huidige bewoners. Met dit amendement wordt het vestigen van een Wvg Fazantstraat beoogd met als doel renovatie, vergroten en samenvoegen zonder bestaande woningen te slopen.

Daarom is een herziening van het plan dat voorligt nodig, samen met bewoners in de wijk. Een nieuw plan biedt de kans om tot een gedragen voorstel te komen en samen met de buurt te kijken hoe de leefbaarheid verbeterd kan worden. Katalysator van het plan blijft het vertrek van basisschool De Kameleon en het naastliggende pand van Humanitas dat kansen biedt, misschien wel voor mooie levensloopbestendige appartementen in het middensegment en het verbeteren en vergroenen van de straten. De aanpak van de gebouwde omgeving door het faciliteren van de VvE's om de panden te renoveren en de bewoners de kans bieden hun woning te vergroten als er woningen vrijkomen en ongewenste verkopen te voorkomen, blijft de kern van het plan. Het betrekken van bewoners en ruimte geven om op hun plannen en ideeën van bewoners in te kunnen spelen, krijgt een plek in het vervolgproces.

Kortom de kern:

Kwaliteitsslag ja; Wvg ja, mits niet gebruikt om woningen te slopen; en samen met de bewoners kijken welke verbetermogelijkheden er zijn in de straat en op de plek van De Kameleon. De doelstellingen uit het Werkprogramma NPRZ - Wonen 2019-2022 blijven onverminderd van kracht.'

w.g. T.J. Vonk, A. Kockelkoren, G.J. Engberts, R.C.J. de Roon, S.R.T. van Baarle, J.W. van Putten, P.J.H.D. Verkoelen, E. Büyükcifci, K. Jonker en M.J.P. Meeuwissen

Amendement A. Openen van een grondexploitatie voor de integrale aanpak Fazantstraat in Carnisse

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020 ter bespreking van het raadsvoorstel over het openen van een grondexploitatie voor de integrale aanpak Fazantstraat in Carnisse;
Besluit:

"de grondexploitatie 'Fazantstraat' in Carnisse te openen en de status 'uitvoering' toe te kennen en vast te stellen dat de investeringen in de grondexploitatie een causaal verband houden met de ontwikkeling."

Als volgt te wijzigen in:

"het project 'Fazantstraat' in Carnisse de status 'uitvoering' toe te kennen en vast te stellen dat de investeringen in het project verband houden met het verbeteren, vergroten en/of samenvoegen van de bestaande woningvoorraad en hiertoe de benodigde middelen op reguliere wijze vanuit de regiogelden voor NPRZ te financieren."

Toelichting:

Indieners zullen bij het raadsvoorstel met betrekking tot de toepassing van de Wet voorkeursrecht gemeenten voor percelen en panden gelegen in de Vogelbuurt-Fazantstraat een amendement indienen waarmee de voorziene sloop/nieuwbouw uit het plan voor de Fazantstraat gehaald wordt. Daarmee vervalt ook de noodzaak om een grondexploitatie te openen. Het college heeft de bevoegdheid om het geld dat benodigd is om de samenvoeging van de Fazantstraat te bekostigen uit de Regiodeal-gelden. Het geld dat nu niet besteed wordt aan de sloop/nieuwbouw in de Fazantstraat kan later alsnog ingezet worden binnen de grondige aanpak van het Werkprogramma NPRZ 2019-2022.'

w.g. T.J. Vonk, A. Kockelkoren, G.J. Engberts, R.C.J. de Roon, S.R.T. van Baarle, J.W. van Putten, E. Büyükcifci, K. Jonker en M.J.P. Meeuwissen

De amendementen zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

Dank u zeer mijnheer Vonk. Mijnheer Lansink-Bastemeijer.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd).
Ja, dank u wel voorzitter. Wij hebben

inderdaad uitgebreid in verschillende sessies waarover het thans gaat gesproken. Daarin heeft mijn fractie ook aangegeven dat wij achter het programma NPRZ staan, de ambities die daarin worden uitgesproken en de koers die wij daarin zien voor Zuid. Daarnaast zien wij ook dat de ingrepen die we moeten plegen op Zuid natuurlijk ook moeten worden gewogen. Ze moeten worden gewogen in de zin van wat kost het ons en wat levert het ons op. Ik heb in de commissie dan ook aangegeven dat het voor ons heel belangrijk is om te kijken hoe we met inachtneming van alle input die wij ook vanuit de bewoners hebben gekregen toch een stap kunnen maken in die ambities voor Carnisse en voor de Fazantstraat in het bijzonder, want de Fazantstraat staat niet op zichzelf, de Fazantstraat is een onderdeel van een breed pallet aan aanpakken binnen heel Carnisse, binnen de hele buurt Carnisse. Derhalve zullen wij de motie ook steunen die opdracht geeft vanuit samenvoegen te redeneren. Die heeft onze steun en daarbij ook de bijpassende andere amendementen die dat mogelijk maken. Voorzitter, wij hebben heel veel over de Fazantstraat gesproken en ik ben blij dat we ondanks corona het gesprek aan hebben kunnen gaan met de bewoners en dat de wethouder ook voor de commissiebehandeling, de politieke behandeling, ook een handreiking heeft gedaan aan de raad waarin hij aangaf met de raad graag tot een alternatief plan te komen. Dat vind ik ook kenmerkend voor deze wethouder, dat hij zich ambitieus opstelt met doelen die de raad zich stelt, maar altijd met hart voor de stad de plannen door deze raad heen loodst en dat verdient toch ook een compliment. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Mijnheer De Roon.

De heer **DE ROON** (d66). Ja, dank u wel. Dank u wel voorzitter. Ja, de afgelopen weken hebben wij, gisteren nog in de commissie, maar ook buiten de

commissies om ook in de Fazantstraat zelf gesproken over het plan met betrekking tot de sloop en nieuwbouw van de Fazantstraat. Ik heb daar zelf, en anderen hebben daar al heel veel over gezegd afgelopen periode. De fractie van D66 is tot de eindconclusie gekomen dat wij dit in dit specifieke geval geen goed plan vonden voor de Fazantstraat en omgeving. Ik heb daar al heel veel over gezegd gisteren in de commissie. Dat is allemaal nog vrij vers. Ik denk dat het niet zo nodig is en geen verrassing is, maar ik ga het toch maar een keer doen. Ik kan me aansluiten bij de woorden die gesproken zijn door mevrouw Kockelkoren en door mijnheer Vonk. Wij steunen de twee amendementen die afzien van sloop en nieuwbouw in de Fazantstraat, maar die wel kiezen voor een verdere verbetering van de wijk als het gaat over samenvoegingen en renovatie van de woningen. Samen met de ChristenUnie-SGP, GroenLinks, PvdA en wij dus accorderen wij nu, tenminste dienen wij een amendement in op het voorstel om dat te realiseren. Nou ja, er is eigenlijk al heel veel over gezegd. Dit is volgens mij de kern. Daar kan ik het ook voor nu bij laten voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. Mijnheer Van Baarle.

De heer **VAN BAARLE** (denk). Dank u wel voorzitter. De fractie van DENK was vanaf het begin al gekant tegen sloop in de Vogelbuurt, in de Fazantstraat. De fractie van DENK is dan ook zeer verheugd dat met de voorliggende amendementen, waarvoor waardering, de sloop wordt tenietgedaan en er voor samenvoegingen en renovatie wordt gekozen. Zeer goed dat wordt afgezien van sloop. Voor ons is het van belang dat klip en klaar is, wat DENK betreft, dat er ook met de vernieuwingen en samenvoegingen altijd sprake zal zijn van vrijwilligheid en dat de mensen in de Fazantstraat, in de Vogelbuurt niet onteigend kunnen gaan worden in de toekomst. De wethouder heeft daar in de commissie al het een en ander over

gezegd, maar voor de raadsvergadering, voor de notulen, graag een klip en klare bevestiging van de wethouder dat van onteigening in de toekomst geen sprake zal zijn en dat het samenvoegen en vernieuwen altijd op basis van vrijwilligheid zal zijn.

Eerdere sprekers hebben het gehad over het samen doen met bewoners en ook ik zou namens DENK de vraag aan de wethouder willen stellen: hoe gaat u het participatietraject in de toekomst vormgeven, zodat u samen met die bewoners de plannen gaat maken? Als DENK hebben we daar een mooie suggestie voor. Daarom hebben wij ook een motie ingediend om onder de bewoners in de Vogelbuurt en de Fazantstraat een digitale meningspeiling uit te voeren, zodat we de input kunnen krijgen van wat de bewoners nou zelf willen met hun wijk.

Voorzitter, ook is duidelijk geworden dat, omdat de sloop niet doorgaat, de wethouder uiterst terughoudend is om zaken in de buitenruimte te doen. Eigenlijk is de boodschap geweest: de sloop gaat niet door, dus wij hebben geen geld voor al die projecten in de buitenruimte, voor die vernieuwing, voor die verschooning. En ik zou aan de wethouder willen vragen: waarom? Waarom is daar geen ruimte voor? Komt daar nog financiële ruimte voor? En waar baseert de wethouder het op dat het geld dat we oorspronkelijk geraamd hadden voor sloop niet gewoon ter beschikking gesteld kan worden aan het opknappen van de straat, het opknappen van de wijk? Waarom kunnen we dat geld daar niet gewoon voor gebruiken? Wat ons betreft is het belangrijk, wat DENK betreft, dat we ook laten zien dat we de bewoners daar belangrijk vinden, dat we in de komende tijd concrete middelen gaan vrijmaken om de wijk, de Vogelbuurt, de Fazantstraat, op te knappen, om het een nog mooier stukje Rotterdam te maken en het op te stuwen in de vaart der volkeren. Ik dank u voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van Baarle heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Vraag het de bewoners zelf

‘Constaterende dat:

- er een plan voorligt dat voorziet in de aanpak van de Vogelbuurt, in oorspronkelijke vorm inclusief de sloop van woningen;
- dit plan de gemoederen in de wijk enorm heeft doen oplopen en veel bewoners het gevoel hebben absoluut niet bij de plannen betrokken te zijn geweest;

Verzoekt het college:

- een digitale meningspeiling uit te voeren onder de betreffende bewoners in de Vogelbuurt, teneinde door middel van input van de bewoners te komen tot een gedragen aanpak;
- de resultaten te delen met de gemeenteraad;

En gaat over tot de orde van de dag.’

w.g. S.R.T. van Baarle

Motie 7. Meertalig voorlichten bij herstructureren

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020 ter bespreking van het agendapunt ‘Het voorstel met betrekking tot toepassing van de Wet voorkeursrecht gemeenten voor percelen en panden gelegen in de Vogelbuurt-Fazantstraat’;

Constaterende dat:

- het traject in de Vogelbuurt duidelijk heeft gemaakt dat veel mensen niet door de gemeente zijn bereikt, of niet op de hoogte waren van de plannen, vanwege het niet machtig zijn van de Nederlandse taal;

Verzoekt het college:

- te bezien op welke wijze de communicatie in het kader van herstructurering kan worden verbeterd richting bewoners die de Nederlandse taal niet machtig zijn;
- hierover te rapporteren aan de raad;

En gaat over tot de orde van de dag.’

w.g. S.R.T. van Baarle, A. Kockelkoren en E. Büyükcifci

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

Dank u zeer. Mevrouw Eskes.

Mevrouw **ESKES** (cda). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, de Fazantstraat heeft de gemoederen de afgelopen weken flink beziggehouden. Bewoners hebben ons uitgebreid toegelicht waarom zij zich verzet hebben tegen deze plannen. Zij hebben ons mails gestuurd. Ze hebben filmpjes verspreid. Ze hebben ons uitgenodigd in de wijk. En ik heb telefonisch contact gehad met mensen uit de wijk om hun verhaal te horen. We hebben een uitgebreide commissie gehad, van 9.30 uur 's ochtends tot 17.00 uur 's middags waarin bewoners en omwonenden hun verhaal hebben verteld, waarom zij het zo fijn vinden in hun wijk en het zo belangrijk vinden dat er niet gesloopt wordt. En inmiddels is er een ruime meerderheid die zich schaart achter een amendement van een aantal partijen uit de raad dat inhoudt dat we niet overgaan tot sloop, maar dat er ingezet wordt op samenvoegen en dat daarvoor de Wvg gevestigd wordt. Wat ons betreft kunnen we daar prima mee leven. Wij gunnen het ook de bewoners die zo geschrokken zijn van dit bericht, dat zij in hun eigen woning kunnen blijven en dat zij hiermee zekerheid hebben dat hun woning niet gesloopt zal gaan worden. Tegelijkertijd wil ik ook gewoon heel eerlijk zijn. Als het aan het CDA had gelegen, wij steunen het Nationaal Programma Rotterdam Zuid en de Woonvisie, en wij gunnen het Rotterdam-Zuid en zeker Carnisse waar echt aanzienlijke problemen zijn, niet voor niets zit onze voorzitter daar wekelijks voor een spreekuur in de wijk, wij gunnen het deze wijk dat er ook aanzienlijke fysieke ingrepen gedaan worden om structurele verbetering aan te brengen. Dus als het aan het CDA had gelegen dan hadden wij niet de volledige sloop van tafel gehaald, maar hadden wij

ervoor gekozen om de helft van de straat aan te wijzen voor samenvoegen en de andere helft te slopen voor meer vergroening, de auto's van de straat te halen met een mobility hub en vooral ook het toevoegen van levensbestendige seniorenwoningen. Ik vind het belangrijk om dat hier uit te spreken, omdat mensen er ook recht op hebben om te weten waar mijn partij voor staat. Maar in the end is er een ruime meerderheid nu tegen de sloop en voor samenvoeging en daar kunnen wij goed mee leven. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Mijnheer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Voorzitter, dank u wel. Ik zal het relatief kort houden. We hebben tenslotte gisteren een lange commissievergadering hierover gehad en er ligt een duidelijk amendement dat we met veel andere partijen indienen. Daarmee spreken we uit dat we tegen het plan zijn om 216 woningen in en bij de Fazantstraat te slopen. In plaats daarvan kiezen wij voor samenvoegen om meer differentiatie in het woningaanbod te realiseren. En om elk misverstand ook voor mijnheer Van Baarle vast uit de wereld te helpen: onteigenen is daarbij niet aan de orde. Dat kan helemaal niet. En in de raadzaal zult u ongetwijfeld de wethouder al zien knikken. De doelen van het NPRZ staan daarbij met het amendement voor ons onverminderd overeind. Prettiger wonen voor de huidige bewoners, voor sociale stijgers en natuurlijk ook voor nieuwkomers. In het amendement vragen we ook om samen met de bewoners een plan te maken over wat er verder in de buurt moet gebeuren om de leefbaarheid te verbeteren en wat je met dat plein kan doen als de dependance van de basisschool De Kameleon weg is en het vergroenen van de buurt. Het is in onze ogen goed om daar even de tijd voor te nemen. Het vertrouwen moet eerst weer hersteld worden. En als duidelijk is wat er moet gebeuren in de wijk dan moeten we daar natuurlijk ook de middelen voor

vinden. Welk label het ook heeft, euro's zijn euro's. Daarbij mag overigens ook wel wat meer worden uitgezoomd naar de straten eromheen in de Vogelbuurt. Tenslotte waren de bewoners in de Fazantstraat zelf ook al verbaasd dat ze in de prijzen waren gevallen. Kortom: geen sloop, wel verbeteringen, samen met de bewoners. Dat mag wat tijd kosten en ook geld. Dank u wel voorzitter.

Mevrouw **VERKOELN** (50plus). Voorzitter, vorige week woensdag hebben we een zeer emotionele inspreekdag van de bewoners van de Fazantstraat gehad. En ook gisteren was de behandeling een zeer emotionele aangelegenheid. En niet in de laatste plaats vanwege de reactie van wethouder Kurvers. En dat heeft 50PLUS meer dan onaangenaam getroffen. Je mag van mening verschillen maar als de raad in meerderheid besluit dat een wethouder met een onzalig plan naar de raad komt, dan heeft die raad alle recht om dat plan af te keuren. Om dan te reageren zoals deze wethouder gisteren deed is een kwalijke zaak. De wethouder was boos, gefrustreerd, bedreigend en zelfs een zeer slechte verliezer.

De afgelopen twee weken hebben in het teken gestaan van het besef dat de Wet voorkeursrecht gemeenten een immens negatieve impact heeft op een buurt. En dat het allemaal is gebaseerd op een programma, Nationaal Programma Rotterdam Zuid. Een programma dat sterk ter discussie staat. Een programma dat gestoeld is op het slopen van woningen. En dat is niet de manier waarop 50PLUS de doelen van een transitie van Rotterdam-Zuid wenst. Een transitie betekent niet dat je maar naar eigen wens woningen kunt slopen. In de ruimtelijke ordening zijn de reeds aanwezige elementen je randvoorwaarde en dus je uitgangspunt voor het ontwikkelen van het gebied voor het transformeren van je wijk. Als je goede woningen hebt, is dat een gegeven en dan ga je daaromheen je ruimtelijke inrichting

organiseren. En niet in de plaats omdat er mensen wonen in die woningen en je niet zomaar klakkeloos het leven van mensen op die manier kunt bestieren. De Vogelbuurt heeft een zeer gedifferentieerd woningaanbod en dat is te optimaliseren en te veranderen zonder sloop. Er is in de Vogelbuurt met het Zuiderpark in de buurt voldoende groen in de buurt, maar natuurlijk, het kan best geoptimaliseerd worden en verbeterd worden. Er je kunt in de buurt levensloopbestendige woningen bouwen en daarvoor ga je niet goede woningen slopen. Er je kunt fietspaden aanleggen in die ruimte en ook daar is plek voor te vinden. De snelheid van auto's kan afgeremd worden. Het is meer dan kinderachtig en zelfs rancuneus van de wethouder om de inzet van de oppositie deze laatste weken in het proactief meedenken met het college hoe de Vogelwijk te revitaliseren en te transformeren zo negatief af te schieten als de wethouder gisteren in de commissievergadering deed. Ik hoop dat de wethouder beseft dat het verwaarlozen van een wijk als de Vogelbuurt hoofdzakelijk op dit moment gebeurt omdat de gemeente haar onderhoudstaak op de buitenruimte verwaarloost. Het zijn toch niet de mensen in de straat die de tegels gaan recht leggen of die de bodem gaan ophogen en die het afval moeten gaan weghalen?

Het slopen van de Fazantstraat heeft geen enkele meerwaarde. En dat we nu met elf van de dertien fracties dit beginnen in te zien en dus deze sloop tegenhouden, zegt alles over hoe de politiek aan het veranderen is. Tien jaar NPRZ heeft nog niet veel opgeleverd maar wel heel veel geld gekost. De wethouder is duidelijk een andere mening toegedaan en dat is zijn goed recht. Maar wat niet de wethouder zijn goed recht is: om de raad van elf fracties vervolgens te schofferen en weg te zetten als niet gelijkwaardig aan de wethouder, dat is werkelijk not done. 50PLUS is van mening dat de woningen in de Fazantstraat niet gesloopt mogen

worden. 50PLUS Rotterdam is van mening dat de gemeente een taak heeft om de buitenruimte op orde te houden in de Fazantstraat en in heel Rotterdam-Zuid. De daarvoor opgestelde amendementen en moties heeft 50PLUS Rotterdam mede opgesteld, ondertekend en zal daarvoor stemmen. En de vragen van mijnheer Van Baarle over de vrijwilligheid voor zowel huurders als eigenaren alsook de onteigening, die wil ik heel graag beantwoord zien. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer mevrouw Verkoelen. Mijnheer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, ik vond het weer heel schrijnend om het betoog van collega Lansink-Bastemeijer van de VVD weer aan te moeten horen. Het is echt een enorm kille afweging van de VVD. Die kijken alleen maar naar de pegels en hebben totaal geen oog voor de mensen. Het is echt te triest voor woorden.

Goed voorzitter, de Fazantstraat. Wanneer er zo'n groot tekort aan woningen is, zoals nu het geval is, dan is slopen van woningen geen goed idee. Wanneer de samenleving door de huidige crisis volledig lam ligt en in grote onzekerheid verkeert, is het niet verstandig om controversiële besluiten er met een minimale meerderheid proberen doorheen te drukken. Voorzitter, de PVV vindt het goed dat de 216 prima woningen in de Fazantstraat zijn gered van de sloopkogel. Het is heel goed dat bewoners zich konden laten horen en zo het tij konden keren. Het waren emotionele en indrukwekkende verhalen van de negentien insprekers vorige week.

Voorzitter, dan heb ik nog een vraag aan wethouder Kurvers. Trekt de wethouder hier lering uit en jaagt de wethouder Kurvers Rotterdammers niet nogmaals de stuipen op het lijf met volstrekt onverwachte en onrechtvaardige sloopplannen? Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Mijnheer Büyükcıfci.

De heer **BÜYÜKÇİFCİ** (nida). Zo. Even wat schermpjes weer weggeklikt. Ik weet niet of anderen daar ook last van hebben, maar ik moet vijf keer een scherm weggklikken tot ik weer in beeld ben. Ben ik goed in beeld voorzitter?

De **VOORZITTER**. U bent goed in beeld en u bent goed hoorbaar.

De heer **BÜYÜKÇİFCİ** (nida). Voorzitter, we hadden wederom te maken met de sloopwoede en de wegjaagpolitiek van dit stadsbestuur. Alweer een groot verlies van woningen, meer dan tweehonderd betaalbare woningen. Wederom zou het sociaal weefsel van een buurt, dat jaren in beslag neemt om op te bouwen, ten prooi vallen aan de sloopkogel. Maar dit keer is die sloopkogel tegengehouden. Gelukkig. Met de inzet van bewoners, betrokkenen, de oppositiepartijen en enkele coalitiepartijen. Er is reeds veel gesproken over de Fazantstraat, maar toch moet mij iets van het hart voorzitter. Een vraag gericht aan de partijen die nu om zijn. Ze hoeven niet per se te reageren, maar dit moet ik gewoon even kwijt, want waar waren die partijen bij de Tweebosbuurt? Waar waren ze? Waarom was die buurt niet even belangrijk om de sloopkogel tegen te houden? De gesprekken met de bewoners en de rondleiding door de Vogelbuurt zouden enkele raadsleden hebben overtuigd. Gelukkig maar. Maar waarom was het bezoek aan de Tweebosbuurt en het gesprek met de bewoners destijds niet overtuigend genoeg om ook daar de sloopkogel tegen te houden? Begrijp me niet verkeerd, ik ben blij dat jullie om zijn, maar realiseert u zich ook dat zo'n draai nu pijn doet bij de bewoners van de Tweebosbuurt?

Voorzitter, nog een vraag aan de wethouder. Die is al gesteld. Ik wil hem alleen nog even benadrukken, want de wethouder heeft aangegeven niet te zullen

investeren in die buurt, niet te investeren in die buitenruimte. Waarom niet? Voorzitter, de wethouder gaf aan dat het hele project ongeveer zo'n zestig miljoen zou kosten. En nu zou er ineens geen geld meer beschikbaar zijn voor de revitalisatie van die buurt? Waarom niet? Ik ben heel erg benieuwd naar het antwoord van de wethouder.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mijnheer Jonker.

De heer **JONKER** (sp). Ik ben te horen en te verstaan voorzitter?

De **VOORZITTER**. Zeker. Oh, u bent weg. Mijnheer Jonker heeft zichzelf weggeklikt begrijp ik. U bent er weer mijnheer Jonker.

De heer **JONKER** (sp). Ik ben er weer. Dank u wel voorzitter. Voorzitter, u hebt ervoor gezorgd dat de bewoners van de Fazantstraat sinds 25 september slapeloze nachten hebben gehad. Woede, wanhoop, stress, burn-outs. De aankondiging van uw hoogst verwerpelijke sloopplan heeft veel leed veroorzaakt in de Fazantstraat. Overbodig leed. Van begin af aan heeft de SP, maar hebben ook 50PLUS, NIDA, DENK, de Partij voor de Dieren en de PVV zich afgevraagd hoe het in godsnaam mogelijk is om zo'n onbezonnen plan te bedenken. Nadat ook Leefbaar Rotterdam zich schaarde bij de tegenstanders begon bij de bewoners de hoop te gloren dat het van tafel vegen van uw sloopplan tot de mogelijkheden ging behoren. Wat de bewoners sinds eind september hebben laten zien, was een prachtig voorbeeld van hoe je je als straat moet organiseren tegen een kwaadaardige overheid. Tijdens de inspreeksessie in de commissie voor Bouwen en Wonen op 9 december hebben zij een topprestatie geleverd. Met hun verhalen hebben zij duidelijk gemaakt waarom uw sloopplan regelrechte flauwekul was. Na die zeven uur durende inspreekbijeenkomst drong het ook bij vier van de zes coalitiepartijen door dat je met sloop van de Fazantstraat geen vrienden

maakt. Afgelopen dinsdag leidde dat uiteindelijk tot overeenstemming tussen PvdA, GroenLinks, D66, ChristenUnie-SGP om de sloop niet te laten doorgaan. Het had allemaal iets eerder gekund, maar toch volop waardering voor deze steun. Alleen de VVD en het CDA treuren, omdat de sloop van de Fazantstraat het niet haalt. De SP adviseert alle Rotterdammers die op dit moment meekijken naar deze live-uitzending en tegen onbezonnen sloopplannen van goede woningen zijn voortaan nooit meer te stemmen op VVD en CDA, voor zover ze dat ooit gedaan hebben.

Voorzitter, zoals de kaarten thans geschud zijn gaan de bewoners van de Fazantstraat prettige feestdagen tegemoet. Het zij ze gegund. Er gaat weliswaar een Wet voorkeursrecht gemeenten gelden, dat maakt het hun onmogelijk om hun woning direct op Funda te zetten, maar dat zullen zij op de koop dan wel op de verkoop moeten toenemen. Ik schat echter zo in dat de animo om te verkopen niet groot zal zijn. Tenslotte weten wij inmiddels met z'n allen dat de bewoners van de Fazantstraat tevreden zijn en niet weg willen.

Voorzitter, ten slotte: zelf heb ik ook een zakelijk belang bij het besluit om sloop van de Fazantstraat tegen te houden. Hopelijk zorgt dat er niet voor dat u mij zult verbieden aan de stemming deel te nemen. Mijn zakelijk belang komt erop neer dat ik van de fractievoorzitter van DENK, mijnheer Van Baarle, een fles champagne zal gaan ontvangen als de sloop niet doorgaat. Het is het resultaat van een weddenschap. Mijnheer Van Baarle dacht dat het gezonde verstand in onze raad niet zou zegevieren gaat deze weddenschap glansrijk verliezen. Dank u wel voorzitter. Tot zover.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mijnheer Jonker, als mijnheer Van Baarle ervoor zorgt dat uw flesje niet meer kost dan 49,99 dan blijft u binnen de norm.

De heer **JONKER** (sp). Ik zal me aan die norm houden. Dank u voorzitter.

De **VOORZITTER**. Ja, doet u uw best. Dan hoeft u ook aan niemand verantwoording af te leggen.

De heer **JONKER** (sp). Gelukkig maar.

De **VOORZITTER**. Goed zo. Mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ja voorzitter, de Partij voor de Dieren is ongelooflijk blij dat de sloop van 216 woningen nu van de baan is. Hulde voor alle insprekers die van zich hebben laten horen hier in het stadhuis. De insprekbijdrage in de commissie BWB was lokale politiek op z'n best. En als gemeenteraad hebben wij aan die bewoners laten weten dat we bereid waren te luisteren. Een fantastisch resultaat. Voorzitter, over de ingediende amendementen hoeven wij niet te twifelen. Die zullen we steunen. Wij twifelen nog wel over het raadsvoorstel voor de toepassing van de Wet voorkeursrecht gemeenten. Wij laten onze keuze mede afhangen van de uitslag van de motie die we hebben ingediend op het punt van mogelijke onteigening van eigenaars in de Fazantstraat. Dat is onze eerste motie. Een tweede motie verzoekt om een kader dat voorziet in een generieke afweging tussen enerzijds de toepassing van de Wvg of anderzijds gebruikmaking van lokale regelgeving. Wij vinden een dergelijk kader noodzakelijk, omdat een voorlopige aanwijzing van voorkeursrecht de raad zowat dwingt om mee te gaan in deze beleidsrichting. En tot slot wil ik mijn felicitaties overbrengen aan de bewoners van de Fazantstraat. Jullie hebben gevochten en gewonnen. Hulde daarvoor. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van der Velden heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. Afwegingskader toepassing voorlopige aanwijzing Wet voorkeursrecht gemeenten

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van Vogelbuurt-Fazantstraat: Aanwijzing-Vestiging gronden Wet voorkeursrecht gemeenten;
Constaterende dat:

- het college een voorlopige aanwijzing kan doen van gronden waarop de Wet voorkeursrecht gemeenten van toepassing is (artikel 6 lid 1 van deze wet);
- de raad geen afwegingskader heeft vastgesteld voor toepassing van deze wet door het college;

Overwegende dat:

- de discussie over het al dan niet aanwijzen van gronden waarop de Wet voorkeursrecht gemeenten van toepassing zal zijn, niet zuiver gevoerd kan worden als uit de argumentatie van het college blijkt dat er consequenties van rechtswege voortvloeien uit een beslissing van de raad om de Wet voorkeursrecht gemeenten niet toe te passen;

- de raad door toedoen van een beslissing van het college voorlopig aan te wijzen op deze manier min of meer buitenspel wordt gezet, omdat de keuze voor voorlopige aanwijzing reeds voorsorteert op een raadsbesluit;

- het college met het doen van een voorlopige aanwijzing voorbijgaat aan de mogelijkheden die lokale regelgeving bieden, in het bijzonder de invoering van een verhuurdersvergunning als onderdeel van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV), waarmee goed verhuurderschap kan worden afgedwongen;

Verzoekt het college:

- een afwegingskader voor het gebruik van de Wet voorkeursrecht gemeenten bij voorlopige aanwijzing op te stellen, waarbij de principes van proportionaliteit en subsidiariteit van voorlopige aanwijzing worden afgewogen tegen het gebruik van lokale regelgeving om een bepaald beleidsdoel te behalen;

- dit afwegingskader ter vaststelling voor te leggen aan de raad;
En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. R.T.J. van der Velden, P.J.H.D.
Verkoelen, S.R.T. van Baarle, E.
Büyükcıfci, J.W. van Putten, K. Jonker en
M.J.P. Meeuwissen

Motie 3. Geen onteigening op gronden Wet
voorkeursrecht gemeenten Vogelbuurt-
Fazantstraat

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van Vogelbuurt-Fazantstraat: Aanwijzing-Vestiging gronden Wet voorkeursrecht gemeenten;
Constaterende dat:
- artikel 9 van de Wet voorkeursrecht gemeenten regelt in welke gevallen een aanwijzing van gronden bij gebruik van het voorkeursrecht van rechtswege vervalt;
- lid 3 van dit artikel stelt dat de maximale duur van een aanwijzing van drie jaar kan worden verlengd als er in die tijd een structuurvisie, bestemmingsplan of inpassingsplan is vastgesteld;
- het vaststellen van een inpassingsplan een collegebevoegdheid is;
Overwegende dat:
- het college de Wet voorkeursrecht gemeenten heeft willen aanwenden om eigenaren van vastgoed te kunnen onteigenen, als minnelijke verwerving van het eigendom niet lukt;
- de Wet voorkeursrecht gemeenten als 'passief' instrument een voorloper is van gebruik van het 'actieve' instrument van onteigening, op basis van de Onteigeningswet;
- een inpassingsplan van het college kan worden gebruikt bestuurlijke legitimiteit te verschaffen om na een periode van minnelijke verwerving over te gaan tot onteigening;
Verzoekt het college:
- géén gebruik te maken van de mogelijkheid tot onteigening van eigenaars op gronden in het gebied Vogelbuurt-

Fazantstraat waarop de Wet
voorkeursrecht gemeenten van toepassing is;
En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. R.T.J. van der Velden, P.J.H.D.
Verkoelen, J.W. van Putten, S.R.T. van
Baarle, K. Jonker, B. van Noppen en
M.J.P. Meeuwissen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

Dank u zeer mijnheer Van der Velden.
Volgens mij heb ik nu alle fracties gehad.
Dat is het geval. Dan gaan we naar wethouder Kurvers. Wethouder, u heeft het woord.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder).
Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Sorry, u bent nu dubbel in beeld. We gaan even kijken. Ja, u bent er nu één keer uit. Ik denk dat u uzelf niet ziet, maar ik zie u en als u praat hoor ik u. Dus u kunt verdergaan.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Is het handig dat ik gewoon praat? Want ik heb een wit beeldscherm in beeld, maar ik snap ook dat als u mij twee keer ziet dat misschien net iets te veel van het goede wordt. Dus dan is dit een betere oplossing.

De **VOORZITTER**. U gaat verder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Voorzitter, heel veel van uw bijdragen, en die bijdragen heb ik ook gehoord, we hebben vorige week natuurlijk heel lang-

De **VOORZITTER**. Wethouder?

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Ja?

De **VOORZITTER**. U bent plotseling gestopt. Was daar een reden voor?

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Ik had een scherm waarin stond dat er niks meer mogelijk was.

De **VOORZITTER**. Alles is mogelijk. Ik hoor u heel goed. Dus u kunt verdergaan. Zolang u mij niet hoort komt u over.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Oké. Nou, dank u wel. We hebben vorige week met z'n allen in de zaal, zaal zeven, de Suze Groenewegzaal tegenwoordig, heel lang geluisterd naar de inspraakbijdragen van de bewoners van de Fazantstraat. Ik denk dat dat ons allemaal geraakt heeft. Zij hebben hun verhaal naar het stadhuis gebracht en ik denk dat dat ook mooi is. Mijnheer Van der Velden noemde dat de kracht van lokale democratie en misschien is dat ook wel zo. Ik heb aangegeven bereid te zijn samen met uw raad op zoek te gaan naar een oplossing en die heeft u gevonden door het samenvoegen, verbeteren en vergroten van huizen en niet te slopen. Dat is dan ook precies wat we gaan doen. En de amendementen die daartoe oproepen en dat mogelijk maken zal ik dan ook met volle kracht tot een uitvoering gaan brengen als wethouder van uw raad, van u allemaal.

Veel van uw vragen zijn gericht op de participatie. Hoe gaat dat proces eruitzien? De Wvg, hoe werkt die? En tot slot toch nog een enkele motie. Ik denk dat het voor ons allemaal, in de eerste plaats voor de bewoners, een hele emotionele tijd is geweest. Ik denk dat dat voor hen het meest geldt, maar ik merk dat ook bij uw raad, ook bij mijn ambtenaren en ook bij mijzelf dat het een heftige tijd is geweest. En de kerst is ook een tijd van reflectie, dus ik gun ons ook allemaal even die reflectie en dat we als het stof is neergedaald ook aan de slag gaan met wat we wel kunnen met de Fazantstraat. Dat is ook waar uw amendement toe oproept, om dat samen met de bewoners te gaan doen. Dus laten we eerst dat stof laten neerdalen en daarna gaan kijken wat we met de locatie van De Kameleon kunnen. Tegelijkertijd is onze

voorzitter van de raad, onze burgemeester, iedere week in Carnisse en die is al bezig met een plan voor Carnisse, van onderaf, alleen dat zal gaan over de wensen en de noden en behoeften in algemene zin, want laten we ook met elkaar door kijken, zoals ook mevrouw Eskes zei, er ligt wel een wijk die vraagt om onze aandacht, ook vraagt om doorpakken. En ja, soms, soms is daar ook sloop en nieuwbouw voor nodig. Dat moeten we ook op tafel blijven houden. Oog houden voor dat grotere plaatje. En er zijn veel dingen waar in Carnisse en in de Vogelbuurt naar is gevraagd, dus ik zou ook eerst de tijd na de kerst met de bewoners om tafel willen om te kijken wat er bij hun speelt, wat hun wensen zijn. Dan zullen we op zoek moeten gaan naar oplossingen. Dat was ook een vraag die u stelde: hoe zit het met de financiën? Mijnheer Van Putten heeft daarnaar gevraagd, maar ook mijnheer Van Baarle. Met dit plan hadden we een integraal plan neergelegd waarmee we ook ruimte zouden bieden voor een aantal van de ingrepen en verbeteringen. Die ruimte ontstaat er nu niet. Dat beperkt ons ook gewoon feitelijk in de mogelijkheden. Tegelijkertijd wil ik graag eerst met de bewoners de afwegingen maken, kijken wat er nodig is in de wijk en ook die afwegingen weer integraal maken, op het totaal van de wijk en het NPRZ. En dan zullen we ook gewoon moeten kijken en zoeken naar de financiering die daarbij past. En dat kan uit een integrale begroting, uit de lopende begroting en dat kan eventueel ook uit de 23 miljoen waar ook binnen het NPRZ-geld ruimte is voor vergroening.

De Wvg, laat dat heel duidelijk zijn, laat ik dat nog een keer uitspreken, die is altijd op basis van vrijwilligheid. Daar zal nu ook geen dwang op zitten. Dat kan ook niet. De Wvg is altijd vrijwillig. En onteigening kan alleen als uw raad daarmee instemt en uw politieke signaal, wat u wilt is vandaag heel helder.

Er zijn nog enkele vragen gesteld. Even kijken naar mijn aantekeningen. Ik heb volgens mij toelichting gegeven op de budgetten. Mijnheer Van Baarle stelt daar nog een specifieke vraag bij. We hebben afspraken met elkaar in het Nationaal Programma Rotterdam Zuid. Dat biedt het kader waarbinnen ik werk, de opdracht van uw raad. Vanuit dat kader is ook dit plan opgewerkt. En als wij een kwaliteitsslag willen maken met de Fazantstraat dan zullen we die gaan zoeken binnen de reguliere budgetten, maar ook binnen de pijler Wonen van het NPRZ, daar is die 23 miljoen groengeld ook voor gereserveerd.

Mevrouw Verkoelen, u gebruikt heel veel superlatieven die echt niet de mijne zijn. Ik voel veel meer voor de woorden, laat ik zeggen, de amendementen die verbinding hebben gebracht en duidelijkheid over wat uw raad wil. Die tekent u ook mee. En daar ga ik ook echt uitvoering aan geven als uw wethouder. Ik denk dat het belangrijk is dat we Zuid niet laten zakken met elkaar.

Voorzitter, ik heb daarmee volgens mij de vragen geadresseerd, een plek gegeven. We hebben gisteren, en dat is normaal gesproken niet zo, dan zit er langere tijd tussen, natuurlijk heel lang en indringend met elkaar gesproken over de Fazantstraat, over de noodzaak van het NPRZ, over de doelstellingen die daarachter liggen, over een wijk die in de stadsvernieuwing ook is overgeslagen en die nog steeds vraagt om onze aandacht. Laten we dat niet vergeten. Ik zou niet de advisering over willen doen op alle amendementen en moties zoals we dat gisteren hebben gedaan. Dat hebben we uitgebreid gedaan. Ik heb gezien dat de motie van mijnheer Van Baarle is aangepast, aangescherpt als het gaat over de taal, over voorlichting en die kan ik op deze manier ook omarmen. Daar zou ik het voor nu bij willen laten. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Ik check even bij de raad of u nog behoefte heeft aan nadere advisering over een enkele motie als daar

onhelderheid over bestaat. Ik begrijp van de wethouder dat de moties van preadvisering zijn voorzien. Als het goed is weet u waar u aan toe bent. Is dat genoeg? Of heeft u nog behoefte aan een nadere advisering over een motie? Ik zie mevrouw Verkoelen in beeld.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Nee voorzitter, ik heb geen nadere toelichting nodig. De superlatieven, beste wethouder, zijn ontstaan uit uw eigen woorden van gisteren en mag ik u bedanken dat u vandaag een andere toon aanslaat? En dat daarmee wat betreft 50PLUS wij in ieder geval het vertrouwen weer hebben dat u ook in de Vogelwijk gewoon het netjes zult gaan uitvoeren. Maar dat had ik gisteravond aan het eind van de dag eerlijk gezegd niet. En daar kwamen de superlatieven uit voort. Ja, zoals u het nu vertelt, mijn dank en ik ga ervan uit dat u inderdaad gewoon recht doet aan wat de meerderheid van de raad nu wenst en dat u dat ook omarmt en Zuid inderdaad niet gaat laten zakken. En wat betreft het NPRZ, daar hebben we inderdaad duidelijk alle twee een andere mening over en dat mag. Daar heb ik geen moeite mee. Dus ik wacht op meer zetels en dan ik het misschien anders ga doen. Met dank.

De **VOORZITTER**. Goed zo. Wethouder, voelt u de behoefte om daar nog iets over te zeggen?

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Nee, dank u wel. We hebben heel bewust de handreiking gedaan om samen op zoek te gaan naar de oplossing en ik denk dat het mooi is dat die in dit amendement gevonden is. Daar gaan we mee aan de slag.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. Is er nog behoefte aan een tweede termijn? Ik kijk nog in de chat. Eenmaal andermaal. U heeft een goede commissiebehandeling gehad. Dat is wel duidelijk. Dat laat zien dat u eigenlijk met een goede, korte sprint tot uw besluit kunt komen vanavond in de

raad. Hartelijk dank. Wethouder, raadsleden ook op dit punt hartelijk dank.

D. VERZOEKEN VAN RAADSLEDEN

25.1 Tweeminutendebat over 'Stand van zaken RMA Experimenten', aangevraagd door het lid Achbar

De **VOORZITTER**. Ik ga met u mee naar het blokje D in de agenda, verzoeken van raadsleden, te beginnen met het tweeminutendebat over 'Stand van zaken RMA Experimenten', aangevraagd door het lid Achbar. Mijnheer Achbar, u bent aan zet. En wethouder Bokhove is de portefeuillehouder.

De heer **ACHBAR** (denk). Ben ik te verstaan voorzitter?

De **VOORZITTER**. Nu u gezeten bent, bent u zeker in beeld en ook te verstaan.

De heer **ACHBAR** (denk). Ik moest even schakelen. Ik zat inderdaad op een andere plek, maar dank. Voorzitter, als ik een vegetariër vraag hoe vaak hij vlees eet dan is het antwoord denk ik wel duidelijk. De rapportage bij de Erasmusbrug laat zien dat er gedurende de 189 straatinterviews die in juli zijn afgenomen uitsluitend is gesproken met fietsers en voetgangers. Personen zijn zelfs uitsluitend geënquêteerd als ze te voet of met de fiets waren. Voorzitter, zijn de afwegingen van de automobilisten meegenomen in het onderzoek, want ik ben wel benieuwd naar wat de automobilisten hiervan vinden en hoe zij het hebben ervaren. Wij hebben daarom ook een motie ingediend waarbij automobilisten ook worden betrokken bij dergelijke experimenten en bij de voortgang van het Erasmusbrugexperiment. Voorzitter, de wethouder is erg blij met de resultaten van het Erasmusbrugexperiment, maar wij lezen terug dat zowel het aantal fietsers, -11%, als het aantal voetgangers, -8%, in vergelijking met de voormeting tijdens het experiment lager is. Er kan dus niet

aangetoond worden dat fietsen en lopen hierdoor wordt gestimuleerd of dat dit op den duur meer fietsers en voetgangers zal aantrekken. In de effectenrapportage zien we tevens terug dat het autoverkeer is verschoven naar de andere stedelijke oeververbindingen. Door een toename van 4% bij de Maastunnel en een toename van 16% bij de Willemsbrug richting Noord. Wij zijn dan ook van mening dat het voortzetten van dit experiment voor onnodige drukte zorgt bij een uiterst belangrijke verkeersader zonder ook maar enig bewijs dat het beoogde doel behaald wordt. Wij willen de wethouder dan ook middels een motie verzoeken om per direct te stoppen met het experiment bij de Erasmuscorridor. Tot slot voorzitter, de proefafsluiting van rijbanen bij de tunnel, brug en winkelstraten leidt tot files en frustratie bij de burgers en de automobilisten van Rotterdam. Het sluipverkeer wordt namelijk niet geweerd. Dit verplaatst zich naar de omliggende wegen. Ook zien we dat er niet tijdig gestopt wordt met experimenten die een averechts effect hebben. Zo was er bij de blokkade van de West-kruiskade waar betonblokken werden geplaatst groot ongenoegen van de ondernemers en bewoners. Rotterdam begint steeds meer een stad te worden die automobilisten weert. Wij vinden dit geen goede ontwikkeling en dienen daarom ook een motie in waarin we de wethouder vragen om alle verkeersexperimenten in Rotterdam per direct stil te leggen. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Achbar heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Totaalbeeld creëren van alle weggebruikers

'De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 17 december 2020, ter bespreking van de stand van zaken RMA Experimenten;
Constaterende dat:

- er in Rotterdam de afgelopen paar maanden een aantal experimenten is uitgevoerd;
- er bij de evaluatie van de experimenten niet naar de mening van alle participanten wordt gevraagd;
- gedurende de 189 straatinterviews die in juli 2020 zijn gehouden alleen is gesproken met fietsers en voetgangers;
- personen zelfs uitsluitend geënquêteerd zijn indien ze te voet of met de fiets waren;

Van mening dat:

- de enquête met betrekking tot de Erasmusbrug niet representatief is voor alle verkeersdeelnemers;
- er op deze wijze een onevenredig beeld wordt geschetst;
- de afwegingen van de automobilisten niet worden meegenomen in de huidige enquête met betrekking tot de Erasmusbrug;

Verzoekt het college:

- om in de toekomst alle verkeersdeelnemers mee te nemen in een onderzoek naar verkeerseperimenten om een totaalbeeld te creëren van alle weggebruikers;
- hierover te rapporteren aan de raad;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. F. Achbar en B. van Drunen

Motie 2. Stop de continuering van het Erasmusbrug experiment!

'De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 17 december 2020, ter bespreking van de stand van zaken RMA Experimenten;

Constaterende dat:

- de doelstelling om het fietsen en lopen te stimuleren door meer ruimte en comfort te bieden voor fietsers en voetgangers maar deels is behaald volgens de wethouder;
- eventuele positieve reacties van fietsers en voetgangers zich niet vertalen naar een groei van het aantal getelde voetgangers en fietsers op de Erasmusbrug;
- zowel het aantal fietsers (-11%) als het aantal voetgangers (-8%) in vergelijking

met de voormeting tijdens het experiment lager is;

- de conclusie van de effectrapportage is dat er vooralsnog niet aangetoond kan worden of de verbeterde comfort en beleving op den duur ook meer fietsers en voetgangers zal aantrekken op deze corridor;

- het autoverkeer is verschoven naar de andere stedelijke oeververbindingen door een toename van 4% bij de Maastunnel en een toename van 16% bij de Willemsbrug richting noord;

- burgers op social media hun mening over het experiment Erasmusbrugcorridor nadrukkelijk hebben geuit door middel van 1700 berichten waarvan het merendeel negatief was;

- uit een poll van Rijnmond bleek dat ruim 70 procent vindt dat Rotterdam per direct moet stoppen met verkeerseperimenten;

- de reistijdbetrouwbaarheid bij de oost-westverbinding van het Westzeedijk-Vasteland-Boompjes-

Maasboulevard is verslechterd tijdens het experiment wat ervoor zorgt dat het op deze locatie drukker is geworden gedurende de avondspits;

- een verlenging van de reistijd door middel van additionele files de doelstelling voor schonere lucht niet ten goede komt door het stilstaande verkeer wat ertoe leidt dat er meer uitstoot vrijkomt;

Van mening dat:

- het experiment bij de Erasmusbrug gesitueerd is op een uiterst belangrijke verkeersader waarbij de doorgang van dit verkeer erg belangrijk is tegen de filevorming;

- indien het beoogde doel van een experiment niet behaald wordt dan heeft het geen zin om dit voort te zetten;

- het voortzetten van dit experiment voor onnodige drukte zorgt op de Erasmusbrug zonder ook maar enig bewijs dat het beoogde doel behaald wordt;

Verzoekt het college:

- om het experiment bij de Erasmuscorridor per direct te stoppen;

- hierover te rapporteren aan de raad;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. F. Achbar

Motie 7. Stop de strijd tegen de automobilist

‘De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 17 december 2020, ter bespreking van de stand van zaken RMA Experimenten;

Constaterende dat:

- de proefafsluiting van rijbanen bij tunnel, brug en winkelstraten leidt tot files en frustratie bij de burgers van Rotterdam;
- het goed is om de luchtkwaliteit te willen verbeteren, maar een rij dampende auto's niet de oplossing is;
- sluipverkeer niet wordt geweerd, deze verplaatst zich naar de omliggende wegen;
- ondanks dat de experimenten een averechts effect hebben, wordt er niet tijdig mee gestopt zoals bij de blokkade van de West-Kruiskade waar betonblokken werden geplaatst tot groot ongenoegen van de ondernemers;
- het college behoorlijk inzet op de fietsers en voetgangers zonder dat er een balans is met de andere verkeersdeelnemers zoals de automobilisten;

Van mening dat:

- er gedurende de verkeersexperimenten niet voldoende rekening wordt gehouden met de wensen en behoeftes van omwonenden;
- Rotterdam steeds meer een stad begint te worden die automobilisten weert;

Verzoekt het college:

- om alle verkeersexperimenten in Rotterdam per direct te stoppen;
 - hierover te rapporteren aan de raad;
- En gaat over tot de orde van de dag.’

w.g. F. Achbar

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

Ik dank u zeer mijnheer Achbar. DENK, en dat geldt ook voor de fractie van mevrouw Verkoelen van 50PLUS, u bent behoorlijk door uw tijd heen bijna. DENK heeft nog dertig seconden en mevrouw Verkoelen

nog twaalf seconden. Dank u zeer voor uw deelname aan het debat op dit punt. Mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Dank voorzitter. Ja, de RMA, de Rotterdamse Mobiliteitsaanpak en haar experimenten, we hebben het er vaker over en dat zal geen toeval zijn. Ik ga het kort houden, ook voor dit uur van de avond. Kijk, we proberen de stad met die RMA veiliger, schoner en prettiger te maken en daar is onder andere ook gedragsverandering voor nodig. En die gedragsverandering gaat nooit zonder slag of stoot. Maar vandaag is het voor het CDA wel van belang om een eerste tussenstand op te maken van wat er nou met die aanpak in die experimenten te verbeteren valt. En dat doen wij door twee moties in te dienen. De eerste heet: ‘Leren experimenteren’ en daarin geven wij eigenlijk aan dat het van groot belang is om helderheid te hebben over de looptijd en de weging van die experimenten. We zien bijvoorbeeld dat een experiment op de ene plek wel gemeten wordt, maar de gevolgen daarvan op een nabije plek onvoldoende. Dus het is van groot belang dat we weten hoelang die experimenten lopen. Wat meten we? En wat willen we dan ook uit die metingen halen? Dus we verzoeken met deze motie die medeondertekend is door Leefbaar Rotterdam en de VVD en de PvdA om een heldere tijdlijn te maken van de lopende experimenten en daarin voor ieder experiment heel duidelijk te maken waarop gemeten wordt, wanneer er gemeten wordt en wanneer besluitvorming plaatsvindt en belangrijk: tot die tijd, totdat we tijdlijn hebben, bij geen enkel experiment over te gaan tot onomkeerbare besluiten. Dus zowel het eventueel direct stoppen van experimenten, zoals de fractie van DENK vraagt als het eventueel permanent of semipermanent maken van experimenteellocaties. Dat is de eerste.

De tweede motie gaat over communicatie en dat hebben we vooral gemerkt, mijnheer Van Drunen van Leefbaar Rotterdam en ik

waren vorige week bij een bewonersavond in de Van Aerssenlaan en daar zag je hele betrokken bewoners, mensen die ook echt bereid zijn om te snappen wat wij met die RMA doen, maar dan zie je toch dat er te weinig communicatie met onder andere deze mensen geweest is, dus de tweede motie heet: 'Incommunicado' en die vraagt eigenlijk om een proactief plan voor de communicatie van de verkeersexperimenten en dat plan zo snel mogelijk voor te leggen aan de gemeenteraad.

Ik sluit af: voorzitter, die experimenten moeten, zolang ze lopen, dan ook echt zo lang lopen dat je wat kan concluderen. Anders zijn alle experimenten, inclusief de ergernissen, voor niets geweest. Het zou dus ook heel slecht zijn om te doen wat de fractie van DENK voorstelt, om nu met alles te stoppen. We moeten een rechte rug houden om de stad uiteindelijk veiliger, schoner en prettiger te maken. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende moties ingediend.

Motie 4. Incommunicado

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020, ter bespreking van tussentijdse bevindingen experimenten Rotterdamse Mobiliteitsaanpak;
Constaterende dat:
- We met de Rotterdamse Mobiliteitsaanpak (RMA) een majeure verandering van stedelijke verkeersstromen willen bereiken;
- majeure veranderingen altijd gepaard gaan met veel vragen, opmerkingen en kritiek;
Overwegende dat:
- het van groot belang is dat (verkeers)experimenten gepaard gaan met snelle en doeltreffende proactieve communicatie;

- uit de afgelopen maanden blijkt dat vele Rotterdammers zich wenden tot de wethouder en raadsleden met vragen, opmerkingen en kritiek over de verkeersexperimenten van de RMA;
- het van groot belang is voor het draagvlak dat Rotterdammers zich gehoord voelen als ze zich laten horen;
Verzoekt het college:
- meer, beter en proactiever te communiceren met Rotterdammers over de verkeersexperimenten van de RMA;
- hiervoor een communicatieplan te maken en daarover terug te koppelen aan de gemeenteraad;
En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn, D.A. van Groningen en D.P.A. Tak

Motie 5. Leren experimenteren

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020, ter bespreking van tussentijdse bevindingen experimenten Rotterdamse Mobiliteitsaanpak;
Constaterende dat:
- er in het kader van de Rotterdamse Mobiliteitsaanpak (RMA) meerdere verkeersexperimenten lopen;
- ieder experiment een ander doel dient en daardoor looptijd en voldoende data verschillen;
- in het beeld de experimenten wel steeds 'op één hoop gegooid' worden;
Overwegende dat:
- het van groot belang is dat er helderheid is over de looptijd en weging van experimenten;
- het van groot belang is dat mensen niet verrast worden door het verlengen, beëindigen of (semi)permanent maken van de verkeersexperimenten;
- het experiment bij de Erasmusbrug laat zien dat effectrapportages beter kunnen;
Verzoekt het college:
- een heldere tijdlijn te maken van de lopende experimenten en daarin voor ieder experiment duidelijk te maken waarop gemeten wordt, wanneer er gemeten

wordt, en wanneer besluitvorming plaatsvindt;
- tot die tijd bij geen enkel experiment over te gaan tot onomkeerbare besluiten;
- specifiek voor het experiment bij de Erasmusbrug beter te rapporteren tijdens het vervolg;
En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn, B. van Drunen, D.A. van Groningen en D.P.A. Tak

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

Dank u zeer. Ook voor uw fractie geldt een behoorlijke uitputting van uw spreektijd. U staat nu op 34 seconden. Mijnheer Van Drunen.

De heer **POSTMA** (gl). Bijna voorzitter. Mijnheer Postma van GroenLinks. Voorzitter, de uitkomsten van het verkeersexperiment bij de Erasmusbrug zijn te mooi om waar te zijn. Een betere doorstroming voor de voetgangers en de 14.000 fietsers die dagelijks via de brug de Maas oversteken. Meer mogelijkheden om anderhalve meter afstand te houden als je staat te wachten voor het stoplicht. En minder ongelukken, iets wat alle partijen in deze gemeenteraad belangrijk vinden. Het is opvallend dat er geen negatieve effecten zijn op de autodoorstroming. Dat moet toch zelfs de fietssceptische partijen in deze raad overtuigen. Voorzitter, we hebben veel geleerd van het experiment. GroenLinks roept daarom de wethouder op: gebruik de uitkomsten van de evaluatie en de suggesties van de gebiedscommissie Centrum. Voer als dat nodig is nog meer gesprekken met voetgangers, met fietsers, met automobilisten en transformeer het experiment zo snel mogelijk in een plan voor een definitieve inrichting. Voorzitter, is de wethouder daartoe bereid?

De **VOORZITTER**. U heeft een interruptie van mijnheer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Ja voorzitter, ik vraag mij af waar de uitspraak van mijnheer Postma op gebaseerd is als het gaat om dat er geen negatieve effecten zijn op de doorstroming van auto's.

De heer **POSTMA** (gl). Ja voorzitter, als mijnheer Achbar bij de commissievergadering was geweest dan had hij dat uitgebreid van mij en meerdere partijen kunnen horen. Hij had overigens ook zelf het evaluatierapport kunnen lezen, dat er geen negatieve effecten zijn op de autodoorstroming als gevolg van dit experiment. Het staat zwart op wit. Het is gemeten tijdens het experiment. Daar kan weinig onduidelijkheid over bestaan.

De heer **ACHBAR** (denk). Ja. Ik vind het een flauw antwoord mijnheer de voorzitter. Ik had mij netjes afgemeld omdat ik een medisch bezoek had staan in het Erasmus Medisch Centrum, maar dat even terzijde, anders had ik er graag bij willen zijn, zoals gewoonlijk. Ik wil wel even aangeven: wat ik dus zie in het rapport is dat er inderdaad geen negatieve effecten te zien zijn voor de automobilist, maar wat belangrijker is, en wat mijns inziens niet meegenomen is, is dat a) de coroneffecten daar niet in zijn meegenomen en nog belangrijker is de wegafsluiting op de Posthumalaan aan de ene kant en aan de andere kant de Laan op Zuid, die ook nog eens voor een bepaalde verkeersdoorstroming zorgt. En daarom stel ik u die vraag mijnheer Postma.

De heer **POSTMA** (gl). Ja voorzitter, in de evaluatie is wel degelijk rekening gehouden met de effecten van corona. Sterker nog: mijnheer Achbar had het zelf over een vermindering van het aantal voetgangers en fietsers bij de Erasmusbrug. Dat is een effect dat je in de hele stad ziet, in het hele land.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Postma, de laatste zinnen zijn niet goed doorgekomen. U was blijven steken.

De heer **POSTMA** (gl). Dus je ziet dat soort effecten naast je.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Postma? U bent bij de laatste dertig, veertig seconden niet doorgekomen. Het beeld was bevroren en uw geluid was niet te horen. De laatste woorden die ikzelf verstond waren: de voetgangers.

De heer **POSTMA** (gl). Ik vermoed, voorzitter, dat ik toen iets zei over de gevolgen van corona op het verkeer en het feit dat we nu ook bij de Erasmusbrug zien dat er minder voetgangers en minder fietsers zijn dan voor de coronacrisis. Dat geldt overigens voor heel de stad en zelfs voor heel het land. Het geldt ook voor het autoverkeer. Er zijn ook minder auto's. Dat is al gecorrigeerd in de rapportage en de evaluatie en als je daarnaar kijkt dan zie je, met coronacorrectie, dat er geen negatieve effecten zijn op de doorstroming.

De heer **ACHBAR** (denk). Dan blijft er nog één vraag over voorzitter: de effecten van die wegafsluiting. Maar goed, het is me weer duidelijk voorzitter. GroenLinks zit in een enorme fietsbubbel en daar zijn ze moeilijk uit te halen en het is altijd ten nadele van de automobilist. Dat is het enige wat ik hier dan weer constateer.

De **VOORZITTER**. En daarmee is de spreektijd van DENK uitgeput. Het is altijd nog denkbaar om in technische tijd nog een motie in te dienen en als een vraag hoog zit bij u dan kunt u altijd nog een beroep doen op mijn coulance, maar de formele spreektijd zit er hierbij op. Mijnheer Postma, u kunt verdergaan.

De heer **POSTMA** (gl). Ja, nou voorzitter, dan nog één laatste reactie. Mijnheer Achbar verwijt mij dat ik een fietsbubbel zit. Ik vind dat eigenlijk wel een mooie. Ik beschouw dat niet als een belediging, maar zelfs wel als een compliment, maar in dit geval, voorzitter, met alle respect, wat ook wel uit dit debat mag blijken, dit is niet fiets versus automobilist, er is een experiment

dat geen negatieve effecten heeft op de autodoorstroming en heel veel positieve effecten voor fietsers en voetgangers. Dus wat mij betreft, mijnheer Achbar en ik zijn het vaak met elkaar oneens, maar in dit geval is er sprake van een win-winsituatie. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mijnheer Van Drunen dan toch.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, over de RMA en de verkeersexperimenten in het bijzonder hebben we al heel vaak gesproken. Voor aanvang was Leefbaar Rotterdam al sceptisch en ook toen er tijdens de uitvoering talloze klachten van bewoners en ondernemers naar boven kwamen, is ons standpunt altijd glashelder geweest: stop met deze poppenkast. Afgelopen commissievergadering hebben we gesproken over een effectrapportage. Toen bleek het ook allemaal niet zo'n feestje te zijn als de wethouder van tevoren voorgeschoteld had. Alles zou er schoner of beter op worden, maar het rapport grossierde in vaagheden en ongefundeerde aannames waardoor deze beloftes niet objectief beoordeeld kunnen worden. Dat er meerdere fracties vinden dat zowel het rapport als de communicatie onduidelijk zijn, blijkt wel uit de moties die er nu liggen. Ook blijkt uit de gesprekken met bewoners dat er heel erg weinig vertrouwen is in de wijze waarop alle effecten nou precies gemeten worden en ook hoe die dan vervolgens worden gerapporteerd. Zelf ga ik daarom nog een stapje verder dan tot nu toe gedaan is. Ik zou de wethouder graag willen vragen: deel uw meetresultaten met een externe partij en laat hen opnieuw een rapportage opstellen. De wethouder staat achter de meetmethodes, dan moet dit ook gewoon kunnen. Ik heb daarom een motie ingediend die hierom vraagt. De Rotterdammer zal u daarvoor ook dankbaar zijn. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer.
Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja. Ik zie wel dat op deze tijd van de avond het licht niet heel veel beter wordt. Voorzitter, de Rotterdamse VVD is een groot voorstander van het verbeteren van de verkeersveiligheid in onze stad met maatregelen die echt werken. En daarnaast, voorzitter, hoort de tweede stad van Nederland ook bereikbaar te zijn. Niet bereikbaar voor het sluipverkeer, dat via ons centrum naar Barendrecht wil piepen. Wel bereikbaar voor onze Rotterdammers die efficiënt en veilig door onze stad willen kunnen reizen. En of hij dan de keuze maakt voor de fiets, lopend, het openbaar vervoer of de auto, wat de Rotterdamse VVD betreft moet dat allemaal kunnen. De Rotterdamse ambities en die van de VVD zijn groot, want we willen een leefbare, groene en ook een bereikbare stad. Eigenlijk een wereldstad, met leuke winkelstraten en daar is een goede balans voor nodig, want we kunnen niet enerzijds bouwen en anderzijds verkeersaders hebben die de stad niet bereikbaar houden, maar juist laten dichtslippen door onze eigen ingrepen. We willen ook huizen bouwen en werken aan schone lucht en inzetten op economische bedrijvigheid. De key is dus dat onze huizen en ondernemers goed bereikbaar zijn. En dat ze ook goed beleverd kunnen worden. Files, voorzitter, brengen geen brood op de plank en een bloembak creëert geen omzet. En juist die omzet is zo belangrijk in deze tijd.

Voorzitter, er moet wat ons betreft ruimte zijn voor experimenten om te leren wat wel en wat niet werkt. Dat kan zelfs met verkeerssituaties, alleen dan moeten we wel goed communiceren en na afloop gedegen evalueren. Wij hebben onlangs uitgebreid stilgestaan bij de uitkomsten van het Erasmusbrugexperiment. Een paar dingen zijn voor de Rotterdamse VVD belangrijk. Allereerst: duidelijk communiceren en het betrekken van

bewoners, ondernemers en gebieden bij dit soort experimenten. Niet alleen hier, maar ook in het Oude Westen en op het Maastunneltracé. Daarom vragen we steeds aandacht voor deze communicatie en dienen we vandaag, samen met het CDA, daar een motie voor in.

Metten is weten. Dat is ons tweede punt. Dat we echt zorgvuldig aan de voorkant helder moeten hebben wat we willen meten en wat het doel is. Daarom steunen we ook de motie van het CDA op dit vlak.

En het derde punt, voorzitter, is het waarborgen van de verkeersdoorstroming op onze verkeersaders. De Erasmusbrug is en blijft een noodzakelijke verbinding van Noord naar Zuid en Zuid naar Noord en dat houden wij zo, want het is één van de belangrijkste verkeersaders van onze stad. Wij willen verkeersveiligheid voor de fietser garanderen zonder dat dit ten koste moet gaan van verkeersdoorstroming op aanrijdroutes of zonder dat dit ten koste moet gaan van rijstroken voor de auto's. Daarom willen we ook niet dat dit experiment semipermanent wordt gemaakt, want verkeersdoorstroming is het heikele punt bij de Erasmusbrug en precies dat benoemde het Centrum ook. Daarom dagen we vanavond, samen met NIDA en Leefbaar Rotterdam, de wethouder uit via een motie om op zeer korte termijn met één of meerdere alternatieve scenario's te komen om ruimte te bieden voor de fietser, zonder dat dit ten koste gaat van rijbanen voor de auto's. En dat we ook in gesprek gaan met navigatiepartijen om het verkeer om te leiden op de routes waar ze horen te zijn. Onze motie 'Vroem vroem verstandig' heeft daar al eens om gevraagd. Dat is het voorzitter. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer.
Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Oh, pardon. Dit is een foutje.

De **VOORZITTER**. Maar mevrouw Van Wifferen, op mijn lijstje staat dat u het woord voert bij het tweeminutendebat over de stand van zaken van de RMA-experimenten. Daarom krijgt u ook van mij het woord. Dan houd ik u nog even in de wacht. U kunt zich altijd nog bedenken. Dan ga ik naar mijnheer Tak.

De heer **TAK** (pvda). Ja, dank u voorzitter. Ik zal het ook kort houden. Ik zou me denk ik vooral willen aansluiten bij de woorden van mijnheer Segers-Hoogendoorn. Mijn fractie is altijd een groot voorstander geweest van experimenteren. In tegenstelling tot Leefbaar Rotterdam willen we namelijk juist graag experimenteren, zodat we dan eventueel kunnen zien hoe we van een stad vol met auto's naar een stad kunnen gaan die een stuk groener en duurzamer is en met meer plek voor fietsers en voetgangers. Wel vinden wij het belangrijk om aan de wethouder mee te geven dat we vinden dat de communicatie rondom de experimenten een stuk beter kan. Daarom steunen wij ook de motie van het CDA daarop.

En het tweede is: kijk, mijnheer Postma was heel stellig over de bevindingen in de rapportage. Die heb ik ook zeer grondig gelezen, maar ik moet zeggen: de wetenschappelijke precisie waarmee u de stellingen doet, die deel ik niet helemaal. Ik denk dat die rapportage nog wel een stuk beter kan en daarom steun ik ook de tweede motie van het CDA. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Dan alsnog mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Voorzitter, D66 steunt in dit verhaal de mening van de Fietzersbond. Het experiment bij de Erasmusbrug heeft voor veel meer veiligheid voor fietsers gezorgd. Dat juichen wel heel erg toe. En wat ook duidelijk moet zijn is dat soms als je het veiliger voor fietsers maakt, automobilisten daar last van hebben. En als je die om hun mening vraagt, is dat dus niet altijd positief.

Dat is dan ook niet altijd erg, want we hebben in de stad de laatste tijd gemerkt dat er heel veel ongelukken gebeuren met voetgangers en fietsers en het is goed om dat te voorkomen en rond de Erasmusbrug is echt een bekende gevaarlijke plek. Dus het zou ons heel wat waard zijn als het experiment zou worden doorgezet om de veiligheid van deze groepen verkeersdeelnemers te waarborgen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Wifferen, u krijgt een vraag van mijnheer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, dank u wel voorzitter. Ik hoor mevrouw Van Wifferen zeggen: ja, als je een automobilist om zijn mening vraagt, is hij misschien niet zo positief over sommige zaken als een fietser, dat kan ik me voorstellen, maar het punt is, mevrouw Van Wifferen, er is onder automobilisten niet om hun mening gevraagd. Dus misschien kunt u dan op een andere manier zeggen wat u net wilde zeggen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Natuurlijk mogen automobilisten om hun mening worden gevraagd, alleen kan ik me voorstellen dat die mening niet altijd doorslaggevend is als het gaat over de veiligheid van fietsers en voetgangers, omdat het dan daarvoor bedoeld is.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ik begrijp nu niet helemaal wat u bedoelt. Bedoelt u nu te zeggen dat het juist goed is dat automobilisten niet om hun mening is gevraagd, want dan zou er misschien wel iets negatiefs in de rapportage naar voren kunnen komen?

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Nee hoor, ze mogen best om hun mening worden gevraagd. Daar heb ik helemaal geen probleem mee. Alleen denk ik dat als heel veel automobilisten negatief zijn over meer verkeersveiligheid voor fietsers en voetgangers dat niet altijd doorslaggevend hoeft te zijn.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Nou, ik denk dat we hier niet uitkomen voorzitter, want we praten langs elkaar heen. Mevrouw Van Wifferen heeft het over wat de automobilisten eventueel zouden kunnen zeggen terwijl mijn punt juist is dat de automobilisten helemaal niks gezegd hebben, want daar hebben ze de kans niet toe gekregen. Tot zover.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Nou, wat dat betreft heeft mijnheer Van Drunen gelijk dat ik een open blik moet hebben, want heel veel automobilisten zouden het natuurlijk ook eens kunnen zijn met meer veiligheid voor fietsers en voetgangers.

De **VOORZITTER**. Helder. Dan gaan we naar mijnheer Van Noppen.

De heer **VAN NOPPEN** (nida). Ja, dank u wel voorzitter. Er is veel gezegd. We hebben hier veel over gesproken. Het zal ook vast niet de laatste keer zijn. Maar ik herhaal dit: ik vind het heel erg goed en ook dapper dat we deze experimenten aan het uitvoeren zijn. Je moet er maar aan gaan staan. Ook de maatregelen die genomen zijn, de tijdelijke maatregelen, het is niet niks om daar die betonblokken neer te zetten. De evaluatie daarvan echter, in ieder geval de meningen die wij daarover hebben en ook de meningen die we opgehaald hebben, waren niet allemaal positief. Echter, we hebben hiervoor een motie samen met de VVD en Leefbaar Rotterdam en daarin staat ook: gelijkwaardig vervoer verdient gelijksoortige oplossingen, want het is gelijkwaardig naar onze smaak. Fietsers en auto's zijn gelijkwaardig en steeds gelijkwaardiger ook in onze stad. De fietsers nemen toe en staan vervolgens ook in de file. Dus er moet wat aan gedaan worden. Daar zijn we het absoluut mee eens. We zijn het er echter niet mee eens om daar die stroken af te sluiten en we zien ook gewoon nog mogelijkheden. Als je daar dat hele kruispunt blanco zou maken en anders zou indelen dan zou die weg naar onze smaak niet weg hoeven.

Vandaar ook dat wij de motie indienen om te kijken of er ook alternatieven zijn voor de huidige koers die ingeslagen is. We hopen dat de wethouder die kan vinden, die andere optie. Dus we zijn heel erg benieuwd naar de reactie van de wethouder hierop. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van Noppen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Gelijkwaardig vervoer verdient gelijksoortige oplossingen

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020; Constatende dat:

- er in maart een experiment bij de Erasmusbrug is gestart waarbij rijstroken voor het autoverkeer zijn afgesloten;

- er gelijktijdig een experiment aan de Maastunnel is gestart.;

Overwegende dat:

- experimenten aan de Maastunnel niet voor een verschuiving van autoverkeer mochten leiden in de stad;

- navigatiepartijen kunnen helpen bij het verleiden van het verkeer een andere route te kiezen en hiervoor een motie is aangenomen hierover in gesprek te gaan met deze partijen;

- er op de aanvoerroutes naar de Erasmusbrug op dit moment toch nog files ontstaan;

- veel files een slecht effect hebben op schone lucht;

- er bij Vasteland aan de noordzijde van de Erasmusbrug ook nog andere mogelijkheden bestaan om fietsers meer ruimte te geven teneinde de verkeersveiligheid te garanderen;

- het belangrijk is dat zowel auto's als fietsers zoveel mogelijk blijven doorstromen;

Verzoekt het college:

- het experiment aan de Noordzijde van de Erasmusbrug niet semipermanent te maken en in de tussentijd fietsveiligheid te blijven waarborgen;

- op korte termijn, uiterlijk eind Q1 2021, ook met alternatieve scenario's te komen

om de nodige ruimte te creëren voor de fietsers waarbij het aantal rijbanen (twee rechtsaffers) voor het autoverkeer niet wordt beperkt teneinde verkeersdoorstromingen te bewaken;
- alsnog met navigatiepartijen te kijken of we verkeer kunnen omleiden naar de ring in plaats van de Maastunnel of de Erasmusbrug;
En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. B. van Noppen, B. van Drunen en D.A. van Groningen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Helder. Nog andere raadsleden die aan het debat op dit punt willen deelnemen? Nee? Dan gaan we naar de wethouder.
Wethouder Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder).
Goedenavond voorzitter en raadsleden vandaag. Vorige week nog in de commissie overigens. Iedere dag kruisen 35.000 auto's de voet van de Erasmuscorridor. Een aantal van Noord naar Zuid. Het is een hele belangrijke ader. En een aantal Oost-West. Iedere werkdag kruisen ook 25.000 fietsers datzelfde plein. En dat aantal blijft groeien. Uit ons verkeersveiligheidsonderzoek blijkt dat het kruispunt onder fietsers als onveilig wordt gezien. Het staat in de top drie van onveilige plekken. Subjectief, maar ook objectief. Op drukke werkdagen staan mensen, omdat ze elkaar voorrang moeten verlenen, op de weg. Er is onvoldoende ruimte om elkaar daar veilig voorrang te kunnen geven. Zeker in coronatijd blijkt het fietspad daar anderhalve meter te smal en dat in een anderhalvemeterperiode dat je ook nog een beetje afstand wilt houden. Vandaar dat we ook echt hebben gemeend dat dit één van de belangrijke plekken was om een experiment uit te voeren omdat het de veiligheid van de fietsers zeker ten goede zou komen. Dat hebben we ook gemerkt. De fietsers hoeven niet meer op de weg te staan. Ze ervaren dat als

veiliger. En u heeft een aantal moties ingediend die ik eigenlijk eventjes met u door wil gaan, langs wil lopen, omdat sommige ook betrekking hebben op andere experimenten, maar ook een aantal algemene lessen te trekken zijn.

Ik doe ze niet helemaal in volgorde van indiening, maar ik begin met motie 2 en 7. Die zijn van DENK en die moet ik ontraden. Nu stoppen met het experiment bij de Erasmusbrug of de situatie daar naar de oude situatie terugbrengen zorgt voor de herintroductie van een onveilige fietssituatie. Motie 7 vraagt alle experimenten te stoppen, maar er zijn heel veel experimenten die ook toezien op andere situaties bijvoorbeeld gedragsverandering, om het stimuleren van autodelen, om een veilige schoolomgeving en die verlopen naar volle tevredenheid van een heleboel mensen. Dat zou ontzettend zonde zijn. Dus motie 2 en 7 wil ik ontraden.

Een heleboel partijen vinden echter dat er wel wat moet gebeuren bij de Erasmusbrug en dat de fietsers, zeker als zij met zo'n grote hoeveelheid die kruispunten passeren, ook echt recht hebben op meer ruimte. Maar ze zijn het niet allemaal eens over de manier waarop, of dat ten koste moet gaan van een autobaan of niet. Motie 3 vraagt om ook een alternatieve oplossing te onderzoeken en om ook niet over te gaan met eerst een semipermanente inrichting. Dus deze situatie tijdelijk te bestendigen en dan pas verder onderzoek te gaan doen hoe we dat gaan doen. Maar die motie vraagt: sla die semipermanente situatie over en zorg dat in Q1 naast het alternatief van het verminderen van één rijstrook er ook ten minste een ander alternatief is waarbij die twee rechtsaffers in stand blijven. Nou, dat is natuurlijk een enorme uitdaging, maar die wil ik wel aangaan, zodat de raad kan kiezen. Dan slaan we de stap 'semipermanent' over, maar dat we uiteindelijk heel snel een definitieve, veilige situatie voor die fietsers kan zijn. In de tussentijd vraagt de motie

ook: zorg voor de veiligheid van de fietsers in deze overbruggingsperiode. Daarmee zullen we tijdelijk deze situatie laten staan, maar zo snel mogelijk werken aan een definitieve herinrichting, waarbij het laatste woord aan de raad is.

Motie 4 en 5, daar hebben we het vorige week ook al even over gehad. Die rapportages zijn complex, maar ze zijn wel eerlijk. Ze bestaan uit objectieve gegevens en ik zou onze ambtenaren echt tekortdoen als wij twijfelen aan de getallen die zij opleveren en die zo nauwkeurig worden gemeten tot op de auto nauwkeurig. Dat is heel betrouwbaar, maar niet altijd even toegankelijk. Ik had u ook al uitgenodigd: als u de effectrapportage liever iets anders ziet, dan wil ik daar graag met u over verder denken en dat kunnen we inderdaad aan de voorkant van ieder experiment goed afspreken. En het tweede is dat wij ook nog zorgvuldiger naar de communicatie moeten kijken. Over alle experimenten staat nu ook informatie op de site, hebben we banners gemaakt, maar op de een of andere manier sluit dat niet helemaal aan bij de informatie die de mensen willen of de mensen verwachten. Daar gaan we een tandje bovenop gooien. Daar stimuleren de moties 4 en 5 mij toe. Die wil ik dan ook omarmen.

Ik ben vergeten bij motie 3 te zeggen dat ik dat ik bereid ben om twee alternatieven te maken, dus een alternatief voor één rechtsaffer en een alternatief met twee rechtsaffers, maar dat wil ik aan de raad laten, of zij inderdaad meer kiezen voor een semipermanente opstelling of dat zij inderdaad versneld in Q1 de definitieve voorstellen tegemoet willen zien. Dus motie 3 is aan de raad. Motie 4 en 5 omarm ik. Motie 1 en 6 van DENK en Leefbaar ontraad ik. De effectrapportages, zoals ik net al had aangegeven, zijn objectief en ook de subjectieve effecten staan erin vermeld, ook voor automobilisten. Ik zie echt geen reden om te twijfelen aan de betrouwbaarheid daarvan. Sterker nog: we hebben ook echt cijfers opgediend, de poll

van Rijnmond bijvoorbeeld met 1700 reacties, die overwegend negatief waren over de zuidkant van de Erasmuscorridor. Dat hebben wij gewoon vermeld. Voorzitter, ik heb alle moties toegelicht. Volgens mij heb ik daarmee ook recht gedaan aan de opmerkingen die de verschillende partijen hebben gemaakt. Daarmee kom ik aan het eind van mijn bijdrage. Ik kan u niet verstaan voorzitter.

De **VOORZITTER**. Daarmee zijn we aan het einde van de eerste termijn. Is er behoefte aan een tweede termijn? Of is er nog een vraag blijven liggen? Eenmaal andermaal. Ook niet in de chat. Dan rond ik de beraadslaging op dit punt af.

25.2 Tweeminutendebat over *'Maatregelen jaarwisseling 2020-2021', aangevraagd door het lid Eerdmans*

De **VOORZITTER**. Wethouder Bokhove blijft nog even stand-by voor het volgende debatje. Dat gaat over de maatregelen rondom de jaarwisseling 2020-2021, aangevraagd door mijnheer Eerdmans. Het gaat over het OV. Mijnheer Eerdmans is niet ingelogd. Is er iemand anders van Leefbaar Rotterdam die dit agendapunt voor zijn rekening neemt? Wie? Mijnheer Van Drunen, u bent stand-by begrijp ik.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, inderdaad voorzitter. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. U kunt spreken.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Over twee weken is het horrorjaar 2020 voorbij. We staan voor de meest sobere jaarwisseling ooit. Een algeheel vuurwerkverbod, de sluiting van de horeca, de detailhandel die gesloten is en ook nog eens beperkende maatregelen omtrent het aantal bezoekers per huishouden. We zijn het allemaal met elkaar eens dat dit een sociaal-economische ramp is en dat we door deze ontzettend zure appel heen moeten bijten. Wat ons opviel is dat de RET op 31 december al om 20.30 uur 's avonds stopt

met haar dienstregeling. Dit vinden we te vroeg. We vrezen hoge bezoekersaantallen in het OV in de avonduren die daar vlak voor liggen en we vinden dit onbehoorlijk richting hardwerkende mensen die na 20.30 uur nog aan het werk zijn. Hulpverleners bijvoorbeeld, zorgmedewerkers, dat gaat gewoon 24 uur per dag door.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van Drunen, u heeft eerst even een vraag van mijnheer Tak.

De heer **TAK** (pvda). Ik had eigenlijk een vraag aan mijnheer Van Drunen, want volgens mij is het de bedoeling dat mensen met Oud en Nieuw zo veel mogelijk thuisblijven. Dus ik denk: een publiek vervoersmiddel als de metro leent zich buitengewoon slecht om die de hele nacht te laten rijden, want dan geven we mensen alleen maar nog meer prikkels om wel met z'n allen op stap te gaan. Nou, dat willen we juist niet in deze lockdown. Had u dan niet beter kunnen vragen aan het college wat zij doen voor hulpverleners? Zodat zij in ieder geval naar huis kunnen aan het einde van een lange werkdag.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, dat had u zelf ook kunnen vragen mijnheer Tak. Waar het mij om gaat: er is geen enkel verbod. Natuurlijk, het is belangrijk dat iedereen zijn afstand, de anderhalve meter tot elkaar, in de gaten houdt. Maar we zijn nog echt niet zover dat de overheid een slot op je voordeur komt zetten, dat je maar binnen moet blijven. Er is niet voor niks gezegd: nou, bezoek kan, maar in beperkte mate. Er is geen verbod om bezoek te ontvangen. En daarbij: mensen hebben een uitlaatklep nodig. Er kan al bijna zo goed als niets meer met deze Oud-en-Nieuwviering. Gun mensen dan wel nog enigszins de mogelijkheid om met elkaar het jaar af te sluiten en te proosten op een gezond 2021.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Meeuwissen heeft ook nog een vraag.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, ik maak mijn zin af voorzitter. Dat proosten is een stuk veiliger als je daarna natuurlijk in de metro stapt en niet in de auto.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja voorzitter, dank u wel. Ja, ik heb een vraag aan mijnheer Van Drunen over de veiligheid, want mijnheer Eedmans heeft deze motie opgesteld met u, alleen ik lees werkelijk geen woord over de veiligheid en we weten allemaal dat het zogenaamde 'Relax, dit is Rotterdam' helemaal niet zo veilig is. Dus het is wat de PVV betreft volstrekt onverantwoord om de metro zoveel langer te laten rijden. Er is absoluut niet genoeg politie en handhaving beschikbaar. Hoe komt het dat hier helemaal niet aan gedacht is? Kunt u daar iets verder over vertellen mijnheer Van Drunen?

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, ik vraag me af, naar mijnheer Meeuwissen: wat maakt deze dag dan zo heel erg anders dan alle andere dagen in het jaar? Er is al een algemeen vuurwerkverbod. Zoveel verschil met een andere normale dag is er niet.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja voorzitter, dat is wel heel naïef. Het is beslist geen normale dag. Op mijn schriftelijke vragen daarover dat er nog nooit zoveel zwaar vuurwerk te horen is de maanden voor de jaarwisseling heeft de burgemeester gezegd: dat is inderdaad zo. Begin dit jaar vroeg onze politiechef zich al af of het wel handhaafbaar was met Oud en Nieuw. Dus Oud en Nieuw is een enorme risicodag. Er is nu in de planning van handhaving en politie helemaal geen rekening mee gehouden dat de metro's ineens tot ver na middernacht gaan rijden. Dus zomaar een motie de wereld in slingeren zonder hieraan te denken, dat is echt volstrekt onverantwoord. Daar kunnen we dus ook nooit voor stemmen.

De **VOORZITTER**. U wordt het met elkaar niet eens denk ik, mijnheer Van Drunen. U kunt verdergaan.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja. Dank u wel voorzitter. Ik was al bijna aan het eind. Onze oproep is: geef Rotterdammers de mogelijkheid om in de meest sobere vorm met elkaar het nieuwe jaar in te gaan. Daarom de motie die oproept om de dienstregeling van de metro eigenlijk net zoals op een zondagdienstregeling of in ieder geval op dezelfde wijze ongeveer voort te zetten tot 2.00 uur. Tot zover.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van Drunen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Verleng de dienstregeling van de metro op Oudejaarsdag

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december ter bespreking van de jaarwisseling 2020-2021;

Constateernde dat:

- de reguliere dienstregeling van de RET op 31 december 2020 zal eindigen om 20.30 uur;

- dit een rigoureuze wijziging is ten opzichte van voorgaande jaren, aangezien toen de metro wél na 20.30 uur bleef rijden; Overwegende dat:

- een zeer beperkte dienstregeling qua tijd kan leiden tot hogere bezoekersaantallen van tram, metro én bus in de vroege avonden;

- dit onbehoorlijk is richting hardwerkende mensen die op Oudejaarsdag na 20.30 uur nog hard aan het werk zijn, waaronder hulpverleners en zorgmedewerkers;

Verzoekt het college:

- de dienstregeling van de metro's vanuit beide richtingen van de betreffende lijn te verlengen tot minimaal 1 januari 2021 om 2.00 uur;

- dit conform de zondagsdienstregeling te doen;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. B.J. Eerdmans en B. van Drunen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Helder. Ik dank u zeer. Mijnheer Karremans.

De heer **KARREMANS** (vvd). Ja voorzitter, ik stond inderdaad op de lijst. Ik heb alleen geen bijdrage hier. Ja, behalve dat wij het jammer vinden dat Lee Towers op het niet doorgaat. Dan gaan wij een andere invulling vinden voor Oud en Nieuw. Dus bij dezen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Alternatief plezier organiseren. Mevrouw Van Wifferen.

De **VOORZITTER**. Helder. Mijnheer Tak.

De heer **TAK** (pvda). Ja, dank u voorzitter. Ik heb eigenlijk niet zo heel veel meer toe te voegen aan de interruptie die ik net al pleegde. Volgens mij is het tijdens de lockdown onwenselijk als mensen massaal met de metro gaan tot middernacht. Ik denk dat mijnheer Van Drunen ook prima begrijpt dat het geen goed idee is. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Is er nog iemand die een bijdrage wil leveren? Mijnheer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Ha. Ja, daar was ineens mevrouw Arsieni in beeld. Ik denk dat mevrouw Arsieni dan eerst is? Oh nee. Die is alweer weg. Ja voorzitter, ik ben even in verwarring, want er is op het laatste moment nog een motie in de maak en ik dacht eigenlijk dat die ook onder dit agendapunt moest worden ingediend, maar ik zie mevrouw Eskes niet en die wilde ik eigenlijk de eer gunnen om dat te doen. Als zij er nog niet is dan wil ik hem in ieder geval alvast aankondigen. Kijk, allereerst even reagerend op de aanleiding voor dit punt. Dat is mijnheer Van Drunen met zijn verzoek om allerlei bewegingen te gaan faciliteren in de stad. Dat lijkt ons geen goed idee gezien de lockdown. En dan kom ik eigenlijk bij mijnheer Karremans, die zei: ja, wat dan wel? Lee Towers viel af,

maar van Lee Towers is het misschien maar een kleine stap naar iets anders, want als we nadenken over Oud en Nieuw voorzitter, dan vragen we ons af op dit moment: wat voor geluid gaat er klinken als we het oude jaar uitgaan en het nieuwe jaar ingaan? We hopen dat iedereen in de stad met naasten en dierbaren dit moment coronaproof en binnen de richtlijnen van de overheid kan beleven in goede gezondheid, maar vooral met hoop en perspectief. En nu het vuurwerk hopelijk niet zal klinken en de stad niet zal verlichten lijkt het ons mooi om kerken en andere gebouwen met klokken of carillons op te roepen om deze te laten klinken. Een vertrouwd geluid en een teken van hoop in donkere tijden. Dus deze motie die daartoe oproept gaat mevrouw Eskes zo dadelijk indienen en aan haar alle eer, want zij nam namelijk het initiatief en ik lift er heel erg graag op mee.

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar mevrouw Eskes.

Mevrouw **ESKES** (cda). Ja, hartelijk dank voorzitter. Ja, er is natuurlijk al het een en ander gesproken over alternatieve mogelijkheden rondom de jaarwisseling. Het is natuurlijk mooi dat de gemeente het initiatief neemt met allerlei alternatieven en lichten, enzovoorts, lichtshows en toch te proberen iedereen het gevoel van de feestdagen mee te geven. En hoe mooi zou het zijn als we daar het geluid van klokken en carillons aan toe kunnen voegen? Een geluid dat voor velen een signaal is van hoop, van eenheid en van een nieuw begin. Dus daarom zou ik de motie in willen dienen om het college te vragen om alle Rotterdamse gebouwen met klokken, met kerkklokken, met carillons op te roepen, te verzoeken, de klokken te luiden om middernacht, tijdens de jaarwisseling en deze motie dien ik in mede namens mijnheer Vonk van de ChristenUnie-SGP en mijnheer Eerdmans van Leefbaar Rotterdam. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Eskes heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Wat kan er wel?

‘De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 17 december 2020, ter bespreking van het agendapunt ‘Maatregelen jaarwisseling 2020-2021’;
Constaterende dat:

- het vanwege de al langer geldende beperkingen als gevolg van de coronapandemie en de deze week aangekondigde lockdown niet mogelijk is om Oudjaarsavond te vieren op de manier zoals we gewend zijn;

Overwegende dat:

- in verschillende gemeenten in Nederland op Oudjaarsavond de kerkklokken zullen luiden om het jaar 2021 te verwelkomen;
- het luiden van de (kerk)klokken een teken van hoop, eenheid en een nieuw begin kan zijn voor vele Rotterdammers;

- nu grote gezelschappen, vuurwerk en feesten in de stad niet mogelijk zijn, er binnen de geldende beperkingen naar creatieve manieren gezocht moet worden om 2021 niet in sobere stilte te verwelkomen;

Verzoekt het college:

- Rotterdamse kerken en andere gebouwen met (kerk)klokken of een carillon, zoals het stadhuis, het WTC en de Erasmus Universiteit, aan te schrijven met het verzoek om de klokken te luiden om middernacht tijdens de jaarwisseling;

En gaat over tot de orde van de dag.’

w.g. E.C. Eskes, T.J. Vonk en B.J. Eerdmans

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Dank u zeer. Andere sprekers bij dit punt? Niet? Dan gaan we luisteren naar wethouder Bokhove. Ik hoop dat wethouder Kathmann voor de laatste motie van de ChristenUnie-SGP en het CDA beschikbaar is. Wethouder Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Ja dank u wel voorzitter. Ja, ook ik kijk uit naar Oud en Nieuw, maar ja, om dat dan thuis in een heel klein gezelschap te vieren, want het lijkt mij erg onverstandig om heel veel vervoersbewegingen te stimuleren. Er zijn meer redenen waarom ik de motie moet ontraden, want de motie klopt eigenlijk niet. De concessie die wij hebben afgesproken met de MRDH gaat ervan uit dat er op Oudejaarsavond tot 20.30 uur wordt gereden. Dat was jaren zo, maar omdat we daarvoor een aantal keer wel vuurwerk hebben gehad is er extra capaciteit ingekocht. Dat hebben we dit jaar niet gedaan. Op het moment dat we dat wel zouden doen zou daar extra budget tegenover moeten staan. Dat zou een gat slaan in de begroting die wij hebben. En sterker nog: dit hebben we al aangekondigd bij de begroting, dat wij daar geen gebruik van zouden maken en dat we het budget aan andere zaken zouden besteden. Dus om die reden kan dat niet. Daarnaast is het nu twee weken voor Oud en Nieuw en is het onmogelijk om een dienstrooster op zo'n korte termijn in het leven te roepen. Dus eigenlijk om drie redenen moet ik deze motie ontraden.

De **VOORZITTER**. Helder. Wethouder Kathmann, de motie over de kerkklokken zou in principe voor wethouder Wijbenga zijn, maar die heeft u gevraagd hem te vervangen hè, op dit punt?

Mevrouw **KATHMANN** (pvda) (wethouder). Ja, dat klopt voorzitter. Dank u. En op de eerste plaats, als ik het zo beluister, dan klinkt het als een hartstikke mooi initiatief voor een jaar dat we willen afsluiten. Eigenlijk net zo mooi als bijvoorbeeld het initiatief voor het nautisch saluut, maar toch moet ik eerlijk zijn en zeggen dat ikzelf, maar ook wij als college onszelf niet heel erg senang voelen bij bemoeienis met wat er in kerken gebeurt en ook niet met wat kerken met hun klokken doen. We hebben wel met stel en sprong in ieder geval de juridische toets laten doen en het zou eventueel wel kunnen. Ik denk ook dat dat

is waar de behoefte ligt, dat de kerken dat bijvoorbeeld weten en als u als raad met z'n allen voor dit initiatief stemt dan kunnen wij in ieder geval dit initiatief en het enthousiasme van de raad overbrengen aan de kerken en dus laten weten dat het een juridische toets doorstaat en dat dit initiatief bij u leeft.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Eskes nog een vraag?

Mevrouw **ESKES** (cda). Ja, het gaat wat mij betreft om het laatste: een signaal afgeven vanuit de raad, dat we het zouden waarderen. Niets van een verplichting, maar ik denk dat veel kerken juist terughoudend zijn, uit angst om overlast te veroorzaken of om te denken dat het misschien niet past binnen de mogelijkheden. Dus ik zou heel graag willen dat het college dit overbrengt, dat de stad het zou waarderen, dat de gemeenteraad dit zou waarderen, maar dat het uiteraard aan hen is hoe zij daarmee omgaan. Het gaat niet alleen om kerken, dus ook om andere gebouwen. Het zou ook mooi zijn als het stadhuis zich daaraan toevoegt met het carillon. Ik zou dat een heel mooi gebaar vinden, dat er gewoon een eenheid is in de stad, dat we allemaal op hetzelfde moment datzelfde geluid over onze stad zouden horen.

Mevrouw **KATHMANN** (pvda) (wethouder). Ja voorzitter, dan blijf ik bij mijn woorden inderdaad. Volgens mij begrijpen we elkaar dan goed en zijn we het ook eens. Mocht de raad dit voorstel steunen dan brengen we het initiatief over. Over onze eigen klokken, dus bijvoorbeeld van het stadhuis, moeten we ook nog even een toets doen hoe dat zich verhoudt tot bijvoorbeeld Rotterdam Verlicht en de andere initiatieven die u als raad ook heeft ingediend om met Oud en Nieuw te doen.

De **VOORZITTER**. Vanuit mijn positie kan ik mij er iets bij voorstellen dat ik er nog iets mee van doen heb als vergunningverlener, omdat dat dan ook opgevat zou kunnen

worden als een muzikaal evenement zonder publiek. Dat zou in die categorie kunnen passen, zal ik maar zeggen, als evenement. Ik weet niet of ik dat zou moeten gedogen danwel daar een vergunning voor moet afgeven, maar dat moeten we nog even juridisch uitzoeken. Maar eens met wethouder Kathmann, dat je kerk en staat uit elkaar houdt op dit punt kan geen kwaad. Maar ik denk dat de kerken u gehoord hebben. En voor zover dat zij dat zouden willen doen, moeten wij nog even checken of daar nog een vergunning voor nodig is of dat men dat gewoon kan doen. En dan laten we het lopen, zoals we nu in deze periode ook allerlei andere dingen laten lopen. Maar ik kan me voorstellen dat ik daar ook vanuit mijn vergunningverlenende rol nog iets mee van doen heb. Mevrouw Eskes, is het goed zo? Mevrouw Eskes?

Mevrouw **ESKES** (cda). Zeker. Ik ben benieuwd naar de uitslag van de stemming. Wat mij betreft zou het mooi zijn als we dat signaal afgeven en fijn als de burgemeester daar zijn medewerking aan verleent om na te gaan hoe dat ook technisch precies geregeld kan worden. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Voor dit creatieve evenement zonder publiek. Dat vond ik heel creatief eigenlijk. Goed, we gaan ernaar kijken. Dank wethouder Kathmann, ook dank voor uw advisering op dit punt. Is er nog behoefte aan een tweede termijn? Eenmaal andermaal. Dan volgt de stemming straks over de ingediende moties.

25.3 Tweeminutendebat over het 'Nationaal Groeifonds en regionale samenwerking', aangevraagd door het lid Koster

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar het tweeminutendebat over het Nationaal Groeifonds met mijnheer Koster als aanvrager van het tweeminutendebat. Mijnheer Koster.

De heer **KOSTER** (lr). Ja, dank u wel voorzitter. Leefbaar Rotterdam is voor investeringen die bijdragen aan de economische groei van Nederland. Het door het kabinet in september aangekondigde Nationale Groeifonds, oftewel 20 miljard euro voor ontwikkeling, infrastructuur en innovatie, juichen wij dan ook van harte toe. De gemeente Rotterdam wil in een coalitie met de Zuid-Hollandse gemeenten, de Provincie, kennisinstellingen en grote bedrijven samen investeren in de werkgelegenheid en het verdienvermogen op de lange termijn. Zo is er een heuse Groeiagenda Zuid-Holland light ontstaan met concrete projecten. En ook dat is in beginsel een prima idee. Rotterdam heeft een stem binnen de Groeiagenda Zuid-Holland light, dus wij kunnen als Rotterdam in die coalitie een geluid laten horen. Leefbaar Rotterdam wil het college twee opdrachten meegeven in de vorm van twee moties, als we binnenkort met de Zuid-Hollandse coalitie om de tafel gaan zitten. De eerste motie is 'Betrekk kleine bedrijven bij de Groeiagenda Zuid-Holland light'. Wij zien een bepaald patroon en dat zien we de laatste tijd helaas vaker. Grote bedrijven en multinationals zitten aan tafel en denken mee, terwijl kleine ondernemers achter in de rij staan en de kruimels kunnen oppikken. Als we kijken naar het achterblad van het programma zien we daar eigenlijk alleen maar grote bedrijven op staan: DSM, Shell. En dat is jammer, want ook het mkb moet hiervan meeprofiteren. Het mkb is de kurk waar de Nederlandse economie op drijft. Zo bestaat 99 procent van het totale bedrijfsleven uit mkb-bedrijven. De motie is dus: 'Betrekk het mkb bij de Groeiagenda'. Daarnaast vinden wij dat in Rotterdam moet worden gekeken, ik moest ervan schrikken, je moet bijna een project hebben van 30 miljoen. Ik ken weinig mkb'ers die zo'n voorstel willen doen. Als dit verlaagd wordt, zijn er meerdere kleine projecten mogelijk. Dus de tweede motie is een opdracht aan de wetgever: span u toch alstublieft in om die 30 miljoen naar 5 miljoen te krijgen. Dat is trouwens ook nog

een fors bedrag, maar zo kunnen er meerdere bedrijven voor in aanmerking komen. Voorzitter, ik kijk even naar de tijd. Die is bijna op. Ik zou zeggen tegen alle partijen in de Rotterdamse raad die het mkb in het hart hebben: geen woorden, maar daden, leve het mkb. En leve ook Leefbaar Rotterdam. En voorzitter, ik maak van de gelegenheid gebruik om langs deze weg Simon Ceulemans, de fractiedirecteur van Leefbaar Rotterdam te bedanken voor bijna zeven jaar trouwe dienst aan Leefbaar Rotterdam. Simon, dank je wel. Voorzitter, dank.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Koster heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Betrek kleine bedrijven bij de Groeiagenda Zuid-Holland light

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020 ter bespreking van het Nationaal Groeifonds;

Constaterende dat:

- het kabinet de komende vijf jaar 20 miljard euro uittrekt voor investeringen die bijdragen aan economische groei;
- na aankondiging van dit fonds de gemeente Rotterdam met Zuid-Hollandse gemeentes, de provincie, grote bedrijven en universiteiten heeft afgesproken om samen, in een coalitie, op te trekken richting dit fonds, de komende Tweede Kamerverkiezingen en het regeerakkoord;
- deze coalitie in de Groeiagenda Zuid-Holland light (2020) aangeeft samen te willen investeren in nieuwe werkgelegenheid en het duurzame verdienvermogen op de lange termijn;

Overwegende dat:

- in deze groeiagenda de grote bedrijven en multinationals (waaronder KPN, Shell en DSM) veel sterker vertegenwoordigd zijn dan de kleine bedrijven (met minder dan vijftig medewerkers en een jaaromzet van hoogstens 2 miljoen), zie pagina 5 op de Factsheet regionale Groeiagenda;
- grote bedrijven en multinationals in de Groeiagenda neergezet worden als de

sleutelspelers van onze economie, terwijl juist de kleine bedrijven het verschil maken. Zo bestaat 99% van het totale bedrijfsleven uit mkb-bedrijven. Gemiddeld heeft een mkb-bedrijf tussen de drie tot vijf medewerkers. Deze bedrijven zorgen ieder jaar voor zo’n 60% van de toegevoegde waarde en rond de 70% van de werkgelegenheid;

- Kortom: juist de kleine bedrijven zorgen voor een groot gedeelte van onze banen en verdienvermogen en horen daarom prominent aan de tafel te zitten om mee te denken over toekomstige investeringen uit het Groeifonds;

Verzoekt het college:

- in de komende gesprekken met de coalitie in de regio (en bij Rijk) over o.a. de Groeiagenda Zuid-Holland light, te pleiten om kleine bedrijven beter en prominenter mee te laten denken en te laten participeren;

En gaat over tot de orde van de dag.’

w.g. G.F.E. Koster, J.P. Postma en
P.J.H.D. Verkoelen

Motie 2. Maak de Groeifondsmiljarden toegankelijker voor mkb-bedrijven

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020 ter bespreking van het Nationaal Groeifonds;

Constaterende dat:

- het kabinet op 7 september jongstleden het Nationaal Groeifonds heeft gepresenteerd, waarbij de komende vijf jaar 20 miljard euro geïnvesteerd gaat worden in projecten op het gebied van kennisontwikkeling, onderzoek/innovatie en infrastructuur;
- ook bedrijven een aanvraag kunnen doen, waarbij een ondergrens wordt gehanteerd van 30 miljoen euro;
- Rotterdam begin volgend jaar samen met andere Zuid-Hollandse gemeentes, de Provincie, grote bedrijven en universiteiten een gezamenlijke Groeiagenda Zuid-Holland light wil gaan lanceren;

Overwegende dat:

- zowel bij het Nationaal Groeifonds als de Groeiagenda Zuid-Holland light grote bedrijven en multinationals een prominenter rol spelen dan kleine bedrijven. Zo hebben de experts in de beoordelingscommissie van het Nationaal Groeifonds een academische achtergrond of een achtergrond bij een groot bedrijf, en zien we bij de Groeiagenda Zuid-Holland light dat grote bedrijven en multinationals (waaronder KPN, Shell en DSM) veel sterker vertegenwoordigd zijn dan de kleine bedrijven, zie pagina 5 op de Factsheet regionale Groeiagenda;

- door de hoge ondergrens van 30 miljoen het voor het overgrote merendeel van de mkb-bedrijven onmogelijk wordt om bij dit fonds voorstellen in te dienen;

- dit fonds economische groei moet bewerkstelligen, terwijl mkb-bedrijven gezamenlijk ieder jaar verantwoordelijk zijn voor het merendeel van het bruto binnenlands product en zorgen voor ongeveer 70 procent van de werkgelegenheid in Nederland, waardoor mkb'ers met recht de experts van de economische groei en werkgelegenheid genoemd mogen worden en daarom een prominenter rol moeten krijgen binnen het Nationaal Groeifonds;

Verzoekt het college:

- de komende vijf jaar in de gesprekken met de regio en het Rijk over projecten met betrekking tot het Groeifonds, ook de belangen van de kleine en middelgrote bedrijven mee te laten wegen, zodat zij net als sommige grote bedrijven ten volste mee kunnen profiteren van de miljardenpot. Zoals door:

* te pleiten bij het Rijk om de cumulatieve omvang van minimaal 30 miljoen euro bij een projectvoorstel te verlagen tot minimaal 5 miljoen euro, waardoor er kleinere projecten mogelijk worden die toegankelijker zijn voor mkb-bedrijven;

* voorstellen te ondersteunen, richting de Zuid-Hollandse coalitie, die het fonds toegankelijker maken voor mkb, zoals het clusteren van lokale en regionaal projecten waar kleinere bedrijven op mee kunnen tekenen;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. G.F.E. Koster en P.J.H.D. Verkoelen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

Wij ook. Dank u zeer. Daarmee is de spreektijd van Leefbaar Rotterdam ook op voor vanavond. Is er nog iemand die een bijdrage wil leveren aan dit debat? Mijnheer Postma wil een bijdrage leveren.

De heer **POSTMA** (gl). Ja. Dank u wel voorzitter. Voorzitter, als het kabinet niet oppast, investeren we ons met een Nationaal Groeifonds deze coronacrisis uit, maar houden we een economie over waarin groei nog steeds het hoogste doel is in plaats van gezondheid, welzijn en zorg voor het klimaat. Operatie geslaagd, patiënt overleden. Voorzitter, de voorstellen vanuit deze regio op het gebied van waterstof en mobiliteit zien er wat GroenLinks betreft goed uit, maar tegelijkertijd constateren we met Leefbaar Rotterdam dat vooral de grote bedrijven mee mogen praten. Toppunt, of dieptepunt is dat Shell aan tafel zit bij de gesprekken over de toekomst van de regionale economie, een gotspe. Een van de grootste klimaatcriminelen in de geschiedenis, een exponent van de oude economie, die nog steeds voor 95 procent fossiel investeert. Wat volledig ontbreekt in de regionale agenda is het midden- en kleinbedrijf, de drijvende economische en in veel gevallen ook een belangrijke sociale kracht van onze stad. Voorzitter, we dienen daarom samen met Leefbaar Rotterdam en 50PLUS de motie 'Betrekt kleine bedrijven' in. En nee voorzitter, we gaan als Rotterdamse gemeenteraad niet over de invulling van het Nationale Groeifonds. Waar we wel over gaan, is de inzet van ons college daarin. Deze motie is een aansporing om oog te houden voor wat echt belangrijk is.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Ik kijk nog even naar de raad. Mijnheer Tak.

De heer **TAK** (pvda). Ja, dank u voorzitter. Nu we het inderdaad toch over het Nationale Groeifonds hebben, wil mijn fractie inderdaad ook nog wel even wat kwijt. Het is goed dat we het met elkaar in de commissie hebben besproken, maar het moet mij wel van het hart dat het natuurlijk mooi is dat we 20 miljard op de plank hebben liggen, maar ondertussen hebben we de bureaucratie ondertussen alweer zo opgetuigd dat ik me afvraag wanneer die 20 miljard überhaupt geïnvesteerd gaat worden. Dus ik zou juist onze wethouder, mevrouw Kathmann, willen vragen om haar onvolprezen charme in te zetten in haar lobby richting het Rijk om er vooral voor te zorgen dat het geld zo snel mogelijk terechtkomt bij gewone Rotterdammers, want daar maak ik me vandaag het meest zorgen om. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. Voorzitter, goed dat er een Nationaal Groeifonds komt dat impulsen gaat geven aan onze economie en ook aan onze infrastructuur. De Rotterdamse VVD gelooft erin om onszelf uit de crisis te investeren en helemaal als het gaat om grote infrastructurele investeringen die ook bijdragen aan de ontwikkelingen van onze mooie wereldstad. Eigenlijk voorzitter, wachten wij al lang op de V-lijn zoals we hem weleens noemen, die het Noord van Kralingen en het Zuid van Feijenoord gaat verbinden. Onze eigen Rotterdamse metro circle line. Voorzitter, Rotterdam heeft jaren in de wachtkamer gezeten en nu is het tijd onszelf echt op de kaart te zetten. Daarom hopen we ook aansluitend bij wat mijn collega's net al zeiden, dat het college ervoor gaat zorgen dat wij op de kaart staan bij het Rijk en natuurlijk ook dat het mkb een extra steuntje in de rug gaat krijgen. Tot dusver voorzitter.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Is er nog iemand met een wens voor een termijn in dezen? Niet? Wethouder Kathmann.

Mevrouw **KATHMANN** (pvda) (wethouder). Ja voorzitter, dank u. Ik deel de zorgen om het mkb en ik zie ook trouwens samen met de Economic Board Zuid-Holland, de Provincie Zuid-Holland en dit hele college ook dat het mkb die banenmotor is en die gigantisch belangrijke actor in onze economie is. Volgens mij hebben we daar ook vaak en lang over gepraat in de commissievergaderingen en zijn we het daarover eens, eigenlijk met alle partijen. Maar beide moties die zijn ingediend door Leefbaar Rotterdam en één samen met GroenLinks gezamenlijk, daarbij moet ik van de eerste motie zeggen: die gaat over de Groeiagenda van Zuid-Holland waarin vooral kleine bedrijven betrokken moeten worden. Die motie is overbodig, want ik kan u echt op het hart drukken dat het mkb vertegenwoordigd is in die Groeiagenda en dat zijn ze via VNO-NCW, via die Economic Board Zuid-Holland waar ook het mkb aan tafel zit en via IQ, ons InnovationQuarter, onze ROM die specifiek ook aan tafel zit voor onze start-ups en scale-ups en dat zijn ook onze side, onze nieuwe innovatieve, maar dat zijn ook onze mkb-bedrijven.

De tweede motie gaat over de Groeifondsmiljarden, dat die toegankelijk moeten worden voor mkb-bedrijven. Daar wordt eigenlijk ook gevraagd om die grens van 30 miljoen, want bij het Groeifonds hebben we het over investeringen van 30 miljoen plus, die aanzienlijk bijdragen aan het BBP. Dat zijn de regels die het Rijk ons stelt. Dat zijn ook de regels die ons zijn opgelegd en wil je dat je initiatieven succesvol zijn dan zul je je aan die regels moeten houden, want anders komt er naar deze regio helemaal niets en daar heeft het mkb helemaal niets aan. Dus ik denk dat een lobby starten om dat bedrag open te breken en te verkleinen niet de strategie is en dat gaat er alleen maar voor zorgen dat we in Rotterdam een niet succesvolle lobby

gaan openen. Nogmaals, ik deel wel de zorgen over het mkb en ik zie het belang van het mkb en ook de gewone Rotterdammer waar mijnheer Tak het over had. Dat is nou juist ook de bedoeling van dat toekomstig verdienvermogen en het toekomstig verdienvermogen, daar wil ik mijnheer Postma ook altijd mee geruststellen, gaat over die groene, duurzame economie. Daarom zit Shell aan tafel. Die geliefde waterstofeconomie wordt mede-geïnitieerd door Shell. Mijnheer Postma vindt dat helaas, maar dat is ook de reden waarom ze aan tafel zitten. Wat er moet gebeuren is dat door die 30 miljoen plus investeringen die we hiernaartoe trekken, dat je dat dan weer in kleinere aanbestedingen kan opdelen, zodat het mkb daar maximaal van gaat profiteren.

De **VOORZITTER**. Wethouder Kathmann, dat waren uw laatste woorden bij dit onderwerp? Is er nog behoefte aan een tweede termijn? Eenmaal andermaal. Geen tweede termijn.

25.4 Tweeminutendebat over 'Focus op focuswijken', aangevraagd door het lid Arsieni

De **VOORZITTER**. Dan zijn we nu aanbeland bij het tweeminutendebat over 'Focus op focuswijken'. Ik zou graag vragen aan mijnheer Simons om de voorzittershamer vast te houden. Ik hoop dat hij beschikbaar is. Mijnheer Simons? Wilt u de voorzittershamer vasthouden mijnheer Simons?

De heer **SIMONS** (lr). Ja hoor. Voorzitter, ik heb de hamer. Ik heb hem vast.

(Burgemeester Aboutaleb draagt het voorzitterschap over aan de heer Simons.)

Mevrouw **ARSIENI** (d66). Ja, mag ik?

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Ja hoor.

Mevrouw **ARSIENI** (d66). Voorzitter, verschillende wijkenraden van Rotterdam-Zuid hebben ons een brandbrief gestuurd. De politie-inzet op Zuid staat enorm onder druk. Dit was voor ons de reden om in de commissie te bespreken hoe die verdeling van die politiecapaciteit nu daadwerkelijk zit. De kwetsbare wijken met veiligheidsrisico's moeten namelijk de prioriteit krijgen. Dat hebben we ook zo afgesproken in het Veiligheidsprogramma. En het gaat niet zo geweldig de laatste tijd op Zuid met allerlei schiet- en steekincidenten, woonoverlast, toename van verkeersoverlast en het illegaal afsteken van vuurwerk. Om dat aan te pakken is er politie nodig, maar meer dan politie uiteraard. Natuurlijk moet er veel breder worden geïnvesteerd in Rotterdam-Zuid, juist in een preventieve aanpak. Het was terecht dat de burgemeester dit heeft aangegeven in de commissie. Voorzitter, we weten dat er heel veel gebeurt op dat vlak. Op Zuid wordt al vele jaren het NPRZ-programma uitgevoerd. Er zijn al twaalf jaar focuswijken. En er zijn allerlei partijen actief, zoals de politie, de handhaving en andere gemeentelijke diensten om de problematiek op Zuid aan te pakken. Maar het is wel onduidelijk hoe die acties nu aansluiten bij wat de ontwikkelingen zijn in de meest kwetsbare wijken en dus ook of die maatregelen voldoende effectief zijn. Wij willen graag die focuswijkenaanpak tegen het licht gaan houden en hier willen we logischerwijs ook de wijkraden bij gaan betrekken. Voorzitter, daar dienen wij dan samen met DENK, GroenLinks, NIDA, de SP en de Partij van de Arbeid een motie over in.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Mevrouw Arsieni heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Extra focus op de focuswijken

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december ter bespreking van 'Focus op de focuswijken'; Constatende dat:

- wijkraden uit Rotterdam-Zuid recentelijk hun bedenkingen uitten over de verdeling van de politiecapaciteit in onze stad;
- het college met het veiligheidsprogramma Veilig@Rotterdam extra inzet op wijken met lagere veiligheid, ook wel focuswijken genoemd;
- vier van de vijf focuswijken gelegen zijn in Rotterdam-Zuid;
- de concrete invulling van de extra inzet in de focuswijken vooralsnog onduidelijk is voor de raad;

Overwegende dat:

- extra inzet in de focuswijken van belang is om deze gebieden naar een hoger niveau te tillen;
- de wijkprofielen al een goed inzicht geven in de voortgang op het gebied van veiligheid in deze wijken, maar een meer kwalitatieve duiding van de inzet in de focuswijken nog ontbreekt;
- het voor de raad van belang is om goed inzicht (een kwalitatieve foto) te hebben in wat de extra inzet voor de focuswijken precies behelst;

Verzoekt het college:

- de raad inzicht te bieden in de “extra inzet” zoals die wordt ingezet in de verschillende focuswijken;
 - daarin ook de inzet vanuit de verschillende ketenpartners inzichtelijk te maken, evenals de wijze waarop er gestuurd wordt op een integrale aanpak in deze wijken;
 - hierbij ook een koppeling te maken tussen het ingezette instrumentarium en de doelen zoals we deze gesteld hebben voor deze focuswijken;
 - hierover terug te koppelen aan de raad;
- En gaat over tot de orde van de dag.’

w.g. N. Arsieni, S.R.T. van Baarle, S. Leewis, A. van Zevenbergen, E. Büyükcifci en S.F. Lammering

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Dank u mevrouw Arsieni. Ik zit even te kijken wie er nog in beeld komt, want dat heb ik zelf even niet in de hand, maar dat

weegt de griffier af voor mij. Als er niemand in beeld komt dan denk ik dat de burgemeester aan zet is. Oh nee, mijnheer Karremans. Een korte bijdrage.

De heer **KARREMANS** (vvd). Ik vergeef het u. Ja voorzitter, dank u wel. Ik had het net al eerder vandaag, dat lijkt wel eeuwen geleden, over de samenwerking tussen DENK en D66. Hier is er weer een. Het is inmiddels een beetje DENK66, kunnen we wel zeggen. Vijf zetels hebben ze in de gemeenteraad. Mevrouw Arsieni tel ik er voor het gemak even bij. Dit keer over focuswijken op Zuid. Nou, in ieder geval dit keer niet over discriminerende agenten of dat soort dingen, dus dat valt dan enigszins mee. Maar goed, laat ik beginnen met dit debat, de veiligheid, en dat geldt dan voor de Rotterdamse VVD, iedere Rotterdammer is ons evenveel waard. En wat deze motie doet, die wijkt in feite af van de echte discussie. De echte discussie moet namelijk gaan over hoe krijgen we meer agenten naar Rotterdam? Daar hebben wij bij de afgelopen begrotingsbehandeling een motie toe ingediend. Ik zou graag aan de burgemeester willen vragen hoe het daarmee staat. Om u even in herinnering te brengen waar die motie over ging: dat ging over maatregelen die we kunnen nemen om agenten langer aan het Rotterdamse korps te binden, door bijvoorbeeld een bonus of door wonen goedkoper te maken, dat soort zaken. We hebben ook nog even lopen rekenen. Kijk, we houden niet echt van die discussie van Noord versus Zuid. Ik ben ook weleens mee geweest op Rotterdam-Zuid en dan maak je je ook wel zorgen over de capaciteit, maar die zorgen heb ik ook over Delfshaven, of West of Rotterdam-Noord. Weet u, die capaciteitsproblemen zijn overal. Ik wil wel een voorstel doen, dus ik ga die motie niet steunen, ik wil wel een voorstel doen aan mevrouw Arsieni en de fractie van DENK. Dan weet ik het goed gemaakt. Dat is dat wij de mobiele camerawagens en mosquito's dan vaker gaan inzetten in die focuswijken. Dan kunnen we in die zin de

overlast die daar is wat harder aanpakken. Ik denk dat we daar dan samen de handen voor op elkaar kunnen krijgen. Dan regelen we dat en dan sluiten we deze avond nog af in overeenstemming. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). U heeft nog een vraag van mevrouw Arsieni.

Mevrouw **ARSIENI** (d66). Ja voorzitter, het verbaast me wel een beetje dat blijkbaar mijnheer Karremans voor zijn partij bezig is om er een soort karikatuur van te maken en daarmee maakt hij eigenlijk een karikatuur van zijn eigen partij, want u kunt toch niet tegen een krachtige inzet zijn daar waar veel problemen zijn? Er wordt heel veel geld geïnvesteerd in Rotterdam-Zuid en wat wij eigenlijk zeggen is: wij willen daar nou eens goed bij stilstaan, hoe wordt dat besteed? Hoe worden daar eigenlijk die veiligheidsdoelen precies bereikt? Dat is dan toch heel terecht? En daarmee zeg ik helemaal niets over Noord. Ik zeg niet dat er capaciteit van Noord naar Zuid moet. Dat heeft u mij ook niet horen zeggen. Dus waarom maakt u hier nou zo'n show van? Dat is toch helemaal niet nodig? En ik snap ook niet waarom u zich daarmee tegen Rotterdam-Zuid keert.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dank u wel. Mijnheer Karremans.

De heer **KARREMANS** (vvd). Nou, ik keer mij helemaal niet tegen Rotterdam-Zuid. Sterker nog: volgens mij ben ik de enige van ons tweeën die weleens mee geweest is met de politie in Rotterdam-Zuid. Dus ik ben juist zeer begaan met hoe het gaat daar met het veiligheidsbeleid in Rotterdam-Zuid. Kijk, wat betreft uw vraag, dat heeft de burgemeester allemaal al beantwoord in de commissie. Dat heeft hij allemaal al beantwoord. Dus wat deze motie doet, die creëert geen nieuw beleid, of die gaat niet tot meer beleid leiden, het enige wat deze motie doet is dat hij leidt tot meer papier. En daar zijn we niet voor.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Oké. Dat was ook het einde van uw bijdrage. Daar ga ik van uit. Mevrouw Arsieni, ook dank. Uw tijd is ook op. Ik zie in het schermje geen andere mensen meer komen die wat willen zeggen. Oh jawel. Mijnheer Lammering.

De heer **LAMMERING** (pvda). Ja voorzitter, dan toch heel kort. Dank u wel. Wat de PvdA betreft begint de veiligheid op wijk- en buurniveau. We geloven dan ook in sociale en verbonden wijken. Wij geloven ook dat dat de meest veilige wijken zijn. Daarom juichen wij investeren en extra aandacht in dit geval dan ook toe. Ik wil ook benadrukken dat dit college ontzettend veel doet om de veiligheid in de meest kwetsbare wijken in Rotterdam-Zuid en ook in andere stadsdelen te verbeteren. Als je kijkt naar Rotterdam-Zuid dan kan je alleen al in de voortgangsrapportage van het NPRZ-programma zien wat er allemaal gebeurt. Er gebeurt echt een hoop. Daarnaast bevindt de burgemeester zich één dag in de week in een ontzettend kwetsbare focuswijk. Daar bemoeit hij zich hoogstpersoonlijk met de veiligheid en de leefbaarheid van die wijk, Carnisse in dit geval. Het signaal van de wijkraden moeten we wel serieus nemen. Er gebeurt een hoop. Er is veel informatie beschikbaar, maar een eenmalige foto op wijkniveau kan helpen de focus verder aan te scherpen. Daarom steunen wij de motie van D66. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dank u wel mijnheer Lammering voor uw bijdrage. Ik kijk weer even op het schermje of ik nog andere raadsleden zie verschijnen voor een bijdrage. Nou, ik zie mijnheer Leewis. Gaat uw gang. Mijnheer Leewis, kunt u mij horen? Ik kan u in ieder geval niet horen. Ik weet niet of u mij kan horen, of ik nog hoorbaar ben. Dat weet ik eigenlijk ook niet meer. Ja, ik ben nog hoorbaar, maar mijnheer Leewis is niet hoorbaar. Dus u bent iets aan het vertellen, maar dat bereikt ons niet. Ja. Nou. We moeten maar even wachten hè, totdat de

geluidsverbinding is hersteld bij mijnheer Leewis.

De heer **ABOUTALEB**. Voorzitter?

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Ja burgemeester?

De heer **ABOUTALEB**. Ik had u willen voorstellen dat ik alvast begin en dat mijnheer Leewis eventueel in de tweede termijn komt.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Oh, maar kijk, daar is hij al. Mijnheer Leewis, hallo. Ik versta u niet. Zullen we het zo afspreken dat u gewoon even helemaal gaat uitloggen en alles weer opstart en dan in de tweede termijn terugkomt? Dan kan de burgemeester alvast beginnen wat mij betreft.

De heer **ABOUTALEB**. Ja, dank u zeer voorzitter. Wij hebben in de commissie zeer uitgebreid over dit thema gesproken.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Ik hoor nu ook de burgemeester niet meer.

De heer **ABOUTALEB**. U bent wel hoorbaar.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Ik hoor u nu weer wel.

De heer **ABOUTALEB**. U hoort mij nu wel voorzitter?

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Ja, ik hoor u nu weer. Ja.

De heer **ABOUTALEB**. Wij hebben over dit thema zeer uitvoerig gesproken in de commissie. Uitgangspunt is natuurlijk op dit moment dat de politieschaarste een probleem is in heel Nederland, ook in Rotterdam. We missen vijfhonderd agenten. We leiden in hoog tempo mensen op. Wij hebben zo'n zevenhonderd mensen in de opleiding, maar ook die vragen weer allemaal begeleiding. Dus het zijn niet

vanaf dag één volwaardige agenten. We leveren veel capaciteit aan de taak van het bewaken en beveiligen in verband met bedreigingen richting de rechterlijke macht en de advocatuur en allerlei andere mensen op dit moment helaas. Er zijn heel veel mensen die ook in de opvattingen van mensen rondom corona aanleiding zien om dragers van sommige opvattingen te bedreigen. Dat levert weer nieuwe te beveiligen personen op. Dus daar leveren we veel capaciteit aan. Het is helaas niet anders voorzitter. Dus die zorg deel ik met mevrouw Arsieni, maar de opmerking dat het ten aanzien van de veiligheid op Zuid niet goed gaat zou ik niet over de hele linie willen steunen. Er zijn altijd zorgen over de veiligheid. De politiechef zal een dezer dagen zijn jaarlijkse cijfers bekendmaken rondom de veiligheid in de stad Rotterdam. U zult zien dat op de harde criminaliteit, dat is beroven, dat is diefstal, dat is inbreken, dat is straatroof, over de hele linie de cijfers in Rotterdam echt de goede kant op gaan. Soms meer dan 10 procent daling. Maar die eer laat ik graag aan de politiechef de komende dagen voor zijn jaarlijkse persconferentie. Dat neemt niet weg dat de veiligheid, en dat deel ik wel met mevrouw Arsieni, op Zuid altijd broos blijft. Er zijn ook gebieden waar combinaties van drugsoverlast, intimidatie door groepjes jongeren ertoe leiden dat de veiligheidssituatie, maar ook de leefbaarheid van sommige plekken echt onder druk staat. Dat zijn ook de plekken waar ik ook zelf mee belast ben om daar zelf ook naar te kijken en de driehoek neemt echt gepaste maatregelen om daar, een ervaring die mevrouw Arsieni goed kent, à la de Landbouwbuur, om daar de boel de kop in te drukken en u weet: als dat zou moeten dan doen we dat. Dus daar hebben wij een grote mate van betrokkenheid bij. Nu is het zo dat ik deze raad en de vorige raad zeer uitgebreid gecompimenteerd heb in de commissie, omdat wij vanuit de driehoek uitdrukkelijk geloven dat de veiligheid echt gediend is met investeringen in de omgeving. Dat betekent investeren in de mensen, in het

onderwijs, in de sociale omgeving. Investeren in groen, het aantrekkelijk maken van gebieden. De nieuwe investering van dit college, meer jongerenwerkers, zo'n dertig tot veertig mensen. Het vorige en het huidige college investeren in meer mensen van de handhaving, van Stadstoezicht. Maar ook de kwaliteit van het leven op Zuid heeft u zelf als politiek voor een groot deel in handen en die is echt onlosmakelijk verbonden met een beter veiligheidsgevoel voorzitter. Nu is het zo dat er heel veel stukken beschikbaar zijn. As we speak wordt er geëquireerd voor de tweejaarlijkse monitor, de staat van de wijken, het beeld dat wij u geven over de fysieke, de sociale en de veiligheidstoestand in de wijken. U krijgt dat rapport altijd in de maand december, januari voor de verkiezingen. Dus hij is nu in de maak voor de komende periode. We hebben het vijfjarenplan waarin u zelf de grote lijnen voor de stad uitzet, een vijfjarenplan dat wij breken in jaarlijkse tranches die we met elkaar uitvoeren en daarbovenop, en daar heeft dit gesprek denk ik betrekking op, het zogenaamde plusbeleid. Op sommige plekken in de wijk, zeker in de focuswijken, voeren wij plusbeleid boven op het algemene generieke beleid. De Beijerlandse laan, daar willen we gewoon een aantal winkels, waarvan wij denken: die dragen bij aan ondermijning in de stad, uit de markt nemen en wethouder Kurvers helpt ons daarbij. We kopen die panden op en we zorgen ervoor dat ze weer op de markt teruggezet worden voor andere vraagstukken. Tientallen panden zijn op die manier opgekocht. Plusbeleid rond de Beijerlandse laan. Op sommige plekken is er cameratoezicht, op andere plekken zijn er meer jongerenwerkers en zo maken we dat plusbeleid. Nou, als mevrouw Arsieni zegt: maar ik weet niet hoe dat nou samenhangt, want dat ontgaat mij, mijnheer Lammering gebruikte daar het woord foto voor, levert u mij eens een beetje een tekst en een beeld van wat er nou gaande is, bij dat generieke en dat

plusbeleid in die wijken. Dat is natuurlijk uw goed recht als raad als u zegt: ja, ik wil daar wat beter over geïnformeerd worden, dan kan ik op die manier beter controleren en beter sturen. Dan kan dat. Mijn opvatting is dat u weliswaar niet in één document, maar wel heel veel van deze informatie al heeft. U heeft de tweejaarlijkse rapporten, u heeft de monitor op verschillende onderwerpen die u van mij krijgt, over ondermijning krijgt u een monitor, op het terrein van prostitutie krijgt u een monitor enzovoort, enzovoort. Tegelijkertijd krijgt u van mij op afzonderlijke onderwerpen brieven. Maar nogmaals: als een raadslid zegt: ja, dat bij elkaar heeft mij nog niet het gevoel gegeven dat ik nou echt goed kan controleren, goed kan sturen, dat is een informatievraag. Mijnheer Lammering spreekt van een foto. Als u daarom vraagt als raad vandaag bij meerderheid dan ben ik best bereid om die foto te maken. Aldus voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dank u wel burgemeester. Ik ga nog even kijken of mijnheer Leewis nog binnen kan komen. Ja.

De heer **LEEWIS** (gl). Hallo voorzitter. Kunt u mij horen?

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Ja, u bent heel goed zichtbaar en ook heel goed hoorbaar.

De heer **LEEWIS** (gl). Dat is fijn. Nou voorzitter, het is een beetje als de mosterd na de maaltijd, maar fijn hoe de burgemeester dit oppakt, want de focuswijken zijn niet voor niks focuswijken. Daar zijn we ook al een tijd mee bezig. En terecht. Veiligheid is daar een belangrijk onderdeel van. Dat is de reden dat ik hem meegetekend heb, ook als een onderdeel van onze aanpak van de raad, om daar serieus mee om te gaan en in die zin zie ik hem graag uitgevoerd. Ik zou hem zelf ook nog wat breder willen zien in combinatie met de doelen die het NPRZ stelt, maar

daar komen we nog over te spreken. Dat heb ik ook in de commissie al gezegd.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dank u wel mijnheer Leewis. Burgemeester, is er voor u nog aanleiding om nog aanvullend iets te zeggen?

De heer **ABOUTALEB**. Nee voorzitter, het is prima zo.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Oké, dan kan ik concluderen dat we klaar zijn met dit tweeminutendebat. Volgens mij mag ik de volgende ook voorzitten.

De heer **ABOUTALEB**. Graag.

26.1 Motie vreemd aan de orde van de dag over 'Pleiten voor afschaffing van de Wet gedeeltelijk verbod op gezichtsbedekkende kleding', aangevraagd door het lid Büyükcıfci

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dat gaat over een motie vreemd aan de orde van de dag, 'Pleiten voor afschaffing van de Wet gedeeltelijk verbod op gezichtsbedekkende kleding', aangevraagd door het lid Büyükcıfci. Dus mijnheer Büyükcıfci, komt u maar. Gaat uw gang.

De heer **BÜYÜKÇİFCİ** (nida). Ja, ik ben nog heel veel even weer een paar scherpjes aan het afsluiten. Ja voorzitter, even nog mijn notities erbij pakken. Voorzitter, de overheid heeft gezichtsmaskers op openbare plaatsen verplicht gesteld, terwijl tegelijkertijd het verbod op het bedekken van het gezicht geldt. NIDA is niet tegen het dragen van een mondkapje, NIDA is tegen regelgeving waarin de overheid voor een persoon bepaalt wat hij of zij aan kleding mag dragen en wat niet. NIDA is tegen inperking van fundamentele grondrechten. NIDA is voor het gelijkheidsbeginsel en voor de godsdienstvrijheid. Daarnaast moet gekeken worden naar de intentie van de wet, namelijk het zien en herkennen van het gezicht. Is het niet duidelijk dat de plicht

tot het dragen van een niet-medisch masker de geloofwaardigheid van de wet op een gedeeltelijk verbod op gezichtsbedekkende kleding en de redenen voor het in stand houden ervan volledig te niet doet? Deze wet zorgt niet voor een betere emancipatie van niqab-dragende vrouwen, maar zorgt voor uitsluiting van deze vrouwen. Deze vrouwen hebben gekozen voor een niqab. Door een vrouw te verbieden te dragen wat ze wil en waar ze voor kiest ondermijnt de wet, de capaciteit en bekwaamheid van de vrouw zelf. Wij moeten niet bepalen voor een vrouw wat ze draagt. Dat bepaalt een vrouw zelf. Bovendien voorzitter, moet opgemerkt worden dat sinds de inwerkingtreding van deze wet er een ernstige toename is van islamofobie. Uit onderzoek van Meld Islamofobie blijkt dat de wet in de praktijk wordt gebruikt als legitimering om vrouwen met een gezichtssluier en zonder uit te sluiten, onheus te bejegenen, te discrimineren en zelfs aan te vallen, verbaal en fysiek. Enkele inzichten uit dat onderzoek, voorzitter: moslima's met en zonder gezichtssluier geven aan vaker doelwit te zijn van islamofobie sinds de invoering van de wet, moslima's zijn vooral vaker doelwit op plekken waar de wet niet geldt, denk aan speeltuinen, winkels en op straat. De politie is niet altijd goed op de hoogte van wat de wet inhoudt en is voor de moslima's geen betrouwbare partij waarop zij vertrouwen. Nog een laatste punt voorzitter. Schrikbarend is dat bij ongeveer de helft van de gevallen minderjarige kinderen aanwezig waren. Zij hebben moeten toezien hoe hun moeder, die een gezichtssluier draagt, doelwit werd van verbale agressie, opmerkingen en geweld. Voorzitter, daarom verzoekt NIDA middels een motie aan het college en de raad om bij het Rijk te pleiten voor afschaffing van deze wet.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Mijnheer Büyükcıfci heeft de volgende motie vreemd aan de orde van de dag ingediend.

Motie 1. Pleiten voor afschaffing van de Wet gedeeltelijk verbod op gezichtsbedekkende kleding

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020; Constaterende dat:

- de Wet gedeeltelijk verbod op gezichtsbedekkende kleding tot stand is gekomen zodat men elkaars gezicht kan zien en herkennen. Volgens de Rijksoverheid is de wet ingegaan omdat men elkaar moet kunnen herkennen in overheidsgebouwen, zorg- en onderwijsinstellingen en het openbaar vervoer;
 - juist in deze gebouwen de plicht tot het dragen van gezichtsbedekkende kleding geldt, in het beperken van het Covid-19-besmettingsgevaar;
 - de Wet gedeeltelijk verbod op gezichtsbedekkende kleding, kleding die noodzakelijk is voor de gezondheid uitzondert, maar deze uitzondering niet geldt voor niet-medische mondkapjes zonder bewezen effect;
 - de plicht tot het dragen van een niet-medische masker de geloofwaardigheid van de Wet gedeeltelijk verbod op gezichtsbedekkende kleding en de redenen voor het in stand houden ervan, volledig tenietdoet;
 - het gedeeltelijk verbod op gezichtsbedekkende kleding haaks staat op grondrechten zoals opgenomen in het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens;
 - het Zwartboek Boerkaverbod zeer zorgwekkende conclusies heeft onthuld betreffende de sterke groei van islamofobie sinds de inwerkingtreding van deze wet;
 - sinds de inwerkingtreding van de wet moslima's die hun gezicht bedekken vaker te maken krijgen met uitingen van islamofobie, inclusief verbale en fysieke agressie;
 - mede hierdoor ook moslima's met een hoofddoek meer geconfronteerd worden met uitingen van islamofobie, inclusief verhaal en fysiek geweld;
- Verzoekt het college:

- bij het Rijk te pleiten vóór afschaffing van de Wet gedeeltelijk verbod op gezichtsbedekkende kleding;
En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. E. Büyükçifci en S.R.T. van Baarle

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Dank u mijnheer Büyükçifci. Mijnheer Versnel heeft een vraag.

De heer **VERSNEL** (vvd). Dank u wel voorzitter. Ja, ik heb eigenlijk inderdaad een vraag aan collega Büyükçifci. Even los van wat we politiek en principieel van die wet vinden en hoe we daar wellicht ook over van mening verschillen, wil ik eigenlijk aan mijn collega vragen waarom hij dit nu de beste manier vindt om deze kwestie te adresseren. NIDA doet mee aan de Tweede Kamerverkiezingen. Die campagne is al aan het aanzwellen. Dit gaat over landelijke wetgeving, die zal kunnen worden veranderd door de nieuw te kiezen Tweede Kamer. Is dat nou niet gewoon de juiste manier om in het Huis van Thorbecke met deze kwestie om te gaan?

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Oké, mijnheer Versnel, eigenlijk zijn er geen interrupties mogelijk bij een motie vreemd aan de orde van de dag.

De heer **VERSNEL** (vvd). Oh.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Maar goed, het is al laat. U heeft uw vraag al gesteld.

De heer **VERSNEL** (vvd). Nou, dan was dit mijn eerste termijn ter overweging.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dit was dan uw inbreng. Oké. Nou ja, dan kan mijnheer Büyükçifci ook gelijk even reageren. Dat is wel zo netjes denk ik. Dan gaan we gewoon verder met de eventuele

anderen die nog een bijdrage willen leveren. Maar geen interrupties meer.

De heer **BÜYÜKÇİFCİ** (nida). Voorzitter, een terechte vraag van mijnheer Versnel. Een goede vraag denk ik. Dat zal NIDA, wanneer NIDA gekozen is in de Tweede Kamer, zeker ook nog doen. Maar uiteraard zal mijnheer Versnel ook begrijpen dat wij alle mogelijke middelen aangrijpen binnen ons bereik momenteel om dit zo vaak mogelijk te agenderen en dit signaal af te zenden richting in ieder geval het Rijk om met deze vanuit symboolpolitiek ingevoerde wet zo snel mogelijk te stoppen. Dat is even mijn antwoord.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dank u wel. Anderen die nog iets willen toevoegen? Als ik geen berichten zie dan wil ik de burgemeester het woord geven.

De heer **ABOUTALEB**. Ja voorzitter, dank. Ik heb zelden een stuk wetgeving meegemaakt in mijn beroeps carrière als bestuurder dat zo ongelooflijk veel emoties deed opwaaien als dit onderwerp. Voor sommige mensen in ons land heeft dit onderwerp een gevoelstemperatuur van 100 graden Celsius en voor anderen heeft dat een gevoelstemperatuur van min 100 graden Celsius. Bij beide temperatuurniveaus gebeurt er iets met je als je zover komt. Met andere woorden: het leidt tot een enorm tegengesteld en verhit of een enorm verkoeld debat. De effectiviteit daarvan laat zich raden. Dat is ook recent op allerlei plekken beschreven. Wij in Rotterdam hebben volgens mij in de afgelopen periode een drietal situaties meegemaakt waar aan mij is gerapporteerd dat er een probleem was met iemand die de wet overtrad. Volgens mij was het twee keer bij ons hier op het stadhuis en één keer op het Centraal Station. Het is dus niet een wet die in de afgelopen periode heel veel uit de kast is gehaald. Ik snap al die gevoelens ter linker- of ter rechterzijde rondom dit thema heel goed. Het is aan uw raad om daar iets van te vinden. Uiteraard

breng ik in dit geval als gezagsorgaan burgemeester een standpunt richting het kabinet als u mij daartoe opdraagt. Ik laat, voorzitter, het oordeel over dit thema aan uw raad over.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dank u wel burgemeester. Dan kunnen we concluderen dat we agendapunt 26.1 hebben afgerond. Burgemeester, hier heeft u de voorzittershamer weer. Pakt u hem op? Dan gaan we verder.

De heer **ABOUTALEB**. Dank u zeer.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Maar mijnheer Büyükcıfcı verschijnt bij het scheiden van de markt toch nog even in beeld.

De heer **ABOUTALEB**. Uw hamer is zwaarder dan die van mij voorzitter. Dank voor uw hulp. We gaan nu over naar het volgende agendapunt.

De heer **BÜYÜKÇİFCİ** (nida). Voorzitter, mag ik nog?

De **VOORZITTER** (de heer Simons). De oude voorzitter nog even tegen de nieuwe voorzitter. Mijnheer Büyükcıfcı, ik ga ervan uit dat u nog een afrondende opmerking heeft heel kort.

De heer **BÜYÜKÇİFCİ** (nida). Ja, heel kort voorzitter. Ik heb ook maar 16 seconden. Kijk, de burgemeester geeft aan dat het diverse gevoelens oproept, maar ik heb zojuist in mijn bijdrage genoemd dat de wet ook de openbare orde aantast. Moslima's met en zonder gezichtssluier geven aan vaker doelwit te zijn. Dat blijkt uit het onderzoek van Meld Islamofobie. Ik mag hopen in ieder geval dat de burgemeester zich daar in ieder geval wel over zou willen ontfemen en niet alleen dit nu even wegzet als dat het bepaalde gevoelens oproept.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dank u wel mijnheer Büyükcıfci. Burgemeester, ik hoor u niet.

De heer **ABOUTALEB**. Ja, mijnheer Büyükcıfci spreekt mij aan op dit onderwerp. Ik ben niet degene die daar direct over gaat zoals u weet. Het overtreden van de wet is een zaak van het Openbaar Ministerie. Dus het ligt in die lijn. Het is niet een zaak waar ikzelf als burgemeester als eerste aan zet ben. Ik ben van de openbare orde en ik heb nog niet meegemaakt dat dit vraagstuk leidde tot openbare-orde-verstoringen. Dat heb ik niet meegemaakt. Het is hetzelfde als iemand op de fiets die door rood licht gaat. Daar is het Openbaar Ministerie aan zet, niet ik. Maar diegene die door het rode licht gaat, verstoort daarmee niet de openbare orde. Die begaat wel een strafbaar feit. Zo moet u dit dus ook zien. Laat ik het gewoon heel plat zeggen: ik wil niet meegesleurd worden als verantwoordelijke voor de openbare orde in Rotterdam in een netelig politiek debat waar ik niet over ga. U mag dat doen, ik mag dat niet doen. Ik ben een neutrale uitvoerder van de wet. De driehoek, in dit geval het Openbaar Ministerie, is opgedragen deze wet uit te voeren. Dat doen wij naar eer en geweten. Wel binnen de proportionaliteit die ons toekomt, want de politiecapaciteitstoedeling, daar gaat niet de minister over, daar gaan wij over in de driehoek, over hoeveel mensen wij beschikbaar stellen voor een bepaalde taak. Maar als die agenten een strafbaar feit tegengekomen met deze wet in de hand dan zullen ze ertegen moeten optreden. Dat is de wet, daar sta ik niet boven. En het feit dat ik dan hier zal ik maar zeggen een soort tromgeroffel zou moeten inzetten richting Den Haag, van schaft u deze wet af, dat is een rol die de burgemeester niet past. Zegt u als raad: wij willen dat dit geluid wel naar de minister gaat, dan is het wel mijn rol om dat geluid bij de minister en de politiek Den Haag over te brengen. Voorzitter, zo zijn volgens mij de taken uitgeschreven. De taak van

mijnheer Büyükcıfci als pleitbezorger is een andere dan die van mij als uitvoerder van de wet.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Oké. Dit agendapunt is voldoende besproken. Niet helemaal volgens de regels, maar ik denk dat iedereen daar wel uiteindelijk mee kan leven. Dan ga ik nu toch echt de voorzittershamer overdragen aan u voor het laatste agendapunt voorzitter.

(De heer Simons draagt het voorzitterschap weer over aan burgemeester Aboutaleb.)

De **VOORZITTER**. Ja. Dank u zeer.

26.2 Motie vreemd aan de orde van de dag over 'Een fijne kerst voor iedereen', aangevraagd door het lid Van der Velden

De **VOORZITTER**. We gaan naar de motie vreemd aan de orde van de dag, ingediend door mijnheer Van der Velden, de Partij voor de Dieren, onder de titel 'Een fijne kerst voor iedereen'.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u wel voorzitter. Ja voorzitter, het is gebruik hier op het stadhuis dat er altijd aan het eind van het jaar een kerstdiner wordt georganiseerd voor de leden van de raad met hun partners en de leden van het college en dit jaar kan dat door dat rottige corona helaas niet doorgaan. Maar elk jaar wordt er in de begroting een bedrag gereserveerd voor het organiseren van het kerstdiner, zo ook in de begroting van 2020. De Partij van de Dieren leek het mooi, wat is er nou mooier dan een klein maar waardevol gebaar te maken naar de mensen met eventueel een huisdier, want die zijn er ook, die het moeilijk hebben, om een klein maar waardevol gebaar te maken naar hun in deze bijzondere tijd. Wij verzoeken het college, maar wel degelijk ook de gemeenteraad als we straks moeten stemmen, laat aan het eind van dit moeilijke jaar uw hart spreken voor de

mensen met eventueel dieren die het dit jaar moeilijk hebben en het moeilijk gaan krijgen. Daarvoor doen wij een verzoek aan het college om het bedrag dat in de begroting 2020 stond gereserveerd voor het kerstdiner voor de leden van de raad en het college dit keer aan te wenden in natura aan de Voedselbank met als doel haar klanten een heerlijke, vegetarische kerstmaaltijd te bezorgen. Dus echt voedsel. Deze gemeenteraad kennende zal dat waarschijnlijk aangenomen worden. Ik dank u voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van der Velden heeft de volgende motie vreemd aan de orde van de dag ingediend.

Motie 1. Een fijne kerst voor iedereen

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 december 2020, ter bespreking van een motie vreemd aan de orde van de dag;

Constaterende dat

- het jaarlijkse kerstdiner voor leden van de raad en college dit jaar niet doorgaat;
- elk jaar in de begroting een bedrag wordt gereserveerd voor het organiseren van het kerstdiner, zo ook in de begroting 2020;
- het gereserveerde bedrag voor het kerstdiner van dit jaar als gevolg van het niet doorgaan terugvloeit naar de algemene middelen;

Overwegende dat:

- dit jaar een zeer pittig jaar is gebleken voor de mensen die krap bij kas zitten;
- het aantal klanten van de voedselbank nog altijd toeneemt, zeker als gevolg van ‘corona’;
- Kerstmis een uitgelezen kans is om als raad en college tegen deze mensen te zeggen: wij zijn er voor jullie;
- de gemeente door het afstaan van het kerstdiner aan anderen dit door de onvoorziene omstandigheden van dit jaar budgetneutraal kan doen;

Voorts overwegende dat:

- een vegetarische kerst een feest voor iedereen is;

Verzoekt het college:

- het bedrag dat in de begroting 2020 stond gereserveerd voor het kerstdiner voor de leden van de raad en college aan te wenden als gift (in natura) aan de voedselbank, met als doel haar klanten een heerlijke vegetarische kerstmaaltijd te bezorgen;

En gaat over tot de orde van de dag.’

w.g. R.T.J. van der Velden

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Ik dank u zeer. Nog iemand bij dit punt? Mijnheer Jonker heeft een vraag aan u. Het is geen debatkwestie hier hè mijnheer Jonker bij een motie vreemd aan de orde van de dag. Dus het is niet helemaal bedoeld om elkaar te bevragen. Maar als u een korte vraag heeft dan geef ik daar graag de ruimte voor.

De heer **JONKER** (sp). Om welk bedrag gaat dat voorzitter? Dank u.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Nou, dat kan ik wel beantwoorden hoor. Maar de wethouder weet dat waarschijnlijk beter dan ik. Maar dat is 10.000 euro in totaal.

De **VOORZITTER**. Zo is die vraag beantwoord.

De heer **VONK** (cu-sgp). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, ik wilde daar graag even kort wat aan toevoegen. Ik vind het een buitengewoon sympathiek idee om van de nood een deugd te maken, om nu wij samen kerst niet kunnen vieren het geld te gebruiken om het voor anderen mogelijk te maken kerst wel te vieren met een maaltijd. Dank aan de Partij voor de Dieren hiervoor. Het idee is om een donatie te doen aan de Voedselbank. Nou vind ik het alleen wat lastig dat ik vanochtend las bij de NOS dat de Voedselbank nog miljoenen op de plank heeft aan steun die ze niet uitgeven, omdat ze het niet nodig hebben. En ook aan het eind van het jaar hebben ze weer een flinke donatie gekregen, die ze

waarschijnlijk ook niet uit gaan geven. Dus mijn gedachte was even, dat wilde ik gewoon even aan het college voorleggen, zou het een idee zijn om een ander sympathiek idee te steunen dat het geld wel heel hard nodig heeft en rondom kerst daar een hele mooie invulling aan kunnen geven? Graag een reactie daarop van het college daarop, zodat we bij de laatste stemming van de avond heel positief en in kerstsfeer kunnen afstemmen?

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, als ik mag voorzitter, zou ik daar wel op willen reageren, want het persbericht wordt vrij kort weergegeven in de media, waardoor een bepaald beeld ontstaat, maar in het persbericht laat het kabinet bijvoorbeeld weten circa 8 miljoen euro extra toe te zeggen aan de Voedselbank en dit bedrag is nu niet gelijk beschikbaar, maar dit komt de komende jaren beschikbaar uit een Europees sociaal fonds. Dit heeft dus niks te maken met de rechtstreekse voedselvoorziening en heeft ook niks te maken met de situatie hier in Rotterdam, want heel vaak is er gewoon echt te weinig voedsel. Ook voor mensen met een huisdier. Dus dat wou ik even kort toelichten. Ik dank u.

De heer **VONK** (cu-sgp). We mogen niet reageren hè voorzitter? U bent niet hoorbaar.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Vonk, volgens mij is het goed zo, anders gaan we er een debat van maken.

De heer **VONK** (cu-sgp). Prima, laten we dat niet doen. Ik had nog wel wat willen zeggen, maar dan laat ik dit even passeren.

De **VOORZITTER**. U kunt daar ook uw mededelingen over kwijt in de chat richting de collega's als dat niet te politiek van aard is. Dan ga ik graag naar de wethouder. Wethouder Grauss.

De heer **GRAUSS** (cu-sgp) (wethouder). Goedenavond voorzitter. Ik dacht dat de wethouder Organisatie het antwoord zou geven.

De **VOORZITTER**. Ik weet niet wat u afgesproken heeft? Als de wethouder Financiën wellicht het antwoord zal geven vind ik het ook goed. Dan check ik even of wethouder Van Gils beschikbaar is.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Zeker.

De **VOORZITTER**. Ja. Wethouder Van Gils is er. Wethouder Grauss, wij danken u voor bewezen diensten.

De heer **GRAUSS** (cu-sgp) (wethouder). Niks verkeers gezegd.

De **VOORZITTER**. Wethouder Van Gils. Hij is even de pop-upjes weghalen waarschijnlijk. Wethouder Van Gils.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Ja voorzitter, een sympathiek idee. De schriftelijke vragen hebben we beantwoord. Daaruit blijkt dat er formeel geen geld is. Alles wat vrijgevallen is dit jaar is ook ingezet om de kosten voor corona en de gederfde inkomsten te doen. Niettemin, als laatste punt op deze avond snappen wij het voorstel van de Partij voor de Dieren. Wij laten het aan de raad als college. In afstemming met collega Grauss zou een uitvoering kunnen zijn om 5000 euro aan de Voedselbank als gift te geven met de bedoeling die de raad daarmee heeft en ook 5000 euro aan de Dierenvoedselbank te geven, dat zijn namelijk in veel gevallen ook dezelfde groepen mensen die ook met dieren van doen hebben. Dus als dat de uitvoering zou kunnen zijn dan zal het college graag uitvoeren wat de raad daar zo dadelijk in zijn wijsheid over zal besluiten. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Goed zo. Mijnheer Van der Velden schrijft in de chat: prima. En iemand anders zegt: 50-50. Ja. Het is aan

u om allemaal zo met elkaar straks in de schorsing te bepalen wat u daarmee wilt. We zijn zo aan het einde gekomen van deze lange raadsvergadering die begonnen is vanochtend om 10.00 uur. Maar voordat wij sluiten wilde ik nog twee dingen met u doen, want de vicevoorzitter is ook bereid om de stemmingen vanavond met u te doen, maar mevrouw Verkoelen had gevraagd om een hoofdelijke stemming bij één onderwerp en in dat opzicht wil ik graag eerst geholpen worden door de griffier. Zoals gebruikelijk ga ik in de pot graaien en een eerste letter aanwijzen. De pot wordt nu aangereikt. U hoort mij als het goed is daar ook in graaien en dan pak ik er een letter uit, zodat we weten waar we moeten beginnen. Het is een cijfer? Het is een cijfer waar we straks mee moeten beginnen bij de stemmingen. Ik heb getrokken het cijfertje 2. Dan weet u dat. Mijnheer Achbar zal straks dan ook als eerste aan zet zijn om bij dat onderwerp hoofdelijk te gaan stemmen.

Dan, waarde raadsleden, is het nu het moment om voor mij met u deze raadsvergadering formeel af te sluiten. Ik hoop dat u ergens een glaasje in de buurt heeft of een bekertje. Thuis weet je natuurlijk helemaal niet wat mensen hebben, maar dat gaan we in een besloten situatie doen. We gaan zo meteen eerst off air. Dus blijft u wel beschikbaar. Ik schors voor enkele ogenblikken.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Goedenavond iedereen. Iedereen terug? Ben ik te verstaan? Nou, als ik geen reactie krijg? Oh ja, ik ben te verstaan, dus dat is mooi.

27. Inventarisatie stemverklaringen

We gaan beginnen met het inventariseren van de stemverklaringen. U weet het. U kent de regels. Geen stemverklaringen

over eigen moties of moties die u medeondertekend heeft. En er is een verzoek om in de chat uw handje op te steken als u een stemverklaring wilt geven. Dan wordt u door de griffie binnengebracht. Mijnheer Tak.

De heer **TAK** (pvda). Kijk eens aan, dat ging snel. Dank u voorzitter. Ik heb één stemverklaring. Die gaat over een amendement bij het onderwerp Feyenoord City, het bestemmingsplan. Toekomst voor een icoon. Mijn fractie zal het amendement dat is ingediend door Leefbaar Rotterdam niet steunen en wel met de volgende redenen. Ondanks dat de indieners van het amendement de indruk wekken dat met dit amendement een realisatie van een alternatief plan voor de Kuip versneld mogelijk wordt, is eigenlijk juist op basis van de informatie die wij in ieder geval hebben ingewonnen dat niet juist en is het juist zo dat eigenlijk met de motie die wij vandaag dus wel steunen, waar we ook medeondertekenaar van zijn, we juist het college een opdracht meegeven om op het moment dat onverhoopt het stadion van moet stranden dat daarmee wij de ultieme stok in handen hebben om te garanderen dat dan ook gelijk werk gemaakt wordt van een alternatief plan. En dat amendement zou alleen maar het risico vergroten dat eigenlijk dit bestemmingsplan überhaupt geen stand zal houden. Daarom zullen wij vandaag dit amendement niet steunen. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dank u mijnheer Tak. We wachten nu even. De volgende wordt binnengehaald door de griffier. En de vraag is: handen? Dan moet u uw handje opsteken, anders gaat er niks gebeuren. En mijnheer Van Zevenbergen doet de oproep: houd het kort a.u.b. mensen. Ja. Kijk, mijnheer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Die is wakker.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Die komt nu binnen.

De heer **VAN SCHAİK** (lr). Goedenavond nestor. Fijn u te zien.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Nou, dat was kort maar krachtig. Een korte maar krachtige stemverklaring moet ik zeggen van mijnheer Van Schaik. Zijn er nog anderen? Als u een stemverklaring wilt geven, moet u wel uw handje opsteken. Ah, u bent er weer.

De heer **VAN SCHAİK** (lr). Ik ben weer terug. Back in town. Ja voorzitter, ik wil eigenlijk even een stemverklaring geven over de laatste motie. Een sympathieke motie van de Partij voor de Dieren omtrent 'Een fijne kerst voor iedereen'. Nou, dat gun je natuurlijk ook iedereen. Ik zou ook zelf best voor willen stemmen daarvoor, alleen hoeft van mij niet de nadruk op vegetarisch te liggen. Het mogen van mij ook niet-vegetarische geschenken zijn aan de Voedselbank en ook aan de honden, want ik heb voor mijn honden nooit een vegetarische maaltijd gekregen, maar ik kan wel heel goed begrijpen dat mensen met beesten in deze tijd er heel erg blij mee zijn als ze die donatie doen.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dank u wel mijnheer Van Schaik. Mijnheer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb een aantal stemverklaringen. Dat heb je als je een eenmansfractie bent. Dan moet het even over alles. Maar eerst even iets over het initiatiefvoorstel van mijnheer Jami. Daar was een voorstel, namelijk om expertsessie te organiseren. Ik had eigenlijk in de commissie al gezegd dat ik daar niet voor was, omdat ik vind dat dat gewoon in de commissie geregeld kan worden. Aan de andere kant wil ik ook dit initiatiefvoorstel toch positief tegemoet treden met een positieve grondhouding zoals ik eerder heb gezegd en ik gun hem daarbij ook met al zijn inspanningen rondom het belangrijke thema toch een punt. Dus ga ik voor stemmen.

Over de motie 17.3, 'Checks and balances'. Die is gewijzigd, maar ik ga er toch niet in mee, omdat we de burgemeester de ruimte willen geven om dit middel zelf in te zetten. Agendering kan altijd. Niet elke inzet moeten we op voorhand politiek willen maken. We vertrouwen er juist op, op voorhand, dat daar goed mee wordt omgegaan. En anders zijn we er zelf bij.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dank u wel mijnheer Vonk. Oh, sorry. Oh nee, sorry, ik dacht dat u al klaar was.

De heer **VONK** (cu-sgp). Nee, nog heel even.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Maar u heeft nog vele andere hè?

De heer **VONK** (cu-sgp). Nog heel even, want ik wilde nog even kort iets zeggen over de moties van Fazantstraat die zijn ingediend vanuit een aantal oppositiepartijen die mij ook sympathiek zijn. Maar de wethouder heeft ook een toezegging gedaan om hier na de kerst, begin volgend jaar, mee aan de slag te gaan. En al die moties gaan erover samen met bewoners aan de slag te gaan. Dat zijn de moties 24.1, 4, 5 en 9. Daar zal ik om die reden dan ook tegen stemmen. En ook tegen de moties die eigenlijk gewoon staand beleid voorstellen. Dat zijn de moties 6, 8, 11, 12 en 13 rondom de Fazantstraat.

En als laatste voorzitter, en dan sluit ik af, de motie over gezichtsbedekkende kleding, want de noodkreet vanuit NIDA gaat mij ook zeer aan het hart, na alle negativiteit die die wet ook oproept in de stad richting mensen die moslim zijn. Dat snijdt je door de ziel. Dat signaal moet ook afgegeven worden, maar ik vind het te ver gaan om dan gelijk te pleiten voor afschaffing van een wet. Dat is ons te voorbarig en daarom stem ik toch tegen deze motie. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dank u wel mijnheer Vonk. Mijnheer Karremans.

De heer **KARREMANS** (vvd). Ja, ik wilde even melden dat wij verdeeld stemmen op de motie 'Wat dan wel?'. Dat is die kerkklokkenmotie van het CDA, de ChristenUnie-SGP en Leefbaar Rotterdam. Daar hebben wij ongeveer voor anderhalf uur in onze whatsapp van de fractie een discussie over gehad, waarbij allerlei figuren de revue passeerden, van Thorbecke, Erdogan, Ton Elias, de Paus en Lee Towers. Iedereen is de revue gepasseerd en uiteindelijk zijn we tot de conclusie gekomen dat het een principiële kwestie is, dus wij stemmen verdeeld. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dank u wel mijnheer Karremans. Mevrouw Roest.

Mevrouw **ROEST** (gl). Ja voorzitter, ook mijn fractie gaat over deze motie verdeeld stemmen en ik weet niet of mijnheer Leewis nog van plan was het te melden. Ik wilde nu in ieder geval even melden dat ik tegen zal stemmen. Niet omdat ik het geen sympathieke motie vind, maar omdat ik wel weer denk dat het extra werk oplevert voor ons gemeentelijke apparaat, die zich nu beter bezig kunnen houden met andere dingen.

Ik wil nog één andere stemverklaring afgeven en dat gaat over de motie over het AOW- en Jeugdtegoed behouden voor volgend jaar. Hele sympathieke motie. Ik zou daar ook voor zijn als het mogelijk zou zijn, maar ik heb altijd begrepen dat als je het meerjarig behoudt voor deze doelgroep dat het dan mee gaat tellen als inkomen en dan kunnen deze mensen juist heel erg in de problemen komen met betrekking tot hun financiën. De wethouder heeft wel toegezegd om uit te zoeken wat er mogelijk is en met die toezegging gaan wij tegen deze motie stemmen op dit moment, omdat we eerst uitgezocht willen hebben wat er wel en niet mogelijk is.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dank u wel. Mijnheer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ja, dank u voorzitter. Om het kort te houden: de moties-Fazantstraat, de stemverklaring zoals die door mijnheer Vonk is gegeven is ook de mijne.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dank u wel. Mijnheer Van Baarle als het goed is.

De heer **VAN BAARLE** (denk). Ja voorzitter, dank u wel. Een stemverklaring in eerste instantie over de Algemene Plaatselijke Verordening. Om de reden dat daar een gebiedsverbod in vervat zit, en onze motie, het heeft er alle schijn van, 'Checks and balances', die ik samen met mevrouw Arsieni, mijnheer Leewis en ook NIDA heb ingediend, het niet gaat halen, dat geeft mijn politieke gevoel aan, zullen wij tegen de APV-wijziging stemmen. Ik zal u allen besparen om een artikelgewijze stemverklaring bij de APV-wijziging aan te dragen. Wij stemmen voor de efficiëntie tegen het hele pakket. Wij kunnen wel instemmen met de andere artikelen, maar met deze niet. Dus dat gaat daarover.

Dan ook een stemverklaring bij de motie van mijnheer Vonk, over het klokkengelui. Het is een sympathieke motie, maar wij vinden het lastig, daar komt onze worsteling vandaan, om als stadsbestuur aan religieuze instellingen zo iets te verzoeken en vanuit die positie zullen wij tegen de motie stemmen, ondanks dat die sympathiek is. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dank u wel mijnheer Van Baarle. Mevrouw Arsieni.

Mevrouw **ARSIENI** (d66). Ja voorzitter, ik heb een aantal stemverklaringen. Allereerst op agendapunt 17. Daar staat een aantal moties en ook een amendement in het kader van lachgas. Nou ja, er is hier een ware lachgascoalitie ontstaan en eigenlijk moet ik aangeven dat wij op al deze moties

en amendementen tegen gaan stemmen. En dat gaan we niet doen, omdat wij het misbruik ervan niet zouden afkeuren, want dat doen wij wel degelijk, alleen ik heb het nog even opgezocht, er sterven jaarlijks 20.000 mensen aan sigaretten en ongeveer 2.000 aan alcohol, een enkeling aan lachgas. En als het gaat om omgevingsschade dan kun je ook wel betwisten dat alcohol dan toch echt een heel stuk schadelijker is in het verkeer dan lachgas en dat hetzelfde ook geldt voor drugs. Dus ja, onze conclusie is eigenlijk dat het niet zo uitzonderlijk is, lachgas, in dat hele scala aan middelen die mensen kunnen innemen, om daar nu een uitzonderlijke positie voor te maken in onze APV. Dus we gaan toch tegen stemmen, ondanks dat wij denken: ja, misbruik en gebruik in het verkeer is natuurlijk sowieso slecht. Dat wat betreft lachgas.

Dan 21.7. Daar zit een motie bij van DENK in verband met vroegsignalering van schulden en het contact daarover met zorgverzekeraars. Ja, ik zie dat echt als een overbodige motie. Ik heb in de commissie daar al een toezegging van gekregen van de wethouder op exact hetzelfde punt, om dit onder de nieuwe wet op ook die manier te gaan doen. Dus het bevreesdt mij eigenlijk een beetje dat deze motie op omarmen staat, maar wij zullen om die reden tegen stemmen. Dat is volgens ons al stand beleid.

Dan onder agendapunt 25. Daar staan twee moties. De ene motie is van Leefbaar Rotterdam om de metro te verlengen in de avond. Dat vinden we een hele sympathieke motie en we hadden echt bijna voor willen stemmen, want het is helemaal in de lijn van wat we altijd zeggen als D66 en ik vind het ook eerlijk gezegd absurd dat we daar nu pas achter komen, dus we kunnen nu eigenlijk niet zo heel veel anders meer, aangezien we op 17 december zitten en de RET ook gewoon die roosters niet meer compleet krijgt, dan nu tegen te stemmen. Maar ik wil er dus

wel bij opmerken dat we eigenlijk dit wel een goed signaal vonden.

Dan motie 25.2, eigenlijk een beetje in lijn met wat mijnheer Karremans daarnet ook al aangaf. Ook in onze fractie, misschien ligt het eraan of je liberaal bent of niet, is er flink wat discussie over de motie van CDA en ChristenUnie-SGP geweest in het kader van het luiden van kerkklokken tijdens de jaarwisseling. Nou, omwille van de productie van geluid kan ik me voorstellen dat het nog best wel een beetje vergelijkbaar is met een nautisch saluut et cetera, maar toch hebben wij ervoor gekozen om niet voor deze motie te gaan stemmen, omdat wij echt vinden dat er wel een scheiding moet blijven tussen kerk en staat, dat de gemeente zich niet zou moeten bemoeien met wat geloofsgemeenschappen in hun kerken willen gaan doen.

Daar wil ik het maar bij laten.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dank u wel mevrouw Arsieni. Mijnheer Van Noppen.

De heer **VAN NOPPEN** (nida). Nou, als tegenwicht voor de opmerkingen die gemaakt zijn over 25.2 wilden wij zeggen dat wij die motie heel erg sympathiek vinden en we zien daar eigenlijk helemaal geen conflicten in. Er wordt juist vaak voor gepleit om kerkklokken wel te laten luiden en geluiden wel samen te stellen. Wij vinden hem heel sympathiek. We vinden het ook passen in de stad. We vinden het ook spiritueel heel erg goed, zeker als er geen vuurwerk is. Dus wat ons betreft grote dikke steun voor 'Wat kan er wel?'. En voor de rest gaan we inderdaad gewoon voor en tegen stemmen, maar niet heel erg afwijkend van wat van ons verwacht kan worden. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dank u wel. Even kijken. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Dank u wel voorzitter. Ja, het is bijna gebeurd. Dus dat is het voordeel. Eventjes met betrekking tot motie 19.4, 'Verkamerings? Niet zonder vergunning'. Ja, drie of vier, voor mij is vier niet per se nog een verkamerings. Ik snap waar het uit voortkomt, maar het heeft ook nadelen voor mensen die misschien tijdelijk wel met een gezin met twee kinderen de hulp krijgen en dus zal 50PLUS daarop tegen stemmen.

Dan gaat 50PLUS op heel veel voor stemmen dit keer, echt heel veel. Maar wel met nog twee opmerkingen. Met betrekking tot alle experimenten, de mobiliteitsexperimenten rond de Erasmusbrug, 50PLUS heeft eerder gezegd dat ze over de experimenten niet zo positief was. Dat klopt ook, maar dat had meer te maken met het feit dat het een wat ongelukkige periode is om experimenten te gaan doen, want in de coronatijd kun je toch weinig of niks met elkaar afmeten. Dat is een beetje het punt waar we het over hadden. Het verkeer is beduidend anders als in andere tijden. Toch zal 50PLUS tegen al die moties gaan stemmen, omdat nu we eenmaal die stap gemaakt hebben, dan vindt 50PLUS dat we die experimenten wel degelijk gewoon af moeten ronden.

En dan de laatste. Iedereen heeft het erover, over de kerkklokken. Ja, dat is mij uit het hart gegrepen. Of je nou gelovig bent of niet, het geeft toch wel een behoorlijk nostalgisch gevoel om dadelijk de kerkklokken te horen en ik vind het een waanzinnig leuk idee dat het bedacht is en daar zal 50PLUS dus voor gaan stemmen. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dank u wel mevrouw Verkoellen. Andere leden van de raad voor stemverklaringen? Ik zie geen mensen meer verschijnen, dus ik ga er even van uit dat we klaar zijn met de stemverklaringen.

Dan gaan we stemmen. Straks gaan we ook een hoofdelijke stemming hebben over het bestemmingsplan voor Feyenoord City. Daar zal ik dan uitleg over geven. Maar ik zie mijnheer De Roon nog verschijnen.

De heer **DE ROON** (d66). Ja voorzitter, ik twijfelde eventjes maar ik dacht: ik moet het toch goed afsluiten. Eén stemverklaring over een motie bij de Fazantstraat, van DENK over de digitale meningspeiling. U verwacht natuurlijk van D66 dat we daarvoor zouden zijn, alleen omdat we eigenlijk vinden dat het college echt aan de slag moet met de bewoners, vinden wij een digitale bewonerspeiling niet ver genoeg gaan en daarom zullen wij dan ook tegen die motie stemmen.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Oké, dank u wel mijnheer De Roon voor uw stemverklaring.

28. Stemmingen

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Ik ga ervan uit dat iedereen ingelogd is in het raadsinformatiesysteem, want daar hebben we tenslotte een halfuur de tijd voor gehad. Volgens mijn scherm ben ik zelf ook ingelogd, maar ik kijk over naar de griffie of dat klopt.

De **GRIFFIER**. Ja, de voorzitter is ingelogd, maar nog niet iedereen is ingelogd in het raadsinformatiesysteem.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Oh, nou, laten we dat dan even snel doen, want dan kunnen we mogelijk nog voor middernacht klaar zijn. Alhoewel, dat zal ingewikkeld worden.

De **GRIFFIER**. Mag ik dan in de tussentijd even doorgeven dat er twee pairs zijn?

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Ja, graag.

De **GRIFFIER**. Nou ben ik even kwijt wie dat waren. Mijnheer Postma.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Mijnheer Eerdmans. Oh, sorry.

De **GRIFFIER**. Ja. Precies. U mag het ook zeggen. Ga uw gang.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Nou, ik weet er toevallig eentje. Mijnheer Eerdmans met mevrouw Zeegers.

De **GRIFFIER**. En mijnheer Postma met mijnheer Jami.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). En mijnheer Postma met mijnheer Jami. Nou, prima. Dan is dat genotuleerd, genoteerd. Dan gaan we zo beginnen, volgens mijn lijstje met het initiatiefvoorstel van mijnheer Jami, agendapunt 15. Daar gaan we over stemmen.

De **GRIFFIER**. Ik mis nog mevrouw Van Groningen en mevrouw Verkoelen. Ja, precies.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Er zijn nog geen stemmingen actief, zie ik in mijn schermpje.

De **GRIFFIER**. Want nog niet iedereen heeft ingelogd. Mevrouw Van Groningen moet ook nog inloggen.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Die heeft de hele dag gestaan natuurlijk. Dan krijg je dat. Dan ben je natuurlijk dodelijk vermoeid.

De **GRIFFIER**. We kunnen beginnen.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dat is mooi. Nou, dan wachten we even tot punt 15 in beeld verschijnt bij de stemmingen. Ik kijk ook even. Er zijn nog geen stemmingen actief. Dus er moet nog iets gebeuren ergens op een computer. Ja.

Agendapunt 15: Het (herziene) initiatiefvoorstel-Jami 'Rotterdam 2050 op weg naar een duurzaam

arbeidsmarktbeleid', alsmede de reactie van burgemeester en wethouders hierop

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, het is mij onduidelijk waar ik nu voor stem. Volgens mij stem ik nu voor het gehele voorstel, het initiatiefvoorstel-Jami, terwijl ik het gevoel had dat we per punt zouden stemmen, dus omscholing, kwalitatieve studie en expertsessie.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dat is mij niet bekend, mijnheer Lansink-Bastemeijer. Ik heb het zo aangeboden gekregen als één punt om over te stemmen.

De **GRIFFIER**. Ik kan dat even checken hier en dit verplaatsen naar het einde en er dan op terugkomen?

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dat lijkt mij een prima voorstel, griffier. Dan gaan wij naar het volgende punt.

Agendapunt 16.1: Het voorstel tot vaststelling van het Beleidskader verstrekking openbare en geheime informatie aan de raad 2020

Amendement A, 'Tussen jou en mij?'. U kunt stemmen. Het amendement is met 38 stemmen voor en 3 tegen aangenomen. Tegen stemde de fractie van het CDA en het lid Van Groningen van de fractie van de VVD.

Voorstel 'Beleidskader verstrekking openbare informatie en geheime informatie aan de raad 2020'. U kunt stemmen. Het voorstel is met algemene stemmen aanvaard.

Agendapunt 16.2: Het voorstel tot wijziging van het Reglement van Orde voor vergaderingen van de raad 2018 en de Commissieverordening 2018

Voorstel 'Wijzigingen Reglement van Orde en Commissieverordening i.v.m. kader openbare en geheime informatie'. U kunt

stemmen. Het voorstel is met algemene stemmen aanvaard.

Agendapunt 17: Het voorstel tot vaststelling van de 19^e wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening Rotterdam 2012 (APV)

De **GRIFFIER**. Mag ik even onderbreken? Er is een relatie tussen motie 1 en amendement B. Dit laatste gaat verder. Dus het voorstel is om motie 1 in stemming te brengen na amendement B. Dus we beginnen bij motie 2.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Prima. Dan gaan we met motie 2 beginnen.

Motie 2, 'Steun voor het lachgasverbod'. U kunt stemmen. De motie is met 35 stemmen voor en 6 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van D66, PvdD en PVV.

Motie 3, 'Checks and balances'. U kunt stemmen. De motie is met 23 stemmen tegen en 18 voor verworpen. Voor stemden de fracties van D66, SP, GroenLinks, PvdD, NIDA, DENK en 50PLUS.

Motie 4, 'Evaluatie gebiedsverbod'. U kunt stemmen. De motie is met 31 stemmen voor en 10 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam en PVV.

Motie 5, 'Zeker zijn van duidelijke regels (bij Algemene Plaatselijke Verordening)'. U kunt stemmen. De motie is met 36 stemmen voor en 5 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van PvdD, NIDA, PVV en 50PLUS.

Motie 6, 'Bescherm Rotterdamse bomen'. U kunt stemmen. De motie is met 22 stemmen voor en 19 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, PVV en DENK.

Motie 7, 'Lachgas lurkende DENK-achterban bij wortel aanpakken'. U kunt

stemmen. De motie is met 40 stemmen tegen en 1 voor verworpen. Voor stemde de fractie van de PVV.

Amendement A, 'Locatieverbod, beperkt in periode en tijd'. U kunt stemmen. Het amendement is met 31 stemmen voor en 10 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam en PVV.

Amendement B, 'Lachgasverbod'. U kunt stemmen. Het amendement is met 35 stemmen voor en 6 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van D66, PvdD en PVV.

Motie 1, 'Effectief handhaven verbod lachgasgebruik'. U kunt stemmen. De motie is met 35 stemmen voor en 6 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van D66, PvdD en PVV.

Voorstel 'Negentiende wijziging Algemene Plaatselijke Verordening Rotterdam 2012 (APV)'. Het voorstel is met 35 stemmen voor en 6 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van NIDA en DENK.

Agendapunt 18: Integriteitskwestie Stadsbeheer

Motie 1, 'Integer ben je niet een beetje'. U kunt stemmen. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

(Motie 2 is ingetrokken.)

Motie 3, 'Samenhang in corruptieaanpak'. U kunt stemmen. De motie is met 21 stemmen tegen en 20 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, SP, PvdD, NIDA, PVV, DENK en 50PLUS.

Motie 4, 'Streetwise gemeente'. U kunt stemmen. De motie is met 37 stemmen voor en 4 tegen aangenomen. Tegen stemde de fractie van GroenLinks.

(Motie 5 is ingetrokken.)

Motie 6, 'Integriteit verdient integer handelen-Rekenkamer'. U kunt stemmen. De motie is met 36 stemmen voor en 5 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van GroenLinks en ChristenUnie-SGP.

Agendapunt 19: Het voorstel tot wijziging van de Verordening toegang woningmarkt en samenstelling woningvoorraad 2019

Motie 1, 'One-pager goed (ver)huurderschap voor studenten'. U kunt stemmen. De motie is met 40 stemmen voor en 1 tegen aangenomen. Tegen stemde de fractie van de PVV.

Motie 2, 'Studenten en buurtbewoners komen er samen wel uit'. U kunt stemmen. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 3, 'Evalueer effecten van het afstandscriterium'. U kunt stemmen. De motie is met 40 stemmen voor en 1 tegen aangenomen. Tegen stemde de fractie van de PVV.

Motie 4, 'Verkameren? Niet zonder vergunning!'. U kunt stemmen. De motie is met 32 stemmen voor en 9 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van VVD, NIDA, PVV en 50PLUS.

Amendement A, 'Geen afstandscriterium van 50 meter'. U kunt stemmen. Het amendement is met 27 stemmen tegen en 14 voor verworpen. Voor stemden de fracties van D66, SP, NIDA, PVV, DENK en 50PLUS.

De **GRIFFIER**. Oké. Mijnheer Lansink-Bastemeijer heeft aangegeven dat hij verkeerd heeft gestemd. Er is nog niet geconcludeerd. Dus dat betekent dat we de stemming opnieuw kunnen doen.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dat zou kunnen ja. In het kader van de kerstgedachte zullen we dat dan ook maar doen, want anders hebben we dat weer.

Dus dan gaan we gewoon opnieuw stemmen. Mijnheer Lansink-Bastemeijer, nu wel op het goede knopje drukken.

Voorstel 'Wijziging Verordening toegang woningmarkt en samenstelling woningvoorraad 2019 t.b.v. het omzetten van woonruimte voor kamerbewoning'. U kunt stemmen. Het voorstel is met 39 stemmen voor en 2 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van PVV en 50PLUS.

Agendapunt 20: Het voorstel met betrekking tot de aanwijzing van straten in het kader van de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek (Rotterdamwet)

Voorstel 'Toepassen van de maatregelen uit de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek (Wbmgp, Rotterdamwet)'. U kunt stemmen. Het voorstel is met 31 stemmen voor en 10 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van SP, PvdD, NIDA, PVV, DENK en 50PLUS.

Agendapunt 21: Uitkomst evaluatieonderzoek pilot trajectbegeleiding en afdoeningsvoorstel motie-Yildirim over kwalitatief inzichtelijk maken ondersteuningstrajecten Reset Rotterdam

Motie 1, 'Geen DIGI-armoede bij kinderen'. U kunt stemmen. De motie is met 22 stemmen tegen en 19 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, SP, PvdD, NIDA, DENK en 50PLUS.

(Motie 2 is ingetrokken.)

Motie 3, 'Breng de aanvullende beurs beter onder de aandacht van studenten'. U kunt stemmen. De motie is met 26 stemmen voor en 15 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD en PVV.

Motie 4, 'Informeel schulden'. U kunt stemmen. De motie is met 26 stemmen voor en 15 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD en PVV.

Motie 5, 'Voorkom toeslagschulden'. U kunt stemmen. De motie is met 31 stemmen tegen en 10 voor verworpen. Voor stemden de fracties van SP, PvdD, NIDA, DENK en 50PLUS.

(Motie 6 is ingetrokken.)

Motie 7, 'Onschuldig aan schuld door zorgkosten'. U kunt stemmen. De motie is met 31 stemmen voor en 10 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van D66, VVD en PVV.

Motie 8, 'Cultuursensitieve schuldhelpverlening'. U kunt stemmen. De motie is met 31 stemmen tegen en 10 voor verworpen. Voor stemden de fracties van SP, PvdD, NIDA, DENK en 50PLUS.

Motie 9, 'Behoud Jeugd- en AOW-tegoed'. U kunt stemmen. De motie is met 21 stemmen tegen en 20 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, SP, PvdD, NIDA, PVV, DENK en 50PLUS.

De **GRIFFIER**. Misschien wil mijnheer Balwantsingh wat zeggen.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Ja, ik zit gewoon in mijn lijst helemaal. Dus ik weet helemaal niet wat er hier gebeurt, want ik zit in een andere lijst. Ik hoor u alleen. Maar mijnheer Balwantsingh.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Voorzitter, ik heb een heel simpel verzoek. Is er ruimte voor een kleine sanitaire stop?

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Een sanitaire stop? Ja, dat kan. Laten we dan gewoon maar even vijf minuten schorsen tot 21 over.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Oké. Tot zo dan.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Ik krijg allerlei onheilspellende mededelingen en schermen die ik allemaal weg geklikt heb en ik zie in ieder geval dat ik weer in het scherm ben. Ik weet ook niet of ik hoorbaar ben.

De **GRIFFIER**. U bent hoorbaar en zichtbaar.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Nou, we zaten lekker in de flow met z'n allen. We hebben een kleine onderbreking gehad, een noodzakelijke onderbreking. We gaan nu verder met Feyenoord City. We gaan eerst over de moties stemmen en over de amendementen en daarna gaan we hoofdelijk stemmen over het bestemmingsplan. Dat is punt A. B en C doen we weer volgens het systeem. Maar ik ga u daar straks nog even heel helder over instrueren hoe we die hoofdelijke stemming digitaal gaan doen. Dus dan ga ik weer even in mijn lijst. Nou, ik zie een viertal amendementen en negen moties.

De **GRIFFIER**. We hebben een andere volgorde van de moties.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). We hebben een andere volgorde van de moties. Oké.

De **GRIFFIER**. We beginnen met motie 8 en dan gewoon 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 en 9.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Oké. Prima. Nou, we beginnen zoals u heeft gehoord met motie 8.

Agendapunt 22: Het (herziene) voorstel tot:

- a. *Vaststelling van het bestemmingsplan Feyenoord City;*
- b. *Onttrekking van het openbaar verkeer van een gedeelte van de Korte Stadionweg en de Klinkerstraat, Bankwerkerstraat, Koperslagerstraat en IJzerwerkerkade*
- c. *Vaststelling van het Geluidsbeleid voetbalstadions Rotterdam*

Motie 8, 'Definitief stekker uit Feyenoord City Stadion'. U kunt stemmen. De motie is met 36 stemmen tegen en 5 voor verworpen. Voor stemden de fracties van SP, PvdD, PVV en 50PLUS.

Motie 1, 'Raad stelt exploitatieplan Feyenoord City vast'. U kunt stemmen. De motie is met 21 stemmen tegen en 20 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, SP, PvdD, NIDA, PVV, DENK en 50PLUS.

Motie 2, 'Kredietwaardigheidsstoets stadion Feyenoord N.V.'. U kunt stemmen. De motie is met 21 stemmen tegen en 20 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, SP, PvdD, NIDA, PVV, DENK en 50PLUS.

Motie 3, 'Een kunstzinnige buitenruimte'. U kunt stemmen. De motie is met 31 stemmen voor en 10 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam en PVV.

Motie 4, 'Ruimte voor maatschappelijk initiatief in Feyenoord City'. U kunt stemmen. De motie is met 31 stemmen voor en 10 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam en PVV.

Motie 5, 'Zet de Kuip niet buitenspel'. U kunt stemmen. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 6, 'Behoud goede parkeeroplossing voor forenzen'. U kunt stemmen. De motie is met 31 stemmen voor en 10 tegen

aangenomen. Tegen stemden de fracties van PvdA, GroenLinks en PvdD.

Motie 7, 'Behoud bij Feyenoord City de waardevolle parkeermogelijkheden voor studenten'. U kunt stemmen. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, NIDA, DENK en 50PLUS en het lid Versnel van de fractie van de VVD.

Motie 9, 'Supermotie'. U kunt stemmen. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Amendement A, 'De Kuip is en blijft een stadion'. U kunt stemmen. Het amendement is met 23 stemmen tegen en 18 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, SP, PvdD, PVV, DENK en 50PLUS.

Amendement B, 'Loskoppeling stadionsdiscussie en ruimtelijk kader'. U kunt stemmen. Het amendement is met 27 stemmen tegen en 14 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, SP, PvdD, PVV en 50PLUS.

Amendement C, 'Meer woningen'. U kunt stemmen. Het amendement is met 36 stemmen tegen en 5 voor verworpen. Voor stemden de fracties van SP, PvdD, PVV en 50PLUS.

Amendement D, 'Toekomst voor een icoon'. U kunt stemmen. Het amendement is met 22 stemmen tegen en 19 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, SP, PvdD, NIDA, DENK en 50PLUS.

Nou, nu gaan wij even wat leuks doen op de late avond om 23.40 uur bijna. Ik ga het één keer uitleggen. Het is eigenlijk heel simpel. U wordt zo opgeroepen. Dan wordt u binnengehaald. En dan kunt u zeggen: ik ben voor het bestemmingsplan dat voorligt of ik ben tegen. Dat wordt genoteerd door de griffie. En dan krijgen we straks de uitslag. Dus laten we beginnen.

De **GRIFFIER**. Mijnheer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Voorzitter, tegen.

De **GRIFFIER**. Mevrouw Arsieni.

Mevrouw **ARSIENI** (d66). Voor.

De **GRIFFIER**. Mijnheer Van Baarle.

De heer **VAN BAARLE** (denk). Tegen.

De **GRIFFIER**. Mijnheer Balwantsingh.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Voor.

De **GRIFFIER**. Mijnheer Büyükçifci.

De heer **BÜYÜKÇIFCI** (nida). Tegen.

De **GRIFFIER**. Mijnheer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Tegen.

De **GRIFFIER**. Mevrouw Duijm-Wickerhoff.

Mevrouw **DUIJM-WICKERHOFF** (lr). Ik ben tegen.

De **GRIFFIER**. Mijnheer Van Elck.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Daar is de griffier weer. Nou, laten we verdergaan waar we gebleven waren.

De **GRIFFIER**. Bij mijnheer Van Elck.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Bij mijnheer Van Elck, ja.

De **GRIFFIER**. Ik heb geen geluid. Dus ik hoor het niet. Mijnheer Van Elck, ik heb niet gehoord dat u stemt. Als u even uitlogt en dan weer inlogt, kom ik dadelijk bij u terug. Dat lijkt me verstandig. Mijnheer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Voor.

De **GRIFFIER**. Voor. Mevrouw Eskes.

Mevrouw **ESKES** (cda). Ik ben voor.

De **GRIFFIER**. Voor. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja, goedenavond voorzitter. Ik ben ook voor. Ik zit hier met een kersttrui aan. Ik wilde u allen een fijn kerstreces wensen.

De **GRIFFIER**. Mevrouw Hoogwerf. Mevrouw Hoogwerf? Mevrouw Hoogwerf krijgen we er nu niet in. Misschien is het goed als zij ook even uit- en inlogt. Dan komen we dadelijk bij u terug. Mijnheer Jonker.

De heer **JONKER** (sp). Tegen.

De **GRIFFIER**. Tegen. Mijnheer Karremans.

De heer **KARREMANS** (vvd). Voor.

De **GRIFFIER**. Voor. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Voor.

De **GRIFFIER**. Voor. Mijnheer Koster.

De heer **KOSTER** (lr). Tegen.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Ik heb mijnheer Koster niet gehoord hoor. Het kan aan mij liggen.

De **GRIFFIER**. Ik wel. Ik heb hem gehoord.

De heer **LAMMERING** (pvda). Ik ben voor.

De **GRIFFIER**. Mijnheer Lammering is voor. Mijnheer Lansink-Bastemeijer.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voor.

De **GRIFFIER**. Voor. Mijnheer Leewis.

De heer **LEEWIS** (gl). Voor.

De **GRIFFIER**. Voor. Mijnheer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Tegen.

De **GRIFFIER**. Tegen. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Tegen.

De **GRIFFIER**. Tegen. Mijnheer Van Noppen. Ik heb niet gehoord wat u zei mijnheer Van Noppen.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, ik ben nog steeds in beeld. Kunt u mij uit beeld halen?

De heer **VAN NOPPEN** (nida). Wij zijn tegen ondertussen. Ik weet niet of dat nu te verstaan is?

De **GRIFFIER**. Ja, nu bent u te verstaan. Mijnheer Van Noppen is tegen. Mijnheer Van Putten.

De heer **VAN PUTTEN** (lr). Tegen.

De **GRIFFIER**. Mevrouw Roest.

Mevrouw **ROEST** (gl). Voor.

De **GRIFFIER**. Mijnheer De Roon.

De heer **DE ROON** (d66). Voor.

De **GRIFFIER**. Mijnheer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Tegen.

De **GRIFFIER**. Mijnheer Van Schaik is tegen. Mag ik u even in beeld zien? Ik ben heel streng. Ja. Mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Voor.

De **GRIFFIER**. Mijnheer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Tegen.
De **GRIFFIER**. Mijnheer Smet.

De heer **SMET** (gl). Voor.

De **GRIFFIER**. Voor. Mijnheer Tak.

De heer **TAK** (pvda). Voor.

De **GRIFFIER**. Voor. Mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Tegen.

De **GRIFFIER**. Tegen. Mijnheer Verheij.

De heer **VERHEIJ** (vvd). Voor.

De **GRIFFIER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Tegen.

De **GRIFFIER**. Mijnheer Versnel.

De heer **VERSNEL** (vvd). Voor.

De **GRIFFIER**. Mijnheer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Voor.

De **GRIFFIER**. Mevrouw Walgenbach.

Mevrouw **WALGENBACH** (d66). Voor.

De **GRIFFIER**. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Voor.

De **GRIFFIER**. Voor. Mijnheer Yigit.

De heer **YIGIT** (denk). Tegen.

De **GRIFFIER**. Tegen. Mevrouw Yildirim. Ja, even uitloggen en inloggen inderdaad en dan komen we zo bij u terug. Mijnheer Van Zevenbergen.

De heer **VAN ZEVENBERGEN** (sp). Tegen.

De **GRIFFIER**. Tegen. Mevrouw Aafjes-Van Aalst.

Mevrouw **AAFJES-VAN AALST** (lr). Tegen.

De **GRIFFIER**. Tegen. Mijnheer Van Elck gaan we nog een keer proberen.

De heer **VAN ELCK** (lr). Goedenavond, tegen.

De **GRIFFIER**. Ja. Het is gelukt. Mevrouw Hoogwerf. Er gebeurt nu weer niks bij mevrouw Hoogwerf. We proberen het nog één keer en anders nog een keer proberen uit te loggen en in te loggen. Ja.

Mevrouw **HOOGWERF** (lr). Eindelijk. Tegen, hartgrondig. Tegen. Hallo en welterusten.

De **GRIFFIER**. Tegen. En dan hebben we mevrouw Yildirim.

Mevrouw **HOOGWERF** (lr). Ik kom er ook niet meer uit griffier. Dus als u mij even wilt helpen.

De **GRIFFIER**. Sorry, ik kan er niks aan doen. Wat erg dit. Ik krijg u niet meer weg. Ja. Mevrouw Yildirim. We wachten vol spanning. Het lukt weer niet. Even weer uit- en inloggen mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda). Hé.

De **GRIFFIER**. Hallo.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda). Hoi. Nou, dat is fijn. U kunt een voorstem noteren.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Nou, inmiddels is iedereen weer verdwenen. Ik denk dat we zo'n beetje iedereen wel hebben gehad. Dat vermoed ik zo. Even wachten waar de griffier mee komt, met de uitslag. Ik zie al wat voorspellingen. Maar toch ook nog spannend. Ik wacht in spanning af op de uitslag. Oh, er is een technisch probleem. Ah, u bent er weer.

De **GRIFFIER**. Ja, ik ben er weer. Ik was er ook even uitgegooid. Maar ik heb wel een uitslag. Dat is 21 stemmen voor en 20 tegen. Er zijn 41 stemmen uitgebracht.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Ja, dan is dus het bestemmingsplan aangenomen.

Dan gaan we nu weer heel ouderwets gewoon stemmen. Ja, of u moet echt graag willen dat we ook B en C hoofdelijk gaan doen, maar als ik daar geen verzoeken voor krijg dan gaan we nu naar het onderdeel B, de onttrekking aan het openbaar verkeer van een gedeelte van de Korte Stadionweg en de Klinkerstraat, Bankwerkerstraat, Koperslagerstraat en IJzerwerkerkade. Dat heb ik in ieder geval staan. Daar kunnen we nu over stemmen als het goed is.

Voorstel, 'Onttrekking aan het openbaar verkeer van een gedeelte van de Korte Stadionweg en de Klinkerstraat, Bankwerkerstraat, Koperslagerstraat en IJzerwerkerkade'. U kunt stemmen. Het voorstel is met 23 stemmen voor en 18 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van PvdD, NIDA, PVV, DENK en 50PLUS, het lid Jonker van de fractie van de SP en de leden Aafjes-Van Aalst, Van Drunen, Duijm-Wickerhoff, Van Elck, Hoogwerf, Van Putten, Van Schaik en Simons van de fractie van Leefbaar Rotterdam.

Voorstel, 'Vaststelling van het Geluidsbeleid voetbalstadions Rotterdam'. U kunt stemmen. Het voorstel is met 22 stemmen voor en 19 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, PvdD, NIDA, PVV, DENK en 50PLUS en het lid Jonker van de fractie van de SP.

Agendapunt 23: Voortgangsrapportage Plan van aanpak kwetsbare Rotterdammers, alsmede de brief van burgemeester en wethouders over de realisatie van beschermd

woonvoorzieningen in IJsselmonde en Hoogvliet

Motie 1, 'Terug naar de tekentafel!'. U kunt stemmen. De motie is met 30 stemmen tegen en 11 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, PVV en 50PLUS.

Motie 2, 'Daklozenopvang voor iedereen vanaf risiconiveau 2'. U kunt stemmen. De motie is met 21 stemmen tegen en 20 voor verworpen. Voor stemden de fracties van PvdA, GroenLinks, SP, ChristenUnie-SGP, PvdD, NIDA, DENK en 50PLUS.

Agendapunt 24.1: Het voorstel met betrekking tot het openen en in uitvoering nemen van de grondexploitatie Fazantstraat

Amendement A, 'Openen van een grondexploitatie voor de integrale aanpak Fazantstraat in Carnisse'. U kunt stemmen. Het amendement is met algemene stemmen aanvaard.

Voorstel, 'Openen van een grondexploitatie voor de integrale aanpak Fazantstraat in Carnisse'. U kunt stemmen. Het voorstel is met algemene stemmen aanvaard.

Agendapunt 24.2: Het voorstel met betrekking tot toepassing van de Wet voorkeursrecht gemeenten voor percelen en panden gelegen in de Vogelbuurt-Fazantstraat

Motie 1, 'Vraag het de bewoners zelf'. U kunt stemmen. De motie is met 22 stemmen tegen en 19 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, SP, PvdD, NIDA, DENK en 50PLUS.

Motie 2, 'Afwegingskader toepassing voorlopige aanwijzing Wet voorkeursrecht gemeenten'. U kunt stemmen. De motie is met 21 stemmen tegen en 20 voor verworpen. Voor stemden de fracties van

Leefbaar Rotterdam, SP, PvdD, NIDA, PVV, DENK en 50PLUS.

Motie 3, 'Geen onteigening op gronden Wet voorkeursrecht gemeenten Vogelbuurt-Fazantstraat'. U kunt stemmen. De motie is met 21 stemmen tegen en 20 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, SP, PvdD, NIDA, PVV, DENK en 50PLUS.

Het is nu, voor de geïnteresseerden, precies middernacht. We gaan dus naar een nieuwe dag, vrijdag 18 december. En een van onze verre voorgangers, die had een motie en die heette raadslid Baggerman en die had een motie ingediend met dezelfde titel en daarin is vastgelegd dat we om 00.00 uur gaan stoppen. Dat was in het verleden. Dat was een oproep om een beetje nette tijden aan te houden. Ik wou eigenlijk een ander woord zeggen, maar ja.

De **GRIFFIER**. Zullen we die motie naast ons neerleggen?

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Motie 4, 'Fileparkeren de norm in de Vogelbuurt'. U kunt stemmen. De motie is met 21 stemmen tegen en 20 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, SP, PvdD, NIDA, PVV, DENK en 50PLUS.

Motie 5, '(Maatschappelijke) voorzieningen voor de Vogelbuurt'. U kunt stemmen. De motie is met 21 stemmen tegen en 20 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, SP, PvdD, NIDA, PVV, DENK en 50PLUS.

Motie 6, 'Een fijne up-to-date woning in de Vogelbuurt'. U kunt stemmen. De motie is met 21 stemmen tegen en 20 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, SP, PvdD, NIDA, PVV, DENK en 50PLUS.

Motie 7, 'Meertalig voorlichten bij herstructurering'. U kunt stemmen. De

motie is met 26 stemmen voor en 15 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD en PVV.

Motie 8, 'Help de Vogelbuurt bij het vergroten van woningen'. U kunt stemmen. De motie is met 21 stemmen tegen en 20 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, SP, PvdD, NIDA, PVV, DENK en 50PLUS.

Motie 9, 'Groen groeien in Carnisse'. U kunt stemmen. De motie is met 21 stemmen tegen en 20 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, SP, PvdD, NIDA, PVV, DENK en 50PLUS.

Motie 10, 'Verz(w)akken Carnisse?'. U kunt stemmen. De motie is met 21 stemmen tegen en 20 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, SP, PvdD, NIDA, PVV, DENK en 50PLUS.

Motie 11, 'Verbeter het aanzicht van de gevels in de Vogelbuurt'. U kunt stemmen. De motie is met 21 stemmen tegen en 20 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, SP, PvdD, NIDA, PVV, DENK en 50PLUS.

Motie 12, 'Weg met de huisjesmelkers'. U kunt stemmen. De motie is met 21 stemmen tegen en 20 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, SP, PvdD, NIDA, PVV, DENK en 50PLUS.

Motie 13, 'Stimuleer de VvE!'. U kunt stemmen. De motie is met 21 stemmen tegen en 20 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, SP, PvdD, NIDA, PVV, DENK en 50PLUS.

Amendement A, 'Wet voorkeursrecht gemeenten – Fazantstraat'. U kunt stemmen. Het amendement is met algemene stemmen aanvaard.

Voorstel, 'Vogelbuurt-Fazantstraat: Aanwijzing Vestiging gronden Wet

voorkeursrecht gemeenten Wvg'. U kunt stemmen. U kunt stemmen. Het voorstel is met 39 stemmen voor en 2 tegen aangenomen. Tegen stemden de fractie van de PvdD en het lid Van Schaik van de fractie van Leefbaar Rotterdam.

Agendapunt 25.1: Tweeminutendebat over 'Stand van zaken RMA Experimenten', aangevraagd door het lid Achbar

Welke volgorde gaan we doen?

De **GRIFFIER**. We beginnen met motie 7.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Motie 7.

De **GRIFFIER**. Dan motie 2, 3, 1, 4, 5, 6. Geen ontwerpbesluit.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Nou, ik hoop dat ik dat allemaal kan onthouden.

De **GRIFFIER**. Mevrouw Verkoelen geeft aan dat ze verkeerd gestemd heeft. De uitslag is nog niet geconcludeerd, dus de stemming kan opnieuw.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Nou ja, dat hebben we eerder in deze vergadering ook gedaan in verband met de kerstgedachte. Dus laten we dat dan nog maar een keer doen.

Motie 7, 'Stop de strijd tegen de automobilist'. U kunt stemmen. De motie is met 28 stemmen tegen en 13 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam en DENK.

Motie 2, 'Stop de continuering van het Erasmusbrug-experiment'. U kunt stemmen. De motie is met 26 stemmen tegen en 15 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, NIDA en DENK.

Motie 3, 'Gelijkwaardig vervoer verdient gelijksoortige oplossingen'. U kunt stemmen. De motie is met 23 stemmen voor en 18 tegen aangenomen. Tegen

stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, SP, VVD, NIDA, PVV en DENK.

Motie 1, 'Totaalbeeld creëren van alle weggebruikers'. U kunt stemmen. De motie is met 26 stemmen tegen en 15 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, NIDA en DENK.

Motie 4, 'Incommunicado'. U kunt stemmen. De motie is met 34 stemmen voor en 7 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van GroenLinks, PvdD, PVV en 50PLUS.

De **GRIFFIER**. Mijnheer Lammering zegt stop. Ik neem aan dat hij een verkeerde stem heeft uitgebracht. Aangezien we nog niet geconcludeerd hebben, gaan we de stemming opnieuw doen.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Ja, de laatste loodjes wegen altijd het zwaarst. In het kader van de kerstgedachte is driemaal scheepsrecht. Dus dan gaan we gewoon weer opnieuw stemmen voor motie 5.

Motie 5, 'Leren experimenteren'. U kunt stemmen. De motie is met 38 stemmen voor en 3 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van PvdD, PVV en 50PLUS.

Motie 6, 'Betrek een externe partij bij onderzoeken rondom de Erasmusbrugcorridor'. U kunt stemmen. De motie is met 27 stemmen tegen en 14 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK en PVV.

Agendapunt 25.2: Tweeminutendebat over 'Maatregelen jaarwisseling 2020-2021', aangevraagd door het lid Eerdmans

Motie 1, 'Verleng de dienstregeling van de metro op Oudejaarsdag'. U kunt stemmen. De motie is met 23 stemmen tegen en 18 voor verworpen. Voor stemden de fracties

van Leefbaar Rotterdam, SP, NIDA, DENK en 50PLUS.

Motie 2, 'Wat kan er wel?'. U kunt stemmen. De motie is met 29 stemmen voor en 12 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van PvdA en D66, het lid Roest van de fractie van GroenLinks en de leden Verheij en Versnel van de fractie van de VVD.

Agendapunt 25.3: Tweeminutendebat over 'Nationaal Groeifonds en regionale samenwerking', aangevraagd door het lid Koster

Motie 1, 'Betrek kleine bedrijven bij de groeiagenda Zuid-Holland light'. U kunt stemmen. De motie is met 24 stemmen voor en 17 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van PvdA, D66, CDA, VVD en ChristenUnie-SGP.

Motie 2, 'Maak de groeifondsmiljarden toegankelijker voor MKB-bedrijven'. U kunt stemmen. De motie is met 21 stemmen tegen en 20 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, SP, PvdD, NIDA, PVV, DENK en 50PLUS.

Agendapunt 25.4: Tweeminutendebat over 'Focus op focuswijken', aangevraagd door het lid Arsieni

Motie 1, 'Extra focus op de focuswijken'. U kunt stemmen. De motie is met 33 stemmen voor en 8 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van CDA, VVD en PVV.

Agendapunt 26.1: Motie vreemd aan de orde van de dag over 'Pleiten voor afschaffing van de Wet gedeeltelijk verbod op gezichtsbedekkende kleding', aangevraagd door het lid Büyükcifci

Motie 1, 'Pleiten voor afschaffing van de Wet gedeeltelijk verbod op gezichtsbedekkende kleding'. U kunt stemmen. De motie is met 27 stemmen tegen en 14 voor verworpen. Voor stemden

de fracties van D66, GroenLinks, NIDA en DENK.

Agendapunt 26.2: Motie vreemd aan de orde van de dag over 'Een fijne kerst voor iedereen', aangevraagd door het lid Van der Velden

Motie 1, 'Een fijne kerst voor iedereen'. U kunt stemmen. De motie is met 39 stemmen voor en 2 tegen aangenomen. Tegen stemde de fractie van de PVV en het lid Van Putten van de fractie van Leefbaar Rotterdam.

Agendapunt 15: Het (herziene) initiatiefvoorstel-Jami 'Rotterdam 2050 op weg naar een duurzaam arbeidsmarktbeleid', alsmede de reactie van burgemeester en wethouders hierop

Dan gaan we weer gewoon terug waar we begonnen zijn. Dat is namelijk bij het initiatiefvoorstel van mijnheer Jami. Dat zou opgesplitst worden in een aantal onderdelen, zoals afgesproken in de commissie. Dus ik ga gewoon vol verwachting in het venstertje kijken wat er verschijnt. Bij mij zijn er geen stemmingen actief.

De **GRIFFIER**. Voorzitter, u heeft geen geluid meer.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Heb ik geen geluid meer?

De **GRIFFIER**. Oh, ik ben de enige die u niet hoort. Sorry.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). En nu?

De **GRIFFIER**. Ik ben de enige die u niet meer hoort voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Oh, bent u de enige die mij niet hoort?

De **GRIFFIER**. Kan iedereen zijn stem uitbrengen?

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Ja, ik zie geen stemmingen actief. Maar goed, dan moet ik misschien refreshen of zo.

De **GRIFFIER**. Ben ik hoorbaar?

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Ik kan u goed horen. Kunt u mij ook horen?

De **GRIFFIER**. Hij doet het niet.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Eens even kijken hoor. Ben ik nu nog hoorbaar?

De **GRIFFIER**. Ben ik hoorbaar?

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Ik hoor u wel ja. Hoort u mij ook?

De **GRIFFIER**. Nu hoor ik u ook.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Oké. Nou, fijn.

De **GRIFFIER**. We zijn er weer. Maar nu heb ik nog steeds nog maar 34 stemmen die uitgebracht zijn. Ik mis nog mijnheer Vonk, mijnheer De Roon, mevrouw Van Wifferen, mijnheer Van Putten, mijnheer Meeuwissen, mijnheer Jonker. En mijnheer Verheij.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Nou, dat gaat lekker. Ja, ik kan het advies geven, ik heb het zelf net ook toegepast, gewoon even op 'verversen' klikken. Dat is dat tekentje, die driekwart cirkel met dat pijltje. Als u daarop drukt dan doet alles het weer.

De **GRIFFIER**. Mijnheer De Roon en mevrouw Van Wifferen.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Ja, bij de mensen die het niet lukt, zou ik misschien kunnen adviseren om gewoon maar even uit te loggen en weer in te loggen.

De **GRIFFIER**. Nog twee. We komen er wel. Mijnheer Jonker.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Ja, mijnheer Jonker, u moet ook even refreshen of even uitloggen, want er staat 79 van de 82 hebben resultaten. Als u dat ziet, dan weet u dat u goed zit. Als u op 79-79 blijft staan dan zit u nog in het oude schema.

De **GRIFFIER**. Nog één stem. Mijnheer Jonker.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Voorstel punt 1, 'Een plan van aanpak voor omscholingstrajecten op te stellen...'. U kunt stemmen. Het punt is met 25 stemmen tegen en 16 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, NIDA, PVV en DENK.

Ik zit net in de chat te lezen dat iemand nog bij het vorige punt zit.

Voorstel punt 2, 'Een kwalitatieve studie, gericht op Rotterdammers die vanuit de bijstand weer aan het werk gaan...'. U kunt stemmen. Het punt is met 24 stemmen tegen en 17 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, NIDA, PVV en DENK en het lid Balwantsingh van de fractie van de PvdA.

Voorstel punt 3, 'Expertsessies over de arbeidsmarkt met een breed scala aan heterogene actoren te zullen organiseren...'. U kunt stemmen. Het punt is met 36 stemmen voor en 5 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van SP, PvdD, 50PLUS en het lid Balwantsingh van de fractie van de PvdA.

Dan gaan we naar punt 4 en dat is ook het laatste punt.

De **GRIFFIER**. Er is geen punt 4. We zijn klaar.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Oh, er is geen punt 4 meer. Ja, dat hoorde ik net uit zeer betrouwbare bron.

De **GRIFFIER**. Ja.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Nou, dan zijn we volgens mij helemaal klaar met deze raadsvergadering. Volgens mij is iedereen er ook echt klaar mee. Ik wil graag iedereen heel fijne feestdagen wensen en natuurlijk hopen we iedereen weer gezond te zien in 2021. Laten we hopen dat het een beter jaar wordt dan het afgelopen jaar. Ik zou zeggen: tot ziens.

(De vergadering is gesloten.)

(00.35 uur)

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Opening	2077
Aanbieding Manifest Jongerentop010	2081
Mededelingen	2083
Vaststelling van de agenda van de raadsvergadering van 17 november 2020	2086
Vaststelling van de notulen van de raadsvergaderingen van: 10 november 2020 12 november 2020	2088
Mededeling van ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale, doorlopende lijst 2020 weken 48 tot en met 50	2089
Bekrachtiging van de geheimhouding overeenkomstig artikel 25 van de Gemeentewet	2089
Interpellatiedebat over 'Masterplan Parkhaven', aangevraagd door de leden Verkoelen e.a.	2089
Het voorstel tot vaststelling van de Verordening Financiën Rotterdam 2021	2102
Het voorstel tot vaststelling van de lijst van relevante wet- en regelgeving accountantscontrole rekeningen 2020 en 2021	2102
Het voorstel tot wijziging van de verordening Precario- en Reclamebelasting 2020	2102
Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Veldstraat'	2102
Het (herziene) voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Vrijlandt'	2102
Het (herziene) voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Carnisse Poort'	2102
Het voorstel met betrekking tot deelname aan het experiment centrale stemopneming verkiezing leden Tweede Kamer der Staten-Generaal	2102
Het voorstel met betrekking tot de tweede voortgangsrapportage 2020 van het Bestuur Openbaar Onderwijs Rotterdam (BOOR), alsmede tot goedkeuring van het jaarplan 2021 en de meerjarenbegroting 2022-2025	2102
Het voorstel tot vaststelling van de 10-maandsrapportage en wijziging van de begroting 2020	2102
Het voorstel tot het beschikbaar stellen van een krediet van 1,5 miljoen euro ten behoeve van de realisering van een ICT-applicatie Stadszaken	2102
Het (herziene) initiatiefvoorstel-Jami 'Rotterdam 2050 op weg naar een duurzaam	2105

Onderwerp	Pagina
arbeidsmarktbeleid' alsmede de reactie van burgemeester en wethouders hierop	
Wijze verstrekking geheime informatie	2108
Het voorstel tot vaststelling van het Beleidskader verstrekking openbare en geheime informatie aan de raad 2020	2108
Het voorstel tot wijziging van het Reglement van orde voor vergaderingen van de raad 2018 en de Commissieverordening 2018	2108
Het voorstel tot vaststelling van de 19e wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening Rotterdam 2012 (APV)	2114
Integriteitskwestie Stadsbeheer	2135
Het voorstel tot wijziging van de Verordening toegang woningmarkt en samenstelling woningvoorraad 2019	2147
Het voorstel met betrekking tot de aanwijzing van straten in het kader van de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek (Rotterdamwet)	2154
Uitkomst evaluatieonderzoek pilot trajectbegeleiding en afdoeningsvoorstel motie-Yildirim over kwalitatief inzichtelijk maken ondersteuningstrajecten Reset Rotterdam	2160
Het (herziene) voorstel tot: a. vaststelling van het bestemmingsplan Feyenoord City; b. onttrekking aan het openbaar verkeer van een gedeelte van de Korte Stadionweg en de Klinkerstraat, Bankwerkerstraat, Koperslagerstraat en IJzerwerkerkade; c. vaststelling van het Geluidsbeleid voetbalstadions Rotterdam	2172
Voortgangsrapportage Plan van aanpak kwetsbare Rotterdammers, alsmede de brief van de burgemeester en wethouders over de realisatie van beschermd woonvoorzieningen IJsselmonde en Hoogvliet	2206
Fazantstraat	2223
Het voorstel met betrekking tot het openen en in uitvoering nemen van de grondexploitatie Fazantstraat	2223
Het voorstel met betrekking tot toepassing van de Wet voorkeursrecht gemeenten voor percelen en panden gelegen in de Vogelbuurt-Fazantstraat	2223
Tweeminutendebat over 'Stand van zaken RMA Experimenten', aangevraagd door het lid Achbar	2242
Tweeminutendebat over 'Maatregelen jaarwisseling 2020-2021', aangevraagd door het lid Eerdmans	2252

Onderwerp	Pagina
Tweeminutendebat over het 'Nationaal Groeifonds en regionale samenwerking', aangevraagd door het lid Koster	2257
Tweeminutendebat over 'Focus op focuswijken', aangevraagd door het lid Arsieni	2261
Motie vreemd aan de orde van de dag over 'Pleiten voor afschaffing van de Wet gedeeltelijk verbod op gezichtsbedekkende kleding', aangevraagd door het lid Büyükcıfci	2266
Motie vreemd aan de orde van de dag over 'Een fijne kerst voor iedereen', aangevraagd door het lid Van der Velden	2269
Inventarisatie stemverklaringen	2272
Stemmingen	2276

Aldus ongewijzigd vastgesteld in de openbare vergadering op 28 januari 2021.

De griffier,

De voorzitter,

